

vergaderjaar 2020–2021

35.300 IX Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2021

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 15 september 2020

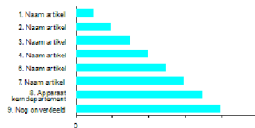
INHOUDSOPGAVE

GERAAINFUITSAVEN EN ONTVANGSTEN	3
A. ARTIKEL GEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGSWET VOORSTEL	4
B. ARTIKEL GEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELEN	6
1. Leeswijzer	6
2. Beleidsagenda	10
2.1 Beleidsprioriteiten	10
2.2 Belangrijke beleidsmatige mutaties	33
2.3 Overzicht niet-juridisch verplichte uitgaven	36
2.4 Strategische evaluatie Agenda	36
2.5 Overzicht risicoregelingen	39
3. Beleidsartikelen (Financiën)	90
3.1 Artikel 1 Belastingen	90
3.2 Artikel 2 Financiële markten	78
3.3 Artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector	95
3.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen	93
3.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsverzekeringen	101
3.6 Artikel 6 Btw-compensatiefonds	107
3.7 Artikel 9 Duurzaam	111
3.8 Artikel 15 Toelagen	150
4. Nietbeleidsartikelen	130
4.1 Artikel 8 Apparaatkernde departement	130
4.2 Artikel 10 Inhoudsomschrijving	132
5. Beleidsartikelen (Nationale schuld)	133
5.1 Artikel 11 Financiering en staatschuld	133
5.2 Artikel 12 Kasbeheer	139
6. Bijlagen	143
Bijlage 1. ZBO's en RV's	143

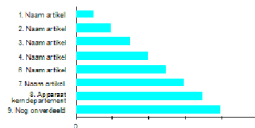
Bijlage 2: Verlepinghondriksia	144
Bijlage 3: Moties en toezeggingen	152
Bijlage 4: Toelichting op de Strategische Evaluatie Agenda	172

GERAAMDE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

Figuur 1: Geraamde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal €

Figuur 2: Geraamde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.). Totaal €

**A. ARTIKEL 96WILZET TOELICHTING BIJ HET
BEGROTINGSWET VOORKSTEL**

Artikelen 1, 2 en 3

De begrotingen laten onderdeel aijn van de Rijksbegroting, welke is vuz
grnnd van artikel 173, eerste lid, van de Grondwet van 1953 als afwre-
derlijk bij de wet vastgesteld.

Het wetsvoorstel stekt ertoe om de onderhavige begrotingen laten voor
het aangegeven jaar vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingen laten vormen de Rijks-
begroting voor dat jaar. Een toelichting bij de Rijksbegroting is geheel is
opgenomen in de Miljoenennota.

Met de vaststelling van deze wetsartikelen worden de uitvoeren, verplich-
tingen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingen laten
opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie
van toelichting (de aangeven van begrotingsartikelen).

Artikel 4

A

Met dit voorstel wordt er een zogenaamde niet-departementale begroting
aan de Rijksbegroting toegevoegd. Het gaat om de begroting van het
Nationaal Groeifonds (NGF).

Nederland is een van de meest concurrentie economieën van Europa. Dit
laat onvoldoende Nederland voor grote opgaven staat, zoals een afgenomen
productiviteitsgroei, een toenemende vergrijping, een veranderde geopoliti-
tische context, klimaatveranderingen meer recent de economische gevolgen
van de coronacrisis. Nederland moet een ondernemers- en vestigings-
klimaat blijven bieden dat respect op de bedrijvigheid van vaker. Het is
waarschijnlijk dat Nederland een aantrekkelijk land blijft om in te ondernemen.
In de toekomst zal de reeds vaart groeien delen op een andere manier moeten
worden gegenereerd dan tot nu toe. Het verduidelijkt van de toekomst
moet evenwelertig zijn en milieu, mensen en samenleving respecteren.
Nederland moet een aantrekkelijk land blijven om in te leven.

In de Miljoenennota 2020 is aangekondigd dat het kabinet een investerings-
fonds opricht om het verdienvermogen van Nederland (het structureel bbp)
duurzaam te vergroten. De groei fondsen voren voort uit de eind vorig jaar
verduidelijkt groeistrategie. In deze groeistrategie stelt het kabinet dat
er aandacht is voor extra investeringen, van inwendige en niet-regulerende
aard, om het verdienvermogen te versterken. Vooral binnen (1) kennisont-
wikkeling, (2) research & development (R&D) en innovatie en (3) infra-
structuur liggen kansen om de productiviteit te verhogen. Ook experts en
internationale instellingen, zoals IMF en de Europese Commissie hebben
Nederland geadviseerd de investeringen op deze drie terreinen significant
te verhogen.

Het a priori van een spoellicht geamnerit groeifonds heeft als voordeel
ten opzichte van additionele investeringen via de reguliere beleidsbe-
grotingen dat een schakelroning op de langere termijn op het gebied van infra-
structuur, R&D, innovatie en kennisontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.
Om de vaststelling van het vaststellen van het verdienvermogen van
Nederland op de lange termijn separaat in beeld te houden om te behoren,

is geknoet voor aan sparke (niet-departementale) begroting. Een niet-departementale begroting biedt bovendien ruimte om projecten op de verschillende beleidsterreinen integraal tegen elkaar af te wegen en de beste projecten te selecteren. Het risico op geld zoek project binnen een investeringsplan is daarmee klein er.

De nieuwe bepaling in de Comptabiliteitswet 2016 (CW 2016) vormt de juridische grondslag voor het NGF.

R

De artikelen regelt de toewijzing van het beheer van de niet-departementale begroting van het Nationaal Groeifonds aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat, die vooraf cordelijk zijnde voor het macro-economisch beleid.

Artikel 5

De artikelen regelt de inwerkingtreding. De aanpassing van de Comptabiliteitswet 2016 (artikel 4) heeft terugwerkende kracht tot en met 15 september 2020, met effect het moment van indiening van het voorstel van wet tot vaststelling van de begrotingsstaat van het NGF voor het jaar 2021. Reden is dat de CW 2016 op het moment van indiening van de begrotingswet voor het NGF nog geen juridische grondslag bevat voor de begroting van het NGF. Omdat de aanpassing van de CW 2016 in de wet niet en met 15 september 2020 wordt met terugwerkende kracht voorzien in een grondslag voor het indienen van de begrotingswet voor het NGF. De vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën en Nationale Schuld voor het jaar 2021 (artikel 1, 2 en 3) strekt zo ver mogelijk in werking met ingang van 1 januari 2021.

De Minister van Financiën

W. B. Hoekstra

B. ARTIKEL 9 GEWIJZDE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSGARTIKELLEN

1. Leeswijzer

Het werken van het Ministerie van Financiën

Voor u ligt de begroting 2021 van het Ministerie van Financiën, begrotings hoofdstuk IX (Financiën en Nationale Schuld) van de Rijksoverheid. In de begroting staan de beleidsgrants beleidsdoelen voor 2021 en de financiële gevolgen hiervan. Simpel gezegd: wat wil de Minister van Financiën bereiken in 2021, hoe wil de minister dit doen en met welke middelen?

De Minister van Financiën is onder meer verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van:

1. het algemeen financieel-economische en internationale financiële beleid;
2. het begrotingsbeleid en van doelmatig beheer van de lijkenfinanciën;
3. het financieringsbeleid;
4. het fiscale beleid;
5. het staatschuldbeleid;
6. het beleid omtrent financiële markten;
7. het heffen, controleren en innen van de belastingen.

Het algemeen financieel-economische beleid en het begrotingsbeleid worden primair toegelicht in de Miljoenennota. Daarin worden ook de belastingontvangstentoezeggingen. Het fiscale beleid komt op hoofdlijnen aan bod in deze begroting. In het Balanshoofdstuk wordt gedetailleerd ingegaan op de veranderingen in het fiscale beleid. De financiën van de decentrale overheden, waarvoor de Minister van Financiën medeverantwoordelijk is, komen aan de orde in de Miljoenennota en in de begrotingen van het Gemeentelijk en Provinciebestuur.

Waar relevant wordt in de begroting verwezen naar kamertuiken of andere beschikbare begrotingsinformatie. De Rijksoverheid voorschriften (RbV) en de Compabiliteitswet (CW) vormen het regelgevend kader voor de begroting.

Verrege tussentijdse afrekeningen op duizenden, miljoenen of miljarden kunnen kan de vorm der afrekeningen van het lijken in de begroting.

Opbouw van de begroting

De begroting IX is opgebouwd uit tien beleidsartikelen en twee niet-beleidsartikelen. De beleidsartikelen beschrijven het gehele werken van het Ministerie van Financiën inclusief het beheer van de staatschuld en het beheer van het Rijk.

De beleidsartikelen voor Financiën (IXB) zijn:

- artikel 1 Begrotingen;
- artikel 2 Financiële markten;
- artikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector;
- artikel 4 Internationale financiële betrekkingen;
- artikel 5 Exportkredietverzekeringen, garanties en investeringsverzekeringen;
- artikel 6 Etw-om pensioenfonds;
- artikel 8 Oudeng;
- artikel 10 Toeslagen.

De niet-beleidsartikelen zijn:

- artikel 8 Apparaat konderdepartement;
- artikel 10 Nog overzield.

De beleidsartikelen voor Nationale Schuld (XCA) zijn:

- artikel 11 Financiering staatschuld;
- artikel 12 Kasbeheer.

De begrotingsbeoordeling is als volgt opgeleverd. Hoofdstuk 2 geeft, afwisselend met korte inleidende paragrafen, het belangrijke beleidskader van het Ministerie van Financiën. Ook bevat dit hoofdstuk een overzicht van de belangrijkste beleidsmaatregelen, van de niet-juridisch verplichte uitgaven, van de beleidsdoorlichtingen en van de risicoregelingen.

In hoofdstuk 3 nemen de beleidsartikelen Financiën aan bod. In hoofdstuk 4 de niet-beleidsartikelen en in hoofdstuk 5 de beleidsartikelen Nationale Schuld. Waar relevant en beschikbaar worden indicatoren of kwantiteiten opgenomen om te laten zien wat de doelstellingen zijn (de rol, de Groei-perspectief onder). Elk beleidsartikel bevat onder andere een onderdeel Beleidslijnen waarin wordt aangegeven wat de belangrijkste wijzigingen in het beleid zijn en de gevolgen hiervan. Zowel de beleidsartikelen als de niet-beleidsartikelen bevatten een tabel Budgettaire gevolgen van beleid met een financiële toelichting van de belangrijkste posen.

Tot slot zijn zes bijlagen opgenomen. Bijlage 1 geeft een overzicht van Zelfstandige Bestuursorganen (ZBO's) en Rechtspersonen met een Wetenschappelijke Raad (WVLR). Bijlage 2 is een verduidelijking bijlage met de belangrijkste budgettaire indicatoren per artikel. Bijlage 3 geeft het overzicht met moties en toezeggingen. Bijlage 4 is het subsidieoverzicht. Bijlage 5 het overzicht met evaluatie- en overig onderzoek en als laatste volgt de lijst van akkortingen (bijlage 6).

Financiering staatschuld en kasbeheer (Nationale Schuld)

Sinds 2013 behandelt beoorteling X tevens de schuld van de Nederlandse Rijksoverheid. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de schuld die extern wordt gefinancierd, door bijvoorbeeld banken, beleggers en pensioenfondsen, en de schuld die intern wordt gefinancierd aan de Staat of gefinancierd in de Staat. De schuld die intern wordt gefinancierd aan de Staat of gefinancierd in de Staat is het geïntegreerd middelenbeheer – hebben bij het Ministerie van Financiën. De externe financiering van de schuld wordt in artikel 11 Financiering staatschuld behandeld. Het geïntegreerd middelenbeheer wordt behandeld in artikel 12 Kasbeheer. De artikelen worden middelenbeheer op de begrotingsstaat vastgesteld.

De begroting van de Nationale Schuld heeft twee specifieke eigenschappen. De eerste eigenschap is dat de rente-uitgaven en rente-inkomsten op de Nederlandse Staat worden verrekend. In plaats van op te maken de bijlage 2 andere onderdelen van de Rijksoverheid. Dit is vastgelegd in de WvR 2016, artikel 2.18. Met de registratie van rente op transacties voor de Nationale Schuld wordt voorgesteld bij de Europese voorstellen van het Europees Parlement van Financiën (ESF) 2016. De tweede eigenschap is dat voor beide artikelen wordt uitgegaan dat de aangegane financiële verplichting en gelijk zijn aan de uitgaven (kasverplichting). Beide artikelen kennen geen verplichting om voldoende ramingen op te nemen van de verwachte kasuitgaven en de verwachte kasopbrengsten van de financiële verplichtingen. Dit is het gevolg van de interne en externe middelenbeheer van de kasbeheer van de Staat (artikel 11) en de externe middelenbeheer van de kasbeheer van de Staat (artikel 12).

Financiële instrumenten

Bij het inciden van de uitgaven naar financieel instrument wordt aansluiting gezocht bij de rol en verantwoordelijkheid van de minister. Hierdoor wordt de wijze waarop de uitgaven het ministerie verlaten, leidend voor de indeling naar financiële instrumenten. Het Ministerie van Financiën maakt daarom, naast de standaard financiële instrumenten zoals aandelen en garanties, ook gebruik van drie eigen instrumenten: financiering (vermogensverschaffing-ontrikking), rente, en rekening-ouder en deposito's.

Het instrument financiering (vermogensverschaffing-ontwikkeling) wordt gebruikt op artikel 3 Financiële gedeelten publiek-private sector. Bij onder meer kapitaalinjecties in staats deelnemingen en dividendontvangsten. De definitie van financiering is als volgt: *wanneer een financiering wordt geïnitieerd, indien een financiële bijdrage aan een wettelijke partij wordt verschaft als kapitaalverschaffing voor een financieringsrekening als algemene vermogensverschaffing voor de wettelijke partij (een instelling, bedrijf of onderneming). Als een financiële bijdrage wordt verschaft in de exploitatiefase, wordt gesproken van een bijdrage. Bij een financiering wordt de organisatie die de financiering ontvangt, de kapitaalverschaffing als kapitaal in aanmerking genomen. Van een staats deelneming is sprake als de Staat aandelen bezit in een private bedrijf.*

Het instrument rente komt onder meer terug op artikel 11 en 12 over de financiering van de staats schulden en het salafwaar. Op artikel 11 en 12 wordt daarnaast gebruik gemaakt van het instrument leningen. In tegenstelling tot de meeste leningen op de Rijksoverheid gaat het op artikel 11 om leningen die aan de Staat verspreid worden voor de financiering van de staats schulden. Op artikel 12 is ook het instrument rekening-ouder en deposito's opgenomen. Het gaat hier om de bankrekeningen waarop de Rijksoverheid de centrale overheden, de sociale fondsen en andere aan de Rijksoverheid gelieerde instellingen in- en uitvoert.

Gedragenaanpak

Het Ministerie van Financiën werkt doorlopend aan staatspolitieke verbeteringen in de informatievoorziening aan de Kamer en de burger. Dit is een samenspel van eigen ambities en initiatieven, en wensen vanuit de Kamer. Ten opzichte van de begroting Financiën van Nationale Druk 2000 zijn meerdere verbeteringen doorgevoerd. De volgende verbeteringen zijn zichtbaar in deze begroting:

Voor artikel 1: de begroting bevat de begroting voor 2021 een vernieuwde set van indicatoren die moet zorgen voor een beter inzicht in de mate waarin de Belastingdienst de naleving bevordert door burgers en bedrijven een adequate behandeling te geven, effectief te informeren, gemak te bieden en de gepaste wetgeving erin te laten treden. We kiezen daarbij voor een proces. Het is de indicator die nu niet meer zichtbaar op de laatste delen met betrekking tot adequate behandeling, gemak en corrigerend op treden worden nog aan te wijzen indicatoren ontwikkeld voor de Ontwerp begroting 2022.

Aanvulling artikel 9 Douane

Vanaf de ontwerp begroting IX 2021 worden de individuele uitgaven ten behoeve van de douaneprocedure in artikel 9 Douane middels een systeem al bij toekenning weergegeven en toegelicht. De toekenning vindt plaats voor alle dienstverbanden van de Belastingdienst die uitgaven

draken ten behoeve van de uitvoeringsprocessen, met uitzondering van het dienstonderdeel Informele voeding (IV). Vanaf de ontwerpbegroting 2022 zullen ook de kosten voor M-toeslagen worden aan Duane.

In de begroting 2020 is reeds een wijziging aangebracht in de indicatoren van artikel 8 Duane. Het gaat om de additionele in diaton uitvering alspraken met fiscale taken. Dit was aanvullend op de al bestaande indicatoren 'uiste invoersangiften' en 'waardering bedrijfstaken'. Naast de uitvering kosten voor Duane zijn in deze begroting ook de indirecte kosten inrichtelijk gemaakt. Ook zijn in deze begroting als indirecte kosten het percentage tijd binnen de Awb-termijn door Duane afghandelde bezwaren en het percentage tijd afghandelde klachten opgenomen.

Oprichting artikel 13 Toeslagen

Met ingang van deze begroting is een nieuw beleidsartikel geïntroduceerd op begrotingshoofdstuk IX: artikel 13 Toeslagen. De Tweede en Eerste Kamer zijn eerder per brief op de hoogte gesteld van de oprichting van het begrotingsartikel.

Aangzien Toeslagen een dienstonderdeel is van de Belastingdiensten dus tot nu toe in de begroting IX: onderdeel uitmaakt van artikel 1 Belastingen, beslist het opheffen van een apart begrotingsartikel Toeslagen dat artikel 1 Belastingen wordt ingedeeld.

Artikel 13 Toeslagen bevat de beleidsmatige informatie over Toeslagen en informatie over de aan Toeslagen gerelateerde verplichtingen, uitgaven en ontvangsten. Het artikel is deels op budgettaire gabel voor de begroting 2021 en de deels op de apparatuur (personeel en materiële uitgaven) en op de apparatuur (ontvangsten), programma-uitgaven en verplichtingen die direct aan het dienstonderdeel Toeslagen kunnen worden toegerekend. Overige in directe uitgaven (duidelijkheid) worden op Toeslagen, bijvoorbeeld voor huisvesting, worden gedaan door andere dienstonderdelen binnen de Belastingdienst en blijven derhalve voor de begroting 2021 vermeld op artikel 1 Belastingen. De indirecte verplichtingen zullen in de komende jaren opgenomen worden onder artikel 13.

Voor het nieuwe begrotingsartikel 13 Toeslagen zijn op vergelijkbare wijze als in artikel 1 een aantal nieuwe subjectieve indicatoren voor Toeslagen opgenomen. Dit betreft bijvoorbeeld om het geheel dat burgers ervaren bij het aanpakken en meten van hun Toeslagen en de mate waarin burgers ervaren dat zij tevreden zijn over Toeslagen. Het geheel dat wordt vermeld over hun rechten en plichten. Ook voor deze indicatoren geldt dat deze niet direct meetbaar zijn. Om de ervaring van burgers vanaf 2021 inzichtelijk te maken, wordt in 2020 een meetinstrument ontwikkeld. Daarnaast zijn in het nieuwe artikel 13 de voor de Belastingdienst opgenomen indicatoren voor Toeslagen op eenzelfde wijze gemaakt voor Toeslagen. Dit betreft het percentage tijd binnen de Awb-termijn door Toeslagen afghandelde bezwaren en het percentage tijd door Toeslagen afghandelde klachten, het aantal klachten en het percentage klachtenvermindering.

2. Beleidagenda

2.1 Beleidsprioriteiten

Inleiding

Bij het Ministerie van Financiën gaan we over het geld. Niet als doel, maar in dienst van een florerend gezond Nederland. Wij herhalen de halare fusen: investeren en uitpakken en zien toe op het goede functioneren van het financiële stelsel. Wij richten ons op het belang van de samenleving als geheel, op korte én lange termijn en zijn ons daarbij bewust van de impact van wat wij doen op afval, burgers en bedrijven.

In 2020 is de economische situatie als gevolg van de COVID-19 crisis omgelegd van een hoogconjunctuur met een historisch lage werkloosheid naar een forse economische neerval. Het coronavirus heeft een grote impact op onze economie, op huishoudens en ondernemers. Het kabinet heeft met omvangrijke noodmaatregelen banen en inkomens zoveel mogelijk beschermd. Dat heeft tot nu toe de economische schade beperkt en ervoor gezorgd dat veel mensen aan het werk kunnen blijven. Uiteindelijk is het bij een economische crisis van deze omvang onvermijdelijk dat veel Nederlanders hier de gevolgen van zullen ondervinden.

De eerste en noodmaatregelen zorgen voor een historische verslechtering van de overheidsfinancien. Vanwege de goede uitgangsposities is hier ruimte voor. De economische ontwikkeling in de komende periode is echter zeer onzeker. Het huidige noodpakket, dat tot oktober 2020 loopt, is nog steeds bedoeld om banen te behouden en de grootschalige effecten van de crisis te dempen en biedt bovendien meer ruimte voor noodzakelijke aanpassing van de economie. In de volgende fase is de uitdaging om het steunbeleid zo in te richten dat de economie zich kan aanpassen aan... **Het update van de**

beleidsprioriteiten

Aan het eind van deze beleidagenda is een overzicht opgenomen van de noodmaatregelen die in 2020 op de begroting van het ministerie van Financiën zijn genomen. Sommige van deze noodmaatregelen werken mogelijk door in de begroting van 2021. Het ministerie van Financiën blijft nauw betrokken bij de bestrijding van zowel de korte- als langetermijneffecten van de crisis en zal waar nodig extra maatregelen treffen. Zie de Miljoenenwet 2021 voor een uitgebreide toelichting op de berekende effecten van de crisis op de economie en op de belangrijkste genomen noodmaatregelen.

Beleidsprioriteiten 2021

Om op een duurzame bestuursvorming, efficiënte uitvoering en effectiviteit te kunnen sturen, stellen we jaarlijks beleidsprioriteiten op. De beleidsprioriteiten van het ministerie voor 2021 zijn onderverdeeld in vijf thema's. Deze vijf thema's worden opgenomen in het gedeelte waarin van het ministerie van Financiën, zowel binnen de landsgrenzen als in Europese en internationale context.

Het ministerie zet zich al eerder in voor een financieel gezonde Nederland (thema 1). Naast groei en de overheidsfinancien op de korte en lange termijn, werkt het ministerie aan het behoud van brede welvaart voor burgers. Met de operationele inzicht in Kwaliteit vergroten we onze kennis over het effect van beleid en waarborgen we een doelmatige inzet van publieke middelen nu

en in de samenwerking. Verder blijft het ministerie zich inzetten voor een sterke, integere en innovatieve financiële sector, en wordt er extra geïnvesteerd in de bestrijding van ondernijping en witwassen.

Stabiliteit in de EU en in de wereld is voor ons land van wege onze belangrijkste internationale prioriteit en onze belangrijkste thema 2. Met het akkoord over de Europese begroting en een Europese herstelplan is Nederland in op een spoedig en robuust herstel van de Europese economie. Andere prioriteiten zijn onder andere het verspreiden van vaccinatie (king en -nuttig) en Europese nieuw, de herziening van de Europese begroting en het Stabiliteits- en Groei-pact en het verder sterken van de toekomstige relatie met het Verenigd Koninkrijk.

Ook moet onze overheid van het verduurzomen van groen van de economie (thema 3). In de halve eeuw die we samen met de Europese landen en internationale financiële instelling en betrokken bij de energietransitie en stimuleren van de financiële sector om bij te dragen aan de mondiale klimaatopgave. Ook hebben we aandacht voor de vergroening van het financieel en de overheid.

In 2020 zijn we gestart met de hersteloperatie. Tussentijdse herstel en decompensatie aan bevolking en ouders. Dit zal ook nog gedurende het jaar 2021 doorlopen. De uitkering 'toelagen' krijgt ook van de Commissie en een eigen Tweede Kamer. We gaan werken aan de kwaliteit van dienstverlening en we zetten de eerste stappen om het toelagen te set te vervullen (thema 4).

Ten slotte het ministerie zien blijvend in de een actieve, bereidbare en behulpzame Belastingdienst (thema 5). We investeren in verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven en de structurele versterking van de organisatie, terwijl we de stabiliteit van oude problemen blijven. Ook geven we aandacht aan van de behoudende wettelijke basis en beleid en effectieve uitvoering.

Thema 1: Nederland financieel gezond: stabiliseren en groeien na economische schok COVID-19 crisis

Gedurende in de eerste maanden van de financiële

De economische gevolgen van de coronacrisis en noodmaatregelen leiden tot een historisch groot begrotingstekort. Het tekort komt in 2020 naar verwachting uit op - 5,5 procent van het bbp. Ook in 2021 blijft het saldo met - 4,8 procent naar verwachting sterk negatief. Vanuit het traditioneel begrotingsbeleid mogen de belastinginkomsten en de uitgaven aan WW- en bijstand meedelen met de economie. De lagere belastinginkomsten en hogere WW- en bijstand uitgaven door de crisis laten hierdoor tot een verslechtering van het saldo. Dat betekent kunnen de eerste tijdelijke noodmaatregelen. Het kabinet is niet erin geslaagd voor met deze maatregelen het saldo te verslechteren, zodat ze niet tot hore gaan van reguliere uitgaven aan bijvoorbeeld zorg, onderwijs en veiligheid. Het hoge begrotingstekort (telet) samen met de belastinglast en de grote economische krimp tot een enorme toename van de schuld. De schuld komt hierdoor in 2020 met 80 procent bij boven de 800 miljard uit. Hierdoor is in 2021 nog steeds sprake is van een aanzienlijke begrotingstekort neemt de schuldquote naar verwachting licht af als gevolg van de gedaante groei (naam effect) en doordat het grootste deel van het belasting uitstel in 2021 alsnog binnen komt.

En in ruimtelijke termen de verhuiskennissen en deze erinop te vergen. De afgelopen jaren draaide de economie op volle toeren, met overschotten op de begroting tot gevolg. Onder de systematiek van het trimmatig begrotingsbeleid staat het niveau van de uitgaven grotendeels vast voor de hele kabinetsperiode. Dit geldt ook voor de beleidsmatige ontvankelijkheid van de inkomsten. Meestal is in het overheidssaldo leid en in principe dus niet tot extra ruimte op de begroting, maar zorgen voor een kleine opbouw van buffers. Hierdoor daalde de schuld en later dan werd verwaait bij het Rijksoverheid en werd uitsluitend gebruikt voor minuscule lijnen. Over de jaren heen nu in de jaren na de economische recessie draagt de overheid bij aan stabiliteit en continuïteit. De crisis illustreert dat er ook wel uit onverwachte hoek kunnen voordoen en snel kunnen leiden tot hoge kosten voor de overheid. Het is daarom zaak ervoor te zorgen dat de begroting ook een volgende crisis over goed zal kunnen deersbon. Het is ook inzicht dat de 19e-20e eeuwige Begroting in de jaren na de crisis, om advies uit te brengen over de begrotingsdoelstelling en de begrotingsystematiek voor de komende jaren.

Om de overheid financieel ook op de lange termijn gezond te houden, is het belangrijk dat overheidsmiddelen op zo doelmatig mogelijke wijze worden besteed. Het kabinet is daarom in 2018 gestart met de operatie Inzicht in Kwaliteit om de maatschappelijke toegevoegde waarde van overheidsteleiden bijbehorende publieke middelen te vergroten. Met deze operatie willen we onderzoeken wat er nog meer te verbeteren is. We willen werken we stap voor stap aan verbeteringen van het Rijksbrede evaluatiestelsel en we bieden ondersteuning bij het delen van kennis, de opbouw van vaardigheden en het versnellen van de groei. In 2021 zetten we dit werk voort met de operationele strategie voor evaluatie (SEV) bij de begroting 2021. Ook beginnen we een Rijksbrede pilot om de vindbaarheid van verstoeltoelichtingen (voorstellen conform artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet te vergroten. En er komt een toolbox voor evaluatie. Met de operatie Inzicht in Kwaliteit zal worden in de komende jaren het verstoelstelsel en bij van de middelen op maat kennis over efficiënt van beleid en een doelmatige besteding van publieke middelen nu en in de toekomst.

Nieuwe financieringsschalen en gevolgen van de COVID-19 crisis voor de financiering van de staatsschuld
In het nieuwe kabinetsakkoord staat de financiering van de komende jaren ingezet op een verdere verlenging van de gemiddelde looptijd van de schuld en in de portefeuille van 6,4 jaar eind 2018 tot richting 8 jaar eind 2021. Hierdoor worden de huidige tegengestelde voor de langere periode vastgelegd en wordt meer budgetaire zekerheid gecreëerd voor de middellange termijn. De looptijd van de portefeuille kan in de tijd fluctueren bijvoorbeeld als gevolg van verschuiven in de financieringsbehoefte. Daarom is aan de hand van de vastgestelde van 8 tot 10 jaar, waarvan de gemiddelde looptijd van de staatsschuld mag fluctueren. Daarnaast is de grens voor het renterisicovoordeel (RRR) verhoogd van 18 procent naar 30 procent. Het RRR is dat deel van de staatsschuld waarop de rente binnen 12 maanden opnieuw moet worden vastgesteld. Een belangrijke overweging bij het ophopen van de grenswaarde voor het RRR is dat de staatsschuld eind 2019 op een lager niveau lag dan tijdens het opstellen van het vorige kabinetsakkoord in 2015. Hierdoor was er meer ruimte om risico's te dragen.

Als gevolg van COVID-19 zal de staatsschuld in de komende tijd sterk oplopen. Daarom is begonnen met het uitgeven van meer leningen met een lange looptijd. Het grootste gedeelte van de sterk verhoogde

Financieringsbehoeften al in eerste instantie achter nog verwachten worden door korte termijnen in financiering. Hierdoor daakt de gemiddelde looptijd van de schuld en loopt het RRB op. In de komende jaren zal de herfinanciering van kortlopende leningen steeds meer verschuiven naar leningen met langere looptijden.

Indien de looptijd en het RRB (rijpe/jk) buiten de in het beleidskader vastgestelde grenzen dreigen te komen door de verhoogde financieringsbehoefte, heeft het Agentschap de mogelijkheid om bij besluiten, die kan door de omvang van de kapitaalmarkt financiering (langlopende leningen) te vergroten of door vrijgivingen aan te brengen in de desbetreffende te B wordt reeds ingezet om zoveel mogelijk financiering op de kapitaalmarkt op te halen. In de komende maanden zal blijken of deze extra op taalmarkt vordering voldoende is om te voldoen aan de rente- en doelschikkingen van het beaardigde rijf (het punt) in het gebruik van het middel van een andere zaken nodig is.

Een stabiele, integrale en innovatieve financiële sector en weerbare huishoudens

Sinds de financiële crisis in 2008 zijn er veel nationale, Europese en internationale maatregelen genomen om de financiële sector weerbaarder te maken. De COVID-19 crisis heeft ons te meer laten zien hoe belangrijk het is dat banken en verzekeraars voldoende buffers hebben en dat huishoudens weerbaar zijn. Eind 2019 heeft het ministerie van Financiën de Agenda voor de financiële sector gepubliceerd.¹ In deze Agenda staan drie elementen centraal, die ook in 2021 het beleid ten aanzien van de financiële sector zullen bepalen: stabiliteit, integriteit en innovatie. In 2021 geeft het ministerie uitvoering aan de nog onafgemaakte maatregelen uit de Agenda. De toezichthouders AFM en DNB dragen door hun toezicht ook bij aan een stabiele, integrale en innovatieve financiële sector.

Om de stabiliteit van het financiële systeem verder te verbeteren, moeten financiële instellingen en huishoudens weerbaarder worden. Banken en verzekeraars dienen op stevige tegengestelde voorbereid te zijn. Voor banken is daarom onder andere het kapitaalraamwerk Basel III aangepast. Tevens zal het ministerie in op een duurzaam bedrijfsmodel voor verzekeraars in de herziening van de Governance II richtlijn. De Europese onderhandelingsruimte (van Schuyling II) zullen daarin in 2021 plaatsvinden. Hierbij worden ook lessen als gevolg van COVID-19 meegenomen.

De financiële weerbaarheid van huishoudens is als gevolg van de COVID-19 crisis eveneens onder druk komen te staan. Het ministerie blijft zich inzetten voor het versterken van de financiële weerbaarheid. Dit gebeurt onder meer samen met de partners van Wizerin, Geldzaken, waarbij de nadruk in 2021 komt te liggen op het versterken van de vaardigheden bij financieel kwetsbare groepen zodat zij financieel weerbaarder kunnen worden. Ook zal het ministerie zich inzetten voor het versterken van de huishouders te voorkomen.

De minister van Financiën blijft zich in 2021 ook inzetten om de bankenunie te voltooien. Just om grensoverschrijdende problemen in de bancaire sector in Europa adequaat te kunnen aanpakken, is de de voorgaande drie de bankenunie opgezet. Zij heeft de herfinanciering van de ECB, een belangrijke onderdeel van de bankenunie, in een vroeg stadium van de COVID-19 crisis een reeks maatregelen genomen die zijn bedoeld om Europese banken

¹ [Agenda voor de financiële sector 2019-2025, 12/10/2019](#)

ruimte tegewerk om de kredietverlening in stand te houden. De afrontering van de banken met en verder bijdragen aan het bevorderen van de financiële stabiliteit en een solide, weerbestendig en transparant Europees bankstelsel.

Voor Nederland blijft het van belang om niet-presterende leningen aan te pakken. Ook bevordert de inzet gebruik van asset quality reviews en willen we Europese regels opstellen voor de prudentiële behandeling van staatsobligaties. Juist de gevolgen van COVID-19 onderstrepen het belang van deze ondernemingen. Dit zijn voor Nederland ook belangrijke voorwaarde voor de totstandkoming van een Europese depositogarantietaks (EDIS). Voor dit risico's via een EDIS worden gecreëerd, dienen de bankensectoren van alwettelijke gezond te zijn en moeten staatsobligaties beter worden gemogen op bankbilans. Hierbij is het van belang dat we de lessen die we trekken uit de COVID-19 crisis meenemen in de verdere ontwikkeling van de banksector.

Voorts is de verdere versterking van de Europese kapitaalmarkt een van groot belang voor Nederland. Goed functionerende grensoverschrijdende kapitaalmarkten dragen bij aan het schokbestendigheid vermogen van economie van de lidstaten door grensoverschrijdend kapitaal. Verdere ontwikkeling van de Europese kapitaalmarkt is benodigd eveneens de stimulering van economische groei via effectieve verdeling van kapitaal en vergroten de mogelijkheden tot financiering, met name voor start-ups en kleine en middelgrote ondernemingen. Ook draagt de kapitaalmarkt bij aan meer investeringsmogelijkheden voor consumenten, waarvoor zij beter in staat worden gesteld financiële doelen te halen. Nederland heeft zich in 2019 samen met Frankrijk en Duitsland ingezet om de nieuwe Europese Commissie van toezicht op de financiële markten de vierde pijler van de EU in te stellen. De Europese Commissie is in 2019 een high level forum gestart. Dit moet in het najaar 2020 leiden tot een nieuwe route naar de Commissie voor verdere versterking van de toezichtmarkt.

Ook de tweede pijler integriteit te bevorderen zetten we op het tegengaan van witwassen en de lidstaten die hieraan ten grondslag liggen. Daarnaast kijken we met extra aandacht naar terrorisme financiering. De financiële sector heeft hierin een belangrijke rol. Om witwassen en terrorisme financiering in het internationale systeem, is de Financial Action Task Force (FATF) ingezet. In 2019 vindt een evaluatie plaats waarin de FATF invult of Nederland voldoet aan de internationale standaarden over het tegengaan van witwassen en terrorisme financiering. Verder wordt gewerkt aan de introductie van een EU Uniegister, een openbaar register voor uiteenlopende belanghebbenden (Ultimate Beneficial Owners, UBO's) voor trusts en vergelijkbare juridische structuren. De Europese Commissie werkt hier in 2021 aan verder aan de hand van het AML en tegengaan van witwassen en terrorisme financiering. Nederland zal opnieuw actief deelnemen aan de Europese discussies en onderhandelingen.

Verder wil het ministerie werken aan verbetering van gedrag en cultuur in de financiële sector, waar bij de maatschappij meer centraal komt te staan in het denken en doen. Zo zal in 2021 verder sprong worden gegeven aan de verbeteringen van de Samenleving Toekomst (Sociaal) en de kwaliteit van wetgeving. Daarnaast wordt er gewerkt aan de kwaliteit van wetgeving. Hierbij zijn in 2020 twee kwartalen met de aangesloten en wordt gewerkt aan een webvoorstel.

Met betrekking tot de derde pijler inrichtte ik het van belang met de financiële sector vernieuwend te en nieuwe technologieën en innovatieën faciliteren. Daarmee wordt de diversiteit in de sector te bevorderen en is de financiële dienstverlening efficiënter. In 2020 is het FinTech Actieplan naar de Tweede Kamer gestuurd met daarin inzichtgeving om onnodige barrières voor financiële innovatie weg te nemen. Op nationaal niveau zal er in 2021 gewerkt worden aan verscheidene acties om de omarming van FinTech in Nederland te bevorderen. Ook de Europese Commissie is bezig een Europese Digitale Finance Strategy uit te werken, met daarin onder meer aandacht voor de overwachtheid tegen cyberaanval en financiële instellingen en een regulerend kader voor crypto's (digitale munten).

Behoud van (toekomstige) brede welvaart
PM, DGFiZ in samenwerking met publieke en particuliere uitvermijding

Investeren in bestrijding ondemijning en witwassen
De aanpak van ondemijning en criminaliteit en witwassen moet overal, in Nederland prioriteit voor het kabinet en het ministerie van Financiën. In 2021 zal de Belastingdienst en de Douane de coördinatie voor de aanpak van de uitbuiting op basis van de aanpak van witwassen en criminaliteit. De minister van Justitie en Veiligheid heeft namens het kabinet aangekondigd de aanpak van georganiseerd ondemijning en criminaliteit de komende jaren te intensiveren. Onderdeel van deze aanpak is de inzet van een multidisciplinair team van een ondemijning (MIT). De Belastingdienst heeft in 2020 met de Douane gaan samenwerken aan het MIT. In het kader van de intensivering van de nationale aanpak van de witwasbestrijding en de publiek-private samenwerking (PPO) zullen de Belastingdienst en de Douane ook in 2021 samenwerken om met de partners in het Financieel Landelijk Gestuurd Land (FLG). Deze samenwerking zorgt dat de minister van Justitie en Veiligheid met elkaar in verband kunnen brengen en onderzoeken en maatregelen gezamenlijk kennis kunnen opdoen en delen.

Thema 2: Nederland in Europa en de wereld

Herziening Europese begrotingsregels (Stabiliteits- en Groei)pact

Concertatie Economische en Monetair Unie (EMU) vereist gezonde en verantwoordelijke nationale economieën met houdbare overheidsfinancien. Om de houdbaarheid van overheidsfinancien te bevorderen zijn effectieve Europese begrotingsregels (het Stabiliteits- en Groei)pact, SGF van groot belang. Sinds vijf jaar vindt er een evaluatie plaats van de begrotingsregels op basis van de SGF wetgeving. Deze hebben betrekking op zowel de begrotingsregels als de macro-economische ongewenstigheden procedure (het EGP). De consultatie in het kader van deze evaluatie was gepland voor 2020, waarna de Commissie mogelijk zou komen met voorstellen tot herziening van de regelgeving. Door de COVID-19 uitbraak is dit proces echter grotendeels uitgesteld naar 2021.

Nederland is van mening dat het SGF moet worden hervormd om de effectiviteit te vergroten. Het SGF berooft volgens het kabinet vooral verbetering op het gebied van naleving en handhaving. Om de handhaving te verbeteren zal Nederland in op het inpakken van de effectiviteit en handhaving. Ingerichte, het versimpelen van de regels, en het vergroten van de voorspelbaarheid bij de uitwerking van de regels. Voor de effectiviteit van de begrotingsregels is immers vooral van belang dat ze op een consequente, transparante en voorspelbare manier worden gehandhaafd.

Nederland is van mening dat hoofdherenverhuifinanciën het hoofddeel van het GSP dienen te blijven. Het kabinet zal voorstellen voor aansluiting van het GSP beoordelen op de bijdrage aan het stabiliseren van dit doel.

Brexit-toekomstige relatie EU-VK

Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie verlaten. In het terugtrekingsakkoord is een overgangsperiode opgenomen die eindigt op 31 december 2020. Tijdens de overgangsperiode (die afloopt op 31-12-2020) is het de bedoeling om een toekomstig partnerschap met het VK nu aan te komen. De uitkomst van de onderhandelingen zal afhangen van het verdere verloop daarvan en in grote mate van de opstelling en inzet van het VK, waarbij dient te worden opgemerkt dat de beschikbare tijd beperkt is en het aantal complexe onderwerpen groot. Om die reden blijft de Nederlandse overheid zich voorbereiden op het scenario dat er geen akkoord, of geen volledig akkoord, wordt gesloten. Het ministerie zal voor de financiële onderwerpen nauw blijven samenwerken met de betrokken stakeholders. Daarnaast zal het ministerie blijven toezien op het naleven van de financiële verplichtingen door het VK zoals opgenomen in het terugtrekingsakkoord.

Ongewacht de uitkomst van de onderhandelingen ontlaats er aan het einde van de overgangsperiode een nieuwe buitengrens voor Nederland en de EU. Direct gevolg is dat er voor het goederenverkeer van en naar het VK, de handelsmodaliteiten voortduren en dat de Douanebeheerders schadeloos blijft. Dit heeft impact op de gehele organisatie van de Douane. De Brexit betekent een structurele groei van het aantal aangiften, inclusief het noodzakelijke toezicht en controle hierop. De Brexit betekent ook meer nieuwe klanten en toezicht en controle op nieuwe locaties zoals de ferryterminals. De Douane is inmiddels zo goed mogelijk voorbereid. Naast de samenwerking tussen overheid en het bedrijfsleven bepaalt ook de mate waarin het bedrijfsleven zich voorbereidt in hoeverre de logistieke stromen goed en anderszins zijn. In van overheid is de verwachting dat zij om tijdig te voldoen aan de douanebeheerders aan communicatie en informatievoorziening richting het bedrijfsleven om hen op te roepen zich voor te bereiden. Aanvullend hierop zetten ook de uitvoerende overheid diensten, waaronder de Douane, hier richting het bedrijfsleven actief op, zoals het verzenden van brieven en andere middelen.

Invest International

Eind 2018 is Invest-NL opgericht. Nu loopt het oprichtingstraject voor oprichting van Invest International, een instelling gericht op ondersteuning van Nederlandse bedrijven in het buitenland, die wil bijdragen aan opdoening voor wereldwijde vraagstukken. Aan de houders worden die staat (51 procent) en de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) (49 procent). Voor de investeringsmaatschappij wordt in beginsel €333 mln. in startkapitaal beschikbaar gesteld. Invest International zal, net als Invest-NL, een onbekwaamheidsrijp, gevestigd door de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingsaanpak (BHO). De eerste taak betreft de uitvoer van een aantal bestaande regelingen voor BHO's die nu door de Rijksdienst voor Ontwikkelend Nederland (RVO) worden uitgevoerd. Momenteel loopt een traject dat de minister van Financien machtigt tot oprichting van de vennootschap en dat de doelstelling en taken bevestigt. Oprichting kan na afronding van dit traject plaatsvinden en is voorzien in maart 2021.

Veiligingsklimaat

De kabinet vindt het belangrijk dat Nederland een land blijft waar bedrijven met relaties economische activiteiten willen investeren en zich willen vestigen. Een aantrekkelijke vestigingslocatie waarvoor beaant wat Nederland te bieden heeft in vergelijking met omringende en concurrerende landen. Daarbij kunnen ook fiscale factoren waaronder de vennootschapsbelasting (Vpb) en meer in het bijzonder de Vpb-tarieven een belangrijke rol spelen. In dit kader vermeldt het kabinet de Vpb-tarieven in deze kabinetsperiode, zowel in de eerste tariefstap (voor het deel van de minst loon van € 200.000) als in de tweede tariefstap (voor het deel van de minst loon van € 200.000). Het Vpb-tarief in de eerste tariefstap zal lager zijn per 2021 van 10,5 procent naar 15 procent. Het Vpb-tarief in de tweede tariefstap zal lager zijn per 2021 van 25 procent naar 21,7 procent. Ook het midden- en kleinbedrijf zal hierin belangrijk meervan profiteren.

De inspanningen van de Oudere werpen daarom hun vruchten af. Verschillende internationale indexen laten zien hoe het in de wereld is gesteld met logistiek en grensovergang. Nederland en de Oudere staan daarom steeds hoger genoteerd. Ook het Nederlandse bedrijfsleven heeft de Oudere op deze gebied en in verschillende andere belangrijke gebieden voor Nederland, want mede op basis van deze voorrangrijke baten internationale bedrijven waar zij hun fabrieken en distributiecentra vestigen. Het optreden en de reputatie van de Oudere zijn daarom dus van invloed op de Nederlandse economie, welzijn en welzijn.

Daarnaast speelt ook een gunstig netwerk van belastingverdragen een rol bij de aantrekkelijkheid van het fiscale vestigingslimiet. Daarom wordt ook in 2021 ingezet op het verbeteren van het Nederlandse belastingverdragen-netwerk. Begin 2021 zal de onderhandelingsagenda voor dat jaar gepubliceerd worden. **Hij schuift een na augustus afsluitvorming**

Aanpak internationale belastingontwikkeling en -ontwikkeling

Het kabinet wil de strijd tegen belastingontwikkeling en -ontwikkeling nog voortvarend voortzetten. Zo heeft het kabinet aanvullende maatregelen aangekondigd tegen dividendstromen naar laagbelastinge jurisdicties. Deze maatregelen zijn in aanvulling op de Wet bronbelasting 2021 die dat jaar in werking treedt. Hiermee introduceert het kabinet een hinhelling op renten en royalty's naar laagbelastinge jurisdicties en in multinationals. Doel van deze wet is te voorkomen dat Nederland nog langer fungeert als toegangspunt naar laagbelastinge jurisdicties. Hierna te vermelden is ook het risico dat de Nederlandse belastinggrondslag verdundt naar deze jurisdicties.

Ook scherpere bestaande maatregelen tegen belastingontwikkeling aan, waaronder een specifieke wetgevingsovereenkomst die samen met de hybride mismatchmaatregelen en bepaalde renteafschepingen. Ten slotte steunt Nederland initiatieven om tot een verdere internationale goedkoperde aanpak van belastingontwikkeling te komen. Zo draagt Nederland actief bij aan het project van de OCSE en het Inclusive Framework om tot oplossingen te komen voor de uitdagingen van digitalisering van de economie en het gebied van de winstbelasting. Toch zal uitdaging alleen niet de oplossing zijn. Het bedrijfsleven en belastingautoriteiten vervullen vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid hierin ook een essentiële rol. De ontwikkeling van een tax governance toedelingstool voor de invulling aan de maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Thema 3: Verduurzaming en vergroening van de economie

Vergroening fiscaal stelsel

Uitvoering fiscale maatregelen Regeringsakkoord

In het regeringsakkoord zijn onder meer afspraken gemaakt over het invoeren van een minimum CO₂-prijs voor de uitlaatstijf elektriciteitsproductie en over het invoeren van een vliegbelasting. Wat betreft de minimum CO₂-prijs voor elektriciteitsproductie, heeft het kabinet op 4 juni 2019 een wettelijk ontwerp ingediend. De maatregel zal worden ingevoerd medio 2020 door de Tweede en Eerste Kamer is aangenomen. Met betrekking tot de vliegbelasting heeft het kabinet een voorstel voor een Europese belasting op de luchtvaart. Voor het geval deze te lang op zich laat wachten, heeft het kabinet op 11 mei 2019 een wettelijk ontwerp ingediend voor een nationale vliegbelasting van € 7 per vertrekende passagier. Dit wettelijk ontwerp is inmiddels aangenomen door de Tweede Kamer en ligt ter behandeling in de Eerste Kamer. De invoeringstermijn is voorzien op 1 januari 2021.

Klimaatpakket, de weg naar Parijs

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het voorstel voor het Klimaatpakket naar de Tweede Kamer gestuurd¹. Dit pakket bevat voor de sectoren Industrie, elektriciteit, landbouw, mobiliteit en gebouwde omgeving uitgewerkte plannen om broeikasgasemissies tegen te gaan. Dit met als doeljaar 2050. Voor het kabinet is het voorstel dat de reductie van de uitstoot wordt gehaald op een manier die voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. Dit betekent dat wederzijdse uitdagingen zoveel mogelijk worden opgelost en dat we zorgen voor een eerlijke verdeling van lasten tussen huishoudens en bedrijven. Het Klimaatpakket opent vooral een belangrijke rol binnen de sectoren mobiliteit, gebouwde omgeving en industrie. De fiscale onderdelen van het Klimaatpakket zijn ingevoerd met het wettelijk ontwerp van het Klimaatpakket, als onderdeel van het pakket belastingen 2020. Een uitdaging is de CO₂-heffing voor de industrie. Daar wordt meer uitwerking op gedaan. Het betreffende wettelijk ontwerp wordt in de komende maanden uitgetrokken van het Belastingplanpakket 2021. Daarnaast doet het kabinet, ten behoeve van de volgende belastinginformatie, onderzoek naar betalen naar gebruik als nieuw vorm van autobelastingen.

De klimaatmaatregelen zijn gemaakt met het verduurzamen van woningen. De fiscaliteit speelt daarbij onder andere een rol omdat de energiebelasting aangetast wordt. De belasting op aardgas wordt de komende jaren in de eerste drie stappen verminderd en de belasting op elektriciteit wordt stapsgewijs verlaagd.

In 2020 is het rapport Bouwstenen voor een beter belastingstelsel verschenen, met daarin mogelijkheden die kunnen bijdragen aan verduurzaming. Dankzij het gebruik van het stelsel van milieubelastingen en uitkeringen in auto- en energiebelastingen, kan het stelsel aan het volgende kabinet om daar keuzes in te maken.

Een financiële sector die bijdraagt aan de verduurzaming van de economie. In 2021 zal Nederland zich op nationaal en Europees niveau inzetten om de financiële sector te betrekken bij de mondiale klimaatopgave. De financiële sector (banken, pensioenfondsen, verzekeraars en vermogensbeheerders) heeft met dit doel samen de komende jaren aan het werk moeten nemen.

¹ [Samenvatting 2019-2020, 2019, nr. 342](#)

om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van het Akkoord van Parijs en het Klimaatakkoord. Jaarlijks zal de sector een overlopende rapportage opstellen met een verslag van de inspanningen en resultaten. Hierin is al in 2020 een commissie opgericht, de *Committee Financial Sector Climate Commitment (CFSC)*. De commissie zal jaarlijks een rapportage aanbieden aan de minister.

In 2021 zetten we verdere stappen om de financiële sector zo maatschappelijk verantwoord mogelijk te maken. Het ministerie van Financien verschaft van de financiële sector het *Global Impact National Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs)* en *OES-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen* naleeft en daardoor misstanden in de keten voorkomt, signaleert, aanpakt en hierover rapporteert. In 2021 zullen we samen met de sector, NGOs en vakbonden verder inzetten op het uitblijven van de zogenaamde *Financials, Social and Governance (ESG)* criteria, binnen de convenanten voor internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (*IMVO*). Bijvoorbeeld door de sector handvatten te bieden om te voldoen aan de *OES-richtlijnen* en de *UNGPs*. We zullen de voortgang van de financiële sector op dit gebied monitoren. Op zowel nationaal als Europees niveau zal het ministerie van Financien in om een gelijk speelveld te creëren op het gebied van *IMVO*.

Energieaanstroomdeelnemingen

De staatsdeelnemingen *Gasunie*, *Havenbedrijf Rotterdam* en *TenneT* spelen een belangrijke rol in de energieaanstroom. Deze staatsdeelnemingen hebben deze rol de afgelopen jaren stevig verankerd in hun bedrijfsvoering. Vanuit de hoedanigheid van aandeelhouder draagt Financien bij aan het verdere verduurzamen van de activiteiten van deze staatsdeelnemingen, onder meer door een investeringsstrategie voor de energieaanstroom.

In 2019 is daarmee het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen (*IMVO*) voor staatsdeelnemingen vastgesteld. In de komende periode gaat Financien actief en doortastend met gesprekken over aanpak met de deelnemers. Daarbij zal ook ruimschoots aandacht zijn voor het formuleren van concrete doelstellingen. Over deze doelstellingen zal voor het eerst worden gerapporteerd in het Jaarverslag *Beheer Deelnemingen 2020*, dat verslijt in het voorjaar van 2021.

Klimaatdoelstellingen Internationale Financiële Instellingen (IFIs)

Multilaterale banken spelen een centrale rol in de architectuur voor financiering van klimaatsteun, met name in ontwikkelingslanden. Nederland is bij de Europese Investeringsbank en de regionale investeringsbanken, zoals de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en de Aziatische Infrastructuur Investeringsbank, vragen om steedschap te tonen ten aanzien van klimaatambitie.

Nederland zet zich erin de gesprekken met deze banken voor in dat zij hun financiering van klimaatprojecten in de publieke, private en financiële sector in partnerlanden verder uitbreiden, hun portefeuilles in lijn brengen met de Klimaatdoelstellingen, de financiering van fossiele brandstoffenprojecten verminderen. Bovendien spreken wij hen om klimaatvervalsingen te nemen in de gesprekken met ontvangende landen en in de nieuwe landenstatiegieën.

Ook in de respons op en het herstel na de COVID-crisis spelen multilaterale banken een grote rol. Nederland vraagt daarom aandacht voor bestaande klimaatdoelen bij de totstandkoming van de economische

Compensatie, herstel en reparatie ouders

Ook voor allegeest en het ouders zorgvuldig en anderszins het mogelijk te maken is aan speciale herstelorganisatie, in het leven roepen. Hierdoor zullen ongeveer 500 ETE worden ingezet. In 2020 is de uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (HT) ingericht en is gestart met de compensatie van betrokken ouders. Dit zal ook nog gedurende het jaar 2021 en 2022 doorgaan. Alle ouders uit het CAFI-dossier die recht hebben op compensatie en waarvan de contactgegevens bekend zijn, hebben compensatieaanvragen. Voor de ouders die zijn gedupeerd in het gefixte dossier en die zijn geweest voor de herbevestiging van het stelsel is het compensatie, herstel en reparatieproject in de loop van 2020 gestart. Ouders die van mening zijn met een compensatie, herbevestiging, herbevestiging of verpoeding niet of onvoldoende gehoeven te zijn en monen in de bijzondere, overzorgendende situatie, kunnen bij Toeslagen een vorm van initiatief niet meer vaker weergegeven. Een daartoe speciaal ingestelde onafhankelijke commissie heeft tot nu toe deze verzoeken te beoordelen. Het oordeel van deze commissie zal steeds door Toeslagen worden gevolgd. Ook de ouders die naar de huidige intomen hebben geleden onder de mallootse roepel grove schulden (GDR) worden gehoeven door middel van de GDR-appeal. De herstelorganisatie streeft ernaar om in 2021 het overgrote deel van de compensatie uitgekeerd te hebben.

Kwaliteit en/of toeslagenorganisatie

Voor 5,3 miljoen huishoudens met 8,8 miljoen burgers verzorgt Toeslagen jaarlijks meer dan 7 miljoen toeslagen. **Wie maken de uitvoering in belangrijke?** Ook zorgen we dat bij de benadering de informatie en houding op basis van dat alle redenen hiervoor wordt omgekeerd en anderszins worden worden worden weergegeven. Het beleid draagt daaraan bij door vereenvoudigingen door te voeren die het voor burgers en voor de uitvoering begrijpelijker en overzichtelijker maken. Zo kan het aantal (mogelijke) terugvragen verder omlaag te worden gebracht, kan de toekenningssnelheid van het voorstel verbeteren en zullen bij definitieve vaststelling de resterende betalingskijktijd zijn. In 2020 is daartoe het Programma Vernieuwings Dienstverlening Toeslagen opgezet dat op basis van een **klant** visie en strategie gericht op de doelgroep van toeslaggerechtigden verbeteringen en investeringen in het programma maken en werken met op de achtergrond aan verbeteringen in het denken van de toeslagorganisatie en optimaliseren van de dienstverlening binnen het bestaande stelsel. Ook kan het programma mogelijk bijdragen aan verbeterende dienstverlening in een eventueel gevestigd stelsel in de toekomst. Dit programma heeft een looptijd van 3 jaar.

Het merendeel van de toeslaggerechtigden heeft zich goed bediend met het digitaal aanvragen en wijzen en het gebruik van de barrière en de universiteit van de toelating. De bijdrage onder meer uit de Ruimte Markt (RMT) en de IBC Toeslagen deel 1.2) vragen hun toelating aan via het Toeslagenportaal en geven daar ook wijzigingen door. De betalingen vinden altijd plaats op de 2de van de maand. Maar als het een omstandigheid en daarom vragen moeten burgers kunnen rekenen op meer persoonlijke dienstverlening en maatwerk. Daarom zullen we de digitale dienstverlening door Toeslagen aan de burgers verbeteren. Dat geeft ruimte om met meer menselijke aandacht onze burgers ten dienste te staan.

De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen heeft het belang onderstreept van een open cultuur, het verder ontwikkelen van de ambtelijke professionaliteit en een sterkere vaktechnische inbedding van operationele keuzes.

verzoekt door burgers en bedrijven een adequate behandeling te geven, effectieve informeren, gemak bieden en oogopastwijze congerichtend op te treden.

Cultuur

De lefwaard en van de Belastingdienst zijn verantwoordelijkheid, geloofwaardigheid en zorgvuldigheid, zowel binnen de organisatie als in de communicatie met burgers en bedrijven. In de gewenste cultuur zijn verschillen besloten, maar het is niet op wat belastingen te maken is, maar voor legitieme. Twee verschillende werkwijzen zijn om andere gedragingen te krijgen. Het is niet alleen de Belastingdienst, maar ook andere organisaties die naar buiten. Om inzicht te krijgen in de cultuur van de Belastingdienst heeft Debatte een onderzoek uitgevoerd waarover de Tweede Kamer is geïnformeerd. Dit onderzoek geeft inzicht in de huidige cultuur, juist ook met de gedachte dat de gewenste cultuur en de Belastingdienst nog voorafgaat aan worden richting de gewenste cultuur. Het rapport van Debatte geeft goede aanknopingspunten voor de herijking van het cultuurprogramma. Punten die verbetering behoeven zijn het verder signaleren van fouten, het maken van een open en eerlijke cultuur en het starten op resultaat. De Belastingdienst zal stappen richting de beoogde cultuur met een externe klankbordgroep die over de aanpak adviseert en door het uitvoeren van ontwikkelingsmaats voor alle leidingsgeveenden. Het zijn er binnen de organisatie verschillen in tek, moeten en uitdagingen. Daarom is het belangrijk om de centrale factoren, zoals een cultuuraanpak binnen elk onderdeel van de organisatie een invulling krijgt die daarbij aansluit. Als voorbeeld kan gelden de integratie van de aanpak bij de Douane. Integratie is geboden als een van de strategische pijlers. De aanpak wordt permanent aangepast aan het veranderingsproces van de organisatie. In deze lijn krijgt het management van integratie de nodige aandacht en lopen er concrete projecten gericht op de verdere groei van het integratiemanagement.

Personen

De uitdaging waar de Belastingdienst voor staat is allereerst te borgen dat de medewerkers toegankelijk zijn voor de moderne manieren van interactie met burgers en bedrijven. Daarnaast moet de dienst de gevolgen van de (persoonlijke) veranderingen voor de continuïteit van de bedrijfsprocessen op te vangen. Niet alle in voorafgaande jaren meten in 2021 aan de jaren erna, een groter wervingsinspanning worden geleverd om de benodigde functies, regulerende functies, data-analisten en IT'ers te laten stromen. De instroomcijfers voor 2021 en 2022 tussen de dag 4 tot 6 tot 6.000 tot. Hierbij, met de instroom zijn worden gehouden voor het vermogen van de verschillende onderdelen om nieuwe medewerkers in te laten stromen. Specifiek voor Toeslagen geldt een tijdelijke piek in de werving die voor de laatste organisatie wordt gevraagd.

Ook de Douane heeft in de komende jaren te maken met een grote uitstroom van medewerkers, onder andere als gevolg van pensioenuitvoering, waardoor veel aandacht moet worden besteed aan het werven, selecteren, opleiden en behouden van nieuwe medewerkers. Daarnaast mag het ook de uitdaging van de organisatie en haar medewerkers, tegen mogelijk integratie van de dingen en modernisering van de taken, de voordeel van de aandacht van de Douane.

(GT - veranellen en verbeteren) grip op IV portfolio).

Uit externe rapporten (door EY en PwC) is gebleek dat het ontbreekt aan meerjarige, integrale planning en op het gebied van IV en dat er beperkte prioritering plaatsvindt op basis van financiële, kwalitatieve en kwantitatieve wijzigingsopties. De aanbevelingen uit externe rapporten worden vertaald in een integrale aanpak IV met een meerjarige aanpak. Daarbij zal portfolio worden gegroepeerd naar stabiliteit en continuïteit van de dienst. Bij de Douane is de meerjarige aanpak al ingebouwd en worden de aanpak en gebruik voor continue verbetering van het Portfolio nader.

Governance en ontvlechting

Inmiddels is de politieke sturing op de Belastingdienst, Toeslagen en de Douane versterkt, met de benoeming van twee staatssecretarissen (concurrente Fiscaliteit en Belastingzaken) en een staatssecretaris Toeslagen en Douane. De ambtelijke aansturing van de Belastingdienst is versterkt door de aanstelling van drie directeurs-generaal voor respectievelijk de Belastingdienst, Douane en Toeslagen. Waar dat zinvol is, worden de Belastingdienst, Toeslagen en Douane ontvlechten. De Belastingdienst, Toeslagen en Douane hebben ieder een eigen grote operationele afdeling, tegelijkertijd blijven er ook zaken die beter gezamenlijk georganiseerd kunnen blijven. Zo krijgen de organisatieonderdelen door een eigen DG op korte termijn de bestuursleider en focus die past bij de omvang en het belang van hun taak.

Verbeteren dienstverlening Belastingdienst

Hier is van belang dat burgers en bedrijven adequaat behandeld worden, informatie tijdig ontvangen en dat **het hen zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt** bij het voldoen aan hun verplichtingen en het uitvoeren van hun rechten. Informatie moet daarom helder en begrijpelijk zijn. Eenvoud, formuleren en digitale veridiën zullen begrijpelijk worden gemaakt en gehouden, waarbij het handelsregister actief van burgers en bedrijven voorop staat. Pas na de integratiemogelijkheden van de Belastingdienst voor burgers en bedrijven zijn daarbij cruciaal: het is het veld aan de Belastingdienst. Binnen de interactiemogelijkheden neemt de Belastingdienst een bijzondere plaats in. De bereikbaarheid en de kwaliteit van de aanpak van vragen door de Belastingdienst wordt daarom verbeterd. Hier is in het voorjaar structureel € 37 mln. extra budget voor vrijgemaakt. Zo wordt de dienstverlening op termijn uitgebreid met de mogelijkheid van terugbellen, ontvangen van het adres van de dienst via app of telefoon en de mogelijkheid om te chatten in de digitale persoonlijke omgeving van de Belastingdienst. Daarnaast investeren de Belastingdienst in het creëren van maatwerk aan burgers die minder zelfredzaam zijn via de basis en via Status-behandeling. Door relaties met maatwerk, uitsluitend laten worden burgers die meer hulp nodig hebben, ondersteund bij het doen van hun aangifte. Het lopende onderzoek naar een fundamentele transformatie van de dienstverlening dat eind 2020 wordt opgeleverd, biedt ook de kansen voor het verbeteren van de dienstverlening in 2021 en volgende jaren.

Proeven stabiliteit fiscale processen Belastingdienst

Op meerdere terreinen binnen de Belastingdienst doen zich risico's voor met betrekking tot de continuïteit van huidige processen zoals de inning van belastingen, vangsten en het nakomen van behandeltermijnen. Daarnaast zijn er de digitale offiële systemen met anderszins talig onderhoud. Hierdoor kan de Belastingdienst het aangepaste serviceniveau aan burgers en

aangetal met name van toezicht is. Daar waar de schulden van dit omzetten wordt de Tweede Kamer in het najaar van 2020 via het jaarplan 2021 Belasting en inkomens.

De maatstaf voor het aanpak van de problemen met het gebruik van de fraude, dan de in de Voorzitter (PSV) een herziening van het huidige systeem en de fraudebestrijding. De maatstaf voor het aanpak van de fraudebestrijding (AVG). Verder wordt het gebruik van informatie en gegevens beschreven door de op het ontbreken van informatie van de overheid of andere gegevens.

Overzicht coronamaatregelen

De volgende maatregelen zijn voor een belangrijk deel getroffen door de maatregelen. Het kabinet heeft diverse (verplicht) maatregelen genomen om de crisis het hoofd te bieden. Deze paragraaf geeft een overzicht van de maatregelen die op de begroting van het ministerie van Financiën zijn genomen. Een uitgebreid overzicht is te vinden op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronacrisis>.

Tabel 1: Coronamaatregelen op begroting Financien & Nationale Schuld (in miljard € 1 mln.)

Maatregel	Begroting 2020	Begroting 2021	Relevante Kansen
Verplichtingen			
Noodpakket economie en banen 1.0	-18	-15	PM
Herengereguleerder leveringskosten	12,00		PM
Noodpakket economie en banen 2.0	-4	-5	PM
SURE	6,70		PM
Garantie voor LHOE markt RM	50		PM
Garantie EIB	1,37		PM
Soorten maatregelen KLM	9,10		PM
EU Herstelfonds	PM	PM	PM
Noodpakket economie en banen 3.0	PM	PM	PM
Uitgaven			
Noodpakket economie en banen 1.0	-18	-15	PM
Herengereguleerder leveringskosten	14,00		PM
Noodpakket economie en banen 2.0	-4	-2	PM
Garantie EIB	20		PM
Soorten maatregelen KLM	1,00		PM
Noodpakket economie en banen 3.0	PM	PM	PM
Ontvangsten			
Noodpakket economie en banen 1.0	-185	-130	PM
De verpakking leveringskosten	500		PM
Noodpakket economie en banen 2.0	-75	-10	PM
Soorten maatregelen voor de crisis	-119		Kansenpakket 1 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022, 2022-2023
Soorten maatregelen KLM	51	79	PM
Noodpakket economie en banen 3.0	PM	PM	PM

Noodpakket economie en banen 1.0

Het eerste noodpakket economie en banen helpt onder andere aan verlaging van de belasting- en invorderingsrente naar 0,01 procent. Dit resulteerde enerzijds in lagere uitgaven (- € 18 mln.), maar vooral in fors lagere ontvangsten (- € 100 mln.). Ook werden de verzuimboetes en de doorbrekende kosten van de invorderingsmaatregelen opgeschort, wat leidde tot minder ontvangsten (- € 69 mln.). De maatregelen waren tijdelijk voor een periode van 3 maanden, maar waren meerjarig door in de ramingen.

Hervezekering leverancierskredieten

Met kortlopende leverancierskredieten wordt in Nederland op jaarbasis door commerciële kredietverzekeraars meer dan 200 miljard euro aan handeld mogelijk gemaakt. Als gevolg van de COVID-19 crisis is deze dienstverlening minder rijk aan factoren. De vergaander om de financiële behoeften en zo te voorkomen dat de verzekeraars zelf in financiële problemen komen – waardoor deze kredietverlening geheel zou dreigen te verdwijnen – is dan het verlagen van de zogeheten kredietlimieten. Daarom heeft de Staat in het voorjaar van 2020 besloten over te gaan tot hervezekering van de gehele portefeuille van de verzekeraars voor het hele kalenderjaar 2020 met mogelijkheid tot een verlenging van drie maanden in 2021.

Aangezien de hervezekering minstens het hele jaar 2020 zal lopen, betekent dit niet enkel het is een significant deel van de eenmalige pas in 2021 niet worden uitgekeerd en eveneens een iets groter deel van de incasso's pas in 2021 zal worden ontvangen. Naar huidige inzichten schat het ministerie dat driekwart van de verwachte schade in 2020 zal vallen en de rest in 2021 (en tevens wordt verwacht dat de incasso's in 2020 vorwaa en de rest later). In het najaar van 2020 zal een analyse komen van de baten en lasten van deze hervezekering en daarbij gaan we tevens in op mogelijkheden om de kosten voor de Staat te verlagen over baten en partijen zoals de verzekeraars in het kader van het.

Noodpakket economie en banen 2.0

Het tweede noodpakket economie en banen betrof een verlenging van het eerste noodpakket tot 1 oktober 2020. Dit resulteerde in een verdere meerjarige bijstelling van de raming van de belasting- en invorderingsrente, verzuimboetes en de doorbrekende kosten van de invorderingsmaatregelen. De maatregelen zijn tijdelijk aard, maar waren meerjarig door in de ramingen.

Steunmaatregelen KLM

De Nederlandse Staat verstrekt een directe lening aan KLM met een omvang van € 1 miljard. De lening is verstrekt tegen de aflopende termijn. De lening is aflopende KLM naar crediteuren niet kan terugbetalen, deze lening kan daarmee de Nederlandse Staat pas als laatste wordt terugbetaald. Daarmee neemt de Nederlandse Staat relatief veel risic op zich via deze lening, hetgeen weerspiegeld wordt door de eveneens relatief hoge rente die KLM op deze lening betaalt. Daarnaast garandeert de Nederlandse Staat maximaal 90 procent van aankreditfaciliteit van € 2,4 miljard, waardoor een maximum aan banken aan de KLM wordt verstrekt. Dit resulteert in een garantie van € 2,16 miljard. Voor deze garantie ontvangt de Nederlandse Staat tevens een premie die gedurende de looptijd in percentage oploopt.

Steunmaatregelen voor de eenton

De afdracht aan het Gemeentefonds wordt met € 518 mln. verhoogd, zoals toegelicht in de Kamerbrief compensatielink en coronaschade medeoverheden van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Indirecte suppletie begroting 2020 van categorische ministerie (Kamerstukken II 2019-2020, 36420-43, II 2019-2020, 36446, nr. 1). De totale afdracht aan het Gemeentefonds wordt in mindering gebracht op de belastingontvangsten. Hierdoor leidt de verhoging van de afdracht aan het Gemeentefonds tot een verlaging van de netto-belastingontvangsten met € 518 mln. voorafkwal 1 van de jaarbegroting.

Europese herstelinstrumenten (NREU)

Op 21 juli 2020 heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over de belangrijkste elementen van het Mechanisme Financieel Kader (MFK) voor de Europese Unie voor de periode 2021-2027 aan herstel instrument in reactie op de COVID-19 crisis (Next Generation EU (NGEU) en de financiering daarvan via een nieuw Eigenmiddelenbesluit (EMB).

Hoewel deze politieke afspraken nog door de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement uitgewerkt moeten worden in de relevante Europese verordeningen en besluiten, en het EMB nog door alle lidstaten moet worden goedgekeurd, zijn de contouren van de afspraken voldoende duidelijk om deze budgettaire te verwerken.

De gevolgen voor de verwachte Nederlandse afdrachten aan de Europese begroting worden toegelicht op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De verwachte Nederlandse afdrachten aan NREU zullen op termijn zichtbaar worden op deze begroting.

Het belangrijkste onderdeel van NREU is de *Recovery and Resilience Facility* (RRF), waartoe lidstaten onder voorwaarden steun kunnen aanvragen voor hervormings- en investeringsprojecten. Voor het deel van de RRF dat gebruikt kan worden voor het verstrekken van leningen aan lidstaten wordt een garantieverplichting opgenomen op de begroting van het ministerie van Financiën. De financieringsmethode van dit deel van het herstel fonds is vergelijkbaar met die van het mechanisme voor financiële ondersteuning van de lidstaten op basis van de lidstaten onder de naam *Safe Asset*. *Recovery Facility* (RRF), het Europese financiële stabiliteitsmechanisme (EFSM) en het Europees Instrument voor directe steun om het risico op werkloosheid in noodsituaties te beperken naar aanleiding van de uitbraak van COVID-19 (*Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency*, SURE). Naast afdrachten aan de RRF, zal de Europese Unie ook andere namen, zoals in die middelen levert op de kapitaalmarkt of hi financieel instellingen, om deze middelen in de vorm van leningen aan lidstaten te verstrekken. De rentebetalingen en aflossingen die de Unie van deze lidstaten ontvangt worden gebruikt voor het betalen van de rente en aflossingen op de schuld die de Unie hiervoor is aangegaan. Als aanvullende zekerheid voor beleggers dat de Unie aan haar rente- en aflossingsverplichtingen zal kunnen voldoen kan de Unie uit hoofde van het Eigenmiddelenbesluit, jaarlijkse aanvullende middelen bij de lidstaten ontvangen. Dit is een manier om de medeovername van de jaarlijkse EU begroting, tot aan een in dit besluit vastgelegd jaarlijkse maximum van het bedrag van de Europese Unie. Een dergelijk verzoek aan lidstaten is door de Unie nog nooit gedaan.

SURE

In de Rijngroep van 9 april 2020 is nu aangekondigd aan 'European Instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency' (SURE) op te richten om lidstaten financiële assistentie te bieden met betrekking tot uitgaven als gevolg van de COVID-19 crisis die direct gerelateerd zijn aan arbeidsmarktmaatregelen en relevante gezondheidszorg. De basis is van de garantstelling van de lidstaten is de Unie is staat om op de kapitaalmarkt op kwaliteits uit te geven waar door leningen kunnen worden uitgegeven aan staatsbehoevende lidstaten.

Garantie EIB

De Europese Investerings Bank (EIB) heeft een nieuw pan-Europees garantiefonds (EUGF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de COVID-19 crisis te beperken. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat in 9 april 2020 door de Rijngroep is vastgesteld.^[1] Door de oprichting van een garantiefonds van € 25 miljard, waarvan het Nederlands aandeel € 1.301 mln. bedraagt, kan naar schatting tot maximaal € 200 miljard aan financiering voor het Europese bedrijfsleven worden gemobiliseerd. Doel van het garantiefonds is het financieren van hoge risicoprojecten, waarbij de focus ligt op het mkb. De investeringsperiode van het garantiefonds loopt tot 31 december 2021 met mogelijkheid tot een verlenging van zes maanden als een meerderheid van de deelnemende lidstaten hiervoor akkoord. Het maken van investeringen in de periode alleen is voldoende om de alle deelnemende lidstaten hier van samen mee te financieren. De investeringen onder het garantiefonds zullen een hoog risico profiel hebben. Nederland acht het daarom waarschijnlijk dat de garantie ingeroepen zal worden. De verwachte nettoverliezen van het garantiefonds van € 25 miljard worden geschat op 30 procent. Het percentage oververte verloren is sterk afhankelijk van de uiteindelijke productmix die ingezet wordt (leningen, garanties, equity). Het Nederlandse aandeel in de verwachte verliezen komt – op basis van het percentage van de verliesverlies van 30 procent, te liggen op het Nederlandse aandeel in de garanties van € 1,3 miljard – naar op € 200 mln. verdeeld over de looptijd van het fonds.

Garantie aan DNB inzake IMF

Als gevolg van de COVID-19 crisis is er acute behoefte aan financieringsmogelijkheden voor opkomende economische en tegengrijpende landen. Het IMF voorziet in deze financieringsbehoefte door concessionele leningen te verstrekken aan lage inkomenslanden via het Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT). Uit de omvang en het aantal verzoeken voor noodleningen bevestigde de voorwaarde reguliere programma's. In de huidige omvang van het leningenaanpak van het PRGT onvoldoende en is een additionele bijdrage aan Nederland gevraagd. Deze bijdrage is noodzakelijk om via het IMF ruimte vrij te maken voor investeringen in de economie. Het bedrag van de impact van de economische crisis is in 2020 van bedrag 600 mln. SDR (Special Drawing Rights, munteenheid IMF), gelijk aan € 200 mln. De Nederlandse bijdrage wordt verstrekt in de vorm van een lening van De Nederlandse Bank (DNB) namens de Nederlandse Staat aan het IMF. De Nederlandse Staat garandeert de lening van DNB aan IMF. Deze systematie is gebruikelijk voor Nederlandse bijdragen aan het IMF. Rijksoverheid heeft de Nederlandse bijdrage in 2020 tot een verlenging van de garantieverplichting aan DNB inzake IMF van € 600 mln. zoals gemeld in de vijfde, modalele supplementaire begroting 2020.

Noodpakket economie en banen 2.0
PM

Overig

Naast bovengenoemde noodmaatregelen is het ministerie van Financiën ook indirect betrokken bij de COVID-19 crisis via staats deelnemingen, de EU en internationale financiële instellingen. Hieronder volgt een korte schets van de impact van de COVID-19 crisis op deze beleidsreken, en de rol van het ministerie.

Staatsdeelnemingen

Het jaar 2021 zal voor de staats deelnemingen nog steeds in het teken staan van de (nasleep van de) COVID-19 crisis. Bepaalde deelnemingen zijn hierdoor onmiddellijk hard geraakt. Zo had de NS in maart en april 2020 te maken met 60 procent minder reizigers voor op het spoor, vormde de het aantal vluchten van en naar Schiphol drastisch, net als het aantal vluchten van KLM en werden alle vestigingen van Holland Casino tijdelijk gesloten. Voor andere staats deelnemingen was een dussdanig grote impact niet direct aan de orde, maar zal de tijd uitwijzen hoe groot de impact op de langere termijn zal zijn. Alle staats deelnemingen hebben de voor hen passende maatregelen genomen om de operationele en financiële effecten van de COVID-19 crisis te beheersen. Als aandeelhouder staat het ministerie in nauw contact met hen over de impact op onder andere de borging van de publieke belangen en de financiële positie van de deelnemingen. De COVID-19 crisis heeft ook zijn weerslag op de aan te staal afgetrokken dividendafdrachten. In artikel 3 van deze begroting worden deze effecten nader toegelicht.

Maatregelen EU

Het kabinet hecht sterk aan Europese samenwerking om de COVID-19 uitbraak in te dammen en de mondiale economische gevolgen zo goed mogelijk op te vangen. Bij zijn intrede van het huidige kabinet heeft de uitbreiden van de crisis algeheel ingemakt om het steun de flexibiliteit te bieden om te reageren. Zo is de algemene uitbreiden ingesloten van het Stabiliteits- en Groei pakt in welke getreden en is er een tijdelijk staats steun kader voor COVID-19 vastgesteld. Ook is afgesproken dat lidstaten hun Europese structuur en investeringsfondsen (ERDF) zo flexibel en snel mogelijk kunnen inzetten. Het is belangrijk van mening dat deze maatregelen alleen moeten voortduren zolang de uitbreiden omstandigheden aanhouden. De inzet van het kabinet is om dit de komende tijd te monitoren en wanneer nodig de maatregelen te beëindigen.

Daarnaast zijn er diverse Europese instrumenten opgericht die op korte termijn inzetbaar zijn (zo ook hierboven het stabiliteits instrument NGEU, SURE en Cleanw EB). Het Emergency Support Instrument (ESI) zal voor een periode van maximaal vijf jaar in werking worden gesteld voor de bestrijding van de COVID-19 crisis en kan worden gebruikt voor alle crisis die humanitaire hulp vereist. Daarnaast is afgesproken om de bestaande kredietlijnen verscherpte voorwaarden (Enhanced Conditions Credit Line (ECCL) van het Europees Stabiliteits mechanisme (ESM)) tijdelijk beschikbaar te stellen voor COVID-19 uitbreiden. Deze ESM kredietlijn heeft een omvang van 7 procent van het bruto binnenlands product (BBP) van een lidstaat.

Maatregelen Internationale Financiële Instellingen (IFI's)

Internationale Financiële Instellingen (IFI's) zijn met hun mondiale bereik, breed publieke- en private sector-instrumentarium en expertise bij het bestrijden van aardse crises goed gepositioneerd om de impact van COVID-19 crisis te verlichten. Nederland heeft veel belang aan deze praktische en beleidske response van IFI's en hun centraliteit in de mondiale ontwikkelingsaanpak, die een financieel vangnet vormt tijdens de crisis.

De impact van de crisis voor de IFI's is omvattend. In versletten landen lid van de COMPTON meeragepen van de Wereldbank, Europese Investeringsbank (EIB), Aziatische Infrastructuur Investeringsbank (AIIB) en Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD) zich op het snel beschikbaar stellen van financiering voor acute projecten in de gezondheidszorg in landen die het verliezen van liquiditeitsteun aan bedrijven. Hierbij valt te denken aan financiering van repetitieve uitbreiding van gemeentelijke systemen en het versterken van de gezondheidsinfrastructuur, als ook liquiditeitssteun aan de private sector, bijvoorbeeld via financiële intermediairs. Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) biedt steun aan landen met urgente financieringsproblematiek door middel van financiering en liquiditeitssteun te verlenen.

In tweede instantie richten de IFI's zich op het versterken van economische weerbaarheid en het versnellen van breed sociaal-economisch herstel op de middellange termijn. De Wereldbank heeft bijvoorbeeld 2019-2020 miljard beschikbaar gesteld. Andere IFI's zullen in 2021 een groot deel van hun bestaande instrumentarium herprogrammeren en frontloos voor ondersteuning bij sociaal-economische noden en herstel.

Nederland pleit er binnen de IFI's voor om in eerste plaats middelen in te zetten voor de hardst getroffen en meest kwetsbare landen en gemeenschappen die beperkte andere financieringsmogelijkheden hebben. Daarnaast is het voor Nederland belangrijk dat de IFI's nog hebben voor de mondiale verscherpting van schuldenposities van met name lage inkomenslanden door de crisis. Zo heeft International Development Association (IDA), het onderdeel van de Wereldbank voor lage inkomenslanden, tot eind 2021 versmeid \$ 50 miljard concessionele financiering beschikbaar gesteld ten behoeve van deze landen. Daarnaast heeft Nederland in het kader van de COMPTON crisis ingesloten met het Debt Service Suspension Initiative (DSSI), een initiatief van de Club van Parijs en G20 dat schuldevrijstelling biedt aan een aantal lage inkomenslanden. Concreet houdt de DSSI in dat deze lage inkomenslanden uitstel van alle termijnbetalingen aan Nederland en andere landen die lid van de Club van Parijs zijn krijgen.

Verder zet Nederland erop in dat extra IFI-investeringen ten behoeve van economisch herstel zoveel mogelijk gericht zijn op duurzame economische herformulering, klimaatadaptatie en de daarvoor benodigde hervormingen.

[Kamerstuk en II 2019-2020, 21 501-02, nr. 1660

2.2 Belangrijke beleidsmatige mutaties

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de samenstelling en ontteiking van de uitgaven en de niet-betalingontvangsten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de artikelen van Financien en die van Nationale Smid. In de verleningslijstige wordt in meer detail ingegaan op de mutaties per artikel. Deze paragraaf bevat ook een overzicht van de begrotingsseries.

Artikelen 1 tot en met 13 (Financien)

Tabel 2 Belangrijke mutaties uitgaven t.o.v. vorig jaar (bedragen x € 1000)						
Art.	p1	p2	p3	p4	p5	p6
Staatsontwikkeling t1 (inclusief t1)	0	0	0	0	0	0
Belangrijke mutaties						
1)	0	0	0	0	0	0
2)	0	0	0	0	0	0
3)	0	0	0	0	0	0
4)	0	0	0	0	0	0
5)	0	0	0	0	0	0
6)	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0
Staatsontwikkeling t1	0	0	0	0	0	0

Toelichting

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...

Tabel 3 Belangrijke mutaties niet-betalingontvangsten t.o.v. vorig jaar (bedragen x € 1000)						
Art.	p1	p2	p3	p4	p5	p6
Staatsontwikkeling t1 (inclusief t1)	0	0	0	0	0	0
Belangrijke mutaties						
1)	0	0	0	0	0	0
2)	0	0	0	0	0	0
3)	0	0	0	0	0	0
4)	0	0	0	0	0	0
5)	0	0	0	0	0	0
6)	0	0	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0	0	0
Staatsontwikkeling t1	0	0	0	0	0	0

Toelichting

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...

Meerjarig overzicht uitgaven en ontvangsten (bedragen x € 1 mld.)

PM

Be a rolin g preserve:

Een begrotingsreserve is bestemd voor een concreet doel en kan, in principe, alleen voor dat doel worden gebruikt. Onderstaand overzicht geeft (het geraamd verloop van) de begrotingsreserves van het Ministerie van Financiën weer. In de betreffende artikelen worden de begrotingsreserves toegelicht.

Tabel 4: Overzicht gesamenlijk verloop begrafenisreclames Ministerie van Financiën (bedragen in € 1 mln.)

EM: Bernard@msie.com

Artikelen 11 en 12 (Nationale Schuld)

In onderstaande tabel wordt de verwachte EMU-schuld en toezichtschuld aan het einde van 2020 en 2021 weergegeven, alsmede de daarbij behorende rentelasten. De cijfers van 2018 betreffen realisatiecijfers.

Tabel 5. Kemoefers on w erpboeroling en radicaal (bedragen $\times 10^3$ ml)

1. It is possible that all countries have the same tax system, although this is not the case.

Tabel 8. Kerncijfers om te vergelijken en te radicaat (bedragen x € 1 mld.)

	2019	2020	2021
Omvang schulden het einde van het jaar			
EMU-schuld	PM	PM	PM
Staatsschuld (art. 11)	31,28	4,25	41,96
Uitgeverij schulden (art. 12)	6,1	6,6	6,5
Uitgeverij verleningskapitaal (art. 13)			
• levert voor de EMU-schuld			
Verleningskapitaal vloeiende schulden (art. 11)	5,5	4,8	3,7
Verleningskapitaal vasten schulden (art. 12)	-0,1	-2,1	-0,1
Totaal verleningskapitaal (art. 13)	5,4	2,7	3,6
Niet relevant voor het EMU-schuld			
• Verleningskapitaal (art. 12)	-1,1	-1,1	-1,4
Voorzijds bevestigingsleningen			
Voorzijds bevestigingsleningen			

1 Als gevolg van deze drie jaren de vorm die deze afbeelding van het gebied

2. De ontbrekende of uitgesloten zijnde worden vooraf daarbij bedoeld na der vat en en schuld is worden in het gemaakt.

De EMU schuld is de overheidsschuld. Probleem gezegd die bijt: dus uitstaande schuld van de gehele collectieve sector. De staatschuld is daar een onderdeel van en omvat alleen de schuld van de Rijksoverheid. De staatschuld wordt gefinancierd door het Agentschap van de Generale Trésorerie, een deel van het Ministerie van Financiën. De interne schulduitvoering geeft de schulduitvoering waar tussen de Staat en de instellingen die meedelen met het creditbankieren, zoals decentrale overheden, RWT's, sociale fondsen en agentschappen.

Volgens de Europese boekhoudregels (ESA-2010) worden bij de berekening van het EMU-saldo alleen de rentelasten op schuldpapier meegenomen. Rentelasten op derivaten worden niet meegenomen in het EMU-saldo en worden daarom apart waarderboeven.

Binnen het renterisicobeheid heeft het Agentschap de mogelijkheid om rentelasten af te sluiten of voortijdig te beëindigen. Bij het beëindigen van een rentederivaat wordt de actuele marktw waarde van het derivaat verrekend tussen beide partijen. Doordat deze marktw waarde in de praktijk positief is geweest voor de Staat, hebben deze voortijdige beëindigingen tot eenmalige ontvangsten geleid die een verlaagd effect hebben gehad op de staatschuld. Tegenover deze eenmalige opbrengsten, staan lager rentelasten in toekomstige jaren.

De staatschuld in 2020 en 2021 namen ten opzichte van 2019 als gevolg van de maatregelen rondom Covid-19 met een naar verwachting dalend effect op de rentelasten als gevolg van de lage (negatieve) rente.

Belangrijkste variatie rentelasten

In onderstaande tabel worden de belangrijkste mutaties in de rentelasten vanaf de ontwerpbegroting 2020 weergegeven.

Tabel 7: Overzicht belangrijkste mutaties in variatie rentelasten en rentelasten naar oorsprong (bedragen in € miljard)

Art. nr.	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsrente op de begroting 2020						
	4.768	4.713	4.515	4.686	4.553	
Bijstelling kasstelsel	11	-384	-616	-505	-307	-249
Bijstelling rekenrente	11	34	-415	-616	-1.321	-1.366
Efect nieuwe schuldschijf	11	36	1	-12	-29	-48
Bijstelling rentelaster interne schuldeelhouders	12	-7	-26	-31	-234	-242
Entworpente	116	2				2.650
Staatsrente op de begroting 2021						
	4.318	3.859	3.634	2.917	2.786	2.893

De rentelasten op de staatschuld (artikel 11) liggen bij het opstellen van de begroting al voor een groot deel vast. Immers, de meeste rente wordt betaald op leningen die in het verleden zijn afgesloten. Hoe verder vooruit, hoe groter de onzekerheid in de renteringen. De hoogte van de rentelasten die al vastliggen volgt uit de oorspronkelijke leningen en schuldopbouw, en uit de keuzes die in het verleden werden gemaakt ten aanzien van financieringsbeleid en risicobeheer.

De rentelasten op nieuwe uit te geven schuld worden geresumeerd op basis van de meest recente rentetarieven van het Centraal Planbureau (CPB) en op basis van de raming van het kasstelsel van het Rijk. Bijstelling van deze twee variabelen is de belangrijkste oorzaak van de aanpassing van de rentelasten. Daarnaast kan later in het moment het kasstelsel van de begrotingen van 2020 en 2021 een deel van de schuld op nieuwe condities worden afgesloten. Ook dit heeft een effect op de geschatte rentelasten.

de RFA inmiddels worden gemaakt waar de kennis hen betreft, wanneer de evaluatiematerialen verzameld moet worden en de planning zo te kiezen wanneer het beleidsmatig ook een doel dient, bijvoorbeeld op het moment dat besluitvorming over verlenging van het betreffende beleid plaats vindt. Naast een duidelijke programmering van onderzoek en evaluatie is het dan ook belangrijk om evaluatie en iets volledig loslatend van de beleidsontwikkeling te organiseren. Evaluatie is idealiter een middel van denken die voortdurend wordt toegepast. Om het denken en het gedrag rond evaluatie in kaart te brengen zal binnen het initiatief onderzoek worden gedaan naar hoe de organisatie en de bijbehorende competenties verder te ontwikkelen.

Naast de link met de beleidsprioriteiten bevat deze SEA ook elementen van de interne onderzoeksagenda van Financien en de werkzamenheden van het Rijksgeslacht Financien. Rijns alle besluiten meten naar in meer bedoeld om andere andere keuzes te laten maken. Dit kunnen keuzes zijn van burgers, maar ook van ondernemingen, gemeentes, hoedhouder, en departementen. In voorbereiding op evaluatie wordt daarom nagegaan welke 'gedragingen' de beleidskeuzes kunnen hebben en hoera de evaluatie wordt voorbereid vast te stellen in hoera de data zijn bereikt. De onderzoek en evaluatie naar gedragsinzichten een prominente plek innemen zijn hieronder aangeduid met een *. Ook bevat deze agenda verwijzingen naar de interdepartementale evaluatieagenda voor het klimaat, welke is aangeleend in de RFA van 2020. De onderzoek en evaluatie van Financien die in het kader van het Klimaatakkoord zijn opgenomen in deze SEA en tevens zichtbaar zijn in de interdepartementale evaluatieagenda voor het klimaatbeleid zijn aangeduid met ij.

In de tabel hieronder zijn per beleidsprioriteit de geplande onderzoeken en evaluaties opgenomen. Een toelichting hierop vindt u in bijlage 5 van deze begroting.

Tabel 9: Thematische invloeden en Financien op de beleidskeuzes en de beleidskeuzes op de beleidskeuzes			
Tabel 9: Thematische invloeden en Financien op de beleidskeuzes en de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	Locatie	Beleidskeuzes	Begroting (in miljoen)
Monitoring en evaluatie (Beleidskeuzes op de beleidskeuzes)	Probleem	Beleidskeuzes	1
Evaluatie maatregelen handhaving	2020	Beleidskeuzes	5
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	5	NVT
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020 - 2021	Beleidskeuzes	8
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020 - 2021	Beleidskeuzes	NVT
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020 - 2021	Beleidskeuzes	3
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	3
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020 - 2022	Beleidskeuzes	2
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	2
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	2
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	2
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	2
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	1

Tabel 10: Thematische invloeden en Financien op de beleidskeuzes en de beleidskeuzes op de beleidskeuzes			
Tabel 10: Thematische invloeden en Financien op de beleidskeuzes en de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	Locatie	Beleidskeuzes	Begroting (in miljoen)
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	1
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020 - 2021	Beleidskeuzes	1
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020 - 2021	Beleidskeuzes	1
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	1
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	1
Beleidskeuzes op de beleidskeuzes op de beleidskeuzes	2020	Beleidskeuzes	1

Ten minste het belang vergt van een goede, hoge dekking, omwille van de politieke aandacht van de Staat. De financierende risico's voor de Staat zijn in eerste instantie beperkt doordat de verzekeraars en herverzekeraars de eerste €50 mln. van de dekkingsovername garanderen en pas daarna de garantie van de Staat kan worden aangevraagd.

Premiebetaling en kosten dekkingheid

De Staat heeft een premie over het bedrag van de dekking van € 50 mln. Deze middelen worden vanaf 2019 gebruikt in een begrotingsrekening. Tot nu heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze regeling.

3. WAKO (kernongevallen)

Doel en werking garantieregeling

De Wet aansprakelijkheid kernongevallen (WAKO) regelt de aansprakelijkheid van exploitanten van nucleaire installaties voor kernongevallen. De exploitant is aansprakelijk voor schade bij kernongevallen, maar de Staat, der Nederlanden staat voor de installaties garant voor vijf installaties tot maximaal €1,5 mld per ongeval en voor de kerncentrale Borssele maximaal €2,5 mld per ongeval. Het totale risico voor deze installaties bedraagt dus €5,0 mld. Het bedrag van €1,5 mld is gebaseerd op de Verdragen van Parijs en Brussel, die verdragen tussen verplekten tot een garantiestelling. Sangeren een kernongeval bij Borssele hogere schade kan veroorzaken is er nationaal door het kabinet voor geloozen hiervoor een hogere garantie af te geven. Voor de staatsgarantie betaalt de exploitant van kerncentrale Borssele, jaarlijks een vergoeding aan de Nederlandse Staat.

Voorts hebben alle kerninstallaties een aansprakelijkheidsverzekering gesloten bij commerciële verzekeraars en voor bepaalde risico's bij de Nederlandse Staat. Het lovend 4) op grond van de WAKO verplicht. De verzekering is afhankelijk van de risico's die de betreffende installatie, maar is in geen geval hoger dan €1,2 mld. De Staat onttrekt hiervoor van alle kerninstallaties premies. Voor schade die door verzekeraars worden vergoed hoeft geen beroep te worden gedaan op de staatsgarantie.

Het doel van deze garantie is tweeledig: enerzijds schadebovenstelling van staatsfinanciën indien zich een ernstig kernongeval in Nederland voordoet en anderzijds het internaliseren van kosten die met het gebruik van kernenergie samenhangen.

Kant, in pact en beheersing risico's

Kerncentrales moeten voldoen aan strenge veiligheidsvoorschriften. De kerncentrale Borssele is ook bevestigd tegen ernstige onveiligheidsrisico's, zoals oververhitting of overstroming. Uit onder andere de Europese stress test blijkt dat Borssele voldoet aan de bestaande veiligheidsvoorschriften. Voor de overige installaties zijn nationale stress tests uitgevoerd, die ook positief waren.

Kerncentrales staan onder streng nationaal en internationaal toezicht. Dit ligt vast in de Nederlandse wet en in internationale verdragen. Daarnaast staan in de vergunningen bijgevoegd aan een kerncentrale. Dit zijn bijvoorbeeld internationale contacten tussen kerncentrales te

³ Zie de website van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingstoediening (ANVS): <http://www.aanv.nl/over-de-aanv/onderwerpen/over>

onderhielden een kennis- en ervaringen uitwisseling. Hetzelfde inzicht in Nederland valt onder de verantwoordelijkheid van de Autoriteit Financiële Veiligheid en Stichtingsbescherming (ANVS), die het toezicht ook uitvoert. De ANVS ziet erop toe dat alle nucleaire installaties in Nederland de relevante veiligheidsvoorschriften naleven. Ook zorgt de ANVS dat veiligheids- en beveiligingsmaatregelen worden getroffen. Bij ernstige problemen ontstaat tussen de licentiehouder en de ANVS. Inspecteurs houden vaak ter plekke toezicht en controles. Zij kijken of de vergunningen worden nageleefd, of de veiligheidsprofiel van de reactor (zie Mappen 1 en 2) wordt getoetst. Bij wijzigingen aan installaties mogen worden uitgevoerd.

Premieinstelling en kosten dekkendheid

Dedebetelling is dat een premie wordt geleend die de centrale voorgevoert vormt van het risico van de Staat. Voor de heraanleg van de Staat is het aangesloten bij de premiebetaling die de markt kanter voor kernongevallen schadeverzekeringen. De premies worden niet afgevoerd in een begrotingsreserve. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze regeling.

7. Single Resolution Fund

Doel en werking garantieregeling

In de verklaring van de Ministers van de Eurogroep en Economic and Financial Affairs Council (Econfinraad) van 18 december 2013 is opgenomen dat er voor de overgangperiode (2015-2023) van het gemeenschappelijke ontwikkelingsfonds (Single Resolution Fund, SRF) verspreid zal worden in een systeem waarbij voor de afwikkeling van een bank (engels) in laatste instantie bruikbaarheid aan de Single Resolution Board (SRB) verstrekt kan worden. Bruikbaarheid is noodzakelijke aangezien deze situaties kunnen voorkomen met bij de overgangperiode. Het SRF is bedoeld om af te zien om de kosten voortvloeiend uit een afwikkeling van de bank te financieren en het vervolgens niet (voldoende) mogelijk is om de bank te openstellen bij banken in de betreffende lidstaat te nemen. Voor de geloofwaardigheid van het gemeenschappelijke afwikkelingsmechanisme (Single Resolution Mechanism, SRM) is het van cruciaal belang dat het SRF effectief en voldoende gefinancierd is.

Voor de vormgeving van bruikbaarheid is gekozen voor een systeem van individuele lidstaten van lidstaten. De totale omvang van de individuele lidstaten van de lidstaten van de eurozone is gelijk aan het afgeproleerd te hebben bedrag van het SRF. Op dit moment is de omvang van het SRF bepaald op € 55 miljard. De omvang van de individuele kredietlijnen is gelijk aan de omvang van het nationale component in het SRF. Het Nederlandse component is vastgesteld op de € 4,10 miljard, ofwel 7,5% van de totale omvang van de verwachte kredietcontributies aan het SRF in de periode 2015-2023.

Kans, in pact en beheersing risico's

Er kan geen direct heren worden gedaan om het SRF om de verliezen van een instelling te absorberen of om de instelling te herkapitaliseren. Uitgangspunt bij afwikkeling is immers dat de actuele kosten of verliezen worden gedragen door aandeelhouders en crediteuren van een failliete bank en niet de belastingbetaler. Ten aanzien van het opvangen van verliezen en herkapitalisatie geldt daarom dat ten minste 8% balansen van

de totale passiva inclusief eigen vermogen met plaatsvinden. Hierna mag een bedrag van maximaal 5% van de totale passiva inclusief het eigen vermogen van de bank in afwikkeling worden aangewend uit het SRF. Alleen indien alle niet-presente passiva met uitzondering van in aanmerking komende depositos, volledig zijn afgeschreven kan, indien nodig, een ander bedrag worden gedaan op het fonds.

Als een beroep wordt gedaan op het SRF tijdens de overgangperiode worden de schulden van de bank volgevoerd met het SRF-systeem. Daarbij zijn de nationale en parlementaire van de lidstaten en de nationale en parlementaire van belang. Deze componenten worden gebruikt met vooraf te betalen (eventuele) bijdragen door de banken in de aan de bank een deel van de lidstaten. Het gebruikte systeem tijdens de overgangsfase is totaaf vrij treden. Pas als dit treden uit het gebruikte systeem vrijwel volledig is afgevoerd kan de SRF gebruik maken van de individuele kredietlijn van de lidstaat waar de afwikkelingsfase plaatsvindt.

De kans dat er op de garantie (de kredietlijn) getrokken wordt, is op zichzelf laag. Bovendien kan een beroep op de garantie alleen kan worden gedaan in laatste instantie en na het doorlopen van het gebruikte systeem van het SRF. Bij afwikkeling van een enkele instelling zal het risico tevens kleiner zijn dan bij de afwikkeling van meerdere instellingen tegelijkertijd of kort na elkaar. Bovendien kan de komende jaren wordt gewerkt door de banken zelf neemt het risico dat een beroep moet worden gedaan op de garantie ook af.

Probleemstelling en laatste doelen

Lidstaten die hebben gekozen voor een kredietlijn zonder parlementaire goedkeuring voorgegaan aan een uitbreiding of transacties, zoals hebben en krijgen van leningsprovisies van 5,1%. De verdeling in de provisie wordt berekend over het bedrag onder de kredietlijn waar de SRF daadwerkelijk een beroep op kan doen. De provisie is zodanig afhankelijk van de totale middelen die aangewend kunnen worden uit het SRF de uitstaande leningen en de andere financieringsmogelijkheden van de SRF. De inkomsten uit de bereidingsprovisie zijn bedoeld om te worden gebruikt voor het uitgaan van het kredietlijn van een leningsaanpak, waaraan de middelen die aangewend kunnen worden uit het SRF worden en zodanig het beschikbare bedrag onder de kredietlijn en daarmee ook de bereidingsprovisie nemen. Als het beschikbare bedrag onder de kredietlijn nul is, ontvangt de lidstaat geen bereidingsprovisie, omdat er dan überhaupt niet op de kredietlijn getrokken kan worden. De bereidingsprovisie wordt aan het einde van het jaar door de SRF vastgesteld en potentiële uitbreiding 20 dagen na het einde van ieder kalenderjaar aan de lidstaten bekend. Om te voorkomen dat de lidstaten de bereidingsprovisie niet gebruiken op nul.

In de situatie dat de SRF een beroep doet op de kredietlijn en een deel van de garantie wordt ingetrokken, ontvangt de Nederlandse Staat het, welke gelijk is aan de financieringskosten vastgesteld op de dag dat de SRF het verzoek heeft ingediend om gebruik te maken van de kredietlijn (niet in het geval dat de lening verlengd wordt, op de dag dat de SRF vraagt om de verlenging van de lening).

9. DGBES-standaard

Doel en werking garantieregeling

Het depositogarantietelsel (DGS) voor de BES-eilanden (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba) is in 2017 ingesteld om de deposithouders op die eilanden te beschermen en de stabiliteit van het financiële stelsel te verzekeren. In de Wet financiële markten BES staat dat de aan het DGS deelnemende instellingen de kosten van het DGS dragen. Ouden de situatie van de kredietinstellingen op de BES-eilanden is gekoerd voor een model waarbij de schuldeisers of leners mogelijk het DGS financiert, maar de Staat die uitkering in niet geventureerd. De minister heeft de uitkering uit het DGS koninklijk las even de schikket. Vervolgens wordt de uitkering, in door DNB vaststellen termijnen, door de sector terugbetaald.

Kans, in post en boeroering risico's

Het DGS garandeert depositos van ingezeten van de BES-eilanden bij op de BES-eilanden actieve banken tot een bedrag van USD 10.000. Het DGS keert enkel uit in de situatie dat een bank door faillissement tegedien van spaarders niet kan terugbetalen. Alleen in de uitzonderlijke situatie van een faillissement van een bank kan een beroep worden gedaan op de regeling. De schade voor deposithouders wordt berekend op basis van de administratie van de failliete bank; DNB heeft op grond van de Wet financiële markten OGD de bevoegdheid de administratie op te vragen. Het is een tijdelijke garantie, ook maar structurele problemen gewalt, seerd zijn, kan de regeling geheel of gedeeltelijk worden beëindigd. Aangezien het DGS depositos in USD garandeert, is het totaal uitstaand risico in euro gewoelig voor wisselkoersontwikkelingen. In 2019 wordt de inscheping van de hoogte van de garantie vanwege de wisselkoersontwikkelingen met € 4 mln. naar beneden bijgesteld tot € 66 mln. In 2020 zal de hoogte van de garantie opnieuw berekend worden.

Praktische en kosten overzichts

De premie bedraagt € 1 mln. per jaar en wordt in een besloten reserve gestort. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze regeling.

9 DNB winstafdracht

De garantie aan DNB is per 1 maart 2018 komen te vervallen (Kamerstukken II 2017-2018, 32 673 nr. 10).

10. Garantie en vrijwaring inzake verloop en financiering van staatsdeelnemingen

Doel en werking garantieregeling

De Staat heeft garanties en vrijwaringen afgegeven aan verscheidende instellingen die het gevolg zijn van de verkoop van staatsdeelname. Aan de koper van Fortis Corporate Insurance (Amst. PLD, € 5,5 mln.) en de koper van de Koninklijke Nederlandse Munt (KDM, Group Haylen, € 2,5 mln.) zijn garanties en vrijwaringen verstrekt. Deze garanties en vrijwaringen zijn gebruikelijk bij dit soort transacties en zijn bijvoorbeeld toe op invorderingen van de Staat bij het faillissement. Hierna wordt voorgehouden dat de koper dit soort zaken verdisconteert in een lager bod op de aandelen.

Daarnaast heeft de Staat specifieke garanties en vrijstellingen verstrekt om de financiering van staatsbedrijven (NWB Bank (€1,1 milj.) en Tennet (€ 300 mln)) mogelijk te maken. In januari 2020 vervalt de garantie aan Tennet. Deze garantie is in 2010 afgegeven om de overname van Transpower (het huidige Tennet Duitsland) te financieren. De garantietoevereenkomst heeft aan dat de garantie uiterlijk na 10 jaar komt te vervallen.

Kans, in pact en beheersing risico's

De kans dat de garantie van Tennet teniet is gegaan is klein. Tennet is een solide bedrijf met een A-rating, en de Staat let als aandeelhouder goed op de financiële stabiliteit. Vanwege het bedrag zou de impact echter relatief groot zijn. Uit risico wordt echter beheersd doordat Tennet jaarlijks een premie betaalt, en de garantie in 2020 afloopt.

Premiebetaling en kosten/dekkendheid

Tennet betaalt jaarlijks € 4,8 mln. aan garantieprijmie. Deze premie wordt in een begrotingsreserve gestort. Tot op heden heeft geen uitkering plaatsgevonden onder de garantie. Voor de garanties aan Fortis, Groep Haylen en NWB ontbreekt de Staat een premie.

11. FMO

Doel en werking garantieregeling

De Nederlandse financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (FMO) is in 1970 opgericht om duurzame economische groei in ontwikkelingslanden te bevorderen, door het verschaffen van eigen vermogen of leningen voor projecten die impact creëren en voldoen aan FMO's standaarden op het gebied van sociale omstandigheden, milieu en goedgevoerdheid. FMO's geven het advies om projecten die niet door markt partijen gefinancierd kunnen worden, voornamelijk vanwege het risico is toe dat zij associëren met onder meer het investeren in ontwikkelingslanden. FMO verschaft het eigen vermogen en de leningen aan private partijen in die landen. Door de private sector in ontwikkelingslanden te versterken wil de Staat een bijdrage leveren aan het terugdringen van armoede.

In de overeenkomst uit 1998 tussen de Staat en FMO is een garantie van de Staat onder FMO opgenomen. De garantie bestaat uit twee onderdelen:

1. De Staat zal de verliezen uit de bedrijfsvoering dekken, die volgen uit activiteiten van FMO, voorzover deze verliezen niet zijn afgedekt door waardecorrecties en/of schadevergoedingen en/of uitkeringen uit hoofde van verzekeringen. Voorts geldt als voorwaarde voor de garantie dat aan dagelijkse verlies de reserve voor algemene risico's oversteigt en dat de verlies het resultaat is van het normale bedrijfsrisico;
2. Daarnaast heeft de Staat zich verplicht om studies te voeren waarin FMO niet in staat is om bepaalde verplichtingen te voldoen, namelijk de verplichtingen die op FMO rusten uit hoofde van:
 1. op de effectenmarkt opgenomen leningen;
 2. op de geldmarkt opgenomen kortetermijnfinancieringsmiddelen met een looptijd gelijk aan of minder dan twee jaar;
 3. swap-overeenkomsten met uitsluiting van hoofdsom en rentebetaling;
 4. swap-overeenkomsten zonder uitsluiting van hoofdsom met rentebetaling;
 5. valutaswapovereenkomsten en Future Rate Agreements;

6. optimaal en futuristisch denken;
7. combinaties van de hiervoor bedoelde producten (als in 6);
8. garanties door de FMO aan derden verstrekt ten behoeve van de financiering van private ondernemingen in ontwikkelingslanden;
9. die voortvloeien uit het onderhouden van een adequaat apparaat.

Omdat het gaat om een instandhoudingsverplichting is de omvang van de garantie in theorie onbeperkt. In bovenstaand overzicht is, omwille van leesbaarheid, de garantie niet kwantificeerd. Het vermogen van FMO uit 2019 is gebruikt als maatstaf van het uitbreidingspotentieel. Het laatste cijfer toont van de overeenkomst is leidend voor de interpretatie.

Risico, en pact en beheersing risico's

Aangenomen het gegarandeerde bedrag meer dan 50 miljard is, moet de financiële impact van het knopen van (een deel van) de garantie zeer groot zijn. De kans hierop is echter zeer klein, aangezien er op verschillende niveaus aan actief risicomanagement wordt gedaan. Dit is nodig, aangezien FMO actief risico neemt die voortvloeien uit het verstrekken van leningen en eigen vermogen aan ontwikkelingslanden om daarmee haar doelstelling te bereiken: het bevorderen van de private sector in ontwikkelingslanden. Hiervoor is het van essentieel belang dat FMO een adequaat risicomanagementstelsel heeft om financiële risico's te identificeren, te meten, te volgen en te beperken. Ten grondslag hiervan ligt de risicoprofiel van FMO. Dit is het risico dat FMO bereid is om te aanvaarden in het nastreven van toegevoegde waarde. De risicobereidheid van FMO wordt minstens een keer per jaar herzien.

De beheersing van de risico's wordt verder ondersteund door behoudzame kapitaal- en liquiditeitsposities en sterke diversificatie van de leningen en eigenvermogensoriëntatie over regio's en sectoren. Ongeveer 50% van het voorraadkapitaal van FMO wordt ingezet voor kredietrisico. Over de andere financiële risico's is de bereidheid voor risico's aanzienlijk lager, vermindert FMO deze zoveel mogelijk. FMO heeft een handelspositie en is in het algemeen niet geïnteresseerd in valuterisico's en renterisico's.

Binnen FMO is de afdeling Risicomanagement verantwoordelijk voor het beheeren van de risico's in de eigenvermogensportefeuille (aandelenmarkt portfolio), de eigenvermogensportefeuille (treasury portfolio) en alle daarmee samenhangende mantririskos. Daarnaast heeft FMO een investeringscommissie bestaande uit senior medewerkers van verspreide afdelingen. Deze commissie analyseert financieringsvoorstellen voor nieuwe transacties. Elk financieringsvoorstel wordt beoordeeld in termen van tegenpartijrisico, productrisico en landrisico. De financieringvoorstellen worden vergeleed van het advies van de kredietafdeling. Deze afdeling is verantwoordelijk voor de beoordeling van de kredietrisico's van zowel nieuwe transacties als de bestaande portefeuilles.

FMO heeft een bankvergunning en staat onder toezicht van DNB. De Staat als aandeelhouder is conform de Nota Deelnemingenbeleid Risicoverheid 2015 actief betrokken bij staatsdeelnemingen zoals FMO. Relevantie (financiële) ontwikkelingen worden onder andere besproken in kwartaaloverleggen, het halfjaarlijkse beleidsoverleg en in bijvoorbeeld de aandeelhoudersvergadering.

Risicostelling en kostenbekendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen, waardoor niet geen middelen worden getoetst in een begrotingsproces. Het grootste deel van de winst van RMO wordt jaarlijks conform de afspraken in de overeenkomst tussen de Staat en RMO toegevoegd aan de reserves van RMO. Een klein deel wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders van RMO. De Staat heeft 87% van de aandelen. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze garantieregeling.

12 en 13. EFSF en ESM

Doel en werking garantieregeling

In 2010 is besloten tot de oprichting de Europese Financiële Stabiliteitsfaciliteit (EFSF) en tot de oprichting van een normmont noedfondsen omc. het Financieel Stabiliteitsmechanisme (FSM). Deze normmontfondsen verstrekken steun aan eurozone-landen in nood onder strikte voorwaarden. Op dit moment staat Nederland voor maximaal 34,2 miljard euro garant voor het EFSF en 34,4 miljard euro voor het ESM. De noodfondsen ontvangen rentevergoeding voor de verstrekte leningen. Het EFSF wordt in principe niet meer gebruikt voor het verstrekken van nieuwe stabiliteitssteun, maar beheert de nog uitstaande leningen aan Ierland, Portugal en Griekenland.

Risico, in peil en beheersing risico's

De regeling betreft financieel steun aan landen middels een leningenprogramma met strikte voorwaarden die in randen wordt uitgekeerd. De steun is erop gericht om zo spoedig mogelijk weer een houdbaar financieel economisch positief te realiseren voor de lidstaten en weer toegang te verkrijgen tot de financiële markten.

Op het moment dat een staat, die steun uit het EFSF ontvangt, niet aan de betalingsverplichtingen aan het EFSF kan voldoen, zal gevolg daarvan het EFSF haar schuldeisers niet moeten betalen, zal Nederland voor het deel van haar aandeel in de garantie moeten bijdragen aan de rentebetalingen en de aflossing aan de schuldeisers van het EFSF. Als andere landen die garanties hebben verleend op dat moment niet in staat zijn hun bijdrage aan het EFSF te voldoen, dan zal Nederland (samen met andere lidstaten) hier ook (meer naar) voor moeten betalen, tot maximaal de verstrekte garantie (100% van het Nederlandse aandeel in de garantie voor de hoofdstom en rentevergoedingen op de uitstaande schuld van het EFSF). Het EFSF krijgt hierbij een voorrang op de in gebruik zijnde garantende lidstaten. Zo is het EFSF garant op moet heeft dit dus effect op het Nederlandse ESM-risico en de ESM-schuld.

Het ESM kent een andere structuur, waardoor de risico's voor landen die garantiefre verstrekken zijn ingesloten. In het ESM zijn landen die steun hebben ontvangen uit het ESM niet in staat zijn om aan de betalingsverplichtingen aan het ESM te voldoen en als gevolg daarvan het ESM haar schuldeisers niet meer kan betalen, dan zal het ESM deze verliezen moeten opvangen. Het ESM zal dan een eis stellen uit het reservesfonds, daarna uit het ingezet kapitaal en als laatste optie pas het oproepbaar kapitaal (garanties) bij lidstaten oproepen. Als andere garantende landen op dat moment niet in staat zijn hun bijdrage aan het ESM te voldoen, dan zal Nederland (samen met andere lidstaten) hier ook (meer naar) voor moeten betalen, tot maximaal het bij Nederlandse oproepbare kapitaal. Het ESM krijgt hierbij een voorrang op de in gebruik zijnde garantende lidstaten. Naast deze opzet worden de risico's beheerst doordat het ESM een preferentie

anuldexeratie (Refused Credit Rating) kan claimen naar andere oordeelen (behoefte en opzichte van het IMF). Zodra het ESM garanties inroep, heeft dit ook effect op het Nederlandse EMU-saldo en de EMU-schuld.

Prinestelling en kostenbelasting

De rente die de verschillende programmalanden momenteel betalen aan het ESM en het EFSF is afhankelijk van de rente waarvoor het EFSF/ESM op de geldmarkt optrekt. Het ESM heeft ingekomen de markt (financiering). Het versmalt, digitale renteprijs voor het grootste deel van de leningen en een samenstelling van de rente die het EFSF/ESM betaalt voor obligatie uitgifte met verschillende looptijden (in de zogenaamde funding pool). Op basis van de op de markt te verkrijgen middelen berekent het EFSF/ESM op dagelijkse basis de gemiddelde financieringskosten, welke worden doorberekend aan de programmalanden. Daarnaast betalen lidstaten die steun ontvangen van het EFSF/ESM aan het EFSF/ESM bij ontvangst van een lening een service fee van 50 basispunten, jaarlijks een service fee van 50 basispunten en in bepaalde gevallen een penalty fee. Lidstaten betalen aan het ESM ook nog een renteslag, waarbij de hoogte afhangt van het gekozen instrument. De exacte opslagen zijn vastgelegd in de bijdragingsrichtlijn van het ESM. De renteslag van het EFSF is vastgesteld op nul basispunten.

14. Garanties uit hoofde van de marges in het EU-Eigenmiddelenbesluit

Doel en werking garantieregelingen

De beginselen van de Financieel Unie (FIU) wordt hoofdzakelijk gerealiseerd door zogenaamde eigen middelen van de Unie. Statuten van deze eigen middelen is een nationale afdracht op basis van het bruto nationaal inkomen (bni) van de lidstaten. Voor iedere euro die de EU aanwendt uitgeeft naast wat er in de jaarlijkse EU-begroting wordt vastgesteld, worden de bijdragen van de lidstaten dus bepaald door het aandeel van hun bni in het totale bni van de EU.

De omvang van de jaarlijkse bijdrage is gerealiseerd door de bevestigde zoals die vastgelegd zijn in het Meesterplan Financieel Kader (MPK), vermeerderd met de toegelane uitgaven voor zogenaamde speciale instrumenten. Dit maximum voor de jaarbegroting vormt de basis voor de afdeling van de Nederlandse afdrachten aan de EU-begroting op de begroting van de Nederlandse Zaken (artikel 3.1).

Om zeker te stellen dat de Europese Unie in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen, wordt in het Besluit van de Raad betreffende het statuut van eigen middelen van de Europese Unie (het Eigenmiddelenbesluit, EMB) een jaarlijks maximum vastgelegd voor de eigen middelen die de Unie op mag vragen bij de lidstaten. Dit is of meer dan het hiervoor beschreven maximum voor de jaarlijkse begroting. In het nieuw overeen te komen Eigenmiddelenbesluit, dat naar verwachting de lidstaten (met terugwerkende kracht) van 1 januari 2021 in werking zal treden, is vervast in een reguliere marge bovengat maximum voor de jaarlijkse begroting en een tijdelijk aanvullende marge (in 2020 ten behoeve van het COVID-herstelinstrument (NGU)). Deze marge, dient voortnamelijk als zekerheid voor de lidstaten en verscherpt de verplichtingen op leningen die de Unie aankant gaan. Deze leningen worden gebruikt om middelen te mobiliseren voor het versterken van financiële steun in het tegengaan van omstandigheden, in

de vorm van leningen van de lidstaten (op basis van artikel 144 van 122 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie), voor financiële steun in buitengewone omstandigheden kan mogelijk gebudgetteerd worden in de EU-begroting, dat mobiliseert de Unie de benodigde middelen door deze lenen op de kapitaalmarkt of bij financiële instellingen. In het onwaarschijnlijk geval dat lidstaten de rente- en aflossingsverplichting en op die aan hen versierde leningen niet voldoen aan de Unie voldoen, zal de Unie aanvullende eigen middelen overragen bij de lidstaten, opdat de Unie zelf niet lijdt in schade als zijn om de eigen rente- en aflossingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Derisloos voor de Nederlandse afdrachten aan de EU die daardoor ontstaan, worden als garantieverplichting in de begroting opgenomen, uitgesplitst naar de specifieke instrumenten die de Europese Commissie meent het mechanisme voor financiële ondersteuning van de betalingsbalansen van de lidstaten zonder de euro (Balance of Payments Facility, BoP), het Europees financieel stabilisatiemechanisme (EFSM) en het in 2020 nieuw opgerichte Euroares instrument voor tijdelijke steun om het risico op wellichtheid te beperken in een noodgeval als gevolg van de COVID-19 uitbraak (Support to eligible Union players en Risk management agency, SURE) en het herstel instrument voor de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel in de nasleep van de COVID-19 crisis (Next Generation EU, NGEU). Voor NGEU gaat de Unie zowel leningen aan voor het vertrekken van leningen aan lidstaten als voor het financieren van uitgaven van Unieprogramma's. De voor NGEU opgenomen garantieverplichting op de financieringsbegroting heeft alleen betrekking op de middelen die gebruikt worden voor het verstrekken van leningen aan lidstaten, binnen de faciliteit voor herstel en veerkracht (Recovery and Resilience Facility, RRF). De aflossing en rente op de leningen die de Unie aansaat voor het financieren van uitgaven (voornamelijk via de RRF maar ook via andere Unieprogramma's) zullen worden betaald via de EU-begroting, die gevolgd wordt de Nederlandse begroting daarvan zullen op termijn worden voorgevoerd in de raming van de afdrachten aan de EU-begroting op de begroting van Nederlandse Zaken.

Voor alle betrokkenen geldt dat het Nederlandse aandeel in de garantstelling wordt bepaald door het aandeel van het Nederlandse deel in het totale bni van de Europese Unie. Door veranderingen in dit aandeel zullen de garanties regelmatig moeten worden bijgesteld. De begroting zal hier op de reguliere begrotingsmomenten worden bijgewerkt. De garanties brengen het totale maximaal risico voor Nederland over de looptijd van de instrumenten in kaart. Bij het opvragen van aanstellende afdrachten voor het voldoen van rente- en aflossingsverplichtingen, kan de Commissie als voorlopige maatregel afwijken van een verdeling naar rato van het bni, als sommige lidstaten niet in staat zijn tijdig hun volledige bijdrage te leveren. In dat geval kan het voorkomen dat Nederland tijdelijk een hogere bijdrage levert dan op basis van het bni-aandeel verwacht wordt. Deze tijdelijke afwijking van bijdragen naar rato van het bni-aandeel wordt bij de eerstvolgende aanpassing van de EU-begroting hersteld. Om deze reden zal het Nederlandse leeuw aandeel de bijdrage van Nederland naar rato van het bni wordt weergegeven, niet hoger zijn dan de tijdelijke afwijking van de bijdragen.

BioHactiteit

De Reilfinancieringsfaciliteit voor niet-eurolanden met feitelijk een ernstig dreigende mogelijkheid in de betalingsbalans, op basis van artikel 143 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU). Via de betalingsbalansfaciliteit kan de Europese Unie voor maximaal 50 miljard euro aan leningen aan deze lidstaten verstrekken. Deze steun gaat gepaard met een herstelprogramma dat de lidstaat uitvoert. De faciliteit kent een einddatum. Daarom wordt de in de begroting opgenomen omvang van de garantieverplichting gebaseerd op het maximale bedrag dat aan steun kan worden verleend, waarbij voor zowel de aflossing als voor de rentebetalingen een dekkingsratio is aangegeven schuld aan inrichting niet is men gemaakt. Op dit moment staat er onder de GPF een lening uit aan Nederland (van voor de introductie van de euro in Nederland in 2014), waarvoor het Nederlands aandeel in de garantie voor de lening wordt bepaald op basis van het Nederlandse bij-aandeel in het bij van de EU plus het Verenigd Koninkrijk, omdat het VK in 1993 niet langdurig deelnemer was aan de ERM en het VK nog aansprakelijk is voor de financiële verplichtingen die de Unie voor deze financiering is aangegaan. Voor toekomstige leningen onder de GPF zal dit niet gelden. De in de begroting opgenomen omvang van de garantieverplichting wordt bepaald op basis van de maximale uitleningscapaciteit, waarvoor het Nederlandse bij-aandeel hierin wordt bepaald door het Nederlandse bij-aandeel in het bij-aandeel van de EU. Het Nederlandse aandeel in deze garantie wordt voor 2021 geschat op 3,0 miljard euro (inclusief rente).

EFSM

Het EFSM is bedoeld om de financiële stabiliteit van de Europese Unie in stand te houden door financiële bijstand te verstrekken aan lidstaten waarvan sprake is van een feitelijk of ernstig dreigende economische of financiële verstoring die wordt veroorzaakt door buitengewone gebeurtenissen en die deze lidstaten niet vanzelfsprekend, op basis van artikel 122.2 VWEU, via het EFSM van de Europese Unie kunnen aan deze lidstaten verstrekken. Deze steun gaat gepaard met een economisch en financieel aanpassingsprogramma dat de lidstaat uitvoert. Het mechanisme kent een einddatum, maar de verwachting is dat het EFSM niet meer zal worden gebruikt omdat voor niet-eurolanden de betalingsbalansfaciliteit beschikbaar is en voor eurolanden het GPF. Omdat verder gebruik van het mechanisme onwettig is, wordt de in de begroting opgenomen omvang van de garantieverplichting gebaseerd op de rente- en aflossingsverplichtingen op de momenteel voor het EFSM uitstaande Unieschuld (die is gebruikt voor het verstrekken van leningen aan Portugal en Ierland). Uit hoort ook in dat bij het aflossen van deze uitstaande schuld de garantie in omvang zal dalen. Omdat op basis van afspraken uit 2013 nog tot 2026 sprake kan zijn van het doorlopen van een deel van de uitstaande schuld, kunnen er bijlagen in de balansrekening tot die tijd nog voor wijzigingen in de hoogte van de garantieverplichting. Het Nederlandse aandeel in de garantie voor het EFSM wordt bepaald door het Nederlandse bij-aandeel in het bij van de EU plus het Verenigd Koninkrijk, omdat het VK in 1993 niet langdurig deelnemer was aan de ERM en het VK nog aansprakelijk is voor de financiële verplichtingen die de Unie voor deze financiering van het EFSM is aangegaan. Het Nederlands aandeel in deze garantie wordt voor 2021 geschat op 2,0 miljard euro (inclusief rente).

SURE

SURE is ingesteld in reactie op de COVID-19-crisis en behelft een lijst met te ondersteunen bij het financieren van noodzakelijk werktijdsverlofsregelingen of soortgelijke maatregelen ter bescherming van werknemers en zelfstandigen, en zodanig voor het verminderen van werkloosheid en inkomensverlies, en in aanvulling daarop, voor de financiering van sommige maatregelen op gebied van arbeidsbescherming, met name op de werkplek (op basis van artikel 122 VWEU). Via SURE kan de Europese Unie maximaal 100 miljard euro lening en aansluitend verstrekken. De leningen kunnen tot het eind van 2022 worden verstrekt, tenzij de Raad besluit, vóór de duur van het instrument te verlengen. Dit in de begroting ingeprezen omvang van de garantielooptijd wordt voor de hoofdsom van de garantie gebaseerd op de maximale uitleningscapaciteit van SURE en voor het rentedeel van de garantie op een raming van de uitstaande schuld en de renteverplichtingen van de komende jaren, op basis van nu beschikbare informatie die de Commissie heeft verzameld. Omdat het moment van uitgifte van het schuld papier van de Unie, de looptijd en de couponrente nog niet bekend zijn, is de raming voor het rentedeel niet onzekerheid omgeven. Zodra leningen onder SURE zijn aangegaan door de Unie en verstrekt aan lidstaten, zal deze raming aan de werkelijke schuldlooptijd door de Unie worden aangepast. Aflossing van de schuld zal daarbij op termijn in zoren voor een daling van de garantie aangegaan SURE daarna niet opnieuw kan worden gebruikt. Het Nederlandse aandeel in deze garantie wordt bepaald door het Nederlandse aandeel in het inkomen van de EU en wordt voor 2021 geschat op circa 6,0 miljard euro (niet inclusief rente). Voor SURE geldt het omvattende bilaterale garantie door de lidstaten aan de Unie is verstrekt. Dit was nodig omdat ten tijde van de besluitvorming over dit instrument onvoldoende zekerheid bestond over de hoogte van de marge onder het plafond voor de eigen middelen. Deze bilaterale garantie van de lidstaten bedraagt in totaal 25 miljard euro, waar Nederland ook voor 5,6% garant voor staat, en wordt alleen ingeroepen als de marge onder het plafond voor de eigen middelen onvoldoende is.

NGEU

NGEU is ingesteld in reactie op de COVID-19-crisis en bedoeld om het herstel van de gevolgen van de COVID-19-crisis te ondersteunen, op basis van artikel 122 VWEU. De Europese Commissie zal deze middelen lenen en deze wel gebruikt voor uitgaven in EU-programma's en ook als leningen verstrekt aan lidstaten. De leningen worden verstrekt binnen de RRF, een EU-programma op basis van artikel 125 VWEU, waarbij middelen ingezet worden voor investeringen en uitkeringen om de economie van lidstaten structureel te verbeteren en hun vooruitgang te versterken, om zo de economieën weer op een pad van duurzaam herstel te brengen en te voorkomen dat de verschillen binnen de Unie verder toenemen. Via NGEU kan de Europese Unie tot het eind van 2026 voor maximaal 500 miljard euro aan leningen beschikbaar stellen voor de daarvoor benodigde middelen en zelf lenen. De in de begroting opgenomen omvang van de garantielooptijd wordt voor de hoofdsom van de garantie gebaseerd op de maximale uitleningscapaciteit van SURE en voor het rentedeel van de garantie op een raming van de uitstaande schuld en de renteverplichtingen van de komende jaren, op basis van nu beschikbare informatie die de Commissie heeft verzameld. Omdat het moment van uitgifte van het schuld papier van de Unie, de looptijd en de couponrente nog niet bekend zijn, is de raming voor het rentedeel niet onzekerheid omgeven. Zodra het instrument is ingesteld, zal deze raming aan de werkelijke schuldlooptijd door de Unie worden aangepast. Aflossing van de schuld zal daarbij op termijn in zoren voor een daling van de garantie. Het Nederlandse

aandeel in deze garantie wordt betaald door het Nederlandse Investerings-
in het bijl van de EU en wordt voor 2021 geschat op 20,8 miljard euro (inclusief
rente).

Kans, in pact en beheersing risico's

De mogelijkheid om tot aan het plafond voor de eigen middelen
aanvullende middelen op te vragen bij de lidstaten geeft de Europese Unie
aanvullende zekerheid dat zij aan haar financiële verplichtingen kan
voldoen. De verwachting is echter dat de lidstaten de leningen van de Unie
hebben ontvangen, deze ook terug kunnen betalen. Al deze leningen
worden verspreid met het oog op het voorkomen van economische en
financiële schade dan wel het bespoedigen van economisch herstel. In het
geval van EBRIFSM en INGEU is het verstrekken van leningen voorvoor-
reik van herwinning van een herstel of saneringsprogramma. Bij
SURE zijn de leningen voorwaardeijk aan de kosten die landen maken voor
het stabiliseren van hun economie.

Daarnaast kan de Commissie een beroep op aanvullende afdrachten van
de lidstaten aan de Unie voortkomen of bevestigend voorzuidig kasbeheer
en het aantekenen van voldoende marges in de jaarlijkse begroting van de
Unie.

Een beroep op de lidstaten leidt tot aanvullende nationale afdrachten aan
de Europese Unie en heeft daardoor een effect op zowel het Nederlandse
EMU-talco als de EMU-schuld. Er is tot op heden geen beroep op
aanvullende afdrachten voor lidstaten gedaan door de Unie.

Prinestelling en kosten dekkendheid

Conform de verzoeken waarmee de instrumenten zijn opgericht en
mijdelijk al Financieel Reglement eigen de lidstaten die de Unie van de
Unie ontvangen alle kosten die de Unie met betrekking tot financiële
bistand aan deze lidstaten heeft gemaakt. De rentelasten op de leningen die
de Unie aan lidstaten versprekt zijn gelijk aan de rentelasten die de Unie op
de leningen die zij is aangegeven versprekt is.

15. Rijksoverheid in ACP en OCT

Doel en werking garantieregeling

De Europese Investeringsbank (Europese Investeringsbank, EIB) verricht
activiteiten in de landen in Sub-Sahara Afrika, het Caribische gebied en de
Stille Oceaan (ook wel de Afrikaanse, Caribische en Pacifica landen
genoemd, oftewel de ACP-landen), alsmede in Europese Overzeese Gebieden
(Overzeese Collectieve en Terrein, oftewel OCT-landen). De projecten in
deze regio's richten zich op economische ontwikkeling via de ontwikkeling
van de private sector en de financiële sector, investeringen in infrastructuur
en het verbeteren van het ondernemingsklimaat. Een deel van deze activi-
teiten wordt bekostigd uit het Investment Facility, een "verloevend fonds"
dat gefinancierd is uit het European Development Fund (EDF). De OOI
financiert daarnaast ook activiteiten uit eigen middelen. Om deze eigen
middelen hebben de lidstaten een garantie afgegeven om het politieke
risico dat op deze activiteiten wordt genomen af te dekken. In 2020 bedraagt
deze garantie voor Nederland € 53,8 miljard.

Kans, in pact en beheersing risico's

Nakem niet de garantie en/of ingeroepen is, kan, om inpraak van de lidstaten in financieringsbeurten, getimmerd uit zowel EBF als eigen middelen, te waarborgen, is er een comité opgericht waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn. Dit comité beoordeelt alle investeringsvoorstellen inhoudelijk en brengt advies uit aan de Raad van bestuur van de EBF, naakte eventuele goedkeuring. Tevens heeft het beheer van de portefeuille edzertijde waarborgen als de EBF-portefeuille binnen de EBF.

Premiëstelling en kostenbekendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen en er worden geen middelen gestort in een begrotingsreserve. Door de aandeelhouders wordt geen dividend of vergoeding gevraagd, aangezien zij de garantie zonder winstbijdrage en kosten van de gemeenschappelijke doestellingen van de EBF lidstaten in de AFR en OCE landen hebben gesteld.

EBF van Europees garantiefonds

Doel en verdeling garantieregeling

PM

Kans, en pact en beheersing /ratio's

PM

Premiëstelling en kostenbekendheid

PM

16 en 17 Wereldbank Groep

Doel en verdeling garantieregeling

Onder de Wereldbank Groep vallen twee garantieregelingen. De International Bank for Reconstruction and Development (IBRD), ofwel de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, is het Wereldbank onderdeel dat leningen verstrekt aan middeninkomenlanden. IBRD functioneert als een notparaatise bank, waarvan lidstaten aandeelhouder zijn. Op basis van ingelegd aandeelkapitaal en garanties verstrekt door aandeelhouders, kan de IBRD financiering aantrekken op de kapitaalmarkt en deze financiering als leningen verstrekken aan landen om, via International Investment Guarantee Agency (MIGA) is een ander onderdeel van de Wereldbank Groep. Deze organisatie ondersteunt de private sector bij het verspreiden van buitenlandse investeringen. De activiteiten van MIGA, kunnen eveneens gefinancierd worden door dat aandeelhouders aandelenkapitaal en garanties hebben met zich.

Kans, en pact en beheersing /ratio's

De garanties kunnen alleen worden ingeroepen door de IBRD op het moment dat de IDO niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en failliet dreigt te gaan. Na kans die dit gebeurt, wordt er zeer klein aangemerkt. De optie om garantiekapitaal in te roepen is bij de Internationale financiële instellingen nog nooit ter sprake geweest, zelfs niet in tijden van crises (bijvoorbeeld de Adh-orisis of de afgelopen financiële crisis). De IBRD voert namelijk een prudent beleid met als doel dat

het niet op een snelle en kapitale winst maken en het bijvoorbeeld risicobeeld van de IBRD is conservatief. De portefeuille van de IBRD functioneert goed. Dit komt mede doordat de Wereldbank Groep mondiaal optreedt waardoor de portfolio's goed gediversifieerd is. De externe kredietbeoordelingsbureaus (Moody's, S&P en Fitch) geven de IBRD al ten een AAAA's-rating (stabiel). IBRD heeft een instrument dat niet veel waarde aan de AAAA's-rating die de instelling in staat stelt voordeel te halen op de kapitaalmarkt. Tevens heeft de IBRD een zogenaamde Preferred Credit "Status". Dit houdt in dat lenende landen die IBRD voor lang verschaften bij betaling in dien zij moeite hebben om aan hun verplichtingen te voldoen. MIGA doet eveneens prudent (risicobed) De kans dat de garantiewordt ingeroepen door MIGA is laag. Sinds de oprichting van MIGA in 1988 is er in slechts enkele gevallen overgegaan tot uitkering van schade. De overige gevallen van (potentieel) schade zijn opgelost door middel van settlement. 1 van de vijf van Wereldbank (Financieel) nu overleden schiet hierbij een belang (keuze). Voor 2020 bedraagt de hoogte van de IBRD garantieverplichting € 5,3 miljard, na de kapitaalverhoging in 2019 en een wettelijke correctie in 2018. Voor MIGA gaat het om € 26,3 miljard na een wettelijke correctie in 2019.

Premie instelling en kosten dekkingheid

Voor deze garanties worden geen premies ontvangen, waarvoor er ook geen middelen gevraagd worden in een beginnig stadium. De financiële voordelen van de garantie aan IBRD worden door de IBRD middels betere leenvoorwaarden doorberekend aan de klantlanden, waarmee het bijdraagt aan de realisatie van de door IBRD opgelegde beleidsdoelstellingen. Hetzelfde is ook het geval voor de verminderingsschade van MIGA. Het instellen van een premie zou de bijdrage van de IBRD aan het maatschappelijke doel verminderen. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden aan IBRD en MIGA onder deze garantieregelingen.

16. IBRD

Doel en werking garantieregeling

De Europese Bank for Reconstruction and Development (EBRD), oorspronkelijk de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling) is opgericht om de landen in Midden- en Oost-Europa en de voormalige Sovjet-Unie bij te staan in hun transitie naar een democratie en naar een markteconomie. Het doel is het opstarten van uitgesloten met een aantal Centraal-Aziatische landen en enkele landen in de Zuidwestelijke Middelen regio. Het mandaat van de EBRD is specifiek gericht op de transitie van (aanvaakelijk ex-communistische) economieën naar markteconomieën met een robuuste private sector en integratie daarvan in de wereldeconomie. De EBRD wordt gefinancierd door een diversiteit aan bronnen, waarvan 40,1% is ingelegd door de lidstaten (paid-in) en de rest wordt verzameld in de vorm van garanties (solvable capital). In 2020 bedraagt deze garantie voor Nederland € 895,1 mln.

Plan, en pact en beheersing risico's

⁹ Kapitaal dat door de internationale organisatie kan worden ingeroepen, als daarmee kan worden een afgevoerde verplichtingen. Het kan ook een instrument van Financiële instelling zijn (FIC) dat is afgevoerd om garantiedeposito's te doen, als instrumenten te afgevoerd.

Negarantie kan alleen worden ingeroepen door de EBRD wanneer de EBRD niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en de bank dus failliet dreigt te gaan. De kans dat dit gebeurt wordt als zeer klein aangemerkt. De optie om garantiekapitaal in te roepen is bij de internationale financiële instellingen nog nooit ter sprake geweest, zelfs niet in tijden van crises (bijvoorbeeld de Afd- crisis of de afgelopen financiële crisis). De EBRD voert een prudent beleid. Het is, zeker, en in loobeleid zijn andere instellingen. De leerportfolio van de EBRD doet het historisch gezien goed en de EBRD maakt winst. Mede daardoor heeft de EBRD een sterke kapitaalpositie met een gewenste verhouding tussen de portefeuilles en de reputatie om het risico in de portefeuilles te dragen. Het beleid is erop gericht dat kapitaalgaranties nooit ingeroepen hoeven te worden. De externe kredietbeoordeling bureaus (Moody's, S&P en Fitch) geven de EBRD allen een AAA/aa-rating. De EBRD heeft een zogenaamde Preferred Creditor Status. Tevens heeft het de goede bestuur van de EBRD een kwaliteitslabel dat ook met de EBRD nauw samenhangt in de gaten houdt. Er is daarnaast een Intern Audit om te zien of de kwaliteit van procedures en processen (deze rapporteert aan de president van de EBRD).

Premiestelling en kostenbelasting

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen, waardoor er ook geen middelen worden gestort in een begrotingspost. Nodig voor het ingeleide om het openbare kapitaal wordt door de staat, houders een dividend of vergoeding gevraagd, aangezien zij het zonder winstbijdragen diensten van de gemeenschappelijke doelstellingen van de EBRD hebben gesteld. Het elementen op investering komen wel ten goede aan het eigen vermogen van de EBRD, welke de aandeelhouders waaronder Nederland, toebereikt. Uit het eigen vermogen worden regelmatig (bepaald) middelen onttrokken met goedkeuring van de Raad van Gouverneurs, bijvoorbeeld voor het EBRD-tones waaruit onder andere technische expertise wordt (welke worden gebruikt) of het voor de EBRD beheerde Chernobyl Shelter Fund. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze garantieregeling.

19. EBR

Doel en werking garantieregeling

De EBR heeft tot taak, met een beroep op de kapitaalmarkten en op haar eigen middelen, bij te dragen aan een stevig en open investeringsmilieu in de EBR van de interne markt in het belang van de EU. Op basis van kapitaal en garanties van de lidstaten leent de EBR op de kapitaalmarkt, waarmee het middelen genereert voor investeringen in zowel de publieke als de private sector. In 2018 heeft de EBR haar aandeelhouders een garantieregeling voorgesteld ter verrijking van het kapitaal van het EBR. De EBR bij een EBR. Deze garantievormgeving gaat in op het moment van de EBR. In het voorstel heeft de Nederlandse garantstelling aan de EBR een toe met € 1,9 miljard tot € 11,8 miljard.

Hans, in pact en bevestiging risico's

Garanties kunnen alleen worden ingeroepen door de EBR op het moment dat de EBR niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen. De kans dat dit gebeurt wordt echter als zeer klein aangemerkt, omdat de EBR een zeer prudentieel beleid voert dat als dat heeft kapitaalgaranties nooit te hoeven inroepen. De optie om garantiekapitaal in te roepen is bij de

Internationale financiële instelling penning heeft er sprake geweest, zelfs niet in tijden van crises (bijvoorbeeld de Amerikaanse of de Europese financiële crisis). De (aan)portefolio van de EIB functioneert historisch gezien goed en de bank maakt winst. De externe kredietbeoordeling bureaus (Joddy's, S&P en Fitch) geven de EIB allen een AAAA-aankleding. Deze sterke rating is een reflectie van de kwalitatief hoogwaardige portefeuille van de EIB en de sterke steun van een aantal invloedrijke aandeelhouders (met name Duitsland en Nederland). De EIB heeft geen winstmotief en hoeft veel waarschijnlijkheid te hebben dat de instelling in de toekomst voldoende in te zetten op de kapitaalmarkt. De EIB heeft een ingevonden de Rijkswet Garantie. Status. Tevens heeft de Raad van bestuur van de EIB een risicocomité dat de risico's van de bank in de gaten houdt. Bij afwezigheid van dit externe toezicht heeft de EIB in de best practices (BPR) Guiding Principles de uitgangspunten vastgesteld voor de EIB moet voldoen tot de eisen van de banken. De EIB heeft een interne regeling en externe regeling. Daarnaast leggen de EIB Guiding Principles vast dat de EIB zich aan alle voor commerciële banken relevante regelingen moet houden, of moet uitleggen wanneer deze regelingen voor de EIB niet relevant is. Een van de hoofdpunten van de AuctComit is om op deze BPR te letten.

Premie instelling en kosten dekkendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen, waardoor er ook geen middelen worden getrokken in een begrotingsoverzicht. Naast voor het ingeleide noch voor het oproebebare kapitaal wordt door de aandeelhouders of staten een dividend of vergoeding gevraagd, aangezien zij het zonder inbrenging ten dienste van de gemeenschappelijke doeleinden van de EIB/EU lidstaten hebben gesteld. Nondemonstratie op investeringen komen wellicht goede aan het eigen vermogen van de EIB. Zou de EIB dat worden opgeheven dan zou dit eigen vermogen terugkomen naar de aandeelhouders. Het is ook mogelijk dat er geen uitkering plaatsgevonden wordt voor de garantiestelling.

20. DNB – IMF

PM update 15e kwartaalrekening en PRGT ophoging

Doel en werking garantieregeling

De Nederlandse Staat verleent aan DNB een garantie om het risico te dekken in het kader van internationale financiële hulp (IMF) in gebreke blijft. Deze garantie wordt alleen ingeroepen in het geval dat het IMF niet aan haar verplichtingen zou kunnen voldoen en een beroep doet op middelen van DNB. Een deel van de garantie is tijdelijk. Dit betreft de garantie voor het verstrekken van de New Arrangements to Borrow (NAB) en de Bilateral Borrowing Agreements en/of het IMF uitgesloten. In 2022 en 2020 aflopen. Wanneer wordt besloten om de bijdragen van Nederland aan de NAB en Bilateral Borrowing Agreements na het aflopen niet meer te verlengen, kan de garantie daardoor dalen. Volgens de financiële laghiacht voor het IMF is belangrijk om toekomstige crises en financiële schokken het hoofd te bieden. Na het einde van de crisis is het belangrijk om de middelen van het IMF op voldoende niveau blijven en rekening met het risico van verantwoordelijkheid om samen met een brede groep andere landen, ervoor te zorgen dat het IMF van voldoende middelen blijft voorzien. In 2007 is een nieuw bilateraal lening tot en met 2020 met het IMF afgesloten voor het totale bedrag als de voorgaande lening (€ 13,61 miljard). De bilateraal leningen die individuele landen met het IMF afsluiten kunnen pas inzet

worden met terugkijkende termijn en NABU niet weten en vermen mochten een laatste verdichting in de Eng in 2016 zijn de quote en governance hervormingen van het IMF in verband gaten en is de Nederlandse NABU-garantie als gevolg daarvan automatisch verlaagd. Tegelijkertijd is de garantie voor het Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT), de speciale faciliteit die het IMF beheert die ter beschikking staat aan laag-inkomenslanden, opgehoogd met SDR 200 mln. (SDR = Special Drawing Rights, de fictieve munteenheid die het IMF hanteert). In totaal bedraagt deze garantie voor Nederland in 2020 € 40,0 miljard, met uitsluiting van de volle

Risico, in pact en beheersing risico's

Uitgaande van DNB de garantie moet inroepen is zeer klein. De oorspronkelijke opzet is dat in de roepen is bij de internationale financiële instellingen om nood te worden gewaakt, zelfs niet in tijden van crises (bijvoorbeeld de Ad-hoc-lijst of de afgelopen financiële crisis). Het IMF kent verschillende beleidsmaatregelen om te voorkomen dat betalingsachterstanden op IMF programma's ontstaan. Belangrijke elementen hiervan zijn het IMF-beleid voor programmalanden, de Preferred Creditor Status die het IMF heeft en de reserve die het IMF hanteert. De kredietverlening van het IMF is revolutionair, wat betekent dat landen na een bepaald eerdere het IMF weer terug moeten betalen. Het komt nauwelijks voor dat landen achterstanden hebben bij het IMF, mede dankzij het prudente beleid dat het IMF voert. Een belangrijk element hiervan is het kredietbeleid, waarbij het IMF een programma verstrekt wordt vastgesteld of een land voldoende capaciteit heeft om het IMF terug te betalen. Daarnaast zijn er richtlijnen voor het lenen van leningen zodat het IMF grenzen kan stellen aan de besleutensleningslening voor een programma. Ook zijn de voorgevingen van het programma en de gestelde conditionality's belangrijke waarborgen voor terugbetaling. Hiermee dwingt het IMF economische aanpassingen af die landen in staat stellen hun betalingsproblemen op orde te krijgen en zorgt de lening terug te betalen. Het IMF heeft een zeer vroege Preferred Creditor Status. Bovendien zijn betalingsachterstanden van debiteuren bij het IMF slecht voor hun reputatie op financiële markten en bij andere internationale instellingen. In het geval van achterstallige betalingen kan het IMF terugvallen op de reservebuffer, de zogenaamde 'precautionary balances'.

Overigens is het zo dat er geen directe koppeling kan worden gemaakt tussen individuele IMF-programma's en de Nederlandse bijdrage aan het IMU. Dit is misschien aan programmatoren worden ter beschikking gesteld uit de algemene middelen van het IMF. De garantie van de Nederlandse Staat aan DNB doet de middelen die Nederland beschikbaar stelt aan het IMF voor de theoretische situatie dat DNB door het IMF niet meer wordt terugbetaald.

Rechtsaandrijving en kostenbeteendheid

Voor afgegeven garanties aan DNB wordt geen premie ontvangen en er worden geen middelen gestort in een begrotingsrekening. Het IMF zelf ontvangt geen garanties van de Nederlandse Staat en betaalt dus ook geen premie voor deze garanties aan de Nederlandse Staat. Het IMF vraagt wel premie aan landen die financiële steun krijgen en betaalt een premie aan landen die middelen verstreken. Dit laatste geldt ook voor Nederland. Op het moment dat het IMF gebruik maakt te maken van een vastrecht lenenarrangement, dan moet DNB de dekking financieren op de kapitaalmarkt. Hiervoor ontvangt DNB een verpanding van het IMF de SDR-rente. De

premie risicotanten moeten betalen aan het IIF is gebonden aan de IIF, met ingebouwd de rente, die weer gereïndert is aan de 30% rente. Het IIF rekent een extra opslag (vergoeding voor gelopen risico's) voor programma's die groot van omvang zijn (boven de 187,5% quatum van een land uitkomen). Als het bedrag aan financiële steun na een aantal jaar nog steeds boven de 187,5% quatum uitkomt, wordt daarbovenop een extra opslag gevraagd om groot en langdurig gebruik van IIF-middelen te ontmoedigen. Een uitzondering wordt gemaakt voor lage- en middenlanden: zij betalen een lagere premie. Daarnaast heeft het IIF een vergoeding (communitair) ook voor een aantal faciliteiten, die wordt teruggekeerd wanneer een land eerder erelike geld heeft onder die faciliteit. Ook rekent het IIF een vergoeding om de uitvoeringskosten van een programma te dekken. Tot op heden heeft er geen uitkering plaatsgevonden onder deze prioriteitsregeling.

21. AIB

Doel en werking garantieregeling

In 2016 is besloten om toe te treden tot de nieuwe oprichtingen Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB), welke sinds januari 2016 operationeel is. Op basis van een door de oprichtende aandeelhouders bepaald verdelingsplan heeft Nederland een aandeel toegevoegd gekregen en zich hierop ingezet. Dit aandeel heeft te maken met de geleidelijke toename van het kapitaal (20%) en een gedeelte van het kapitaal (80%). Deze verplichting betreft het garantiekapitaal. Het Nederlands aandeel in het garantiekapitaal bedraagt in 2020 na verslechtering van de 12,5 mln.

De doelstelling van de AIB is tweeledig:

- het bevorderen van duurzame economische ontwikkeling, het creëren van werkgelegenheid en het verbeteren van de infrastructuur van de landen die lid zijn van de AIB;
- het bevorderen van regionale samenwerking en partnerschap door samen te werken met andere multilaterale en bilaterale ontwikkelingsinstellingen bij het adresseren van ontwikkelingsuitdagingen.

Risico, in pact en beheersing risico's

De garantiekapitaal worden afgeroepen door de AIB op het moment dat de AIB niet meer aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De kans dat dit gebeurt, wordt echter als zeer klein aangemerkt. De optie om garantiekapitaal in te roepen is bij de internationale financiële instellingen nog nooit ter sprake geweest. De AIB heeft een zogenaamde Preferred Creditor Status. Het risico wordt ook geadresseerd door het prudente risicobeleid van de bank. De externe kredietbeoordelingsbureaus (Moody's, S&P en Fitch) geven de AIB vijfsterren AAA-aankomende, wat een reflectie is van de meerderheid van de aandeelhouders van de AIB, waaronder de G7-landen, de Verenigde Staten en de Europese Unie. De AIB heeft ook een risicobeleid van de AIB, de sterke kapitaaltoereikendheid en de steun van de brede aandeelhoudersbasis.

Premiebetaling en kosten dekkendheid

Voor deze garantie wordt geen premie ontvangen en er worden ook geen middelen gebruikt in een begrotingsrekening. Voor het in gelijke mate voor het oproepen van kapitaal wordt door de aandeelhouders lidstaten een dividend of vergoeding gevraagd, aangezien zij het zonder winsttoeslag ten dienste van de gemeenschappelijke doelstellingen van de AIB hebben

gesteld. Randvoorwaarden op verzekering en komen wel en gaaf aan het eigen vermogen van de AHB, welke de aandeelhouders, waaronder Nederland, toekent.

22. Exportkredietverzekering

Doel en werking garantieregeling

De Nederlandse Staat biedt de mogelijkheid voor het meekopen van hetelingsrichting verhoort aan het hanke, en dan een nieuw met het buitenland. Het productiesysteem van de exportkredietverzekering is olijft (ekv-faciliteit) omvat momenteel onder andere de kapitaalverzekering, financieringsverzekering, koersrisicoverzekering en verzekering van garanties. In de tabel 'Overzicht voorafgekoemde' wordt naar het verleningssysteem van € 10 mlt aan een verleningssysteem van € 10 mlt, structureel opgenomen. De totale omvang van de aangegane en vervallen verplichtingen is na afloop van een begrotingsjaar bekend en wordt verantwoord in het jaarverslag van het Ministerie van Financiën.

Kant, in pact en beheersing, rijksoverheid

De randvoorwaarden voor de afgifte van verzekeringen worden voortdurend gecontroleerd en indien nodig aangepast, opdat alleen een voordeel is in het worden geaccepteerd. Het raamcontract van de bestaande ekv-faciliteit en van nieuwe aanvragen wordt daarom nauwlettend gevolgd door het Ministerie van Financiën met behulp van een uitgebreid risicokader.

Voor de ekv is in de begroting een bedrag van € 10 mlt. opgenomen als plafond, wat het bedrag inhoudt waarvoor de Staat jaarlijks nieuwe verplichting en kan aangaan (brutoplafond). De afgevoerde jaren is dit plafond niet knielend geweest, zodat er naar verluidt voldoende ruimte zal zijn voor het aangaan van de voor Nederlandse exporteurs gerichte verzekeringen.

Praktische toelichting en kosten/dekkende

Internationaal is om aanpak en investering te voorkomen en afgevoerde ekv-faciliteiten over een middellange periode te dekken en moet zijn. Dat betekent dat op de middellange termijn de premieinkomsten voldoende moeten zijn om de uitvoeringskosten en de netto schade, uitkeringen (inclusief de recuperatie), te dekken. De participatie van de Afweging om de internationale afpakken ten aanzien van exportkrediet verzekeringen – stellen hierin minimumpremie op die in Europese regelgeving zijn verankerd. Nederland moet de kosten dekkende met een intern ontwikkelingsmodel, dat is de naam van de uitwerking (bep.). Voor het geldt een wereldwijd uitwerkingen, is een bijdrage van de beschikbaar van € 289,7 mln. Deze voorstelling is statistisch gezien, gegeven de huidige ekv-portfolio, in een gegeven jaar met een kans van 3 op 4 toereikend.

Zowel uitgaven als inkomsten van de ekv zijn tussentijdse en in de loop van een jaar niet of nauwelijks met elkaar te vergelijken te behouden. Deschades kunnen in een jaar hoog oplopen, gegeven het uitsluitend is toe van de € 16,3 mlt. ultimo 2016.

Herbeoordeling, leveringsverzekering

Doel en werking garantieregeling

PM

Kans, in pact en beheersing risico's

PM

Premiestelling en kosten-dekkendheid

PM

2. Beleidsartikelen (Financiën)

3.1 Artikel 1 Belastingen

A. Algemene doelstelling

Het genereren van inkomsten voor de financiering van overheidsdoelstellingen, verponding en het behoud van de sociale rechtvaardigheid met- en rechtbrenging in het leven van de burger. Doelstellingen en deelnemers uitbreiden van de wet- en regelgeving dragen bij aan de bereikbaarheid van burgers en bedrijven om hun wettelijke verplichtingen te voldoen van de Belastingdienst na te komen uit (een plan).

Onder 'compliance' verstaat de Belastingdienst dat burgers en bedrijven bereid zijn hun wettelijke fiscale verplichtingen na te komen van de Belastingdienst na te komen. De term 'bereikbaarheid' geeft aan dat de Belastingdienst een brede breedte van belastingplichtigen uit zichzelf fiscale regels nakomen, maar (in ingevolge en in het belang van de belastingen) de Belastingdienst. Als burgers en bedrijven hun wettelijke verplichtingen nakomen, dan komt de belastingdienst de staatskas binnen zoals de wetgever bedoelt.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een regulerend effect op het terrein van de fiscaliteit. Daarbij gaat het om:

- het te voeren fiscale beleid;
- het opstellen van fiscale wet- en regelgeving;
- het internationaal betrekken van de Nederlandse fiscale belangen.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een uitvoerende rol op het terrein van:

- de heffing en inning van de premies van verzekeringen en volksverzekeringen;
- de heffing en inning van de inkomensafhankelijke bijdragen Zorgverzekeringswet;
- de heffing en inning van de verdunde van de aantal belastingen (heffingen en moedige voorstellen);
- de vaststelling en de betaling van toeslagen;
- handhaving gelaten op het gebied van de economische ordening en financiële integriteit.

Op grond van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr) en de Invoeringswet 1990 voert de Belastingdienst de heffing en inning van de rijksbelastingen uit. Op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awr) voert de Belastingdienst de heffing en inning van de toeslagen uit voor de Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Op grond van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten voert de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD) de handhaving uit op het gebied van de economische ordening en financiële integriteit.

De Minister bevoordert, door inzet van de Belastingdienst, naleving van wet- en regelgeving door passen de dienstverlening in het leven, massale processen juist en tijdig uit te voeren, adequaat toezicht te betrekken en waar nodig naleving bestuurs- of strafrechtelijk of te dwingen.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	8.089	73.45	445	445	445	445	445
Internationale Organisatie	160	175	175	175	175	175	175
Overige internationale organisaties	7321	7270	270	270	270	270	270
Opdrachten	26.131	233.38	340.377	356.821	440.890	511.885	513.894
ICT-opdrachten	216.881	263.167	285.354	283.550	256.384	263.116	263.430
Overige opdrachten	50.553	60.163	17.023	53.371	53.488	53.488	53.488
Bijdragen aan gemeenschappen	18.857	98.415	89.514	72.229	69.602	68.893	68.893
Bijdragen aan gemeenschappen	112.889	95.262	86.211	74.228	69.602	67.596	67.596
Bijdragen aan gemeenschappen	238	163	163	163	163	163	163
Overige gemeenschappen	4.780	3.000	3.200	3.000	3.000	3.000	3.000
Verbs	111.510	163.660	113.360	118.860	126.660	121.660	122.000
Belastingen en inkomsten	11.210	93.000	103.200	118.200	126.660	121.660	122.000
Overig	0	0	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367
Overige inkomsten	0	0	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367	-71.367
Omvang (2) - (4)	15.121.677	155.010.862	156.000.820	155.840.800	170.216.804	174.753.968	174.769.289
Programma-uitgaven (2)	16.082.311	189.044.765	189.993.308	189.790.426	179.254.804	174.753.968	174.712.853
waaronder: Belastingen/omvang (2)	152.584.844	154.481.724	155.691.324	164.208.182	163.152.330	173.312.012	173.582.019
Beleidsuitgaven	342.870	113.817	113.817	227.827	227.827	227.827	227.827
Kosten van de beleidsuitgaven	342.870	113.817	113.817	227.827	227.827	227.827	227.827
Verbs	601.114	413.317	402.317	602.310	623.310	631.310	641.310
Belastingen en inkomsten	601.114	413.317	402.317	602.310	623.310	631.310	641.310
Overige uitgaven	255.255	115.717	115.717	255.717	255.717	255.717	255.717
Overige uitgaven	255.255	115.717	115.717	255.717	255.717	255.717	255.717
3. Overige uitgaven (4)	158.456	54.127	55.811	55.124	57.150	57.055	57.055

Budgettaire uitkomsten

Voor de programma-uitgaven die vallen onder de rubrieken «Beleidsuitgaven» en «Overige uitgaven» die deze voor 100% juridisch verplicht zijn; ze voeren voort uit de Aler en de Invorderingswet 1990 (ante-uitgaven) en vanuit de Algemene wet bestuursrecht (algemeen bestuursrecht). Verder is de uitkomst van de waardering van de 100% juridisch verplicht; op basis van de Wet waardering en inkomsten (Wet WOZ). Voor het Kadaster en de Kamer van Koophandel heeft de Belastingdienst samenwerkingsovereenkomsten voor gegevensuitwisseling die worden gebruikt bij de uitvoering van taken van de Belastingdienst. De uitgaven zijn 100% juridisch verplicht.

Voor de overige programma-uitgaven geldt dat deze niet allemaal als 100% juridisch verplicht zijn aan te maken. Deel zijn er wel op contracten gebaseerd. Bijvoorbeeld ten behoeve van ICT en/of andere benodigde diensten voor de uitvoering van de primaire processen van de Belastingdienst. Naar mate dat het niet juridisch verplicht bedrag per 1 januari 2021 € 155,5 mln bedraagt. Voorbeelden hiervan zijn (verlenging van) licenties en onderhoudscontracten voor software en hardware. Een ander

voorzwaardt zijn die uitgaven voor papieren risicoverzekering (brieven aan burgers en bedrijven). Over het algemeen geldt wel dat de meest gids die voldoende uitgaven noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering van de primaire processen, bijvoorbeeld uitgaven ten behoeve van het berechnen van de met burgers en bedrijven of het jaarlijkse verlengen van licenties.

PM DOBO bedrag moet nog gerealiseerd worden.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven

Apparaatuitgaven

Personele uitgaven

Dit betreft alle personele uitgaven inclusief externe inhuur voor de dienst en worden van de Belastingdienst (exclusief Douane en vanaf 2021 exclusief Toelagen).

Materiële uitgaven

Dit betreft de materiële uitgaven van de dienstverleners van de Belastingdienst (inclusief Financien en Toelagen) specifiek materiële uitgaven omvat facilitaire diensten, middelen en communicatie (ICT) bezit, voornamelijk uitgaven die horen bij de toerusting van de ambtenaren van de Belastingdienst (telefoon, laptop, werkplek, mobiele devices, etc.). De bijdrage aan Shared Service Organisaties (SSOs) betreft met name de huisvesting (Rijksvastgoedbedrijf).

Programma-uitgaven

Bevestiging

De uitgaven onder bevestiging betreffen onder andere de proceskostenvergoeding aan belastingplichtigen indien hun bezwaar of beroep wordt gehonoreerd. De regeling ligt vast in de Algemene wet bestuursrecht (Awb), er is geen modaliteit voor deze regeling vastgesteld.

Garanties

Dit betreft uitgaven als gevolg van garanties die de Belastingdienst afgeeft aan faillissementen en in verband met proceskosten.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

De uitgaven aan de Waarderingskamer betreft de eigenaarsbijdrage van het Ministerie van Financiën voor de begroting 2021 die reeds is vastgesteld en verplicht tot op basis van de Waarderingskamerzaken (Wet WOZ). Voor het decreet en de kamer van koopman heeft de Belastingdienst samenwerkingsovereenkomsten voor gegevensuitwisseling die wordt gebruikt bij de uitvoering van taken van de Belastingdienst. Onder de bijdrage aan overige ZBO's/RWT's vallen onder andere de bijdrage aan de Huis van de Nationale Houtte.

Bijdrage aan internationale organisaties

Het ministerie levert jaarlijks een bijdrage aan de internationale de raad van Conform International als samenwerkingsverbanden tussen twee landen en de bijdrage.

De overige bijdrage betreffen diverse internationale samenwerkingsverbanden op het gebied van economische en belasting samenwerkingsverbanden.

Opdrachten

Onder «Overige opdrachten» vallen met name de uitgaven die genoemd worden voor de spelen dienstverlening. Bij «ICT opdrachten» gaat het met name over ICT-uitgaven die niet anderszins vallen onder de digitale dienstverlening (licentie, software applicatie en hardware).

Bijdrage aan agentieschappen

Dit betreft met name de bijdrage aan Logius waar de Belastingdienst ICT-voorzieningen afneemt, die samenhangen met de primaire back-upvoorziening van de Belastingdienst. Het gaat om voorzieningen als Digipoint en Digifit. Intra-departementaal zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt over de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). De selselspraken zullen wettelijk vastgelegd worden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken in de Wet Digitale Overheid. Daarnaast betreft deze post een kleine bijdrage aan het ORR (Nationaal Informatiecentrum Samenwerkend). Het ORR heeft de Belastingdienst een samenwerkingsovereenkomst om de werkzaamheden van zelfstandigen in de zorg te controleren. Het CBS is verantwoordelijk voor het EIG-register (Beroepen in de individuele gezondheidszorg). De bijdrage aan overige agentieschappen zijn met name de andere overheden en ondernemingen die worden met UBR (Uitvoeringsorganisatie Bedrijfsvoering Rijk).

Rente

Dit budget betreft de belasting- en invorderingsrente die wordt voorged aan belastingplichtigen. **Onderdeel van het noodpakket Banen en Economie (v.m. de coronacrisis) is een verlaging van de rentetarieven gedurende een belangrijk deel van 2020. De doornormering van de rentetarieven leidt ook voor begrotingsjaar 2021 tot hogere ontvangsten.**

Overig

Budgetten voor de aanpak van de coronacrisis en andere maatregelen. Op artikel 15 van de Wet van 1997 wordt de overheid bevoegd tot het nemen van maatregelen.

Ontvangsten

Programma-ontvangsten

Tabel 18: Verplichting tot het betalen van de btw (aan de Staat) 2020 tot 2021

De Staat (in miljard euro) 2020 tot 2021

De Staat (in miljard euro) 2020 tot 2021

Rente

Dit budget betreft de belasting- en invorderingsrente die wordt ontvangen van belastingplichtigen.

Bekostiging

Bekostigingsaanpakken hebben betrekking op kosten die worden doorberekend aan belastingplichtigen van invorderingsaanpakken (aanpakking, dwangbevel, beslaglegging, etc.). Dit gebeurt op grond van de Kostenwet invordering rijksbelastingen.

Boetes en schikkingen

Dit ontvangstenpost betreft de ontvangsten van bestuurlijke boetes en van fiscale strafbeschikkingen.

Dit bericht betreft wederzijds andere ontvangsten van facilitaire en IV diensten die de Belastingdienst evert aan andere overheidsdiensten en op basis van factuurs is worden afgetrokken.

Genereren van Inkomsten – fiscale wet- en regelgeving

Het genereren van inkomsten en het beheersen van uitgaven voor de rijksoverheid, de sociale fondsen en de zorgverzekering en door middel van het ontwikkelen van solide, eenvoudige en fraudebestendige fiscale wet- en regelgeving die ook in internationale context werkbaar is.

Het fiscaal stelsel omvat een groot aantal regels waarmee diverse belastingen worden opgelegd. Deze taken kunnen zijn gericht op het behalen van de uitgaven van de (overheid of de financier). Verder wordt fiscaal regelgeving ook beurt om andere doelen te stimuleren die de maatschappij belangrijk vindt, maar welke ingrepen in het marktmechanisme, en om zaken te ontbreken die de als samenleving onwenselijk vinden zoals: bijvoorbeeld roken en milieuverlating. Met de loonbelasting, inkomstenbelasting, smaebelasting van noten en belasting van vrucht van de inkomsten ingeprengd. Het fiscaal stelsel is dynamisch als gevolg van veranderingen in de wetgeving en regelgeving, aangezien ook de wetten het Belastingplan (in het belang van aanpassing voor het volgende jaar). Daarnaast is een aantal aparte wetten voorstellen van belang voor het fiscaal beleid vanaf 2021.

Beastingplanpakket (incl. COVID-19 maatregelen)

Hier: Belastingplanpakket bestaat uit 5 wetsvoorstellen:

1. Belastingplan 2021;
2. Overige fiscale maatregelen 2021;
3. Wetsvoorstel CO2-heffing;
4. Wetsvoorstel verhogering uitkering Toeslagen;
5. Wetsvoorstel aanpassen tarieven ODE

[illegible]

omdat meer om een verlaging van het innovatievermogen en het voorkomen van een ongewenste vrijstelling voor belastingen en negatieve rechte op sociaal schulden. In de loon/inkomstenbelasting hebben maatregelen betrekking op het aanpassen van de aftrek uitgaven voor sociale zorgkosten en wordt het heffingsmoment anderszins optimaal gewijzigd.

PM: inhoud, box 3 en overdrachtsbelasting.

Hierin wordt CO₂-heffing inhoudelijk en de heffing uitkomsten van CO₂ duurder wordt dan het reduceren van CO₂. De heffing wordt gegeven over de feitelijke uitkomsten CO₂. Bedrijven krijgen een bepaalde hoeveelheid vrijgestelde uitkomst, ook wel de afschrijvingen genoemd. Hoeveel uitkomst is vrijgesteld van de heffing neemt per jaar af. Volgens de coronamix krijgen bedrijven in de eerste jaren relatief meer afschrijvingen dan nodig is. Dit betekent in de eerste jaren nog geen lastenverzwaring voor het bedrijfsleven. De heffing wordt vervolgens ieder jaar strenger zodat het doel in 2030 gehaald wordt. De uitvoering van de heffing ligt bij de Nederlandse Belastingautoriteit.

De wet stelt een verbetering uitvoering Toelagen en aanpakken tarieven ODE zijn onderdeel van andere beleidsterreinen en worden anders geregeld.

Wetsvoorstel Excessief leen

Het kabinet wil het langdurig uitstellen van belastingheffing door geld lenen van de eigen vennootschap in excessieve gevallen ontmoedigen. Indien de totale som van de schulden van de afhouder aan zijn eigen vennootschap meer dan € 500.000 bedraagt wordt dat meerdere op grond van die maatregel in de vorm van een fiscaal regulier voordeel als inkomensaanmerking aangerekend. Het wetsvoorstel treedt per 1 januari 2023 in werking.

Wetsvoorstel beperking van de liquidatie- en stakingsverliesregeling in de vennootschapsbelasting

Het wetsvoorstel dat de beperking liquidatie- en stakingsverliesregeling is een nadere uitwerking van het concept initiatiefwetsvoorstel van Deventer. Het kabinet acht de huidige liquidatie- en stakingsverliesregeling op punten te ruimhartig en heeft op 11 mei 2019 besloten dit voorstel over te nemen en verder uit te werken. Het wetsvoorstel voorziet in een beperking van de nieuwe vorm van de liquidatie- en stakingsverliesregeling in de vennootschapsbelasting. Daarmee wordt het wettelijke doel van de nieuwe voorwaarden voor de toepassing van de liquidatie- en stakingsverliesregeling. Alleen als het wettelijke doel wordt bereikt, kan de beperking worden toegepast. Het wetsvoorstel voorziet in een tijdelijke voorwaarde op basis waarvan het liquidatie- of stakingsverlies binnen drie maanden na het sluiten van de liquidatie of stakingsverlies kan worden afgetrokken. Het wettelijke doel wordt bereikt als de belastingplichtigen het in aanmerking nemen van een liquidatie- of stakingsverlies langdurig kunnen uitstellen. Daarnaast introduceert het wetsvoorstel een territoriale en kwalitatieve voorwaarde die het in aanmerking nemen van liquidatie- of stakingsverlies beperken. De territoriale voorwaarde beperkt de mogelijkheden van afrek tot liquidatie- en stakingsverlies uit de EU, EER en derde landen waarmee de Europese Unie een kwaliteitsstandaardverdrag heeft gesloten. De kwalitatieve voorwaarde beperkt de mogelijkheid tot afrek tot liquidatieverlies.

¹ Kamerstukken II 2019/20, 35010, nr. 1, p. 6.

- burgers en bedrijven een adequate behandeling geeft (juist, tijdig, proportioneel);
- burgers en bedrijven effectief informeert over hun rechten en plichten;
- ernaar streeft om het voor burgers en bedrijven zo makkelijk mogelijk te maken om te voldoen aan (fiscale) verplichtingen;
- op gepaste wijze opmerkend optreedt bij niet-naleving.

Jaarlijks vertaalt de Belastingdienst zijn strategie in een beleid per doelgroep (Particulieren, MKB-ondernemers en kleine ondernemingen), waarbij de uitvoerings- en toezichtstrategie wordt vertaald naar de concrete inzet van de eenheden van de Belastingdienst per doelgroep. In het Jaarplan 2021 van de Belastingdienst dat de Tweede Kamer in het najaar ontvangt, wordt opgenomen welke activiteiten de Belastingdienst uitvoert met welke middelen (budgetten/formalen) om naleving te bevorderen en niet-naleving tegen te gaan. Daarnaast zijn er in het Jaarplan formele afspraken waarin bevestigd is dat de Belastingdienst gaat zetten in aanzien van ICT en procesverbeteringen, verbetering van de sturingsinformatie, personeel en cultuur.

Zodra mogelijk in het Jaarplan 2020 van de Belastingdienst zijn de prestatie-indicatoren per strategische 2021 voor Artikel 1 herzien. De herziening sluit aan bij de Uitvoerings- en Toezichtstrategie en geeft op een samenhangende manier beter inzicht in de prestaties van de dienst. Niet alle kengetallen en indicatoren zijn op dit moment al dusdanig ontwikkeld en meetbaar gemaakt, dat hiervoor in 2021 kan worden gerapporteerd en verantwoord. In de groeiparaagraaf van deze begroting worden de ontwikkelingen toegelicht die in 2020 nog worden voortgezet.

Doelen en prestatie-indicatoren

De set herziene prestatie-indicatoren sluit aan bij de Uitvoerings- en Toezichtstrategie van de Belastingdienst. Op die manier zijn prestatie-indicatoren een vlijng veranderde afspiegeling van de organisatiestructuur. In lijn met de strategie, gestuurd worden op resultaten en effecten. De inhoud van indicatoren stelt de Belastingdienst bovendien in staat thematisch en actueel te verantwoorden; niet alleen gericht op een specifieke indicator, maar ook over de bovenliggende doelstellingen.

Doel te als volgt ingedeeld:

- Kengetallen verdeeld naar drie van de vier compliancefactoren:
 1. Voor de compliancefactor juiste en tijdige registratie is een kengetal in dienst aang.
 2. Tijdige aangifte;
 3. Juiste en volledige aangifte;
 4. Tijdige betaling.
- Subjectieve en objectieve prestatie-indicatoren op de volgende vier leeuw-ukelen van de dienst:
 1. een adequate behandeling (juist, tijdig, proportioneel);
 2. Effectief informeren over rechten en plichten;
 3. het na om van verplichtingen zo makkelijk mogelijk maken;
 4. op gepaste wijze opmerkend optreden bij niet-naleving.
- Op ieder niveau heeft een subjectieve indicator gekoppeld die de ervaring van burgers en bedrijven met betrekking tot de dienstverlening van de Belastingdienst inzichtelijk maakt;
- Ieder kengetal is voorzien van twee objectieve indicatoren, die de feitelijke prestatie van de Belastingdienst meetbaar maken.

Door het non-achtheid in non-planned action met kengatellen en fiscaal doelen te voorzien van subjectieve en objectieve indicatoren ontstaat een geheel dat beter aansluit bij de strategie van de Belastingdienst en inzicht geeft in de werking hiervan.

Tabel 10: Kengatellen Algemeen doelstelling: Compliance				
	Waarde 2016	Waarde 2017	Waarde 2018	Waarde 2019
Belastingmoraal	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vertrouwen in de Belastingdienst	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berechtigde bijdragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Jaar en volledig door van aangifte structureel (aangiften van het nalevingsdossier)	12%	43%	57%	n.v.t.
Jaar en volledig door van aangifte structureel (aangiften van het nalevingsdossier: MVB)	52%	n.v.t.	57%	n.v.t.
Percentage bijdrage aan belastingen	90,4%	90,4%	90,5%	90,5%

Belastingmoraal

De intrinsieke motivatie van burgers en bedrijven om belastingverschillen te betalen is een van de belangrijkste factoren van de belastingmoraal. De belastingmoraal is een bespeler – mogelijk zelfs de meest bespeler – factor voor bereidwillige naleving van belastingverplichtingen door belastingplichtigen. Daarnaast is inzicht in de belastingmoraal van strategisch belang.

Dit nieuwe kengatellen wordt ieder jaar gemeten met behulp van een monitor.

Vertrouwen in de Belastingdienst

Een belangrijke determinant van compliance en de belastingmoraal in Nederland is de mate waarin burgers en bedrijven vertrouwen hebben in de Belastingdienst. Hoe hoger het niveau van publiek vertrouwen, hoe groter de kans op vrijwillige belastingbetaling. Het nieuwe kengatellen met het vertrouwen dat de Belastingdienst toelaat rechtvaardig te zijn en rechtvaardig te behandelen, lanceert de volgende menselijke:

- Competentie: zien burgers en bedrijven de Belastingdienst als capabel? Is de Belastingdienst in hun ogen in staat zijn taken goed uit te voeren?
- Vertrouwen: zien burgers en bedrijven de Belastingdienst als betrouwbaar en eerlijk? Zijn burgers en bedrijven bereid hun belastingen te betalen?
- Integriteit: zien burgers en bedrijven de Belastingdienst als eerlijk, rechtvaardig, consistent en voorspelbaar? Komt de Belastingdienst beloften en verplichtingen na?

Oordelen over de vertrouwenswaardigheid van de Belastingdienst worden niet alleen gekleurd door persoonlijke ervaringen, maar ook door bijvoorbeeld berichtgeving in de media en ervaringen van vrienden en kennissen. Het zijn voorbeelden uit het dagelijks leven die in de tijd en betrekking hebben op een hoger abstractieniveau, dan sommige andere oordelen bijvoorbeeld of iemand goed behandeld is bij de Belastingdienst.

Percentage bijdrage aan belastingen

Dit kengatellen speelt op het gebied van de Belastingdienst samen met de andere kengatellen die betrekking hebben op de belastingplichtigen te bewegen tijdig aan te geven in de belasting. Het gaat hier om de volgende belastingplichtigen: inkomstenbelasting (IB), Omzetbelasting (OB), Loonbelasting (LB) en Verkoopschapsbelasting (VSB).

Just en volledig doen van aangifte Particulieren en MKB

Met steekproefsgewijze controles vindt de Belastingdienst periodiek het niveau van naleving vast voor de doelgroepen Particulieren en MKB. De steekproefsgewijze controles verrichten instanties in het fiscaal relevante gedrag van belastingplichtigen en in naleving belastingen als gevolg van onvolledige of onjuiste aangifte.

Percentagelijde betaling van belastingen en premies

Dit percentage meet het deel van de ontvangen belastingen en premies dat door belastingplichtigen voor de vaststelling en na het vaststellen van de aanslag, tijdig wordt betaald aan de Belastingdienst. Dit percentage geeft een indicatie van de mate waarin het beleid van de Belastingdienst succesvol is om belastingplichtigen te bewegen tot tijdig betalen. Een oplichting van 2020 zijn in de meting van deze indicator niet de aanslag op en gevallen die in tabel 18a weergegeven waarden voor de jaren 2018 en 2019 zijn hiervoor gecorrigeerd.

Hierna volgt een toelichting op de tussendoelen Adequate behandeling, Informeren, Gemak en Corrigerend optreden en de daaraan gerelateerde prestatie-indicatoren.

Adequate behandeling

De Belastingdienst geeft burgers en bedrijven een adequate behandeling (formeel en materieel).

De Belastingdienst streeft ernaar dat burgers en bedrijven uit zichzelf fiscale regels naleven, zonder dwingen de en kostbare acties van de kant van de Belastingdienst. Het onderhouden en waar nodig versterken van de intrinsieke motivatie van belastingplichtigen om aan hun fiscale verplichtingen te voldoen is daarom belangrijk. Een adequate behandeling door de Belastingdienst draagt ernaar bij. Adequaat betekent correct (op de juiste wijze) en passend, geschikt voor het doelgebruik. De basis van een adequate behandeling ligt bij het door de Belastingdienst volgen van de eigenlijke beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het openbaarheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

Adequate behandeling betekent meer dan het volgen van regels en procedures en het nakomen van eisen van de Belastingdienst. Adequate behandeling heeft ook te maken met de manier waarop de Belastingdienst burgers en bedrijven benadert, met respect en behulpzaam, en de mate waarin de Belastingdienst zich wil inzetten en rekening houdt met de omstandigheden of behoeften van burgers en bedrijven. Het bieden van maatwerk en ondersteuning, niet alleen reactief maar ook proactief, is hier een voorbeeld van. Menselijk en maat is hiermee een onderdeel van adequate behandeling. Adequate behandeling maakt sterk aan het begrip procedurele rechtvaardigheid: het oordeel van normatieve grond afgeleidt aan de manier waarop belastingplichtigen zich behandeld voelen en hoe uitkomsten of beslissingen tot stand zijn gekomen.

In de onderstaande tabel zijn de prestatie-indicatoren opgenomen voor het thema Adequate behandeling.

Tabel 18a Prestatie-indicatoren Adequate behandeling (materieel en formeel)			
Prestatie-indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Doelwaarde 2020

Burgers en bedrijven geven een adequate behandeling hebben ervaren	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Algehandelde bezwaren binnen Awd-termijn	70%	80%	80-90%	90%
Algehandelde klachten binnen Awd-termijn	80%	80-90%	80-90%	90%
Percentage burgers en bedrijven dat afspraak tijdig wordt ingevuld door een Belastingdienst-medewerker	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	90%
Percentage tijdig opgevoerde bedrijven	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	90%
Kwaliteit volgens interne fiscale kwaliteitsmeting	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	95%

Burgers en bedrijven geven aan dat ze adequate behandeling hebben ervaren

Deze nieuwe indicator geeft de mate aan waarin burgers en bedrijven zich adequaat behandeld voelen op basis van onderzoek naar subjectieve beleving. Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 inzichtelijk te maken, ontwikkelde de Belastingdienst in 2020 een meetinstrument.

Algehandelde bezwaren binnen Awd-termijn

Burgers en bedrijven die het niet eens zijn met een beslissing, kunnen een bezwaarschrift indienen bij de Belastingdienst. Deze proces-indicator betreft het aantal in 2021 binnen Awd-beslistermijn afgedane klachten ten opzichte van het totaal afgedane bezwaren in kalenderjaar 2021. Hierbij zijn vanaf 2021 alleen de door Belastingdienst behandelde bezwaren in de telling betrokken.

Algehandelde klachten binnen Awd-termijn

Burgers en bedrijven die ontevreden zijn over gedragingen of processen van de Belastingdienst kunnen een klacht indienen. Deze proces-indicator betreft het aantal in 2021 binnen Awd-beslistermijn afgedane klachten ten opzichte van het totaal aantal afgedane klachten in kalenderjaar 2021. Hierbij zijn vanaf 2021 alleen de door Belastingdienst behandelde klachten in de telling betrokken.

Percentage burgers en bedrijven dat volgens afspraak tijdig wordt teruggehoord door een Belastingdienst-medewerker

Deze nieuwe indicator waarborgt het aantal burgers en bedrijven dat volgens de afspraak en termijn tijdig wordt teruggehoord door een medewerker van de Belastingdienst in opdracht van het totaal aantal burgers en bedrijven waarmee een terugbeslissing is gemaakt.

Percentage tijdig afgehandelde verzoeken tot registratie

(Startende ondernemers dienen bij de Belastingdienst verzoeken in tot afgifte van een omzetbelasting- en/of loonheffingnummer. Deze ondernemers krijgen van de Belastingdienst bericht over het afgegeven omzetbelasting- en/of loonheffingnummer. De Belastingdienst streekt ernaar deze verzoeken binnen 5 werkdagen af te handelen. Deze nieuwe indicator meet of dit proces op tijd wordt uitgevoerd.

Kwaliteit volgens interne fiscale kwaliteitsmeting

De Belastingdienst heeft een aantal instrumenten om de kwaliteit van de processen te meten en aan melding te maken. De fiscale kwaliteitsindicator (FKI) maakt daar deel van uit. De FKI meet de fiscale techniek en de kwaliteit die kwaliteit van de aanpakbeheer, het voorover, de administratieve controle, de invordering, het controleproces en de heffing

en bezwaarbehandeling. In de FID wordt gemiddeld 17,1 keer probeert aan op de juiste manier zijn uitgevoerd aan de hand van de wet en regelgeving. Niet behulp van deze nieuwe indicator van de voor de Belastingdienst over de kwaliteit van de fiscale processen.

Informeren

De Belastingdienst informeert burgers en bedrijven effectief over hun rechten en plichten.

De Belastingdienst wil voor iedereen een heldere en duidelijke informatie over de verschillende mogelijkheden van belastingregelingen en belastingplichtingen te stimuleren. Een daarvan is het onderhouden van belastingplichtingen in het kennen, begrijpen en kunnen uitvoeren van hun verplichtingen door ze daarover te informeren. Onderzoek heeft laten zien dat meer kennis van belastingen op positief samenhangt met het naleven van belastingplichtingen.

De situatie van zowel burgers als bedrijven kan financieel complex zijn en kan sterk veranderen gedurende hun levensloop. Hoe complex de wet- en regelgeving, hoe meer kennis nodig is om deze te bevestigen. Het vereenvoudigen van belastingregelingen is daarom noodzakelijk. Maar er is ook de bestaande wet- en regelgeving complex is, is het de taak van de Belastingdienst om burgers en bedrijven effectief te informeren over hun rechten en plichten, zodat zij aan hun plichten kunnen voldoen en gebruik kunnen maken van hun rechten.

In de onderstaande tabel zijn de prestatie-indicatoren opgenomen voor het tussendoel effectief informeren:

Tabel 25: Meetbare doelen effectief informeren (toeziet op de gegevens)				
Prognose indicator	Jaar 2018	Jaar 2019	Gemiddelde 2020	Beste waarde 2021
Burgers en bedrijven geven aan dat de Belastingdienst hen voldoende informeert	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	nib
Antwoord op vragen van de Belastingdienst zijn voldoende juist	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	<90%
Bereikbaarheid	83%	86%	<80%	<80%
Bereikbaarheid	79%	76%	<60%	<60%
Klanttevredenheid ¹			n.v.t.	Minimaal 10% van de toelichting, indicatie van tevredenheid scoren ten opzichte van de gemiddelde punten (niet met 200 toelichting)
Uitbreiding	76%	80%	<70%	<70%
Balans	80%	80%	<70%	<70%
Deelname	73%	70%	<70%	<70%
Klanttevredenheid ²			n.v.t.	Minimaal 10% van de toelichting, indicatie van tevredenheid scoren ten opzichte van de gemiddelde punten (niet met 1,5 toelichting)
Uitbreiding	8%	5%	<10%	<10%
Balans	8%	8%	<10%	<10%
Deelname	10%	8%	<10%	<10%

Aantal registraties aanpak MKB-onderzoek en participeren in PD-onderzoek	n = 1	100.000	n = 1	0.01000
--	-------	---------	-------	---------

1. reacties 2019 en 2020 telefonisch en schriftelijk score voor belasting, fiscaal en bij te spijkers score voor de Belastingdienst.
2. Reacties 2019 en 2020 telefonisch en schriftelijk score voor belasting, fiscaal en bij te spijkers score voor de Belastingdienst.

Burgers en bedrijven geven een deel de Belastingdienst hen voldoende informatie.

Deze nieuwe indicator stelt vast in hoeverre burgers en bedrijven ervaren dat de door de Belastingdienst voldoende geïnformeerd worden over de voor hen relevante fiscale onderwerpen. Voldoende geïnformeerd betekent dat ze weten wat ze moeten doen en hoe ze het moeten doen. De informatie die de Belastingdienst biedt aan burgers en bedrijven moet daarom aan een aantal criteria voldoen:

- de informatie sluit aan bij de fiscale situatie van burgers en bedrijven;
- de informatie is eenvoudig te begrijpen en sluit aan bij het kennisniveau van burgers en bedrijven;
- de informatie is eenvoudig te vinden;
- de informatie is eenvoudig toe te passen door burgers en bedrijven in hun specifieke situatie;
- de informatie moet burgers en bedrijven in staat stellen aan hun fiscale verplichtingen te voldoen of hun in staat stellen daarvoor hulp in te schakelen.

Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 inzichtelijk te maken, ontwerpt de Belastingdienst in 2020 een meetinstrument.

Antwoorden op vragen via de BelastingTelefoon zijn kwalitatief juist.

Deze nieuwe indicator meet het aantal juiste antwoorden op vragen en regelgeving op de website, en stelt vragen via de BelastingTelefoon en rechtstreeks aan het fiscaal ondernemende ondernemen, op werkdagen op proces- en statusvragen via de BelastingTelefoon. Kwalitatief juist betekent dat alle vragen op het gebied van proces- en status- en regelgeving door middel van het dialoogvenster beantwoord kunnen worden. Wanneer deze antwoorden overeenkomen met hetgeen wat in het dialoogvenster staat, dan zijn deze antwoorden juist.

Bereikbaarheid Belasting Telefoon en Web Care

Deze nieuwe indicator meet de bereikbaarheid van de BelastingTelefoon en de Webcare. De bereikbaarheid van de BelastingTelefoon wordt gemeten aan de hand van het aantal telefoontjes waar een beller is geholpen via een BelastingTelefoon medewerker, de bestelautomaat of via het keuzemenu. De bestelautomaat betreft de automatische functionaliteiten waar bijv. langer tijd beschikbaar is bij het wettelijk aanvragen van het BelastingTelefoon medewerker te spreken.

Onder Webcare wordt verstaan alle vragen vanuit burgers waar een antwoord op wordt gegeven door een Webcare medewerker via Facebook of Twitter. Voor Webcare wordt de gemiddelde reactietijd per week berekend over alle peiperen eerste antwoorden binnen een casetijds opengesteld.

Klanttevredenheid in Klantenkeuzevragen

De indicatoren Klanttevredenheid en Klantenkeuzevragen meten direct na de dienstverlening hoe de persoonlijke insteek van de Belastingdienst aan de hand van telefoon, website en bij te spijkers door burgers en bedrijven.

Deze meting vindt plaats door burgers en bedrijven te vragen in hoeveel aspecten die bijdragen aan de klanttevredenheid als op de ervaren klanttevredenheid zelf. Hiermee krijgt de Belastingdienst goed zicht op de variabelen die klanttevredenheid bepalen, waardoor betere sturing op de verantwoordelijkheid over prestaties mogelijk is.

Aantal belastingaangiften door MKB-ondernemers onder PD-convenant per kalenderjaar

Als onderdeel van de inwerking en inrichtingstap van de Belastingdienst wordt er horizontaal (gedrukt uitgedrukt) door product samen te werken met dienstverlenende partijen in de markt. Het afsluiten van convenanten met fiscale dienstverleners (FUs) maakt hier deel van uit. In een PD-convenant zijn de processen rond een horizontaal toezicht ingeprogrammeerd. Partijen weten wat van elkaar verwacht mag worden. Het uiteindelijke doel van alle betrokken partijen is de tijdige indiening van aanvaardbare belastingaangiften en het juiste betalen daarvan. Deze nieuwe indicator meet het aantal belastingaangiften door MKB-ondernemers onder een Fiscal Deal en de verleningsconvenant per belastingjaar. De Belastingdienst streeft ernaar dat dit aantal te doen toenemen ten opzichte van voorgaande jaren.

Gemak

De Belastingdienst streeft ernaar om het voor burgers en bedrijven mogelijk te maken om zaken om te doen aan fiscale verplichtingen. Dit kan door het aantal stappen dat een burger of bedrijf moet zetten zo klein mogelijk te maken en zo vorm te geven dat zij worden geholpen om de acties juist uit te voeren. Doorn de meest eenzijdige kant op bij wijze van spijkers en vanzelf minder fouten.

Gemak betekent met een zo klein mogelijke inspanning (zowel in tijd als in financiële inbreng, zoals tijd en geld), hetgeen de geringste mogelijke kosten, het gemakkelijkst doen. Het nemen van voorkeuren moet makkelijk zijn, aansluiten op de processen of routines van de doelgroep (bijvoorbeeld middelen die automatisch in de aangifte) en gericht op het voorkomen van dubbel werk voor burgers en bedrijven.

Door in één keer het grootste kunnen doen, worden fouten minimaal mogelijk voorkomen, de Vooringevulde aangifte (VIA) is hiervan een uitstekend voorbeeld. In één keer goed slaat zowel op het invullen en insturen als op het betalen van de verschuldigde, wordt er discriminatie niet toegestaan, de belasting is lichte af door de Belastingdienst, dan is het herstellen daarvan voor burgers en bedrijven eenvoudig en vergt een minimum aan inspanning. Dat geldt ook voor formele procedures als klachten of bezwaar maken. Burgers en bedrijven moeten de voorhanden staande informatie op eenvoudige wijze kunnen vinden en benutten (zels op de website).

Nadat een proces is afgerond (een aangifte ingediend bijvoorbeeld) moeten burgers en bedrijven zich er zeker van voelen dat hetgeen gedaan is, ook het juiste is.

Gemak heeft te maken met verschillende aspecten van het uitvoeren van verplichtingen en daarmee is het belangrijk om te meten hoe dat door burgers en bedrijven wordt ervaren.

In de volgende tabel zijn de prestatie-indicatoren voor het tussendoel gemak opgenomen:

Tabel 25 (Taalsteen) - Cadeau, Cadeau, Cadeau en Cadeau
(Taalsteen (Taalsteen))

Prestatie indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Streefwaarde 2020	Streefwaarde 2021
Burgers en bedrijven geven aan dat zij gemak ervaren	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage aangiften IJNW waarin de 60% vooraf gevulde gegevens juist en volledig zijn	60%	60%	n.v.t.	60%

Burgers en bedrijven geven aan dat zij gemak ervaren

Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 inzichtelijk te maken, ontwikkelt de Belastingdienst in 2020 een meetinstrument. Deze indicator geeft aan de mate waarin burgers en bedrijven gemak ervaren op basis van onderzoek naar subjectieve beleving.

Percentage aangiften IJNW waarin de vooraf ingevulde gegevens juist en volledig zijn

Het streven is om jaarlijks 60% van de ingediende aangiften door particulieren (IJ niet-winst) volledig vooraf in te vullen vanuit de VIA, voor zover het voor de Belastingdienst kenbare nutteloos is. De realisatie van de indicator wordt beïnvloed door diverse factoren en maakt het nutteloosheid van betrouwbare gegevens, (fiscale) wet- en regelgeving en handelingen van belastingplichtigen.

Concurrend optreden

De Belastingdienst treedt op gepaste wijze concurrerend op bij niet-naleving. De strategie van de Belastingdienst is erop gericht om naleving te bevorderen en niet-naleving te voorkomen. De Belastingdienst houdt toezicht op de naleving door middel van geautomatiseerde checks en het uitvoeren van controles. Als niet-naleving of feiten worden geconstateerd kan de uitkomst worden gecorrigeerd (zoals door het opleggen van ambtelijke aanslagen, correcties en invorderingsmaatregelen). Daar waar belastingplichtigen regels verwijtbaar niet hebben nageleefd, kan een aanslag worden opgelegd. In de vorm van een (administratieve) boete of zwaardere strafmaat.

De doelen van concurrerend optreden liggen zowel bij de gecontroleerde, ongecontroleerde en/of gecontroleerde belastingplichtige als bij de belastingplichtige die dit handelen of handelen van de Belastingdienst hanteert. De doelen zijn specifiek en algemeen, afbreken, vergoeding en het borgen of vergroten van de legitimiteit van en het verruimen in de Belastingdienst en de belastingheffing, met als achterliggende doel om toekomstige naleving te borgen of te stimuleren. Concurrerend optreden zorgt er bovendien voor dat verschuldigde belastinggeden (aanminste voor een deel) als nog in de staat kan terecht komen.

In de volgende tabel zijn de prestatie-indicatoren voor het tussendoel Concurrerend optreden opgenomen.

Tabel 26 (Taalsteen) - Cadeau, Cadeau, Cadeau en Cadeau
(Taalsteen (Taalsteen))

Prestatie indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Streefwaarde 2020	Streefwaarde 2021
Burgers en bedrijven geven aan dat zij concurrerend optreden ervaren	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Percentage van het invorderingspotentieel dat de Belastingdienst concurrend bij burgers (IJ)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Percentage van nalevingstekort op de Baanplanen conform bij MKB- wet (wv, 100, 100 m 10)				
Percentage proces van verdragen tot verschillen of sancties	87%	84%	+28%	+8%
Percentage opsporingscapaciteit die wordt ingezet op omgevingsrecht strafrecht	50%	40%	+40%	+4%
Aantal strafzaken	2,8%	3,0%	+0,2%	+0,2%
Indien de strafzaken worden aan jaar	58,1%	58,7%	+0,6%	+0,6%
Percentage conformiteit	5,3%	6,7%	+68%	+18%

Burgers en bedrijven geven aan dat zij zonnigere opreden ervaren
Om de ervaring van burgers en bedrijven vanaf 2021 inzichtelijk te maken, ontwikkelt de Belastingdienst in 2020 een maatstaf. Deze nieuwe indicator geeft weer in welke mate men ervaart dat de Belastingdienst corrigerend optreedt.

Percentage van het nalevingstekort dat de Belastingdienst corrigeert
Deze nieuwe indicator in begroting 2021 maakt de vergelijking tussen de in 2021 door Particulieren en MKB aangabende correcties en het geschatte nalevingstekort op basis van de uitkomsten van de meest recente steekproef. Deze indicator vervangt de indicatoren die zagen op de brute correctieopbrengsten voor Particulieren en MKB.

Met deze nieuwe indicator beoogt de Belastingdienst meer inzicht te geven in de effectiviteit van de handhaving. Door het reduceren van de aangabende correcties in de cijfers. Het voor Particulieren en in de Rijksoverheid en voor MKB aan het nalevingstekort wordt duidelijk de cijfers te zien dat de Belastingdienst aan het nalevingstekort werkt en dat het welken aan het voorkomen van fouten en het corrigeren daarvan als deze zich toch voordoen.

Deze prestatieindicator en daarbij behorende meetmethode zijn nieuw voor de Belastingdienst. Er is nog niet eerder ervaring mee opgedaan en mogelijk dient er nog doorontwikkeling plaats te vinden. Daarom is er in 2021 nog geen verslag over de verbanden aan de prestatieindicator. Op basis van de resultaten in 2021 zullen de werking en de methode van deze indicator worden geëvalueerd en zo nodig verbeterd.

Percentage processen van de RIOD tot vervolging of afwijzing
De RIOD geeft bij het afsluiten van een melding en voor strafrechtelijk onderzoek of tot aan zaken met impact en effect. De doelstelling voor deze bestaande indicator is een resultaat van het overleg tussen het Openbaar Ministerie, de toedieners en de RIOD, en is een indicator voor de kwaliteit van de RIOD aan de zaken.

Percentage opsporingscapaciteit dat wordt ingezet op omgevingsrecht strafzaken
Bij de aanpak van fraude wil de RIOD een duidelijk signaal afgeven en kist het voor aanpak van strafzaken met maximaal effect. Van incident naar impact. De monitoring hierop vindt plaats met deze bestaande prestatieindicator door te rapporteren hoeveel procent van de zaken omgevingsrecht is. Met omgevingsrecht wordt bedoeld op zaken die voortvloeien uit de voortvloeit de verbinding tussen partners in de kelen van toezicht, opsporing en vervolging. 'Omgevingsrecht' is één van de vier de componenten naast strafrecht, afpakken en mede de samen met de partners in de kelen van invloed zijn op het effect in de aanpak naar

aanleiding van ingestelde schuldformaat en. Ten slotte is een onderscheid naar een of meerdere schatbare feiten geplaatst door één of meerdere verdelingen.

De naamgeving van de indicator is ten opzichte van begroting IX 2020 verduidelijkt. De indicator zelf is niet gewijzigd.

Achterstand Invordering

Deze indicator ziet op de balansgrondsluizen BZM, IM, LH (inclusief BBV) en premies voor hereningsaanpak (MRRHFR, FR, MRR, ZW). Ten opzichte van voorgaande jaren is dat een uitbreiding met de BZM. Zowel de teller als de noemer van de indicator zijn hierop aangepast; de weergegeven historische realisatiecijfers zijn hiervoor gecorrigeerd. Het is een indicatie voor de (relatieve) omvang van de schuld van de Belastingdienst aan het gaaf aan hereningsaanpak van de omvang van de hereningsaanpak in te volderen posten. De Belastingdienst volgt openstaande schulden en gaat in geval van gecedeerde vermaakt mogelijk had en alsnog over tot het innen van de schuld. De realisatie van deze indicator wordt beïnvloed door de Coronamaatregelen. Op dit moment is het effect van deze maatregelen op de realisatie nog niet te duiden.

Finning invorderingsposten binnen een jaar

Deze indicator toont het percentage van de vorderingen die niet op tijd betaald worden, maar die binnen een jaar toch worden betaald, als resultaat van de door de Belastingdienst ingezette invorderingsmaatregelen. Ten opzichte van 2020 zijn in de meting van deze indicator enkele aanpassingen gedaan: de weergegeven historische realisatiecijfers zijn hiervoor gecorrigeerd.

Percentage oninbaarheid

Niet alle vorderingen worden geheel betaald. Dit kan verschillende oorzaken hebben: betalingsmoeilijkheden, niet betaald worden, overlofen of omkopen, de vordering niet te verhalen is. Daarnaast kan de verhoging van de vorderingsaanpak voor de in de posten zeer lastig zijn te innen. Het percentage oninbaarheid betreft het twaalfmaandsgemiddelde aan oninbaar geleden bedrag gedeeld door het twaalfmaandsgemiddelde van het totaalbedrag aan belasting en premievorderingen. Ten opzichte van 2020 zijn in de meting van deze indicator enkele aanpassingen gedaan: de weergegeven historische realisatiecijfers zijn hiervoor gecorrigeerd.

Het oninbaar geleden bedrag betreft (bijz.) buiten invordering gestelde bedragen. Een oninbaar geleden vordering blijft invorderbaar. Als na het oninbaar blijven alsnog betaald wordt of verreken kan worden, wordt dit alsnog afgeboekt op de vordering. Het oninbaar geleden bedrag wordt dan gecorrigeerd. Het nog op te maken deel van de vorderingen wordt actief gevolgd voor het geval alsnog alsnog inkomensvermogen aanpakken (dynamisch monitoren).

3.2 Artikel 2 Financiële markten

A. Nieuwere doelstelling

Beleids- en regelgeving op de markt voor een stabiele en integrale werking van financiële markten, met behoud van de onderverdeling van financiële instellingen aan burgers en bedrijven

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Financiën bevordert het goede functioneren van het financiële systeem en heeft een instelgebarend v.l. Hij is verantwoordelijk voor de goedfunctionering van het financiële systeem. De Minister is de verantwoordelijke voor het goede functioneren van de financiële markten en voor de Nederlandse wetten en regels ten aanzien van de financiële markten en de institutionele structuur van het toezicht. Verder draagt de minister samen met de Minister van Justitie en Veiligheid verantwoordelijkheid voor de wetgeving om het gebruik van het financiële systeem te voorkomen. Ook is de minister verantwoordelijk voor de regelgeving van bepaalde bijzondere financiële beroeps groepen, zoals economen, DNB en de AFM voeren het toezicht op de financiële markt en uit. Dat wil zeggen dat de minister verantwoordelijk is voor het functioneren van het toezicht systeem als geheel en verantwoordelijk is voor de uitvoering van het toezicht door DNB en de AFM. Echter, om de onafhankelijke positie van de toezichthouders te bevorderen is de minister niet verantwoordelijk voor de toezichthouders van individuele besluiten van de toezichthouders, en heeft de minister niet over toezicht vertrouwelijke informatie. Daarnaast worden steeds meer toezichttaken op Europees niveau belegd. Zo voert de Europese Centrale Bank (ECB) ook in belangrijke mate het toezicht op grote en grensoverschrijdende Europese banken uit.

De randvoorwaarden die de minister stelt voor een integraal en stabiel systeem hebben hun basis in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet op de oprichting van wettelijke en het toezicht van de toezicht (Wftw). Het gaat hierbij om (het toezicht op) de (regelgeving die) financiële instellingen stimuleert en verplicht om op te treden en transparante wijzen te werken. Deze regelgeving en dit toezicht dragen eraan bij dat consumenten en bedrijven met voldoende informatie en vertrouwen financiële producten kunnen afwelen.

Tot slot bevoordt de minister het verantwoord financieel gebruik door de burger en is hij verantwoordelijk voor de ongestoorde voorziening van voldoende munten in circulatie.

Verantwoordelijkheid Minister van Financiën op de BES-ellanden Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES-ellanden) maken deel uit van Nederland. De ellanden zijn openbare lichamen in de zin van de Grondwet. De verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën ten aanzien van de toezicht op de BES-ellanden is dezelfde als voor Europa Nederland, omdat de verhouding tussen de minister en de toezichthouders dezelfde is. Het toezicht op de BES-ellanden is niet als in Nederland op afstand geplaatst bij DNB en de AFM; de Minister van Financiën is systeemverantwoordelijk.

Het beleid ten aanzien van de financiële sector staat grotendeels beschreven in de Agenda financiële sector⁸ die eind 2018 is gepresenteerd. De Agenda richt zich op drie domeinen, namelijk, integriteit, innovatie en innovatie. In 2021 geeft het ministerie uitvoering aan de aangekondigde maatregelen uit de Agenda (zie onderdeel 2.1 Beleidsprioriteiten).

tot eind 2019 heeft de Koninklijke Nederlandse Munt (KNNM) het exclusieve recht gehad om munten voor de Nederlandse Staat te slaan. In 2019 is de productie van circulairmunten en de productie en distributie van munten die speciaal voor verzamelaars worden geslagen door de DNB aanbesteed. De aanbesteding eindigt op 1 december 2020 met KNNM nog steeds de autoriteit in 2020 verzamelaars producten te produceren, te verspreiden en te verspreiden. In 2020 is er opnieuw een aanbesteding gepland voor de productie van verzamelbare munten. De nieuwe aanbesteding kan zorgen voor een verandering in de kosten voor de muntkeuring in 2021.

⁸ *Konvergenz* Nr. 2012-2013, 22.01.2013, Nr. 22-2.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 24 Toeslag Budgetaire gevolgen van beleid artikel 21 Financieel toezicht op bestuurskosten x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vergoedingen	48.854	58.468	56.315	54.380	51.381	51.381	51.381
voorheen betaald/prijzverplichtingen	48.262	58.182	56.368	54.608	51.238	51.238	51.238
Municipaliteit	2.718	6.165	5.815	5.805	5.80	5.801	5.808
Zachtwarenheid	1.713	5.069	4.906	4.870	4.800	4.800	4.800
Bijdrage DMS (toeslag en DMS BES)	1.880	2.023	2.010	2.023	2.020	2.020	2.020
Bijdrage RSC	5.173	3.220	2.887	2.887	2.887	2.887	2.887
Overige betalingsverplichtingen	30.607	32.865	11.536	6.313	5.328	6.228	6.228
voorheen geen betaald/prijzverplichtingen	-258	0	0	0	0	0	0
Gerantievergoeding (toeslag) en krediettoelagen	3.000	0	0	0	0	0	0
De andere DMS BES	-5.238	0	0	0	0	0	0
Totaal	48.596	58.468	56.315	54.380	51.381	51.381	51.381
voorheen functie van bestuurskosten							
Bevoegdheid	18.336	8.896	22.49	2.997	2.904	2.904	2.904
Autorisatiebevoegdheid	1.234	1.589	1.330	1.350	1.330	1.330	1.330
Municipaliteit	4.171	6.17	5.500	5.500	5.500	6.200	6.200
Autorisatiebevoegdheid in circulatie	2.735	0	0	0	0	0	0
MVO-Universiteit	0	0	80	87	10	30	10
Overig	366	470	240	0	0	0	0
Gerantievergoeding	1.875	1.825	1.875	1.875	1.875	1.875	1.875
Gerantievergoeding	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Gerantievergoeding (toeslag) en krediettoelagen	875	825	875	875	875	875	875
Overdrachten	6.299	2.148	9.317	2.857	4.499	6.499	6.499
Wijzer in Geldzaken	1.889	2.061	1.514	1.514	218	218	218
Zachtwarenheid	3.653	5.027	4.800	4.800	4.800	4.800	4.800
Overdrachten (toeslag) en krediettoelagen	0	2.000	0	0	0	0	0
Overdrachten (toeslag) en krediettoelagen	0	10.000	0	0	0	0	0
Overig	1.371	2.428	3.123	1.623	1.623	1.623	1.623
Bijdrage van BES's en RWF's	5.512	7.715	73.17	4.859	5.667	6.867	6.867
Bijdrage A.M.B. BES's	490	360	210	100	100	100	100
Bijdrage A.M.B. BES's	1.960	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Bijdrage RSC's en krediettoelagen	0	0	200	200	200	200	200
Bijdrage RSC's	500	0	100	100	100	100	100
Bijdrage RSC's	5.173	3.220	2.887	2.887	2.887	2.887	2.887
Overig	0	2.000	1.300	0	0	0	0
Bijdrage van (inter)municipale organisaties	420	554	554	554	554	554	554
A.M.B.	420	420	420	420	420	420	420
Overige (inter)municipale organisaties	0	134	134	134	134	134	134
Bijdrage RSC's	0	44	44	44	44	44	44
Overige	8.321	8.365	10.225	9.355	7.700	7.700	7.700
Overdrachten	2.156	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880
Overdrachten (toeslag) en krediettoelagen	2.156	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880	2.880
Overdrachten	0	1.415	1.415	1.415	0	0	0
Wijzer in Geldzaken	0	1.415	1.415	1.415	0	0	0
Overig	8.106	8.199	6.899	6.899	5.790	5.790	6.790

Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, nr. 2

30

Ruimteflexibiliteit

Van de uitgaven op artikel 2.1b in 2021 82% juridisch verplicht. Deze verplichte uitgaven (€ 17 mln.) bestaan voor het grootste deel uit uitgaven voor vakbondsbeheer (€ 4,4 mln.), muntcirculatie (€ 2,2 mln.) en de bijdragen aan AFM en OVB voor het toezicht op de BSB-klanten (€ 2,0 mln.) en het Financieel Expertise Centrum (FEC) (€ 2,9 mln.).

De juridisch verplichte uitgaven aan vakbondsbeheer betreffen de kosten van de centrale W/venameting. Het inhoudelijk beheer van de W/venameting is opgeleverd aan het College Toezicht op het Financieel Dienstverlening (GDF), terwijl het functionele en technische beheer is overgedragen bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Uitgangspunt is dat de uitgaven worden gefinancierd uit de exemplarische (lage) die worden afgedragen aan het ministerie (zie ontvangsten overig). De rekeningen zijn wel te afrekenen zijn van belang in een overeenkomst met het GDF en een overeenkomst met de DUO.

De juridisch verplichte uitgaven vanwege de muntcirculatie komen voort uit de Muntwet, de afspraken met OVB en de afspraken in muntcontract voor de productie van munt en het muntstelsel voor verzamelaars munt van OVB met NIM. De afspraken betreffen onder meer de verspreiden vergoedingen vanwege:

- de productie van circulerende munten (hiervan vallen niet de aandelenkopen van de circulerende munten);
- de productie en distributie van munten die speciaal voor verzamelaars worden geslagen;
- het verzorgen van de gedrukte voorwerpen die uit munten bestaan: het functioneren als Nationaal Analysecentrum voor Munten.

De niet-juridische verplichte uitgaven hebben in hoofdzaak betrekking op de aankoop van circulerende munten. Vanaf 2021 zal het nieuwe muntcontract voor verzamelaars munt in werking treden. De jurisprudentie muntgeld heeft geleid tot uitgaven voor 2021 en later kunnen daardoor variëren.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Beleidslijst

Accountantskamer

De Accountantskamer beoordeelt klachten over gedragingen van accountants bij hun beroepsuitoefening. Het gaat daarbij vooral om gedragingen die mogelijk in strijd zijn met de wet of met het belang van een goede uitoefening van het accountantsberoep. In een tuchtovereenkomst staat het belang van een goede beroepsuitoefening voorop. Aldus wordt bijgedragen aan het herstel van het vertrouwen van het publiek in de beroepsuitoefening van accountants. In 2019 heeft er een evaluatie van de Accountantskamer plaatsgevonden, waarbij er bevestiging is of financiering van het ministerie nog in de rede ligt of dat er moet worden overgegaan tot gedeeltelijke of gehele financiering door de beroepsgroep zelf. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is er besloten om de wijze van beleidslijst van de Accountantskamer niet aan te passen. De evaluatie heeft ook geleid tot de betrokken partijen, die zouden verspreiden uit de financiering van de beroepsgroep, werden niet op tekenen de beperkte omvang van de kosten van het accountants tuchtrecht.

¹ Kamerstukken II 2015-2016, 34 973, nr. 20

Muntcirculatie

De kosten van muntcirculatie bestaan uit uitgaven die betrekking hebben op de door de KPM te verzorgen muntproductie, de door het munthuis te verzorgen distributie van bijzondere munten en de door DNB te verzorgen muntakken. De goedkoopere werk omzetting die DNB heeft gesloten met KPM zorgt ervoor dat in 2020 verzuimkosten product en budgetneutraal worden uitgetrokken. De nieuwe aanbesteding kan zorgen voor een verandering in de kosten voor de muntak in 2021 en later.

Afname van munt en circulatie

Het muntcirculatie brengen van euromunten leidt tot ontrouwen voor de Staat en leidt tegelijkertijd tot een schuld aan het publiek. Zodra munten uit circulatie terugkomen, dient de Staat de nominale waarde van deze munten via DNB terug te geven. Op voorhand is niet te voorspellen of de nominale waarde van de in circulatie zijnde munten in een jaar zal toen of afnemen. Vandaar dat in de begroting een slijppost van nul is opgenomen.

Overig

Bekostiging overig betreft voornamelijk de kosten voor de opvolging die wordt gegeven aan de aanbevelingen van de Comissie tot controlen accountancysector om de kwaliteit van wettelijke accountants controles duurzaam te verbeteren. Hiertoe zijn in 2020 twee kwaliteitsmakers aangesteld.¹⁴

Garanties

Dotatie begrotingsreserve DGS BES

Alle garanties voor een depositogegarantie (DGS) voor de BES-landen is te bewijzen suppletie van 2017 een begrotingsreserve ingesteld. Jaarlijks wordt € 1 mln. toegewezen aan de begrotingsreserve. Met het DGS BES wordt de financiële stabieliteit op de BES-landen geborgd. In 2020 is de in de wet vastgelegde evaluatie DGS BES gestart, waarbij er voornamelijk wordt gekeken naar de wijze van bekostiging. Daar verwachting wordt de waarde in het jaar van 2020 afgevoerd.

Tabel 28 Overzicht gesleedte verkoop begrotingsreserve DGS BES-landen (bedragen in € 1 mln.)

Stand per 1/1/2020	Ordnale Kopen 2020	Stande op 31/12/2020	Stand per 1/1/2021	Ordnale Kopen 2021	Stande op 31/12/2021
3	0	3	4	0	4

Dotatie begrotingsreserve Nederland de Herenverzekering autochappij voor Terrorismeschaden (NHT)-garantie

De Staat heeft een jaarlijkse premie (€ 25.000) over het afgegeven garantied bedrag van € 50 mln. Deze middelen worden sinds 2019 gestort in een begrotingsreserve.

Tabel 29 Overzicht gesleedte verkoop begrotingsreserve NHT-garantie (bedragen in € mln.)

Stand per 1/1/2020	Ordnale Kopen 2020	Stande op 31/12/2020	Stand per 1/1/2021	Ordnale Kopen 2021	Stande op 31/12/2021
0,025	0	0,025	1,5	0	0,025

¹⁴ Kwaliteitsmakers 1 2020 2020, 30 070, 30 070.

Opforchten

Wijzer in geldzaken
Het platform Wijzer in geldzaken zet zich in voor het bevorderen van financiële veranwoordelijkheid door de burger in Nederland. Het Ministerie van Financiën financiert het platform samen met een aantal partijen uit de sector. Het platform ontwerpt en verschaft verschillende interventies om verantwoord financieel gedrag te bevorderen en om invulling aan de strategische doelstellingen te geven. Enkele voorbeelden zijn de website www.mijninvaluwat.nl, de Werk van het geld, de website www.finaancieelgemiddelen.nl en de PensioenStagewe.

Vakbeveiliging

Het College Beschuldigdheid Financiële Dienstverlening (CBFD) adviseert en ondersteunt het Ministerie van Financiën inzake de beroepsaansprakelijkheid van financiële adviseurs en adviseurs die vakbepaalde kennis hebben. Het CBFD is verantwoordelijk voor inhoudelijk beheer van de Centrale Examenbank, het adviseren over en vaststellen van eisen- en toetsvormen, en het erkennen van en toezicht houden op VET-exameninstellingen. Voor het uitvoeren van haar taken ontvangt het CBFD jaarlijks een overheid bijdrage.

Overig

De hogere uitgaven in 2021 worden onder meer veroorzaakt doordat er mogelijk kosten worden gemaakt voor rechtbanken met betrekking tot ONS-Raad-klacht. De overige activiteiten betreffen onderzoek en evaluaties die in 2021 en later plaatsvinden.

Bijdrage aan ZD's en KWT's

Bijdrage AFM BES-landen

Voor het gedragtoezicht op de financiële markten op de BES-landen ontvangt de AFM jaarlijks een overheid bijdrage.

Bijdrage DNB toezicht op DGS BES

Voor het integriteitstoezicht op de BES-landen ontvangt DNB jaarlijks een overheid bijdrage. In de afgelopen jaren is door DNB meer capaciteit ingezet op de BES-landen met name als gevolg van interventie, handhaving en toetsingen.

Bijdrage FEC

Het ministerie draagt bij aan de financiering van het Financieel Expertise Centrum (FEC). Het FEC is een samenwerkingsverband tussen verschillende autoriteiten binnen de Nederlandse Staat op het gebied van toezicht, toetsing, opsporing en vervolging. Vanaf 2018 wordt structureel € 1,4 mln. extra besteed aan de aanpak van terrorismefinanciering door het FEC. Deze gelden zijn afkomstig uit de versterkingsgelden, die eind 2017 door het kabinet zijn toegelend ten behoeve van het contra-terrorsmaatstaf.

Bijdrage toezicht en handhaving Multilateral Interchange Fee (MIF)

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) is de toezichthouder op de uitvoering van de MIF-voorziening. Vergoed worden de kosten voor het houden van toezicht op de naleving en de handhaving van een aantal bepalingen uit de MIF-voorziening. Hieronder vallen onder meer de kosten voor het controleren van de hoogte van de afwikkelingsvergoedingen bij betalingsinstellingen, het behandelen van klachten en de rechtshandhavingskosten.

Bijdrage PSD II

In de wet ter implementatie van de PSD II (richtlijn (Payment Services Directive)) zijn vier toezemhouders belast met het toezicht op de naleving van PSD II, te weten DNB, de AFM, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de ACM. De kosten zijn de geschikte jaar (jeweils kosten van de ACM voor de uitvoering van het toezicht door de ACM op de naleving door marktpartijen van PSD II).

Overlij

In 2021 wordt het register van uiteindelijk belanghebbenden (UBRs) van vennootschappen en andere juridische entiteiten verder gevuld en doorontwikkeld. Aan de doorontwikkeling zijn kosten verbonden die deels worden gedekt door het Ministerie van Financiën. Daarnaast wordt het UBR-register voor trusts en seinglijke juridische constructies gebouwd en opgestart in 2021. In 2021 draagt het ministerie bij aan deze kosten.

Ontvangsten

Bevestiging

Ontvangsten muntwazen

De ontvangsten muntwazen hebben betrekking op de door de KNM op te dragen nominale waarde van de munten die de KNM in opdracht van de Staat speciaal voor verzamelaars heeft geslagen. In een toekomstig geval hebben de ontvangsten muntwazen tevens betrekking op ontworpen munten en/of modellen waaraan het recht is als munt te worden gebruikt. De aanbesteding van het nieuwe muntcontract loopt nog. Hierdoor kunnen de ontvangsten muntwazen in 2021 en later veranderen.

Toeslag op munt in circulatie

Zie «Name munt in circulatie» bij uitgaaven.

Opmerkingen

Wijzer in de toekomst

Het programma Wijzer in de toekomst wordt medegefinancierd uit bijdragen vanuit de sector en DNB. Daarnaast draagt het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ook bij aan het programma. Deze bijdragen zijn voor de periode 2020-2022 afgesproken.

Overig

De overige ontvangsten betreffen met name: de ontvangen lagere voor de examens inzake het onderdeel valbeveiliging, premies voor de NHT en WAKI-garantie, de door de KLM aan de sector doorbetaalde kosten en het kader van het toezicht op de naleving van de IMF-verordening en eventuele ontvangen toelagen van DNB, de AFM en de Accountantskamer.

Nieuwste gegevens

Koninkrijk der Nederlanden

Financiële stabiliteit staat centraal in het beleid van de minister van Financiën ten aanzien van de financiële sector. Een belangrijk onderdeel hierbij zijn de buffers die banken hebben zodat zij weerbaarder zijn. Twee belangrijke indicatoren hierbij zijn de zogenaamde (nieuwe) risicogewogen *leverage ratio* en de (risicogewogen) *Common Equity Tier 1 (CET1)* (zoals zoal beschreven in de Basel III-normen). De wettelijke minima voor de *leverage ratio* en CET1-ratio volgens Basel III-normen zijn 3% en 45% i. Geen (de) de *leverage ratio* (ongewogen) Nederlandse banken?

Jaar 2017 2018 2019 2020 (eerste kwartaal 2021)

Dezending	8,5	4,5	4,5	8,5
-----------	-----	-----	-----	-----

2. Gemiddelde CET1-ratio: Meerlanen aanpak¹²

Jaar	2017	2018	2019	2020 (prognose tot 2021)
Percentages	16,2	16,4	16,9	16,6

Kongetallen betaling overloof¹³

Het ministerie van Financiën zal, samen met DNB, in voor een efficiënt, veilig en toegankelijk betalingsverkeer. Hierbij wordt nauw samen gewerkt in het kader van het Maatschappelijk Overleg Betaling overloof (MOB), waarin banken, betaaldienstverleners en maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd.

Tenslotte de goede werking van het girale betalingsverkeer te borgen, is in de *Regeling Oversight goede werking betaalfinanciën* opgenomen dat de beschikbaarheid van pinpas (incl. contactloos betalen) 99,99% moet zijn. Deze norm richt zich op de private partijen die het girale betalingsverkeer verzorgen en is erof gehandhaafd door DNB. De norm is in 2018 behaald. Voor de beschikbaarheid van mobiel en internetbankieren bestaan geen wettelijke eisen. Desalniettemin is ook bij deze betaalmethodes de beschikbaarheid zeer hoog, zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Beschikbaarheid	2016	2017	2018	2019 (prognose)	2021 (norm)
Pinpas en contactloos betalen	99,86 %	99,86%	99,86%	99,86%	99,99%
Mobiel bankieren	99,72 %	99,83%	99,78%	99,8 %	n.b.
Internetbankieren	99,79 %	99,82%	99,72%	99,79%	n.b.

1. Bron: Bureau voor de Statistiek, 10.05.2020, 17.05.2021. 2. MOB-accordering 2019, zie <https://www.mob.nl>

3. De norm is in 2018 behaald.

Voorts vindt het ministerie het van belang dat de toegang tot contant geld voldoende is. In het MOB zijn hier (niet-bindende) afspraken over gemaakt tussen de banken, maatschappelijke organisaties en DNB, waarin de doelstelling is dat in principe alle Nederlandse huishoudens binnen een straal van 6 kilometer (thans breed) contant geld moeten kunnen opnemen. Uit onderstaande cijfers blijkt dat deze norm vrijwel overal wordt gehaald.

Vrijgeloofden	2016	2017	2018	2019
Het percentage van huishoudens in Nederland dat binnen een straal van vijf kilometer contant geld kan opnemen	99,67%	99,96%	99,95%	99,95%

1. Bron: Bureau voor de Statistiek, 17.05.2021. 2. MOB-accordering 2019, zie Kamerstukken II, 2018-2019, 27.05.2019.

¹² Bron: DNB - <https://www.dnb.nl/over-dnb/delven/financiën/als-de-betalingsoverloof-verbetert>

¹³ Meerlanen aanpak

¹⁴ Bron: DNB - <https://www.dnb.nl/over-dnb/delven/financiën/als-de-betalingsoverloof-verbetert>

¹⁵ Volgens de wet is het ministerie van Financiën verantwoordelijk voor het organiseren van het maatschappelijk overleg betaling overloof (MOB). Het ministerie van Financiën zal, samen met DNB, in voor een efficiënt, veilig en toegankelijk betalingsverkeer. Hierbij wordt nauw samen gewerkt in het kader van het Maatschappelijk Overleg Betaling overloof (MOB), waarin banken, betaaldienstverleners en maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd.

2.3 Artikel 3 Financiële activiteiten publieke private sector

A. Nieuwse doelstelling

Optimaliseren van de realisatie van publieke doelen; in het bijzonder bij het investeren in en verwerken, behouden en afzetten van de financiële en materiële activa van de Staat

B. Rollen verantwoordelijkheid

De Minister van Financiën stimuleert en reguleert een verantwoorde en duurzame besteding van overheidsmiddelen. Het lijfswaarde van de afzetten wordt ingezet bij: staatsbedrijven, investeringsprojecten en transacties van de Rijsoverheid.

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor:

- een optimaal financieel resultaat bij het beheeren, aanpakken en afzetten van staatsbedrijven met inachtneming van de herkomst en publieke belang.
- het toetsen en adviseren op bedrijfs-economische doelmatigheid bij het realiseren van grote publieke investeringsprojecten, zoals van departementen hun projecten binnen budget, op tijd en met de geringste kosten kan worden gerealiseerd. Voorbeelden van deze projecten zijn DBFM(O)-projecten, bedrijfsvoerings- en duurzaamheidsprojecten, en volingen waarbij exclusieve rechten in de markt worden gezet;
- het overnemen van DBFM(O)-beleid en de regie van het systeem dat ervoor moet zorgen dat DBFM(O) in Nederland uiteindelijk goed wordt verandert en toegepast wordt;
- het beheeren en afzetten van de lijfswaarde van overheidsinvesteringen in de geleende financiële instellingen. In dit kader is de Minister van Financiën verantwoordelijk voor de realisatie van de lijfswaarde van de financiële instellingen (onder andere de lijfswaarde en het beloningsbeleid van de financiële instellingen) van NL Financial Investments (NLI). Voorboudt de Minister van Financiën toezicht op NLI;
- het toetsen van de door staatsbedrijven gemaakte financiële beslissingen ter dekking van de kosten die voortvloeien uit het gebruik stellen en de ontmanteling van installaties vallend onder de Kameradvies.

De Minister van Financiën heeft een aantal instrumenten tot zijn beschikking, die ingezet kunnen worden voor de invulling van zijn verantwoordelijkheid:

- bevoegdheden die de Minister van Financiën heeft op basis van de Comptabiliteitswet;
- de regeling financiële beheer van het lijf, in het bijzonder artikel 2:10, huishouding, de loonovereenkomsten, zoals DBFM(O), mogen pas door de Staat worden gesloten na overeenstemming met de Minister van Financiën;
- bevoegdheden die de Minister van Financiën heeft op basis van de Partijwet;
- bevoegdheden die de Minister van Financiën heeft op basis van de Toezichtwet;
- de Wet stichting administratiekantoor beheer financiële instellingen (NLI).

¹² Deel van de Minister van Financiën (Overheid).

- bevoegdheden die de Minister van Financien heeft als aandeelhouder op basis van Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de statuten van de ondernemingen;
- de gedragseisen uit de Corporate Governance Code voor zijn rol als aandeelhouder in staatsondernemingen;
- het kader voor het gebruik van business cases binnen het Rijk (handhaving publieke business case);
- PPS-code (publiek-private samenwerking) die beheercode voor goede bestuursvoering binnen de Rijksoverheid is uit voortvloeit uit de verschillende rechtmatige inzet van het instrument van publiek-private samenwerking bij de realisatie en de exploitatie van (met name meerkosten) investeringsprojecten. Deze beheercode is nader uitgewerkt in een aantal specifieke toezichtafspraken op het gebied van huisvesting en infrastructuur;
- structuuraan- en inrichtingsaankopen met behulp van een commissie van van de staatsondernemingen.

Bovenstaande instrumenten zijn verschillend van aard. De bevoegdheden die voortvloeien uit het Burgerlijk Wetboek, Constatiebesluit, Wet richtlijn administratief antwoord beheer financiële instrumenten en de Kennisgevingen vormen de basis van de (formeel) aangeschap. De overige instrumenten hebben een meer informeel karakter, zijn richtinggevend (zoals de Corporate Governance Code) of dienen als randvoorwaarde om invulling te krijgen aan de beleidskeuzes (zoals de beheersbaarheids- of exit-toegang tot de benodigde kennis).

Beleidsinstrumenten

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de staatsondernemingen waarvan het beheer van het aandeelhouderschap ligt bij het Ministerie van Financien. Hierbij staat aangegeven hoeveel procent van de aandelen in handen is van de Staat en op welke wijze deze aandelen worden gehouden. Dit maakt duidelijk welke rol het aandeelhouderschap permanent is, bij voorbeeld tijdelijk (bij financiële instellingen), of dat de deelneming op termijn voor vervreemding in aanmerking zou kunnen komen (niet-permanent aandeelhouderschap). Tot slot is in deze tabel te zien wanneer de devolgende situatie van het aandeelhouderschap plaatsvindt.

Tabel 99 Aandeelhouderschap Ministerie van Financien

Staatsoverheid	Procentage aandelen (per 1/1/2020)	Waar van aandeelhouderschap	Geplaatste aandeelhouderschap	Valuedevolgende
ANM/AMRO	96,30%	Indirect (via NUT)	Bij voorbeeld (tijdelijk)	n.v.t.
Av France-KLM	14%	Direct	Permanent	2308
AMS/AMR	100%	Direct	Permanent	2308
COVRA	100%	Direct	Permanent	2308
IVC	81%	Direct	Permanent	2308
Gezins	100%	Direct	Permanent	2308
Roermond/Roermond	20,35%	Direct	Permanent	2308
Roermond/Garmin	100%	Direct	Niet permanent	n.v.t.
Roermond NL	100%	Direct	Permanent	2308
KLM	8,00%	Direct	Permanent	2308
Nederlandse Loterij	99%	Direct	Niet permanent	n.v.t.
Nederlandse Spoorwegen	100%	Direct	Permanent	2308
NVO	100%	Direct	Permanent	n.v.t.
Nutricia	11,31%	Direct	Permanent	2308
Schiphol	86,80%	Direct	Permanent	2308
SRI	100%	Direct	Bij voorbeeld (tijdelijk)	n.v.t.

Meer toegelaten naar het deelnemen in behoud (naak de omvang van het balanstotaal van alle staatsdeelnemingen, de vermogenspositieven staatsdeelnemingen en het door staatsdeelnemingen gerealiseerd rendement) zijn te vinden in het meest recente Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen¹⁵.

Daarnaast wordt over de voortgang binnen het DBFM(O)-beleid middels koppelingen door de daarvoor verantwoorde(j)ken historisch geschaarportaird in de DBFM(O)-verwijzingsopdrachten.

C. Beleidswijzigingen

De nota Deelnemingenbeleid Rijksoverheid 2013¹⁶ vormt het kader voor de invulling van de aandeelhoudersrol door de staat. Dit jaar wordt de nota Deelnemingenbeleid 2013¹⁷ als middel van de beleidsaanpak Deelnemingenbeleid. De opzet hiervan is in september 2019 naar de Kamer gezonden.¹⁸ Van Kamer wordt eind 2020 over de uitkomsten van de beleidsdoelstelling en de reactie van het kabinet daarop geïnformeerd.

Mingelij heeft de DBFM(O)mix ingevogen gerelieerd vnnr onrechtstreeks deelnemingen. Uiteraard volgen we de ontwikkelingen nauwgezet, zodat we goed zicht houden op wat welke staatsdeelneming wanneer nodig heeft. Ook als het gaat om de bredere maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen op het publiek-private en/of zakelijke markt blijven inzetten op het bevorderen van de meest optimale overheidsinvesteringen. We hebben ook oog heeft voor de rol van de staatsdeelnemingen in de energietransitie.

Invest International zal naar verwachting in Q1 2021 worden opgericht, afhankelijk van het verloop van het wettelijke besluitgevingsproces. Invest International. Het wordt een instelling die vanuit één lokale gedeelte het Nederlandse bedrijfsleven helpt projecten buiten de eigen landsgrenzen te ontwikkelen en te financieren.

¹⁵ Kamerstukken II 2019-2020, [Crisisbeheer](#), 2019-2020.

¹⁶ Kamerstukken II 2013-2014, [Crisisbeheer](#), 2013-2014.

¹⁷ Kamerstukken II 2019-2020, [Crisisbeheer](#), 2019-2020.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel Budgetaire gevolgen van beleid artikel 2 Financiële toezicht vóór de publiek-private sector (bedragen in € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	1.414.254	5.365.945	415.326	455.676	455.186	406.186	65.186
vereen belastingverplichtingen	1.414.254	PM	PM	PM	PM	PM	PM
waarschijnelijke terugbetalingen	0	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Uitgaven	455.064	1.444.545	415.326	455.676	455.186	406.186	65.186
uitgaven functionarissen	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Garanties	4.818	3.136	30	20	20	20	20
Regeling BF	16	30	20	20	20	20	20
Occasie bijdragen reserve Toeslief	4.800	3.106	0	0	0	0	0
Garantieverzekering	2	0	0	0	0	0	0
Leningen	0	1.000.000	0	0	0	0	0
Lening KLM	0	1.000.000	0	0	0	0	0
Opbrengsten	94.375	6.129	18.349	4.659	6.129	1.824	1.124
Overeenkomsten staatsbedrijven	94.375	6.129	18.349	4.659	6.129	1.824	1.124
Opbrengst invest. NL	-181	2.000	2.000	0	0	0	0
Vermeensomvattings	484.295	210.809	210.809	210.809	210.809	210.809	0
Kapitaalreserve Toeslief	94.000	0	0	0	0	0	0
Kapitaalreserve invest. NL	90.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	0
Vermeensomvattings	744.295	0	0	0	0	0	0
Vermeensomvattings	918.896	918.896	100.309	100.309	100.309	100.309	918.896
Alleenstaande staatsbedrijven	102.896	10.000	100.309	100.309	100.309	100.309	10.000
Stijgingen van 2019 en RMI's	4.770	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Uitgaven NLR	4.770	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Veranderingen	7.783.713	2.819.917	1.514.956	1.548.877	1.647.497	1.171.188	1.191.188
Garanties	4.818	5.136	18.350	24.400	36.000	48.000	26.000
Regeling BF	16	0	0	0	0	0	0
Occasie bijdragen reserve Toeslief	4.800	5.136	0	0	0	0	0
Garantieverzekering	0	0	18.350	24.400	36.000	48.000	26.000
Leningen	0	16.227	85.339	82.377	86.397	71.618	71.618
Lening KLM	0	16.227	85.339	82.377	86.397	71.618	71.618
Vermeensomvattings	2.775.553	1.593.344	1.274.305	1.750.400	1.748.600	1.855.600	1.825.000
Overeenkomsten en afrekeningen	1.695.676	1.225.000	865.200	1.515.600	1.524.600	1.556.000	1.568.000
Alleenstaande staatsbedrijven	190.940	10.000	100.000	100.000	100.000	100.000	10.000
Overeenkomsten en afrekeningen	400.451	31.344	0	0	0	0	0
Winstafdracht DNB	177.290	65.000	129.300	136.000	126.000	145.000	165.000
Overeenkomsten en afrekeningen	4.000	0	0	0	0	0	0
Overeenkomsten en afrekeningen	4.000	0	0	0	0	0	0
Stijgingen van 2019 en RMI's	5.864	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Overeenkomsten en afrekeningen	5.864	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
Opbrengsten	1.148	0	0	0	0	0	0
Tenue van aandelen aandelen	1.148	0	0	0	0	0	0

Ruimteflexibiliteit

Van de uitgaven op artikel 2 is 30,6% juridisch verplicht.

Kapitaalinjectie Invest-NL

De kapitaalinjectie Invest-NL is voor 100% juridisch verplicht.

Afschrijven staatsloterij

De reeks aan de uitgaven- en ontvangstenzijde van de begroting van artikel 3 is 100% juridisch verplicht op basis van de Wet op de Kansspelen (WOK).

NLI

De bijdrage aan NLI is voor 100% juridisch verplicht op basis van de door de Minister van Financien goedgekeurde begroting van NLI ten aanzien van de storting van instellingen onder toezicht van de instellingen. De begroting van NLI van het aanmerendejaar wordt bevestigd voor het einde van het lopende jaar vastgesteld en ter goedkeuring aan de minister voorgelegd. De verplichting loopt zolang NLI kosten maakt bij de uitvoering van haar wettelijke taak.

Uitvoeringskosten staatsdeelnemen

De budget is bestemd voor de inhuren van adviseurs om het beheer van de staatsdeelnemen. Deze advieskosten worden ieder jaar gekend op basis van de verwachte inhuren. Een deel van de contracten loopt over het begrotingsjaar heen, welke mede is op grond van niet-afwikkelend financieel, maar naar beste inschatting is € 10 mln. op het totaal te bepalen als budgetteel.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Regeling Bijzondere Financiering (BF)

Het budget Regeling Bijzondere Financiering (BF) betreft een goedkeuring voor het beheer door NIBC Bank van ankerende BB-dossiers.

Opdrachten

De budget is voornamelijk bestemd voor de inhuren van adviseurs ter ondersteuning in de diverse aspecten die vanoudt zijn voor het professioneel beheer van staatsdeelnemen. Daarnaast is de budget gereserveerd voor de opstartkosten van Invest-NL en Invest International.

Vennootschapsbijdrage

Om te voldoen aan de wettelijke bepalingen in de Wet op de Kansspelen (WOK) dat alle afschrijven van de Staatsloterij aan de Staat toekomen, is structureel zowel bij uitgaven als ontvangsten een reeks opgenomen voor afschrijven Staatsloterij.

Vennootschapsverschaffing

In 2019 is Invest-NL N.V. opgericht. Verspreid over enkele jaren ontvangt Invest-NL N.V. een kapitaalinjectie van € 1,7 mld. van de Staat. Hiervan valt € 330 mln. in 2021.

Bijdragen aan ZBO's en RMT's

NLI is een rechtspersoon met een wettelijke taak. NLI voert het staats-aandeelhouderschap uit voor de financiële instellingen die tijdelijk in beheer zijn. De kosten van NLI worden grotendeels doorbetaald aan de in beheer

zijn de financiële instellingen. De netto-uitgaven aan NLR om uitkering te geven aan haar wettelijk telak zijn naar verwachting €0,6 miljard over 2021 (€ 5,9 miljard uitgaven minus € 4,5 miljard ontvangsten).

KLM

Naar aanleiding van COVID-19 en heeft het kabinet heeft besloten tot financiële steun aan KLM in de vorm van een combinatie van een garantie op een door banken aan KLM te verstrekken kredietfaciliteiten en een door de Staat aan KLM te verstrekken directe lening.

De garantieregeling bestaat uit de totale omvang van de private kredietverlening van €2,4 miljard en garandeert maximaal 50% over dit bedrag. KLM betaalt aan de betrof de banken rente en betaalt aan de Nederlandse Staat aan premie voor de garantie. De garantiepremie wordt ontvangen gedurende de looptijd van de kredietverlening, waarbij de looptijd van de garantie is gemaximeerd op zes jaar.

De directe lening heeft een looptijd van vijfenhalf jaar en wordt in tranches verstrekt door de Nederlandse Staat aan KLM. In totaal bestaat de directe lening maximaal €1,0 miljard.

Ontvangsten

Vermogensontwikkeling

Deze post bestaat uit alle dividenden, winstaftredingen en verkoopbrensten die zijn op zowel de reguliere staatsdeelnemingen zoals bijvoorbeeld de Nederlandse Spoorwegen, Schiphol, Gasunie en DVB als de tijdelijke financiële deelnemingen (AEN, AMRO, de Volksbank). Daarnaast staat op deze post een boekhoudkundige reeks voor de Afdrachten Staatsloterij (zie Uitgaven – Vermogensontwikkeling).

Bijdragen aan ZBO's en RVT's

Zie Uitgaven – Bijdragen aan ZBO's en RVT's.

2.4 Artikel 4 Internationale financiële betrekkingen

A. Nieuwse doelstelling

ben bedragen leveren aan een financieel gezond en welvarend Europa en een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Nederlandse economie wordt door zijn openheid en relatief beperkte grootte sterk beïnvloed door internationale financiële en economische ontwikkelingen. Dit betreft voor een belangrijk deel ontwikkelingen in de lidstaten van de EU. Verreweg het grootste deel van de Nederlandse export en import gaat naar of komt uit andere Europese landen. Een sterke Europese economie heeft daarmee een direct effect op de Nederlandse economie. Medeom die reden is Nederland gebaat bij een gezonde financieel-economische ontwikkeling en een stabiele huishoudelijke en monetaire ontwikkeling in de EU en haar lidstaten, waarbij ook de financiële stabiliteit binnen de eurozone gewaarborgd is.

De Minister van Financiën speelt in Nederland op dit gebied een regisserende rol en maakt daarbij gebruik van een aantal instrumenten. Ten behoeve van de bevordering van de financiële stabiliteit neemt de Minister actief deel aan internationale overleggen (onder andere de Ecofinraad en de Eurogroep) ter versterking van de begrotingsdiscipline van lidstaten van de EU en een stabiele macro-economische omgeving in de eurozone. Hieronder valt ook de economische beleidscoordinatie in de EU en de EMU in het kader van het Europees Semester.

Tevens heeft de Minister van Financiën tijdens de onderhandelingen over het nieuwe MRK (2021-2027), waarover op 1 juli 2020 een akkoord is bereikt, het Nederlandse standpunt over de Europese begroting gaut. Dit geldt ook voor alle andere maatregelen die in Europees verband zijn aangenomen (zoals de overname van de Europese Centrale Bank (ECB) en de Europese Centrale Bank (ECB)). Verder heeft de Minister van Financiën tevens een standpunt over het Nederlandse standpunt met betrekking tot toezichting van landen tot het Exchange Rate Mechanism (ERM-II) en invoering van de euro.

Internationale financiële instellingen (IFI's), waaronder het IMF, de Wereldbank, de EBRD, de EBR en de AIB, dragen in belangrijke mate bij aan een evenwichtige internationale financieel-economische ontwikkeling. Tevens vervullen de IFI's een belangrijke rol bij het financieel-economisch beleid toezicht, beoordelen zij de ontwikkeling van lage- en middeninkomen landen en overnemen zij een financieel vangnet in het geval van crisis. De Minister houdt als aandeelhouder toezicht op deze IFI's en hun financiële soliditeit en bestuur, met als doel deze instellingen gezond en sterk te houden. Hierbij bevestigt de Minister ook de financiële belangen van de Nederlandse overheid in de Nederlandse overheid. Ook doet de Minister aan op de effectiviteit van de internationale financiële architectuur, waarbij het cruciaal is dat IFI's hun eigen rol hierin uitvoeren en hun middelen effectief en efficiënt inzetten. In de tabel in onderdeel E worden de verhoudingen een overzicht gegeven van het Nederlandse aandeel in deze financiële instellingen.

Daarnaast levert de Minister een bijdrage aan de internationale hulpacties, discussies en beleidsresponse bij internationale fora zoals de G20, de Eurogroep, de G20, verschillende OESO-waardingsrapporten en commissies en discussies bij het IMF, de Wereldbank en andere IFIs.

C. Beleidswijzigingen

EU/Eurozone

Garanties uit hoofde van het Europees Eigenmiddelenbesluit

In de Eurogroep van 9 april 2020 is overeengekomen een Europeaan instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency (SURE) op te richten om lidstaten financiële assistentie te bieden met betrekking tot uitgaven als gevolg van de COVID-19 crisis die direct gerelateerd zijn aan arbeidsmarktmaatregelen en relevante gezondheidszorg. Op basis van de garantstelling van de lidstaten is de Unie in staat om op de kapitaalmarkt obligaties uit te geven waardoor leningen kunnen worden uitgegeven aan kleine en middelgrote bedrijven.

Op 21 juli 2020 heeft de Europese Raad overeenstemming bereikt over de belangrijkste elementen van het Meerjarig Financieel Kader (MFK) voor de Europese Unie voor de periode 2021-2027, een herstel instrument in reactie op de COVID-19-crisis (NREU) en de financiering daarvan via een nieuw Eigenmiddelenbesluit (EMB).

Met de toevoeging van NREU is met deze ontwerpbegroting ook de verandering van de garanties voor de andere drie instrumenten met een vergelijkbare financieringsmethode als het leningen deel van het herstel, fonds opnieuw beoordeeld (BoR EFSM en SURE). Deze werden hiervoor op basis van de voor het instrument overeengekomen maximum rapporteerd. Uit de beoordeling is gebleken dat het gepast is om de reeds gerapporteerde Nederlandse begroting op basis van de prioriteit hoofdvon van de in aanrond per instrument aan te vullen met een garantie voor de reeds verplichtingen op deze Unieschuld. De lidstaten staan immers garant voor zowel de reeds als aflossingsverplichtingen van de Unie. De jaarlijkse rentelasten van BoR en NREU waren in het verleden voldoende laag om in de marges van de jaarlijkse EU begroting in te kunnen passen, waardoor de kans erg klein was dat de marge onder het EMB daarvoor aangesproken zou worden. Met de oprichting van SURE en NREU worden jaarlijkse rentelasten te hoog om dit aan te nemen, waardoor de rentelasten nu dienen te worden meegenomen in het begroten van deze garanties.

Daarnaast zal de garantie voor het EFSM voortaan op basis van de daadwerkelijk uitstaande leningen aan lidstaten (en bijbehorende Unieschuld) worden gerapporteerd in plaats van op het oorspronkelijk instrument overeengekommen maximum. Dit leidt tot een afschaling van de huidige Nederlandse garantie met 170 mln. euro. Deze wijziging wordt doorgevoerd omdat de kans op het gebruik van het EFSM voor nieuwe steunprogramma's als zeer gering wordt beoordeeld, omdat voor niet-aanrand en reeds de betalingsverplichtingen (BoR) bestaan en voor nu vrees ik het te overtuigen de economie (EEM). Op deze manier geeft de begroting een realistischer beeld van het daadwerkelijk risico dat Nederland op deze garanties loopt. De rapportage op basis van daadwerkelijk verlenen de steun zal op den duur ook gaan gelden voor SURE en NREU, omdat beide instrumenten tijdelijk zijn. Alleen voor de BoR zal het garantie gebaseerd op het potentieel minimale gebruik van dit instrument, worden vastgesteld.

Ten slotte is het Nederlandse aandeel in de garanties voor het BoP-instrument aangepast: het Nederlandse aandeel wordt bepaald door het aandeel van het Nederlandse bni in het totale bni van de EU. Door het vertrek van het Verenigd Koninkrijk (VK) is dit aandeel gewijzigd. Het VK staat echter via het Toegangsakkoord nog garant voor de huidige uitstaande leningen onder het EFSM en BoP waardoor het Nederlandse aandeel daarin bepaald blijft door het aandeel van het Nederlandse bni in het bni van de gehele EU plus het VK (momenteel 4,9%). Voor alle toekomstige leningen onder de BoP geldt dat het VK niet meer garant zal staan en het Nederlandse aandeel zal dus beperkt worden door het aandeel van het Nederlandse bni in het bni van de gehele EU (momenteel 5,7%). Aangezien de BoP wordt vastgesteld op de begroting op basis van het maximale gebruik van dit instrument, is het Nederlandse bni aandeel van 6,7% hierbij genomen. Dit leidt samen met de mutatie voor de renteverplichtingen tot een totaal van 1,7 miljard euro. Het Nederlandse aandeel in de gehele EU (momenteel 5,7%) is ook van toepassing op SURE en NGEU. Aanpassingen t.a.v. dit aandeel zullen op de standaard momenten (1e supplementaire jaarverslag) tot mutaties leiden.

Meer details over deze garanties en de herziening van de verantwoordings zijn ook te vinden onder het overzicht risicoregelingen, paragraaf 2.6. Voor de crisismaatregelen SURE en NGEU zie daarnaast ook het overzicht coronamaatregelen, paragraaf 2.1.

Vijfjaarlijkse herziening Stabiliteits- en Groeipact

Over de vijfjaarlijkse herziening van de dwelgeping van de Europese begrotingregels, het Stabiliteits- en Groeipact (SGP), zal ook nog afgehandeld zijn. Nederland is van mening dat houdbare overheidsfinancien het hoofddoel van de begrotingregels dienen te blijven en dat de naleving van de regels versterking behoeft. Zie ook paragraaf 2.1.

Internationale Financiële Instellingen

IM - 15e quotaherziening

Afgelopen tijd wordt er door de leden van het IMF, onder de naam van de 15e quotaherziening, gesproken over de financiële slagkracht van het IMF. Afgelopen oktober is in het International Monetary and Financial Committee (IMFC) geadviseerd om het mondiale monetaire vangnet ten goede getuigend IMF nog eens nodig te vinden om de wereld economisch te ondersteunen.

Omdat de financiële slagkracht van het IMF is waarborgd is door het IMFC in het kader van de 15e quotaherziening, balansen tot aan verduubaling van de New Arrangements to Borrow (NAB) en een verhoging van een deel van de bilaterale leningen (BBAs) per 1 januari 2021. Nederland beschouwt het IMF als de belangrijkste instelling in het centrum van het mondiale financiële vangnet en heeft daarom ingestemd met het verzoek van het IMF tot verduubaling van de NAB-middelen en het verstrekken van nieuwe tijdelijk bilaterale leningen. Gecombineerd zorgt de verduubaling van NAB en verlenging van een deel van de BBAs voor een afname van de Nederlands e garantie aan het IMF van 2,30 miljard euro. Meer details hierover zijn ook te vinden onder het overzicht risicoregelingen, paragraaf 2.6.

De COMIT-19 mix is onderstrept het belang van een goed geïmplementeerd IMF met voldoende middelen om landen te ondersteunen. Als gevolg van de COVID-19- crisis kampen steeds meer laag-inkomenslanden en midden-inkomenslanden sinds de crisis met kwetsbare schuldenposities. Deze omstandigheden maken het voor veel landen lastig om ook tot termijn aan hun financieringsverplichtingen te voldoen. Dat heeft ertoe geleid dat meer dan honderd landen vnu aanvragen voor financiering bij het IMF hebben ingediend sinds begin dit jaar.

IMF PRGT initiatieven

Als gevolg van de COVID-19 crisis is er acute behoefte aan financieringsmogelijkheden voor opkomende economieën en laag-inkomenslanden. Het IMF voorziet in deze behoefte zo er middelen van het verstrekken van minmaximaal leningen via het Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT). Nederland draagt EUR500 mln. bij aan PRGT. Zie hiervoor ook het overzicht coronamaatregelen in paragraaf 2.1 en het overzicht risicoregelingen, paragraaf 2.5.

Europeaan Investment Bank (EIB)

De Europeaan Investment Bank (EIB) heeft een nieuw pan-Europese garantiefonds (ESF) opgericht om de negatieve economische gevolgen van de COVID-19 crisis te op te vangen. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat op 9 april 2020 door de Raad van Ministers is goedgekeurd. Door de oprichting van een garantiefonds van € 25 miljard, waarvan het Nederlands aandeel € 1.300 mln. bedraagt, kan naar schatting tot maximaal € 500 miljard aan financiering voor het Europese bedrijfsleven worden gemobiliseerd. Zie hiervoor ook het overzicht coronamaatregelen in paragraaf 2.1, en het overzicht risicoregelingen, paragraaf 2.5.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel Budgetaire gevolgen van beleid artikel 4 Internationaal financieel personeel en postzegel x € 1000	2020	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vergoedingen	438.349	10.478.135	- 2.044.375	45.789	156.980	30.818	61.818
waaronder beattingsverplichtingen	121.182	2.058.088	85.112	40.730	245.210	20.818	15.818
waaronder pensioenen EMU	0	0	10.300	20.000	20.000	18.000	15.000
WV	1.104	0	0	0	0	0	0
Werkloosheidsverzekering	118.253	881.138	0	0	423.262	0	0
Europese werkloosheidsverzekering	0	330.010	23.300	22.600	0	0	0
Technische assistentieklingsproefplan	1.250	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778
Overige beattingsverplichtingen	0	84	83	41	40	40	40
waaronder vergoedingen	1.000.007	2.182.817	- 2.182.817	0	- 24.710	0	0
Krediet- en betalingsproblemen	60.000	0	0	0	0	0	0
Garantie van DNE-trucks IMF	625.164	710.789	- 2.040.187	0	0	0	0
CFR	60.000	0	0	0	0	0	0
WV	14.522	8.844	0	0	0	0	0
DB	5.415	1590.435	0	0	0	0	0
Werkloosheidsverzekering	682.678	40.000	0	0	0	0	0
WV	- 10.388	- 10.388	- 10.388	0	- 25.710	0	0
WV	0	5.764.760	0	0	0	0	0
DB van Europese garantiefaciliteit	0	1.321.811	0	0	0	0	0
Jongeren	363.829	327.868	2.182.817	314.804	331.462	301.857	291.854
waaronder schulden IMF			1474				
Garantie	0	260.278	0	0	0	0	0
DB van Europese garantiefaciliteit	0	260.278	0	0	0	0	0
Bijdrage van internationale organisaties	362.596	72.410	17.778	284.885	136.485	361.772	291.226
waaronder pensioenen EMU	0	0	18.200	20.000	20.000	18.000	15.000
WV	37.226	0	0	0	0	0	0
Werkloosheidsverzekering	325.280	72.184	150.385	264.885	116.485	344.736	276.684
Bijdrage klingsproefplan IMF	0	84	83	41	40	40	40
waaronder	0	330.010	23.300	22.600	0	0	0
Europese werkloosheidsverzekering	0	330.010	23.300	22.600	0	0	0
Opdrachten	1.323	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778
Technische assistentieklingsproefplan	1.323	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778	1.778
Ontvangsten	6.838	45.349	136.258	166.136	173.041	172.642	159.447
Garantie	2.090	840	77.36	0	1.150	0	0
CFR	2.090	840	77.36	0	1.150	0	0
Bijdrage van internationale organisaties	4.732	2.347	2.180	2.883	2.835	1.881	1.223
Ontvangsten IMF	2.262	2.347	2.180	2.303	2.025	1.881	1.223
waaronder	2.886	42.202	120.358	104.488	102.820	126.708	101.224
Europese werkloosheidsverzekering	0	41.980	124.598	102.919	102.919	126.919	101.224
Verzoeken om lening - Griekenland	2.090	240	13.72	4.614	2.907	10.448	28.808

Ruimteflexibiliteit

Het lozen aan juridisch verplichte uitgaven bedraagt 89,8% van het totaal aan uitgaven.

Bijdragen aan internationale organisaties

De budget betreft de bijdragen aan de middelenaanvulling van de International Development Association (IDA), het financieringskrediet van de Wereldbank voor de armere landen), IBRD (het bankonderdeel voor midden- en ontwikkelingslanden), International Finance Corporation (IFC, de private sector van de Wereldbank). Al deze bijdragen zijn van langdurig juridisch verplicht.

Leningen

In de Europese op van juni 2018 is besloten om de terugkopen van de leningen uit het Single Market Programme Agreement en het Financial Assets (SMPIANFA) aan de lenenier te heroveren. De terugkopen van de SMPIANFA-pakketten is onder de voorwaarde dat Griekenland afspreken hervorming en implementeren en geen hervormingen terugdraait. De betalingen zijn daarmee juridisch verplicht, maar kunnen worden stopgezet als Griekenland zich niet aan de afspraken voor het stabiliteitsprogramma-rammwerk houdt.

Opdrachten

Technische assistentie aan kleine groepen landen is in beginsel niet juridisch verplicht. Voor 2021 is voor €1,5 miljard van de in totaal €1,7 miljard aan technische assistentie reeds in verplichtingen vastgelegd.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven

Garanties

De Europese Investments Bank (EIB) heeft een nieuw pan-europees garantiefonds (ESF) opgezet, om de negatieve economische gevolgen van de COVID-19 crisis op te vangen. Het fonds is een onderdeel van het pakket aan maatregelen dat op 9 april 2020 door de Eurogroep werd afgesproken. De investeringen onder het garantiefonds zullen een hoog risico op afsluiting hebben. Nederland aan het daarom waarschijnlijk dat de garantie ingezet moet worden. Het Nederlandse aandeel in de verwachte verliezen komt op basis van het percentage van de verliezen van 20 procent, te weten op het Nederlandse aandeel in de garantie van €1,3 miljard – meer op €200 miljoen verdeeld over de looptijd van het fonds.

Bijdragen aan internationale organisaties

Met het oog op het Nederlandse belang om het Ingelegd kapitaal van het ESM op peil te houden, zal Nederland het ESM compenseren voor de negatieve rente op het ESM-deposit bij de ECB. De door het ESM afgegeven depositorente wordt ontvangen op artikel 3 van de Financieringswet als onderdeel van de DNB-instaatschuld en vervolgens via artikel 4 doorgegeven aan het ESM. De constructie is hiermee budgetneutraal. Nederland draagt via algemeen bijdragen aan de Wereldbank bij aan ontwikkelingsfinanciering. Het grootste deel van de toewijzing van het Ministerie van Financiën staat onder IDA, het onderdeel van de Wereldbankgroep dat concessionele leningen – en in beperkte mate leningen – verspreidt aan de armere landen in de wereld. Elke drie jaar worden de middelen voor dit onderdeel van de Wereldbank aangevuld door de lenen. De rest van de uitgaven aan de Wereldbank (lenen uit een aanvullende kapitaal bijleg voor de bankonderdelen IBRD en IFC).

Leningen

In de Eurogroep van juni 2018 is besloten om de terugkopen van de leningen uit het Single Market and Programme Agreement en het Financial Assist (SMP/PA/FA) aan Griekenland te hervatten. De terugkopen van de SMP/PA/FA-pakket is onder de voorwaarde dat Griekenland afspraken heeft gemaakt met de kredietinstellingen en een hervormingsverdrag heeft ondertekend. De betalingen zijn daarmee juridisch verplicht, maar kunnen in ordeningsopgaven als Griekenland zich niet aan de afspraken voor het post-programma-normaal houdt.

Opdrachten

Voor de komende jaren zijn middelen gereserveerd voor technische assistentie aan landen in de Nederlandse MIP-Wereldbank (BHL) kredietproef. De technische assistentie is er vooral op gericht om de kredietproef te verbeteren en in hun financieel-economische beleid. Daarbij wordt gebruik gemaakt van Nederlandse expertise.

Ontvangsten

Garanties

De Nederlandse Staat zal in 2020, 2021 en 2022 een deel van het ingelegde aandelenkapitaal terug van het ESM door het verlopen van de kortingsperiode van Malta, Slowakije en Oostenrijk. Nu de kortingsperiode van deze landen verstreken is, moeten Malta, Slowakije en Oostenrijk hun kapitaal terugbetalen. Omdat het totale aandelenkapitaal voor het ESM vaststaat, betekent dit dat andere lidstaten een deel van het ingelegde aandelenkapitaal terugkopen.

Bijdrage aan internationale organisatie

Er wordt een structurele reeks verwacht aan ontvangsten van IFIs. Het gaat hierbij om terugbetalingen van leningen door de EIB en de Wereldbank.

Leningen

Onder het eerste lenienprogramma aan Griekenland, uit 2010, heeft Nederland bilaterale leningen verstrekt. In totaal heeft Nederland voor € 0,2 miljard aan leningen verstrekt. Griekenland betaalt hier per kwartaal rente over. De rente die Griekenland betaalt is de 3 maanden Euriborrente plus een opslag van 50 basispunten. Vanaf 2020 is Griekenland daarmee bilaterale leningen gaan aflossen.

Relevante gegevens

Totaal 2020 verspreid in de periode 2010-2020: Bilaterale leningen in Nederland (in miljard €)										
	IFG	MGA	IGRO	IGB	IGB - geen Garantie	ASB	IGRO	IGF	IGF	IGF
Garantieperiode: 2010-2020	0,0	4,7	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overeenkomst in kapitaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overeenkomst in %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal 2020 verspreid in de periode 2010-2020: Bilaterale leningen in Nederland (in miljard €)										
Garantieperiode: 2010-2020	0,0	4,7	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overeenkomst in kapitaal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Overeenkomst in %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal 2020 verspreid in de periode 2010-2020: Bilaterale leningen in Nederland (in miljard €)										

1. Griekenland 2010-2020: Bilaterale leningen in Nederland (in miljard €)

2. Griekenland 2010-2020: Bilaterale leningen in Nederland (in miljard €)

3. Griekenland 2010-2020: Bilaterale leningen in Nederland (in miljard €)

2.5 Artikel 5 Exportkredietverzekeringen, -garanties en investeringsgaranties

A. Algemene doelstelling

Het verzekeren van buitenlandse risico's zijn verbonden aan Nederland als export en investeringen in het buitenland die minder naar verzekering niet tot stand zouden zijn gekomen, en het creëren en handhaven van een internationaal gelijkwaardig speelveld voor bedrijven op het terrein van de exportkredietverzekering en investeringsgaranties.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Financiën heeft de rol van regisseur bij de uitvoering van de exportkredietverzekering en investeringsgaranties (ekv-faciliteit). De Nederlandse Staat treedt op als verzekeraar en Alradius Dutch State Business N.V. (ADCB) voert de ekv-faciliteit uit, in naam van en voor rekening en risico van de Staat. De minister stelt de draagvoorwaarden vast waaronder ADCB verzekering mag afgeven. De minister van Financiën is budgetverantwoordelijk, maar is samen met de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking verantwoordelijk voor het beleid op gebied van de ekv. Beide ministers stimuleren een gelijkwaardig speelveld op het gebied van deze exportcondities ten aanzien van maatregelen.

Op basis van de Kaderwet financiële verzekeringen (Financieringswet) heeft de Nederlandse Staat, in aanvulling op de private markt, faciliteiten aan waarmee Nederlandse ondernemers en hun financiers betalingsrisico's kunnen afdekken bij de Staat. Met de diverse verschillende producten binnen de exportkrediet- en investeringsverzekeringen kunnen Nederlandse bedrijven meer zekerheden in innovatieve risicobebouwing op (relatief) hoger termijn gefinancierd worden.¹⁸

De ekv-faciliteit van de Nederlandse Staat is aanvullend aan de markt. Dit betekent dat exporteurs aanspraak kunnen maken op de ekv-faciliteit als exporteurs met een meerderheid van risico's kunnen worden. Zolang de export ook naar politiek en economisch inderijkende landen, toch doorgaan. Bij de gelijkmatigte welke risico's (looptijd, omvang en landen) verzekerd kunnen worden op de private markt en dus voor welke risico's de Nederlandse Staat aanvullende zekerheid kan bieden. Daarnaast stelt de minister van Financiën voor als verzekeringsproduct een risicokader vast. Hierin staan de draagvoorwaarden voor het afgeven van een verzekering, waarmee de Staat vaststelt welke risico's als verantwoord worden beschouwd.

Niet als Nederland hebben veel andere landen in de wereld ook een ekv-faciliteit. Nederland zet zich internationaal in om afspraken te maken over exportkredietverzekering en om Nederlandse exporteurs en hun financiers in de gelijkwaardig speelveld te kunnen betrekken. Daarbij wordt de gelijkwaardig speelveld in de 'Arrangement' om te worden een internationaal gelijk speelveld.¹⁹ Zo zijn er afspraken gemaakt over de voorwaarden waaronder

¹⁸ Het productaanbod van de ADCB vormt de Staat wereldwijd biedt onder andere: exportkredietverzekering, financieringsverzekering, betalingsrisico's, de exportkredietgarantie (ekg). Dit vormt een uitgebreid aanbod van het productaanbod van de ekv-faciliteit van ADCB (<https://www.alradius.nl/nl/over-adv/adv-producten>).

¹⁹ De Arrangement of the Officially Supported Export Credits, voor EU-lidstaten is de Arrangement bekend.

exportfinancieringen worden verzekerd? Er kan hier, gedeeltelijk, worden aan afgepraakt over de kostenlast en het bedrag van de steun, minimumpremies, maximale looptijden, het gebruik van ontwikkelingsgeld en verantwoord leenbeleid.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) heeft internationaal, maar ook nationaal, de aandacht. De Nederlandse Staat vervult, bij het uitvoeren van de eigen voorbeoordeling voor niet-ekv-gedekte exportfinanciering, de voorlichtingsverplichting voor een vergoeding van het hielert snor voor binnen de de waanwegen. Het Nederlandse hielert voor de toelating van ekv-aanvragen op de milieu- en sociaalwet, dat in een aantal opzichten strenger is dan de internationale richtlijnen op dit gebied, is vastgelegd in het zogeheten Beleidsdocument mvo.²⁴ AU3d publiciteit jaarlijks een duurzaamheidsverslag waarin de inspanningen en resultaten worden beschreven.

C. Beleidswijzigingen

Corona-uitgevoerde BW

In 2021 zal de wetgever een aantal maatregelen aan het in kaart brengen van het effect van de genomen crisismaatregelen op gebied van de ekv. Het betreffen de op 26 maart aangekondigde vermindering exportkredieten om de handelsstromen op gang te houden en de hervatting van leveringsketens. Het is hiervoor ook het overzicht coronamaatregelen in paragraaf 2.1 en het overzicht in de bijlagen, paragraaf 2.5.

Zo zal er worden gekeken naar hoe veel handel er door de genomen crisismaatregelen heeft plaatsgevonden die zonder de maatregelen niet zou hebben plaatsgevonden, wat het effect is geweest van de coronafactuur op doorlooptijden van ekv-aanvragen en hoe veel schade de Staat vanwege de economische gevolgen van corona op het gebied van de ekv heeft moeten uitkeren. De genomen crisismaatregelen op gebied van de ekv zijn in het algemeen 31 december 2020 van kracht. In het najaar zal er een gekeken naar of het nodig is om dat nog langer in stand te houden.

Vergroening

Het als in 2020 blijft ook in 2021 het verspreiden van de ekv-portefeuille een aandachtspunt. We zien inmiddels de eerste effecten van de maatregelen die de afgelopen tijd zijn genomen. Zo hebben met name een ruimer Nederlands oorspronkelijk beleid voor evident groeneprojectfinanciering en een hogere dekkinggraad voor groeneprojectfinanciering transacties voor een licht financiële bijdrage gezorgd aan de vergroening van de ekv-portefeuille. Ook wordt faciliterend omgegaan met acceptatiecriteria voor kleine groene transacties. Op die manier wordt het Nederlandse bedrijfsleven gestimuleerd te vergroenen en kunnen kleine bedrijven die veel innovatief zijn worden ondersteund in hun exportactiviteit.

Modernisering Arrangement

Daarnaast draagt het Ministerie van Financiën actief bij aan internationale afspraken over publieke exportfinanciering. Hiernaast worden er ook internationale afspraken gemaakt met andere landen over een gemeenschappelijke basis om te komen tot het aanbieden van goedkope financiering. De internationale afspraken zijn sinds de jaren '70 opgenomen in de Arrangement on official support of export credits. De financiële regels zijn echter inflexibel

²⁴ Kennisatlas 8 2017/2018, 26-48 en 265.

en slechts maar financiering valt buiten de scope van de Arrangement. Dit komt het internationale speelveld voor onze exporteurs niet ten goede. In 2021 willen we een balansrijke stap zetten in het moderniseren van de Arrangement. Het Milieusite van Financien zal met de juiste landen voorstellen om te kijken en inbrengen in de internationale overleggen om de afspraken te moderniseren en flexibiliseren.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 30: Impact Budgetaire gevolgen van beleid op kostenfinancieringskosten, garantkosten							
Kostenfinancieringskosten (bedragen x € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	DOF	2024
Verplichtingen	4.761.581	22.162.278	10.248.378	10.268.378	8.268.378	8.268.378	10.268.378
waaronder staatingsverplichtingen	12.780	16.278	88.119	88.378	88.378	88.378	88.378
Kostenvergoeding Almond OGB	12.154	15.277	15.277	15.277	15.277	15.277	15.277
Overvoeringkosten herverzekering levensverzekeringen	0	20.000	0	0	0	0	0
Schuldvergoeding reserve DOF	0	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244
Overige verplichtingen	1.646	57	57	57	57	57	57
waaronder garantverplichtingen	4.748.147	21.948.019	10.159.559	10.179.609	8.180.099	8.180.099	10.179.609
Garantvergoeding levensverzekeringen	4.748.147	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
waaronder aangegane garantverplichtingen	4.748.147	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
waaronder variabel garantverplichtingen	0	0	0	0	0	0	0
herverzekering levensverzekeringen	0	12.000.000	0	0	0	0	0
Totaal	108.596	1.233.178	580.378	580.378	580.378	580.378	580.378
waaronder financiële verplichtingen							
Financiële verplichtingen	18.114	15.867	17.917	17.917	17.917	17.917	17.917
Kostenvergoeding Almond OGB	12.154	15.277	15.277	15.277	15.277	15.277	15.277
Overvoeringkosten herverzekering levensverzekeringen	0	20.000	0	0	0	0	0
Overig	44	147	147	147	147	147	147
Overige uitgaven	44	147	147	147	147	147	147
Uitgaven	108.596	1.233.144	580.344	580.344	580.344	580.344	580.344
Schuldvergoeding DOF	104.706	105.000	105.000	105.000	105.000	105.000	105.000
Schuldvergoeding herverzekering levensverzekeringen	0	60.000	60.000	0	0	0	0
Schuldvergoeding reserve DOF	0	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244
Schuldvergoeding Overig	1.602	0	0	0	0	0	0
Ortongaten	104.706	1.143.144	495.344	495.344	495.344	495.344	495.344
Garantkosten	104.706	1.143.144	495.344	495.344	495.344	495.344	495.344
Financiële DOF	104.706	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244
Financiële herverzekering levensverzekeringen	0	20.000	0	0	0	0	0
Schuldvergoeding DOF	104.706	1.143.144	1.143.144	1.143.144	1.143.144	1.143.144	1.143.144
Schuldvergoeding herverzekering levensverzekeringen	0	60.000	60.000	0	0	0	0
Schuldvergoeding reserve DOF	0	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244

Risicofactibiliteit

Garanties

Deze uitgaven zijn 100% juridisch verplicht, aangezien deze voortvloeien uit afgesloten exportrederieverzekeringen. Indien de verzekeringstitels zich materialiseren en aan afwezigeringsvoorwaarden voldaan, moet de Staat als verzekeraar tot uitkering overgaan.

Opdrachten

Dit budget is 100% juridisch verplicht op basis van een overeenkomst met ANSR.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven

Gebedanten

ADSB is de uitvoerder van de ekv-faciliteit. ADSB ontvangt voor de werkzaamheden in het kader van de ekv-faciliteit jaarlijks een vergoeding op basis van een vergoedingsovereenkomst. **PM hervat verzekering toe**

Garantie

Voor de ekv-faciliteit is in de begroting een plafond van € 10 mld. opgenomen. Dit is het bedrag dat jaarlijks aan nieuwe verplichtingen kan worden aangegeven (zie het kopje 'Verplichtingen' in bovenstaande tabel).

De ekv heeft zowel de huidige als toekomstige juridische verplichtingen in de portefeuille. Indien het voor een exco-nieuw nog onzeker is of de opdracht wordt gegund, maar er voor een offerte wel al financiering geregeld moet zijn, kan een dekkingstoelzegging worden afgegeven. Dit is nog geen polis, maar de dekkingstoelzegging zal bij daadwerkelijke gunning van een opdracht worden omgezet naar een polis. Gemiddeld wordt ongeveer de helft van de dekkingstoelzegging uiteindelijk een polis. Als er duidelijke aanwijzingen zijn dat het risico sterk is verslechterd, is de Staat niet verplicht om een dekkingstoelzegging in een polis om te zetten. Schade kan ontstaan onder een polis, worden uitgekeerd.

Wanneer zich onder een polis schade voordoet, zal de Staat, bij schade-uitkering, doorgaans het betalingschema van de debiteur volgen. Dit betekent dat het bedrag niet in een keer wordt uitgekeerd, maar gespreid over de resterende looptijd van de verzekering (doorgaans twee betalingen per jaar). Naar aanleiding van het garantietekort voor risicoregulering wordt een risicovoorziening opgebouwd. De risicovoorziening fungeert als een buffer om tegenval toe, zoals een grote schade, op te vangen en ontvangingen en uitgaven kunnen bij de ekv sterk over de tijd verspreid zijn.

Tot 2020 werden de toevoegingen aan en de onttrekkingen uit de begroting meer vaak gesaldeerd begroot. Vanaf de eerste supplementaire begroting 2020 en verder worden de toevoegingen aan de begrotingsreserves als uitgaven weergegeven en de onttrekkingen uit de begrotingsreserves als ontvangsten. De rekening van de toevoeging aan de begrotingsreserves is gelijk aan de rekening van de premieontvangsten (€ 70,2 mln.). Het toevloeien van de premieontvangsten aan de begrotingsreserves is een uitgave voor de ministerie begroting. De Staat van de eerste versie uit 2020-2021-2022.

PM hervat verzekering toe

Tabel 11 Overzicht gesamenlijk verkoop begrotingen en verkoop (bedragen in € 1 miljoen)						
Stand per 1 januari	Ontbreken	Toeslagen	Stand per 1 januari	Ontbreken	Toeslagen	Stand per 1 januari
2019	2020	2021	11 000	30	203	11 000/21
611	- 28	+ 70	682	- 103	+ 70	649

Ontvangsten

Garantie

De ontvangsten bestaan uit premies en schadevergoedingen. De omvang van deze posten wordt beïnvloed door de hoeveelheid afgewerkte exportkredietverzekeringen en onderliggende in de kredietverzekering van buitenlandse debiteuren.

Als er een schade wordt afgegeven is de verzekerde premie verschuldigd. De premie wordt berekend op basis van een internationaal afgestemd systeem. De in Aanhangsel-verband overgenomen minimumpremie zijn van belang voor het voorkomen van concurrentievervalsing. De premies vormen het belangrijkste inkomsten en bij de uitgaven aan de internationale eenheid van de faciliteit.

Schadevergoedingen kunnen uiteraard alleen ontstaan indien eerst uitgaven zijn gedaan in de vorm van schadevergoedingen. De Club van Parijs is een belangrijke platform waar de schuldeisers informatie delen over betalingsachterstanden van overheden of multinationale bedrijven op publieke gedeelte exportkredieten en bilaterale leningen. Deze coördinatie tussen landen verhoogt de schadevergoeding van een publieke exportverzekering.

Zoals toegelicht onder verplichtingen en uitgaven worden de toezeggingen aan de ontrentkenden uit de begrotingsreserve van de Staatshoofdstuk 20, het langer gesalde begroot. De gezamenlijke ontrentkening uit de begrotingsreserve is gelijk aan de gezamenlijke uitvoeringskosten van de Staatshoofdstuk 20, het langer gesalde begroot. De gezamenlijke ontrentkening uit de begrotingsreserve is gelijk aan de gezamenlijke uitvoeringskosten van de Staatshoofdstuk 20, het langer gesalde begroot.

Met het verspreiden

Meerbare gegevens

Voor de evaluatie worden vier indicatoren gehanteerd om inzicht te krijgen in hoeverre de doelstelling wordt behaald. De eerste indicator, die in 2018 voor het eerst is gebruikt, geeft inzicht in de draagkracht en de bijdrage van de afvalfaciliteit aan het Nederlandse bbp op basis van berekeningen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Hier voor wordt aangesloten bij de gegevens waarop de doelstelling van de faciliteit (tussen 2010 en 2014) is ontworpen in de beleidsdoelstelling van 2016. De streefwaarde is gebaseerd op historische realisaties.

De tweede indicator is de bedrijfsomzet die het resultaat oplevert (be). De derde indicator is de gezamenlijke afvalfaciliteit vermeld aan de internationale eenheid om inkomsten te bekomen te zijn. Deze eenheid is gebaseerd op de veronderstelling dat de concurrentievervalsing kan plaats vinden. De derde indicator is de gezamenlijke afvalfaciliteit vermeld aan de internationale eenheid om inkomsten te bekomen te zijn. Deze eenheid is gebaseerd op de veronderstelling dat de concurrentievervalsing kan plaats vinden. De derde indicator is de gezamenlijke afvalfaciliteit vermeld aan de internationale eenheid om inkomsten te bekomen te zijn. Deze eenheid is gebaseerd op de veronderstelling dat de concurrentievervalsing kan plaats vinden.

De helixtematige innelij dwarsprofieladvieswerking is gericht het aandeel in de portfeuille van transacties die een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelstellingen van het Akkoord van Parijs te laten groeien. In 2018 is een model ontwikkeld om te kunnen inventariseren welke transacties als groen gekwalificeerd kunnen worden. Dit model is gebaseerd op de richtlijnen van de International Finance Corporation (onderdeel van de Wereldbankgroep). Begin 2020 is dit model door externe deskundigen gevalideerd. Vanaf 2020 worden alle transacties geïdentificeerd en zullen de uitkomsten worden gebruikt om te rapporteren over het aantal groene transacties in de portfeuille.

KNOPPEN

- De groengetuige is een BPP
- BUN
- Remisageproceduresadvies

2.5 Artikel 4 Btw-compensatiefonds

A. Nieuwse doelstelling

Gemeenten, provincies en andere regionale openbare lichamen en als bedoeld in de Wet op het Btw een eenheidsinstelling hebben de mogelijkheid om een wettelijkte bevestiging te laten vaststellen in de Wet op het Btw.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is opgericht om het wettelijkte financieel factor in de afweging van de besluiten over het vaststellen en inbrengen (afwijking) door de eigen organisatie. Daarnaast overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het BCF. De betaalde btw moet daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen. Zo moet de btw betaald zijn over een meebonden en een tekort en mag er geen sprake zijn van verstrekking aan een dienst of andere dienst. Voorwaarden van de afwijking gemeenten en provincies btw kunnen terugvragen zijn: inbrenging van huisvuil, onderhoud aan gebouwen, straten, straten, schoonmaakactiviteiten, afvalverwerking, ingenieurs en andere diensten en groenbeheer.

De minister van Financiën is verantwoordelijk voor en heeft een uitvoerende rol bij:

- het verstrekken, verzamelen en controleren van de opgegeven formulieren en het uitbetalen van de compensatie btw;
- het beheer van het BCF.

C. Beleidswijzigingen

Voor het BCF zijn geen middelen voorzien in 2021.

Tabel 30: Prognose van de uitgaven				
Meerjarige uitgaven	2018	2019	2020	2021
Percentage gemeenten en provincies	90%	90%	90%	90%
Berekening: (aantal gemeenten en provincies) x (percentage gemeenten en provincies)				

D. Budgetaire gevolgen van beleid

Tabel 33: Totale Budgetaire gevolgen van beleid artikel 4 Btw-compensatiefonds (bedrag in € 1.000)						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verplichtingen	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400
Uitgaven	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400
waaronder: functies verplicht			100%			
Uitgaven aan meebonden	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400
Uitgaven aan gemeenten	3.400.000	3.400.000	3.400.000	3.400.000	3.400.000	3.400.000
Uitgaven aan provincies	23.400	23.400	23.400	23.400	23.400	23.400
Ontvangsten	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400	3.423.400

Ruimteflexibiliteit

De bijdrage van het Rijk ter compensatie van de door decentrale overheden betaalde btw is opgenomen in de Wet op het Btw-compensatiefonds. De wet bevat de voorwaarden waaronder gemeenten en provincies kunnen claimen uit het BCF. Het Rijk heeft geen invloed op de jaarlijkse uitgaven van het fonds. Met ingang van 2015 is de omvang van het BCF gemaakt meer flexibel. De voorwaarden voor het BCF veranderden met het Samenleefden in het Provinciaal Fonds en nu is het BCF nu niet meer als een vast bedrag van uitgaven maar als een verspreiding van het BCF.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Verplichtingen en uitgaven (bijdragen aan medeoverheden)

Gemeenten declareren in absolute zin meer btw bij het BCF dan provincies. De declaratieplicht is in het verloop van de ruime tijd steeds meer mogelijk en van gemeenten ten opzichte van provincies. Alle gemeentelijke begrotingen samen zijn groter dan alle provinciale begrotingen samen. In relatieve zin declareren de provincies meer bij het BCF dan mogelijk is vooraf te zien van de provincies. Het moet dus wel zijn in het gebied van verkeer en vervoer, deze uitgaven komen vast in samenvatting voor compensatie van btw.

Deraming van de uitgaven uit het BCF voor het lopende jaar wordt geestdriftig eerdere jaren daarin. Uitsluitend voor deraming van het lopende jaar is de beschikking van het afgelopen jaar die in het lopende jaar wordt uitbetaald, aangevuld met het voorschot van het vierde kwartaal van het afgelopen jaar en driemaal het voorschot van het eerste kwartaal uit het lopende jaar.

Ontvangsten

De ontvangsten zijn gelijk aan de uitgaven.

Tabel 34 De samenvatting Btw-compensatiefonds (bedragen in miljard)

in miljard

Compensatie

De Belastingdienst is belast met het verstrekken en verzamelen van opgaveformulieren en het compenseren van de btw over niet-onderwerpsactiviteiten.

Controle- en toezichtbeleid

Bij de uitvoering van de Wet op het Btw-compensatiefonds is een centrale rol toegekend aan de Belastingdienst. Dit vanwege de nauwkeurige toezien de heffing van de btw en de heffing van de Wet op de omzetbelasting en de compensatie van de btw. De Belastingdienst grond van het Rijk. Het heeft oogpunt van eenvoud en doelmatigheid is ervoor gekozen de Wet op het Btw-compensatiefonds in belangrijke mate aan te laten sluiten bij het systeem van heffing van de omzetbelasting in de provincies en de toezien de rijkbelastingen. Dit betekent onder meer dat het toezicht op het BCF onderdeel uitmaakt van het reguliere toezicht bij gemeenten en provincies. De toezicht kan bestaan uit toezicht op de btw en de btw op de uitvoering van het BCF. De toezicht wordt, waar bij toezicht vragen, wordt het BCF-besproten worden tot volledige boekhoudingen en de toezicht naar de BCF-datum.

²¹ De afgeleverde in het financieel abstract uit 2013 tussen het Rijk en de centrale overheden, als ook de centrale overheden 2013-2013, 21-10-2013, nr. 1.

De handelwijze van de Belastingdienst met betrekking tot de ingeweken voor het BCF is, gezien de nauwe relatie met het systeem van heffing van omzetbelasting, niet anders dan die met betrekking tot de aangifte omzetbelasting. Dit betekent de mogelijkheid van controle achteraf gedurende een periode van vijf jaar, inherent aan het systeem van heffing van omzetbelasting, voldoende op eenrichte met de eerdere informatie is dat de controle op de juistheid van de ingedrukte aangiften achteraf en op basis van risicoberekening plaatsvindt. Dit is ook het geval indien sprake is van een aangemerkte negatieve aangifte omzetbelasting (de voorbelasting na aftrek van de vermindering). Sterk in uitbreiding van de aangifte omzetbelasting zelf aanleiding tot het instellen van een boekonderzoek. Voorzoiende handelwijze met betrekking tot het BCF betekent dat de Belastingdienst niet per uik en jaar vaststelt in welke met de uitbetaalde bedragen rechtmatig zijn geweest, maar binnen het algemene kader van de ingedrukte informatie de belastingplichtigen, welke gemeenten en provincies, op welke aspecten het meest voor nadere toezichtactiviteiten in samenwerking komen.

De algemene beleidsdoelstellingen van de Belastingdienst is het onderhouden en verbeteren van de coördinatie bij belastingplichtigen. Hierbij maakt de Belastingdienst gebruik van de mogelijkheid en die klantbehandeling in de actualiteit biedt. Een gemeente of provincie werkt daarbij zichtbaar aan het onderhouden en verbeteren van de fiscale beheersing, met als doel het opheffen en minimaliseren van aanspraken op belastingontgelden en opgeven voor het BCF. De Belastingdienst bespreekt met gemeenten en provincies hoe zij hun verantwoordelijkheid voor naleving van fiscale wet- en regelgeving nemen en zorg dragen voor volledige en juiste aangiften en opgeven. Daarbij krijgt de Belastingdienst zicht op hoe de gemeenten en provincies omgaan met fiscaliteit en of de randvoorwaarden voor een adequate beheersing daarvan, zijn ingevuld. De gemeenten en provincies beoordelen vervolgens zelf de staat, het bestaan en de werking van de interne beheersing van de (fiscale relevante) bedrijfsprocedures. De resultaten daarvan delen zij met de Belastingdienst. Met deze informatie bepaalt de Belastingdienst in welke mate geïnteresseerd worden op de interne beheersing en in hoeverre aanvullende eigen werkzaamheden noodzakelijk zijn. Met de gemeenten en provincies kan voorzoiende, welke in een convenant worden vastgelegd. Omgekeerd kan het afsluiten van een convenant van indien daarmee aanleiding bestaat, een boekonderzoek worden uitgevoerd. Dit kunnen volledige boekenonderzoeken zijn waarvan het BCF onderdeel uitmaakt of deelonderzoeken die specifiek zijn gericht op de juistheid van de door gemeenten en provincies ingediende opgeven BCF.

Meetbare gegevens

Meetbare gegevens

PM 10.

Toelichting

Binnen het segment Grote ondernemingen is er voor de grootste bedrijven sprake van individuele klantbehandeling, waarbij zij alle gemeenten en provincies begrepen. Met individuele klantbehandeling wordt passende behandeling bedoeld ter afwikkeling van de risico's, gegevens die beschikbare beschikbaar zijn. Voor elke gemeente en provincie wordt beoordeeld of deze in samenwerking met voor klantbehandeling in de actualiteit. Drie gedragscomponenten zijn daarbij bepalend: 1) de mate van transparantie, 2) de mate

van financiële beheer en 3) de financiële strategie. De analyse leidt tot een behandelstrategie en de vaststelling of een gemeente of provincie al dan niet voor klantbehandeling in de actualiteit in aanmerking komt. Mocht dit het geval zijn, dan wordt op directieniveau een gesprek gehouden en een aanvullende verkenning uitgevoerd. Het zwaar is om deze toets in 2020 voor 95% van alle gemeenten en provincies te hebben uitgevoerd.

2.7 Artikel 9 Douane

A. Nieuwse doelstelling

De Nederlandse Douane heeft op grond van het Uouanenetboek van de Europese Unie (DWU) de opdracht om toezicht te houden op het interne financiële verkeer van de Europese Unie. Op deze wijze draagt de Douane bij aan eerlijke en open handel, de uitvoering van de externe aspecten van de interne markt, van het gemeenschappelijk handelsbeleid en van andere gemeenschappelijke beleid van de Europese Unie dat verband houdt met de handel, en de algemene volgorde van de toelating van goederen.

In dit licht neemt Douane maatregelen die met name strekken tot:

1. de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie en haar lidstaten;
2. de bescherming van de Europese Unie tegen onrechtelijke en illegale handel en de ondersteuning van de legale handel;
3. het garanderen van de veiligheid van de Europese Unie en haar ingezetenen en van de bescherming van het milieu, in voorkomend geval in nauwe samenwerking met andere autoriteiten; en
4. het handhaven van een strikt toezicht op de douanecontroles en de facilitering van de legale handel.

Op grond van Nederlandse wetgeving houdt de Douane toezicht op goederen waarop accijzen en verbruiksbelastingen geheven worden.

De opdracht van de Nederlandse Douane kan worden samengevat in de volgende ABC-doelstellingen: Afdracht, Beschermen, Concurrenatie. De Douane draagt bij aan een solide financiering van de Europese en nationale overheid, aan een veilige samenleving en aan een sterke, aantrekkelijke en eerlijke interne markt waarmee de welvaart in de EU en in het bijzonder Nederland wordt bevordert. Vrijwillige naleving van Europese en nationale wetgeving, risicogericht toezicht en gedigitaliseerd handhaven zijn hiervoor de basis.

De Douane werkt ten behoeve van een goede uitvoering van haar opdracht uitdrukkelijk de samenwerking met andere overheidsorganisaties, bedrijven en maatschappij.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Financiën heeft een regulerende rol op het terrein van het Uouane beleid. Daarnaast is de Minister verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving inzake douaneformaliteiten en douaneredden. Dit is hoofdzaak bij Europese wet- en regelgeving. Daarnaast is de Minister verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving inzake binnenlandse accijzen en verbruiksbelastingen.

De Minister bevordert via de inzet van de Douane de naleving van wet- en regelgeving. Dit gebeurt door het leveren van passende en faciliterende dienstverlening door bijvoorbeeld zorg te dragen voor een goed werkend aangiftesysteem. Maar ook door processen juist en tijdig uit te voeren, door adequaat toezicht uit te oefenen en door naleving te bevestigen en waar nodig de naleving te handhaven of strafrechtelijk af te dwingen.

De Douane vormt het inhaalplan uit een reeks indicatoren verspreid in het "Opdrachtgevers-Oordacht-nederbeleid Douane" (OOD). In dit plan wordt de beleidsdepartementen en Douane elkaar periodiek over de toezicht- en handhavingstijl van de Douane op de uiteenlopende doelen aan. In de begroting van deze ministeries wordt het beleid waarvoor de betreffende Minister verantwoordelijk is toegelicht.

Kwantitatieve doeltellingen

De algemene doelstelling van de Douane is om, langs de lijnen van de APC, de eisen, tot uiting in onder meer de meetbare gegevens. Deze naar zijn de prestatie-indicatoren op basis van en klachten uit artikel 1 van de begroting jaar onder artikel 1 opgenomen.

Tabel 26: Prestatie-indicatoren Douane				
Prestatie-indicator	Waarde 2018	Waarde 2019	Doelwaarde 2020	Doelwaarde 2021
Juste invoeraangiften	61	67	100	100
Uitvoering afpakken misstanden	n.v.t.	n.v.t.	45%	45%
Waardering bedragen	102	105	100	100
Afhandeling bezwaren binnen de termijn	78%	89%	90-95%	95%
Afhandeling klachten binnen de termijn	58%	98%	90-95%	95%

1 n.v.t. Waarde 2018 en 2019 niet van toepassing omdat de indicator vanaf 2020 in werking treedt.

Deze prestatie-indicatoren kunnen - net zoals in 2020 - beïnvloed worden door de wijziging in de aantallen aangiften en bijstellingen in het toezicht van de Douane als gevolg van mogelijke effecten van COVID-19. Ook kan de vaststelling van het huidige systeem anders uitvallen door de (tijdelijke) wijzigingen in de uitvoering vanwege het voorlopige van de gezondheid van medewerkers.

Juste invoeraangiften

De juistheid van de invoer aangifte is de belangrijkste graadmeter voor het vaststellen van de fiscale compliance. Een juiste invoer aangifte betekent dat de juiste afdracht van de bij invoer verschuldigde belastingen kan worden vastgesteld. Door naleving van de juiste en handhaving van de wetten behoudt de Douane de compliance, met als doel deze, zelfs op een hoger peil te brengen. De prestatie-indicator Juste invoeraangiften geeft weer hoe groot het aantal juiste invoeraangiften is in het totaal aantal invoeraangiften.

Meer specifiek gaat het om de invoeraangiften die voldoen aan de wettelijke eisen voor een juiste aangifte en zijn ingediend in het aangiftesysteem van de Douane. Dit wordt uitgedrukt in een index of *het jaar 2019 geldt hierbij als basisjaar*.

Uitvoering afpakken misstanden

De B-doelstelling van de Douane, beschermen van de samenleving, betreft de uitvoering van de misstanden taken die de Douane in opdracht van het ministerie van Financiën en Douane in opdracht van het ministerie van Financiën, van Binnenlandse Zaken, van Economische Zaken en Rijswater, van Infrastructuur en Waterland, van

(waar onder andere de middelen) en flexibel. De effecten van de economische ontwikkelingen worden prioritering geeft naar verschuiving door in 2021, wat ertoe kan leiden dat de prestatie-indicatoren ook in 2021 worden beïnvloed.

De Douane heeft in de komende jaren te maken met een grote uitstroom van medewerkers, onder andere als gevolg van pensioentaking, waardoor veel aandacht moet worden besteed aan het werven, selecteren, opleiden en begeleiden van nieuwe medewerkers. Daarnaast is er veel aandacht van de organisatie en haar medewerkers tegen mogelijke integratieveranderingen en ondernemingsactiviteiten die voortdurende aandacht van de Douane.

Verder heeft de organisatie te maken met de prognose van een sterke groei van het aantal aangiften onder andere door implementatie van RIJ wat, en regelgeving en door economische. Dit betekent investeren in ICT om real-time verwerking van grote aantallen aangiften te kunnen doen en de informatiepositie ten behoeve van het toezicht te verbeteren.

Deze factoren stellen eisen aan de handhaving van de ICT van de Douane. De organisatie moet aanpak kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en op aanpassingen in EU en nationale wetgeving en continuïteit kunnen borgen. In onderdeel II, Douanebeleid en -strategie wordt hier nader op ingegaan.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

In de ontwerpbegroting IX 2020 werden in artikel 9 Douane budgettaire enkel de apparaatbudgetten (personele en materiele uitgaven en apparaatontvangsten), programma's uitgaven en verplichtingen opgenomen die direct aan de Douane kunnen worden toegerekend. De overige indirecte uitgaven ten behoeve van de douaneprocessen, bijvoorbeeld voor huisvesting, worden gedaan door centrale dienstonderdelen binnen de Belastingdienst en werden daardoor voor de ontwerpbegroting IX 2020 opgesomd en toegelicht in artikel 1 Belastingen.

Vanaf de ontwerpbegroting IX 2021 worden deze uitgaven in artikel 9 Douane middelen een systematiek van toerekening waartoe en toegelicht. De toerekening vindt plaats voor alle dienstonderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de douaneprocessen, met uitzondering van het dienstonderdeel Informatievoorziening (IV). In paragraaf 4.E. Toelichting op de financiële instrumenten is aan deze uitgaven uitgesplitst naar de leveren diensten van de Belastingdienst.

Tabel 305 Tabel Budgetaire gevolgen van beleid wettelijk DO-uitvoering (bedragen in € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Veranderingen	293.471	463.338	540.248	556.844	532.379	524.875	533.824
Uitgaven (1) + (2)	391.818	451.911	540.248	556.844	532.379	524.875	533.824
waarmee (verlucht) resp. (niet)			PM%				
(1) Apparatuuruitgaven	306.896	421.909	482.263	434.707	436.342	432.738	432.087
Personeel	364.127	419.829	430.324	436.776	429.877	425.370	428.222
Overige personeel	305.089	405.647	421.089	410.772	420.201	423.057	422.416
Infrastructuurkosten	5.865	91.177	8.945	7.925	7.167	8.183	8.127
Overige personeel	153	159	159	159	159	155	159
Materiaal	3.770	2.784	6.375	7.131	5.862	5.365	5.365
IC	754	1.235	5.413	5.405	6.352	1.052	1.052
Nijmegen van 2021	0	1.152	1.933	1.933	1.933	1.933	1.933
Overige materiaal	2.086	27	36	36	36	36	36
(2) Programma-uitgaven	24.422	30.142	110.98	30.470	36.470	36.470	36.470
Opdrachten	21.864	28.545	28.941	28.333	28.333	28.333	28.333
IC-opdrachten	1.094	3.631	3.343	3.343	3.343	3.343	3.343
Overige opdrachten	20.745	24.914	25.598	25.000	25.000	25.000	25.000
Douane agenties	2.618	2.127	2.127	2.127	2.127	2.127	2.127
Douane agenties	2.618	2.127	2.127	2.127	2.127	2.127	2.127
Overig	0	0	71.347	71.367	71.367	71.367	71.367
Overige kosten van Douane	0	0	71.347	71.367	71.367	71.367	71.367
Ongevoerd	890	895	895	895	895	895	895
Apparatuuruitgaven	890	895	895	895	895	895	895

Budgetbeheersing

Opdrachten

Via Europese samenwerking wordt gewerkt aan een DWJ wat leidt tot aanpassing van de douaneprocedures. Voor de correcte toepassing van de douaneregeling worden opdrachten gegeven om IT-systemen aan te passen. In de Algemene Douane wet staan de landelijke douane en douane-eenheden uitgeroepen. Voor de uitvoering van de Algemene Douane wet past Douane opdrachten voor de inkoop van Douanespecifieke middelen, bijvoorbeeld speurhonden, detectiesystemen, wijkruigen, melkkanvoren, zonnepanelen en laboratoria. De post Opdrachten is naar beste maatstelling 2020 jaar isken verplaat. De verplichtingen worden met name aangegaan voor detectiesystemen.

Bijdrage agenties

De bijdrage met name de bijdrage aan de Rijksregerij van Rijkswaterstaat en is 100% verplicht van uit samenwerkingsovereenkomsten.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven

Apparaatuitgaven

Personele uitgaven

Dit betreft alle personele uitgaven, inclusief andere inhuren voor de Douane. De inhuren is onder het rijks breed afgesproken maximum van 10%.

Materiele uitgaven

Dit betreft de materiele uitgaven van de Douane en omvat Douane specifieke diensten, middelen en onderdelen. De standaarddiensten huysvesting en de toelating van de ambtenaren van de Douane (telefoon, laptop, werkpak, mobiele devices, etc.) loopt via andere dienststandaarden van de Belastingdienst en deze uitgaven worden verantwoord op artikel 1 Belastingen.

Programma-uitgaven

Opdrachten

Via Bureau voor de Innovatie en Markt (BIM) van de DWU wordt helder tot welke opdrachtgever de douaneopdrachten worden gegeven om ICT-systemen aan te passen. In de Algemene Douanewet staan de toezichttaken en bevoegdheden uitgeroepen. Voor de uitvoering van de Algemene Douanewet geeft Douaneopdrachten voor de inkoop van Douane specifieke middelen, bijvoorbeeld spoorbanden, detectiesystemen, werkruimten, meldkamervoorziening en laboratoria.

Bijzondere agentenschappen

Dit betreft met name de bijdrage aan de Rijksradar van Rijksrekenkamer en is 100% verplicht vanuit samenwerkingsovereenkomsten.

Overig

Een aantal dienstonderdelen van de Belastingdienst draagt uitgaven toe onder steuning van de douaneprocesen. Deze uitgaven worden vanuit artikel 1 Belastingen toegerekend aan artikel 9 Douane en bestaan uit de volgende onderdelen:

Tabel 17 Toegerekende uitgaven aan douaneprocesen (bedragen in 1000)	
Activiteit	2020
Communicatieactiviteiten	€ 1.282
HRM activiteiten	€ 3.887
Huysvesting en facilitaire zaken	€ 660.247
Taak analyse en Takt-GLS (groot ondernemingen)	€ 2.523
Reguleren en toelatingen	€ 581
Kanal & Kanalen en Kanal Digital/Webcare	€ 267
Internationale Facilitaire Behouding (IFB)	€ 896
Totaal	€ 71.367

F. Douanebeleid en strategie

Context

Het perspectief waar in de Douane opereert is immers anders en veranderlijk. Digitaaliseren en globalisering van de handel, onder meer resulterend in een forse toename van e-commerce transacties, en nieuwe technologieën zoals artificial intelligence zijn van invloed op (de organisatie van) het werk van de Douane en op de samenwerking met de stakeholders. Het bedrijfsleven verwacht dat de Douane digitaaliserend werkt om haar processen en systemen op in te richten dat ze optimaal bijdragen aan facilitering van de handel en vermindering van administratieve lasten.

Daarnaast moet Douane inspelen op een gestage stroom nieuwe en veranderende wetgeving vanuit Brussel. Ook de samenstelling van het personeelsbestand, met een relatief hoge gemiddelde leeftijd, leidt tot uitdagingen de komende jaren moet een grote uitstroom vanwege pensioering worden opgevangen. De uitbraak van COVID-19 (bot de grote) heeft veel omvangrijke ontwikkelingen op het internationale handelsveld, de logistieke stromen en daarmee op de Douanezien. Dit alles vormt de context van het douanebeleid en de strategie die de Douane voor de komende jaren uitzet.

Beleidskader

Onder handhaving wordt verstaan diensverlening, toezicht en opsporing. Daarbij wordt rekening gehouden met een bijtje eenlichtzake en de risicocontroles en de facilitering van de legale handel. Resultaat is in min mogelijk oponthoud en lage administratieve lasten.

Douanebeleid

Het beleid van de Douane is compliancegericht, informatiegestuurd en risicogericht toedrachtoude en gedifferentieerd handhaven.

Onder compliance wordt verstaan dat veel aandacht wordt besteed aan het behoud van de goederen en de naleving van regels door bedrijven en burgers te bevorderen.

Informatiegestuurd en risicogericht betekent dat toezicht en handhaving worden uitgevoerd op basis van risicovolledige gegevens zijn op analyse van informatie uit douanegegevens naar grenzen, landen, vervoersmodaliteiten, logistieke zomen, bedrijven, burgers etc. Het uitgangspunt is: hoe groter het risico, des te meer aandacht.

Een gedifferentieerde handhaving wil zeggen dat de activiteiten, van diensverlening tot opsporing, elkaar aanvullen en aansluiten bij het risico. Daarbij wordt onder meer rekening gehouden met de aard van het bedrijf, de aard van de goederen, de aangiften, (vergoede van) douane procedures en de toezicht. Dit stelt de basis voor het handhavingbeleid waarmee ingespan in de logistieke ketens beperkt kunnen blijven tot het noodzakelijke.

Strategie Douane

In het licht van de opdracht van de Douane aan de werder gemeentelijke kelingen heeft de Douane een Strategisch Meerjarenp aan 2025 opgesteld, waarin de ambitie voor 2025 is getoelicht. De Nederlandse Douane behoort tot de beste douanediensten ter wereld, die door slim te werken logische hand optimaal faciliteert, de samenleving adequaat beschermt, en

en antwoorden, aanpassen en andere handelingen volgens de wetgeving opgesteld en ingevoerd. Deze ambitie is uitgeroepen in drie doelstellingen met subdoelen en initiatieven om de doelen in de komende jaren te realiseren:

- **Eén professionele en integrale Douane**: De Douane wil één en dezelfde en integrale organisatie zijn, met een overvloedig personeelsbestand. Wenselijk is dat de organisatie in staat is zich snel aan te passen aan veranderende omstandigheden. Integreert houdt in dat de douanepartij sociaal eerlijk en betrouwbaar is, onafhankelijk ten dienste van de belang van de Nederlandse en Europese samenleving uiteraard. Evenredig betekent dat het personeelsbestand een goede afschegging vormt van de maatschappij, en daarmee ook een meer herkenbare overheid wordt, en dat de benodigde kennis en expertise aanwezig zijn bij medewerkers om de omzetting naar een data-gedreven organisatie te maken. De Douane zet in op verdere informering van producten, technische vooruitgang, transparantie en het inzicht in de handhaving van de douane en andere handhavingsopties. Ook draagt dit bij aan de verantwoording over de gelijke aanpak en douane-rechten. De klantbenadering is professioneel, en niet op eenvoudige bedrijven en burgers die op eenvoudige, digitale wijze met de Douane, hebben eenvoudig inzicht in de relevante regelgeving en lopende transacties en kunnen eenvoudig eenvoudig in één keer goed doen. De drempel voor klanten om compliant te zijn aan betreffende wet- en regelgeving, wordt hierdoor verlaagd.
- **Eén handhaving, zo veel mogelijk**: Om het loze, effectief en efficiënt te houden, moeten mensen en middelen op een slimme en innovatieve manier worden ingezet. Daarom wordt ingezet op geavanceerd data-gedreven risicoanalyse, met behulp van hoogstaande automatisering en een actieve digitale aanpak. Afhankelijk van de betrouwbaarheid van de bedrijven (R&D) en daarop gebaseerde normen, is een andere controle, handhaving en methode en instrumentarium van toepassing. De wetgeving en uitvoering van het beleid van het gebied van onder andere de douane, wordt in het verleden versterkt. Daarnaast doet de Douane al het mogelijke om wet- en regelgeving optimaal te benutten, door een gerichte interventiestrategie in EU- en andere internationale verbanden, waarmee aandacht wordt gegeven voor de verduidelijking van de wetgeving en het gebied van de douane.
- **Data-gedreven organisatie**: De Douane wil zich in de uitvoering van zijn werkprocessen in hoge mate laten leiden door data, en de informatie en kennis die daaruit kan worden afgeleid. Met het oog daarop wordt getraind in de ontwikkeling van datamanagement en toepassing van geavanceerde data-analyses. Het primair doel is dat het management van de Douane permanent de beschikking heeft over actuele, betrouwbare en samenhangende sturingsinformatie voor uiteenlopende versterking. Data worden eenvoudig en consistent vastgelegd, vertaald in bruikbare inzichten, en veilig ter beschikking gesteld aan medewerkers voor de uitvoering van hun taken. De Douane wil zijn informatievoetbal waar dat mag en kan, delen met andere overheidsorganisaties, ten behoeve van de versterking van de integrale handhaving. Er moet een platform ontwikkeld worden voor overheidspartijen dat eenvoudig en veilig kennis en inzichten. Waar mogelijk wordt ook de uitwisseling met het bedrijfsleven optimaal gefaciliteerd. Daarnaast kan de Douane zijn informatievoetbal nog verder verstrekken, en anderszins eigen data delen met anderen.

Om deze risico's te kunnen verwerken, zal de Douane in zijn modernisering van het IT-landschap do or ontwikkeling van a dealbare en robuuste IT-voorzieningen.

2.8 Artikel 13 Toeslagen

A. Nieuwste doelstelling

Het uitvoeren van de toeslagregelingen voor de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Zaken en Kinderbijslag, Sociale Zaken en Woningtoelagen en Woningtoelagen, Wetlijn en Sport, die vallen onder de Algemene Wet Inkomensafhankelijke regelingen (Awi).

De doelstelling van de Awi is het bevestigen van harmonisatie tussen inkomensafhankelijke regelingen, het bevestigen van kantonen, de mogelijkheid en doelmatigheid door het instellen van de uitvoering, en het realiseren van een betere aansluiting van inkomensafhankelijke regelingen bij de draagkracht door het gebruik van het actuele inkomen. Dit betreft de huurtoeslag, zorgtoeslag, kindgebonden budget, en de kinderopvangtoeslag.

De uitvoering van Toeslagen is gericht op de toekenningsefficientie binnen de kaders van het huidige stelsel en het toepassen van de maximale maat daarbij. Hierbij wordt er naar getreft dat de benodigde inspanning van de kant van de belanghebbende om de toeslagen te verkrijgen zo beperkt mogelijk is en het toegelende voorschot zoveel mogelijk overeenkomt met de definitieve toelagen. Toeslagen worden terugbetaald tot een minimum worden beperkt. Verder wordt de toelagen genoden dat gerant is op het voorkomen of het herstellen van fouten en is sprake van een zorgvuldige en doortastende aanpak van het (risico van) misbruik.

B. Rol en verantwoordelijkheid

Beleid

De Minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een regulerende rol op het terrein van de inkomensafhankelijke regelingen. Daarbij gaat het om het vaststellen van de voorwaarden van de Algemene Wet Inkomensafhankelijke regelingen en de daarop gebaseerde regelingen.

Uitvoering

De Minister van Financiën is verantwoordelijk en heeft een uitvoerende rol op het terrein van de doelstellingen en de uitvoering van Toeslagen. Op grond van de Algemene Wet Inkomensafhankelijke regelingen (Awi) voert Toeslagen de toeslagregelingen uit voor de Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Op deze zaken en de belanghebbende en de belanghebbende, Wetlijn en Sport. Toeslagen is belast met de uitvoering van de zorgtoeslag, de huurtoeslag, de kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. Toeslagen heeft naar kantgericht de uitvoering aan burgers, de rechtmatige toekenning van Toeslagen en efficiënte uitvoering van procedures.

C. Beleidswijzigingen

Belangrijk vertrekpunt bij de doorvoering van beleidswijzigingen voor Toeslagen is de positie van de sprakegevers, zijnde de beleidsdepartementen van SZW, EZK en VWS. In de begroting van deze ministerie wordt

het kabinet – waarvan de desbetreffende Minister verantwoordelijk is –
toelichting: **Toeslagen gaan over de uitvoering van het beleid binnen de door
de staatsgrever gemaakte keuzes, niet over het beleid zelf.**

Zoals onder meer geconstateerd door de Adviescommissie Uitvoering
Toeslagen hebben ouders die kinderopvangtoeslag ontvangen te maken
gehad met een doorgeschoven eenpaal van vermeende fouten in hun
aanvragen. Daarnaast hebben deze en andere mensen die toeslagen
ontvingen, geleden onder de harde kanten van de loeslagenregulering.
De twee zijden van het IBO Toeslagen (deel 1) worden behandeld in het
gerichtheid en actualiteit van het huidige toeslagenstelsel als kern van
het kabinet dat het stelsel voor burgers vaak niet begrijpelijk is en tot onzekerheid
over hun financiën kan leiden.

Het kabinet heeft aangegeven meer een stelsel te willen met meer zekerheid
en voorspelbaarheid, maar daarbij problemen die scholen zoveel
mogelijk worden voorkomen en de overgang van uitkering naar flexibel
werk makkelijker wordt. Tot het moment waarop dit gerealiseerd is, zijn veel
mensen afhankelijk van de toeslagen die ze ontvangen. Gedurende deze
periode zal de aanpak van de aanpak van de wel- en leefomstandigheden
menselijke maat in het huidige stelsel worden. Tegelijkertijd om te kijken
de uitvoering van Toeslagen zodat dat voortaan wordt aan gerechtvaardigd
de meeste dubbele verwachtingen.

Vergroten van de menselijke maat in de regelgeving

Bij brief van 27 april 2020 heeft de staatssecretaris van Financiën – loeslagen
en Deuren, naar aanleiding van de uitkomsten van het eerste
parlementaire Beeldsonderzoek (IBO) Toeslagen, de kabinetsintezie voor
een herziening van het toeslagenstelsel uiteenzet. Op basis van het IBO
trekt het kabinet de conclusie dat een ander stelsel noodzakelijk is. Vanwege
de urgentie van de problemen heeft het kabinet ook het aantal in zijn
aantal maatregelen die het huidige stelsel verbeteren. Daarnaast wordt de
bestaande hardheidsclausule uitbreid. Er komt een drempel voor kleine
terugvorderingen en nabetalingen. Voor de zorgtoeslag worden niet langer
eisen gesteld aan de verzekeringsstatus van de partner en wordt niet langer
uitgegaan van partnerschap met terugkerende krediet. Verder worden
maatregelen onderzocht om de praktische achterblijfsamen van loeslagen
gerechtvaardigd te verbeteren en wettelijk te verankeren. Dit om de balans
tussen Toeslagen en de burger te verbeteren en eerder in de praktijk te gaan
met de belanghebbenden. Het doel hierbij is om zoveel mogelijk de zaken
op een manier te voorkomen die vroegtijdig in overleg te treden met de
belanghebbenden. Ook het invorderingsproces wordt grondig tegen het licht
gehouden. In het invorderingsproces wordt een aantal maatregelen
geïmplementeerd door burgers minder hard worden gestraft, bijvoorbeeld door
het te verbeteren van de manier van verpakken van de uitkeringen.
Tevens onderzoekt het kabinet hoe het misgebruik verder kan worden
teruggedraaid. Op 11 mei 2020 ontving de Tweede Kamer als onderdeel van
het pakket Beeldsonderzoek 2021, een afzonderlijk voorstel met
maatregelen ter verbetering van de uitvoerbaarheid van loeslagen.

²² Aanstaande bij de huidige financiële en economische (toekomst) betekent dat de huidige (toekomst) en
van een voorstel om te kijken hoe een schetsing van het huidige stelsel kan worden gerealiseerd
wordt berekend dat een euro op een miljoen mogelijk wordt uitsluitend, rekening houdend met
de verschillende variabelen en het is nog mogelijk te zien. [Bron: Kabinetsintezie
loeslagen, Kamerstukken II, 2020-2021, C-130 – 129]

Herstelorganisatie

In de brief van 27 februari²¹ is aangegeven dat een crisis- en herstelorganisatie van start is gegaan. Het doel van deze organisatie is om voor alle getroffen ouders een zorgvuldig en snel herstel uit te voeren en de crisis adequaat te bejegen. De herstelorganisatie heeft vijf taken:

- het informeren van de ouders via bijeenkomsten en persoonlijke dienstverlening op een open en transparante wijze;
- het bevorderen van ondersteuning van ouders bij een mogelijke samenloop van problemen, bijvoorbeeld verbanden met de schuldenaangifte;
- het initiëren van een meningsrichttoelicht (digitaal, telefonisch en fysiek) waar ouders zich kunnen melden en terecht kunnen met hun vragen;
- het opstellen van uitvoeringsregelingen en beleid om te komen tot compensatie of financiële vergoedingen aan ouders;
- het in geval mogelijk vaststellen en op de juiste manier uitvechten van compensatie of financiële vergoedingen.

De herstelorganisatie richt zich op de volgende groepen:

- Ouders in de CAFIT-zaak;
- Ouders met een met de CAFIT-zaak vergelijkbaar dossier;
- Ouders die geraakt zijn door de hardheid van het arrest;
- Ouders met voorheen dekselkastige opstapgrove schuld²²;
- Burgers die hun dossier hebben overgehaald.

De herstelorganisatie wordt geleid door een strategisch crisissteam, onder leiding van de secretaris-generaal van Financiën, en met ook deelname vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De herstelorganisatie bestaat uit advies- en ondersteunende diensten.

De adviesraad zal bestaan uit experts op het gebied van de kinderopvangtoeslag, zoals relevante brancheverenigingen en maatschappelijke organisaties, experts op (sociaal) juridisch vlak, en experts in crisismanagement. Daarnaast is er een aantal ondersteunende diensten die het crisismanagement team vanuit het perspectief van de ouders en kinderen. Op deze manier wordt het meest belangrijke perspectief – dat van bezorgde ouders – op continue wijze geborgd in ontwerp en uitvoering. Door middel van de voortgangrapportage wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang en resultaten.

Programma verbetering dienstverlening

Voor 8,3 miljoen huishoudens met 8,8 miljoen burgers daarin betrokken, bestaat de taak van de dienstverlening uit het verlossen van de toelagen verbeteren. De uitvoering wordt klantgericht gemaakt, met een zo groot mogelijk toelagenzakeerlijk voor alle toelagerechtigden en een behandeling waarin de informatiehuishouding op orde is en alle relevante informatie beschikbaar is bij de gemeenten en andere betrokken partijen. Het beleid draagt daaraan bij door vereenvoudiging van de taken die nu voor burgers en voor de uitvoering begrijpelijk zijn en overzichtelijker maken. Zo kan het aantal (hogere) terugvorderingen verder omlaag worden gebracht, en kan de toelagenzakeerlijk van het voortdurend toelagen en zullen op definitieve vaststelling de naleveringsbetalingen kleiner zijn.

²¹ Kamerstukken II, 2019/20, D, 696, nr. 817.

Har men deel van de tweeleggerachtigen wel rijk gnet heftand met het digitaal aanvragen en wijzen en het gesluisdiseerd berekenen en ontvangen van toeslagen. Dat blijkt onder meer uit de Fiscale Monitor 2019 en de IBO Toeslagen deel I. Zij vragen hun toelag aan via het Toeslagenportaal en geven daar ook wijzigingen door. Als reken en omstandigheden daarom vragen moeten burgers kunnen rekenen op meer persoonlijke dienstverlening en maatwerk. Daarom wordt de digitale dienstverlening door Toeslagen aan de burgers uitgebreid. Een concreet voorbeeld hiervan is de wijziging op ouders voor de kinderopvangtoeslag voor het kinderkant hij het aantal ouden van hun gegevens. De kinderopvangtoeslagen worden maandelijks de afgenomen opvanguren in te sturen. Met deze informatie zullen ouders worden geïntendeerd als er een aanwijzing is dat de toelag moet worden bijgesteld. Deze afwijkingen zullen via een app worden gestuurd. Deze app komt voor alle ouders ter beschikking. Hierin kunnen ook de gegevens van de toeslagen worden geraadpleegd en wijzigingen worden ingevoerd. Ook zullen ouders telefonisch worden bemand met deze afwijkingen.

Verbeteringen uitvoering kinderopvangtoeslag

Ben van de reeds eerder ingezette verbeteringen is het programma Verbeter voorstellen Kinderopvangtoeslag. SZW en Toeslagen hebben samen en in nauw contact met het maatschappelijke veld maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd. Het streven is om over het toelagjaar 2020 het aantal hoge terugvorderingen terug te brengen naar een derde van nobile van 2016. Na afloop van het definitieve toelagjaar 2020 in de jaren 2021 – 2022 kunnen de resultaten beoordeeld worden. De tussenstap gemeten effecten laten een positieve ontwikkeling zien.

In 2020 is het gemeentelijke programma van SZW en Toeslagen overgegaan tot de fase van implementatie. De hoofdthema's van het verbetertraject zijn: eender signaleren, begeleiding van ouders met ins op een hogere terugvordering, verbeteren van de digitale dienstverlening en het inzet van aanpak van terugvorderingen.

Eerder signaleren

De hoeksteen van het verbetertraject is de maatregel om alle kinderopvangorganisaties maandelijks actuele gegevens over de opvang aan Toeslagen te laten leveren. Met deze informatie worden ouders erop geïntendeerd als er een aanwijzing is dat de toelag moet worden bijgesteld. Zo en de kans op hoge terugvorderingen worden verkleind. Daarbij dat ouders meer begeleiding nodig hebben in het goed aanvragen en aanpak van de toelag zal dit worden geboden. Deze persoonlijke benadering is eerst op kleinschalig uitprobeerd en daarna opengeschaald. Vanaf jaar van 2021 zullen de leveringen verplicht worden voor kinderopvangorganisaties.

Vanaf 2020 vindt de ook levering van gegevens door DUO, UWV en Inlichtingbureau op maandelijks basis plaats. Hierdoor kan Toeslagen over actuele gegevens beschikken over de doelgroepen waar een ruimer recht op toelag is gegeven. Het risico is dan groter dat zij niet tijdige bijdrage hoge terugvorderingen ontstaan. Het gaat om situaties van emigratie, inhijgen en oversturen. Bij afwijkingen van de hij Toeslagen hebben gegevens kan een notificatie naar de aanvrager worden gestuurd. De aanvrager kan vervolgens wijzigingen in de aanvraag doorgeven.

Begeleiden van ouders in at een grote kans op terugvorderingen

In het Verkeersrecht wordt ingesloten het (privaatrecht) heffingskader van ouders met een grote kans op terugvorderingen. In 2020 wordt geven aan het opstellen van deze begroting.

Verbeteren digitale dienstverlening

Door het verbeteren van de digitale dienstverlening wordt het aanvragen en wijzigingsproces voor de kinderopvangtoeslag makkelijker voor ouders. Bij zijn hebde wijzigingen doorgevoerd in het burgerportaal. Een website versie van de kinderopvangtoeslagapp is in het voorjaar van 2020 heeft beschikbaar gesteld.

Verkenningen op gebied van welgeving

In het traject zijn twee verkenningen uitgevoerd naar proefinname vaststellen en 90%-voorschotting. In december 2019 heeft dit geresultaat in een beleidsbesluit waarmee vooraan de kinderopvangtoeslag naar rato van de betaalde facturen kan worden toegekend in plaats van een volledig gegeven toekenning. De wettelijke wijziging wordt in het Belastingplan 2021 meegenomen. De resultaten van de verkenning van de 90%-voorschotting zijn aangeboden en meegenomen in het onderzoek IBO Toeslagen.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Dit artikel betreft op budgettair gebied voor de begroting 2021 en/of de apparaatbudgetten (personeel en materiële uitgaven en apparaatskosten), programma-uitgaven en verplichtingen die direct aan het dienst- of dienstverlener worden toegerekend. Overige indirecte uitgaven die betrekking hebben op de Toeslagen, bijvoorbeeld voor huisvesting en IOT, worden geclassificeerd door andere dienstverlener binnen de belastingdienst en blijven derhalve voor de begroting 2021 vermeld op artikel 1. Belastingen. In de groepsrapportage van de heer en heer begroting worden de ambtelijke op budgettair gebied toegelicht voor de komende begrotingen.

Tabel 50: Tabel Budgetaire gevolgen van beleid w1, 15 Toeslagen (toeslagen x 46.1000)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	0	0	1.8125	124.886	111.375	87.022	61.857
Uitgaven (1) + (2)	0	0	1.8125	124.886	111.375	87.022	61.857
waarmee (uit)betaalresultaat			PM%				
1) Apparatuurgeloven	0	0	1.8300	124.831	111.700	106.344	61.444
Personaal	0	0	1.0340	120.464	111.150	104.344	61.244
Overige personeel	0	0	84,62	101,375	99,752	97,225	97,229
Indirecte kosten	0	0	37,18	10,358	1,898	4,975	4,975
Materieel	0	0	2,69	3,767	600	600	100
Overige materiële uitgaven	0	0	2,69	3,767	600	600	100
2) Programma-uitgaven	0	0	155	155	155	155	155
Opdragen aan zonen en moeders	0	0	100	100	100	100	100
Overige bijdrage 200 u/Ru/Tto	0	0	100	100	100	100	100
Opdrachten	0	0	25	25	25	25	25
Overige opdrachten	0	0	25	25	25	25	25
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Budgetflexibiliteit

PM na overhevelen budgetten / uitzonderingsbudget

E. Toelating op de financieel instrumenten

Personale uitgaven

Dit betreft alle personele uitgaven inclusief externe inhuur voor het dienstonderdeel Toeslagen inclusief herstelorganisatie.

Materieel uitgaven

Dit betreft de materiële uitgaven van het dienstonderdeel Toeslagen inclusief herstelorganisatie en omvat milieudiensten voor voorlichting, trainingen, ondersteuning voor het herstel Kinderopvangtoeslagen en middelen voor de klantcontactgroep.

PM na overhevelen budgetten / uitzonderingsbudget, afhankelijk van overneming compensaties ouders

F. Toeslagen

Toeslagen is belast met de uitvoering van de zorofoes ad de huurtoeslag, de kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. Toeslagen streeft naar k aansluiting dienstverlening aan burgers, de rechtmatige toekenning van toeslagen en voldoende vervolg van procedures.

Toeslagen streeft –binnen de mogelijkheden van wet- en regelgeving – naar het vergroten van zekerheid voor mensen die toeslagen ontvangen: het toepassen van voorzichtig koninkrijk mogelijk overeen met wat de definitieve toelichting toeslag zal zijn. Nabetaalingen en vooral (grote) terugbetalingen worden zoveel mogelijk voorkomen. Dienstverlening aan toezicht zijn

aanpak gericht burgers te helpen een juiste aanvraag in te dienen en (welke) mistakes fouten te voorkomen. Door het intensiveren opzorgen en gebruiken van gegevens van derden zorgt Toeslagen ervoor dat het voorkomen zoveel mogelijk overeenkomt met wat de definitier vast te stellen toeslag zal zijn. Mensen die dat nodig hebben krijgen maximaal aangeboden, bijvoorbeeld als er complexe problemen zijn in de rechten en plichten, burgers onmiddellings de aanpak van schuldenproblematiek. De ontwikkeling van de kennis, de houding en het gedrag van medewerkers die nodig zijn voor deze handhaving gaat in 2021 onverminderd door.

Toeslagen voert zijn werk als uitvoerder van de toeslagensettingen uit op het raakvlak van beleid en maatschappij. Kennis die vanuit de uitvoering voortvloeit over de gevolgen van beleid en van wet- en regelgeving voor (groepen van) burgers, brengt Toeslagen in in de beleidsvorm. De beleidsfuncties en andere belanghebbenden worden op voet van gelijkwaardigheid betrokken in de dilemma's en keuzes waarvoor de uitvoerende functie zich geplaatst ziet. Het burgersperspectief is één van de vaste gidslijnen van de uitvoeringskeuzes waaruit voortvloeien wijzigingen van beleid, wet- en regelgeving door Toeslagen beoordeeld worden.

Naast het optimaliseren van toekenningszekerheid en meer ruimte voor maximaal en maximaal eenmalig aanpak in de dienstverlening en afhandeling wordt ook handhaving op adequaat niveau geborgd. Proactief wordt dat gericht op voorkomen of snel herstel van fouten heeft een belangrijke dienstverlenende functie. Dit moet worden gelinkerd door zorgvuldige en doortastende aanpak van het misbruik van de wetgeving en de toelagen. Het is de verschijningsvorm (fenomeen) misbruik van gegevens, zowel individueel als in georganiseerd verband, uit het Landelijk Register Kinderopvangcentra en -instellingen (LRIK), de spanningen tussen de verschillende belangen en behoeven. De focus bij de aanpak van misbruik van toelagen ligt bij de personen waarbij sprake is van het in georganiseerd verband samenspannen van aanvragers en facilitators die daarbij misbruik maken van LRIKgegevens. Bij deze fenomenen is vaak sprake van het verstrekken van vals en/of onjuist, in samenhang met toezicht wordt in deze situaties het strafrecht ingezet.

Tabel 5B Resultaatindicator voor de uitvoering Toeslagen (maatwerk-gegevens)			
Resultaatindicator	Waarde 2016	Waarde 2019	Streefwaarde 2020
Toekenningszekerheid en tijdigheid van de uitvoering			
Het percentage definitief toegelaten aanvragen dat niet leidt tot een terugkoppeling na een beslissing	93,3%	95,1%	>95%
Definitief vaststellen Toeslagen voorlopig jaar 4-1	99,3%	99,8%	99%
Afhandeling van aanvragen binnen 4 weken	94,2%	91,7%	90-95%
Afhandeling van aanvragen binnen 4 weken	98,8%	97,8%	90-95%
Percentage aanvragen dat tijdig wordt vastgesteld	99,9%	99,9%	99,9%
Aantal aanvragen productieve aanvragen	7	8	Minder aanvragen dan de vorige jaar
Beleving van burgers			
Informatie	niel	niel	niel
Aanpak van de aanvragen	niel	niel	niel
Commissie	niel	niel	niel

Doel van de prestatieindicator is niet 85% van de toegelagwerkdagen vóór 31 december van het jaar (niet de definitieve toewijzing) krijgen van het toelagjaar. De reden waarom de resterende 15% niet volledig definitief toegelend kan worden in t-1 is dat een deel van inkomens- of andere gegevens nog niet bekend zijn.

Afgehandelde bezwaren en klachten binnen Aanbesteden

Burgers kunnen klachten over het proces van aanbesteding indienen. De resultaten van de door Toelagen behandelde bezwaren en klachten zijn in de definitieve toelagen gebruikt.

Percentage toelagen dat tijdig wordt uitbetaald

Deze indicator heeft betrekking op het laatste deel van de toelagen: de uitbetaling op een stijgen van beschikking. Van tijdige uitbetaling is sprake als het voorschot voor de komende maand op de 20 van de vooraf gaande maand op de rekening van de toelaggever wordt betaald.

Afname van het aantal ernstige productieverstoringen (d en ege)

Deze indicator meet in welke mate er sprake is van ernstige productieverstoringen binnen Toelagen welke leiden tot overlast, handhaving of onrust in de informatievoorziening aan burgers en/of bedrijven. Van een productieverstoring is ook sprake wanneer er schade optreedt in de keten van het Rijk of als er afbreuk wordt gedaan aan de compliance. De doelstelling is om het aantal meldingen in 2021 te verminderen t.o.v. 2020. Bij de realisatie van de indicator wordt de impact (aantal geraakte burgers en/of bedrijven) en de ernst van de overlast in openbaar gemaakt.

Beleving van burgers

Burgers geven aan dat Toelagen hen voldoen de informatie

Deze nieuwe indicator stelt vast in hoeverre burgers ervaren dat ze door Toelagen voldoende geïnformeerd worden. Volgens de geïnformeerde beleving dat ze weten wat ze moeten doen en hoe ze het moeten doen.

Burgers geven aan dat ze adequate ondersteuning hebben ervaren

Deze nieuwe indicator geeft de mate aan waarin burgers zich adequaat behandeld voelen op basis van onderzoek naar subjectieve beleving. Om de ervaring van burgers van 2021 inzichtelijk te maken, wordt in 2020 een meetinstrument ontwikkeld.

Burgers geven aan dat zij geen klachten ervaren

Deze nieuwe indicator geeft de mate aan waarin burgers geen klachten op basis van onderzoek naar subjectieve beleving.

Burgers en bedrijven geven aan dat zij ontvankelijk optreden ervaren

Deze nieuwe indicator geeft weer in welke mate men ervaart dat Toelagen ontvankelijk optreedt.

Klanttevredenheid

De indicator klanttevredenheid meet direct na de dienstverlening hoe de persoonlijke interacties aanzien van telefoon, website en balie is beleeft door burgers. Deze meting vindt plaats door burgers te bevragen op zowel aspecten die bijdragen aan de klanttevredenheid als op de ervaren klanttevredenheid zelf. De klanttevredenheid voor het kanaal telefonie wordt voor toelagen apart berekend, de klanttevredenheid voor de kanalen mobiele en landlijn gemeentelijke diensten wordt samen berekend.

Aantal ontvangen klachten

Het aantal door Toelagen ontvangen klachten geeft een indicatie van het mogelijke aantal klachten van Toelagen in het kader van de aanvraag, voorschotverlening, muteren, oecodict, definitief toekennen en bezwaarbehandeling. Toelagen streeft ernaar het aantal ontvangen klachten van burgers jaar op jaar te verminderen.

Rechtmatigheid

Rechtmatige toekenning van toelagen

Toelagen streeft naar een rechtmatige toekenning van toelagen. Voor het rapporteren van fouten en onzekerheden gelden kwantitatieve rapportagegrenzen op artikelniveau die jaarlijks in de Rijksbegroting voorschriften worden vastgelegd. Door een snelle rechtmatige toekenning wordt de toelatingssnelheid vergroot en neemt het vertrouwen in Toelagen toe en zullen burgers meer geneigd zijn hun verplichtingen na te komen. Om de rechtmatigheid van toelagen te bevorderen wordt onder andere aandacht besteed aan de kwaliteit van bestanden van deelden die worden gebruikt. Bij toelagen wordt een vastgestelde rechtmatige behandeling door medewerkers wordt de kwaliteit van de behandeling getoetst.

4. Niet-belastinginkomen

4.1 Artikel 8 Apparaat-kemdepartement

A. Apparaatsuitgaven kemdepartement (tabel budgettaire gevolgen)
Op dit artikel staan alle personeels- en materiële uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Financien met uitzondering van de Belastingdienst (zie artikel 1), de Douane (zie artikel 8) en Toeslagen (zie artikel 13). Het omvat de verstrekkingen en uitgaven voor personeel (inclusief inhuur externen) en materieel (zoals huisvesting en ICT) voor het kemdepartement.

Tabel 10 Budgettaire gevolgen artikel 8 Apparaat-kemdepartement (bedrag in x € 1000)								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verwachtingen	265.444	281.749	283.512	286.172	274.969	276.595		277.025
Uitgaven	264.814	281.749	283.512	286.172	274.969	276.595		277.025
Personeel kemdepartement	176.425	169.934	166.215	164.724	164.595	163.891		163.011
Stipendium	10.410	10.781	10.213	10.068	10.003	9.946		9.840
Inhuur externen	12.666	7.960	7.703	7.303	7.303	7.303		7.203
Overig personeel	534	553	553	553	553	552		553
Materieel kemdepartement	78.151	68.444	67.815	65.198	64.785	64.874		65.054
ICT	9.881	10.309	10.311	12.451	12.451	12.559		12.552
Bijdragen aan SSO's	42.998	42.944	43.148	43.171	42.481	42.481		42.611
Overig materieel	25.554	30.174	30.736	29.776	29.832	29.861		29.861
Ontvangsten	63.589	62.853	61.827	61.837	61.837	61.832		61.837

Uitgaven (en verplaatsingen)

Personeel kemdepartement

Dit betreft alle personeelsuitgaven inclusief externe inhuur voor het kemdepartement.

Materieel kemdepartement

Dit betreft de materiële uitgaven van het kemdepartement en omvat onder andere ook de bijdragen aan Shared Service Organisatie (SSO's), ICT en facilitaire diensten.

De ICT-uitgaven betreffen onder andere de aanschaf, beheer en onderhoud van hardware, software en programmatuur. Het omvat ook de bijdragen voor de aan externe partijen uitbestaande ICT-dienstverlening. De structurele uitgaven, zoals onderhoud en licenties, zijn overgedragen aan het Shared Service Center ICT (SSC-ICT).

De bijdragen aan Shared Service Organisaties betreffen onder andere huisvesting (Rijswaarslopedbedrijf), uitgaven afname facilitaire voorzieningen bij het Consortium SAFIRE (een geprojecteerd centrum voor het faciliteren van het gebruik), ICT, het Financieel Diensten Centrum, bedrijfszorg en beveiliging.

Onder overig materieel vallen onder andere het omgastel van Rijswaarsloped, Domeiner Referentie Zaken (DRZ) en diverse facilitaire uitgaven.

Overvangelen

Dit post betreft voornamelijk ontvangsten vanuit ORZ en de Auditdienst Rijk (ADR). Tevens zijn er ontvangsten van departementen voor het omslagstelsel Rijksvastgoedpark en voor de verhuur van interne huisvesting.

B. Totaal overzicht apparaatsuitgaven Ministerie van Financiën

Onderstaande tabel geeft de totale apparaatsuitgaven voor het Ministerie van Financiën waar Dit betreft de apparaatsuitgaven voor het Landdepartement, de Belastingdienst, de Douane en de ZBO's van Rijk/Ts.

Voor de Waarderingskamer, de AFM en DNB wordt de volledige overheidsbijdrage gebruikt voor apparaat. Met ingang van 2015 is de overheidsbijdrage voor het financieel toezicht in Nederland afschaffen, conform kollektiesluit. De AFM en DNB ontvangen hier dus geen overheidsbijdrage meer en zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen activa's en investeringen. Zoals toezicht op de BES-landen.

Tabel A5: Totale apparaatsuitgaven Ministerie van Financiën (bedragen in € 1.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van Financiën	3.162.489	3.660.729	3.491.263	3.422.210	3.362.761	3.326.686	3.286.806
Landdepartement	3.165.256	3.568.441	3.481.581	3.412.515	3.348.348	3.314.557	3.278.054
Kerndepartement	254.614	261.740	260.512	260.172	276.309	276.965	277.251
Belastingdienst	2.511.436	2.835.112	2.642.216	2.553.058	2.562.889	2.563.285	2.496.438
Douane	166.668	171.569	169.163	169.517	175.542	175.116	173.187
Toeslagen	n.v.t.	n.v.t.	188.200	184.831	113.750	106.964	106.484
Totaal apparaatsuitgaven ZBO's van Rijk/Ts	6.211	6.462	6.762	6.866	6.762	6.762	6.712
Waarderingskamer	3.611	1.807	1.807	1.807	1.802	1.802	1.807
AFM	480	340	363	363	363	363	363
DNB	1.660	2.000	2.592	2.592	2.592	2.592	2.592
NIFI	6.770	5.000	5.300	5.000	5.000	5.000	5.000

C. Apparaat uitgaven kerndepartement per directoraat-generaal
In onderstaande tabel worden de apparaatsuitgaven van het kerndepartement per directoraat-generaal (DG) uitgesplitst. De apparaat uitgaven van het directoraat-generaal Belastingdienst wordt verantwoord op artikel 1 Belastingen, artikel 8 Douane en artikel 13 Toeslagen.

Tabel A2: Apparaat uitgaven kerndepartement DG (bedragen in € 1.000)		2021
Totaal kerndepartement		361.119
Generaal Treasurie		25.613
DG Rijksbelasting		28.892
Wettelijk kader		498.781
DG Faculté Zelf		21.147

4.2 Artikel 10 Nsg overweld

A. Budgettaire gevolgen

Budgettaire gevolgen artikel 10 Nsg overweld: 10 miljoen € (10.000)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	0	314.162	154.332	214.130	114.371	101.438	84.446
Uitgaven	0	269.172	154.334	207.375	114.371	101.438	84.446
Overig	0	269.172	154.334	207.375	114.371	101.438	84.446
Overblijfsel	0	17079	-6.397	10.209	5.441	6.930	4.077
Rechtspraak	0	13.265	6.713	12.237	5.836	7.102	7.04
Programma overzichten	0	174.230	160.766	122.259	44.911	30.101	25.207
Apparaat overzichten	0	3.679	34.522	69.626	64.763	60.005	44.038
Omvangsten	0	0	0	0	0	0	0

B. Toelichting op de financiële instrumenten

Vanuit dit artikel wordt de bij eerste suppletore begroting 2020 toegak en de
 Inkomsten (bijdragen) naar de belasting- en apparaten (bijdragen) vervoerd.
 Rijksrekeningen 2020 heeft het kabinet reeds in de begroting 2020
 de compensatie van ouders en het herstellen van toelagen en voor de
 transitie en structurele verscherping van de Belastingdienst, Toelagen,
 Douane en het Kemdepartement, ben de el van deze middelen (el gere-
 veerd op artikel 10 Nsg overweld. Voor de staen op d artikel el midde en
 gereveerd voor de uitvoering (kosten) van de maatregelen. Dit artikel
 is tevens bedoeld om even te el onzekerie ontv. keling en binnen de
 begroting van Financiën op te vangen.

5. Beleidsartikelen Nationale schuld

5.1 Artikel 15 Financiering en staatschuld

A. Accepterbare gevolgen

Tabel 40 Ouderwetse gevolgen van beleid: artikel 15 Financiering staatschuld (bedragen in € 1 mln.)							
	12	11	1	11	12	10	14
Verdrachten	0	0	0	0	0	0	0
Urgen	0	0	0	0	0	0	0
Programma's	0	0	0	0	0	0	0
Financiële instrumenten	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0

B. Toewijding van de financiële instrumenten

A. Algemene doelstelling

Schuldfinanciering tegen zo laag mogelijke kosten onder acceptabele risico's voor de begroting.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor de financiering van de staatschuld. Het doel is om de schuld tegen zo laag mogelijke kosten met een acceptabel risico voor de begroting te financieren. De wettelijke basis voor deze uitvoerende rol is geregeld in de Comptabiliteitswet 2016¹⁹. Het Agentschap van de Generale Trésorerie van het Ministerie van Financiën is namens de Minister van Financiën verantwoordelijk voor de financiering van de staatschuld.

De doelstelling van artikel 15 sluit aan bij de internationaal geaccepteerde uitgangspunten voor schuldmanagement, zoals verwoord door het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank in de Revised Guidelines for Public Debt Management²⁰. Voor de uitvoering van de schuldfinanciering wordt steeds voor meerdere jaren een beleidskader vastgesteld dat is gebaseerd op twee belangrijke pijlers: het financieringsbeleid en het renterisicobeleid.

Het financieringsbeleid dient er vooral toe het (her)financieringsrisico en het liquiditeitsrisico te beheersen en mitigeren. Het bestaat uit de regels en randvoorwaarden die het Agentschap kan toeblijven het gebruik van financiële instrumenten voor het financieren van de staatschuld. Ze valt niet alleen de keuze voor de schuldinstrumenten en de looptijd heronder, maar bijvoorbeeld ook de communicatie naar investeerders. Dit versmaakt als volgt: renterisico, het financieringsbeleid, de renterisico's, de renterisico's en het liquiditeitsrisico. Het kan de voorwaarden voor het Agentschap in flexibel mogelijk zijn in de uitgifte van nieuwe leningen, om bijvoorbeeld veranderingen in de financieringsbehoefte gedurende het jaar op te kunnen vangen.

¹⁹ D.G. 2017-10.

²⁰ IMF Revised guidelines for public debt management, April 2014. Zie <https://www.imf.org/external/pubs/ft/gd/2014/01/>.

Het renterisicokader heeft als belangrijkste doel het beheersen van het renterisico, het risico dat de rentelasten op de staatsschuld stijgen door veranderingen in de rente. Gemiddeld genomen geldt dat hoe langer de looptijd van een lening, hoe lager het risico voor de begroting. Immers, bij gemiddeld langere financiering is het gedeelte van de staatsschuld dat jaarlijks opnieuw gefinancierd moet worden, en waarvoor dus de rente op nieuw moet worden vastgesteld, lager. Hierdoor werken tegemellende renteontwikkelingen minder schadelijk door in de rentelasten. Echter, hoe langer de looptijd van een finaal ruilingsinstrument, hoe hoger de rentelast naarmate de rentelasten zijn. En met daarom steeds een optimale afweging gezocht moeten worden tussen kosten en risico.

Naast bovengenoemde risico's en kenmerken houdt het Agentschap bij het opstellen van het beleid ook verder rekening met meer andere uitkomsten, variaties in (lagen participatie) en operationele risico's.

Voor de nadere invulling van de schuldfinanciering wordt op basis van het beleidskader jaarlijks in december het financieringsplan gepubliceerd. In de zogeheten 'Outlook'. Daarin wordt aangegeven wat, in het komende kalenderjaar, de verwachte financieringsvormen zijn en hoe het Agentschap de schuldfinanciering zal uitvoeren. De omvang van de kapitaalmarktfinanciering ligt dan (binnen een bepaalde bandbreedte) voor een jaar vast. In 2025 zal hier een uitzondering op vanwege coronakwesties en update van financieringsplannen gebeuren. Rekeningen in de financieringsbalans worden vervolgens opgevangen op de geldmarkt. Deze werkwijze maakt de schuldfinanciering consistent en transparant en draagt daarmee bij aan het betrouwbare imago van de Nederlandse Staat op de financiële markten.

Prestatie-indicatoren en kergetallen

Het beleidskader voor de periode 2020-2025 kent twee indicatoren: de gemiddelde looptijd van de schulden en swappremie en het renterisicobedrag (RRB). Zoals verder toegelicht, zegt de looptijd iets over de afwikkeling tussen kosten en risico op de langere termijn, het RRB is het deel van de schuld- en swappremie waarmee binnen 12 maanden de rente opnieuw vastgesteld moet worden, uitgedrukt als percentage van de schuld. Het RRB zegt daarmee iets over het renterisico op de korte termijn.

Voor de periode 2020-2025 zal worden ingespeeld op een gemiddelde looptijd van de schulden en swappremie van 6,8 jaar (eindstand 2019) richting de 8 jaar (eind 2025) met een bandbreedte tussen de 6,0 en 8,0 jaar. De grens voor het renterisicobedrag (RRB) is in het nieuwe beleidskader verhoogd van 18% naar 20%.

Perfomantie en risico van de schuldfinanciering 2019-2025

	2019	2020-2025
Gemiddelde looptijd staatsschuld (in jaren)	6,8	8,0 (0,0)
RRB (max.)	18%	20%

C. Beleidswijzigingen

Voor de komende vijf jaar (2020-2024) en met 2025 is een nieuw beleidskader ingesteld. In 2025 zal het kader door middel van een beleidsdoorlichting voor het gehele artikel 11 integraal worden geëvalueerd. Daarnaast zal het Agentschap minimaal tweejaarlijks een interne evaluatie uitvoeren. Dit

²⁷ Kennisatlas 8 2019-2020, 30-01-2020, nr. 10.

hiertekens om met elkaar te versnellen en flexibeler te kunnen inspelen op ontwikkelingen in de markt bij voorbeeld ten aanzien van milieubeleid, liquiditeit en om economische en budgetaire ontwikkelingen en vooruitzichten sneller tot uitdrukking te laten komen in het beleidskader voor de financiering van de Staatsschuld. Op die manier wordt dit bereikt dat steeds op basis van de dan geldende omstandigheden wordt besloten of bijstelling van het beleidskader gewenst is, zonder hiervoor een precieze reactiefunctie vast te leggen. Hiermee wordt ook voldoende flexibiliteit gecreëerd, waarvoor het belang benadrukt is in de beleidsvoorafdeling.

De verlenging van de gemiddelde looptijd richting de 8 jaar zal geleidelijk plaatsvinden, waarbij de looptijd kan fluctueren binnen een bandbreedte van 6 tot 8 jaar. Dit geeft het Agentschap de ruimte om die uitgiftekeuzes te maken die passen bij de voorkeuren van de markt en in het belang zijn van een efficiënte financiering van de Staatsschuld, zonder dat daarbij nog grote schaal renteswaars moeten worden ingezet. Dit is in lijn met de aanbevelingen uit de beleidsdoorlichting van 2019. In het financieringsplan dat het Agentschap jaarlijks publiceert in december, zal steeds een indicatie worden gegeven van de uit te geven leningen voor het komende kalenderjaar.

In het nieuwe beleidskader is de grens voor het renterisicobedrag (RRB) verhoogd van 15% naar 30%. Het RRB zal in de komende periode tijdelijk oplopen als gevolg van de reïnterstellings van de huidige renteswaarsportefeuille. Een deel van de renteswaars waarop een vaste rente betaald wordt loopt in de komende jaren ten einde waardoor naar verhouding meer variabele rente betaald moet worden en het korte termijn rentes oortoneemt. In beginsel betekent dit dat renteswaars oplopen (negatief en positief) om grotere impact kunnen hebben op de overvloedige onderaan onder het huidige beleidskader. Kanttekening hierbij is dat de renteswaars op derivaten waaronder renteswaars, niet relevant zijn voor het EMU's also, wel zal een eventuele toename of afname van de swapposities van invloed zijn op het inkomen van de EMU's-schuld.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

PM: Onderstaande tabel is 3 met toelichting in Emoot nog aangepast worden

Tabel Duitbare gevolgen van beleid wettelijk 17: financiering staatschuld (bedragen v.w. 1 mln)							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	40.028	34.812	21.169	20.211	20.011	21.025	11.269
Uitgaven	40.028	34.812	21.169	20.211	20.011	21.025	11.269
waarmee lenen/lenen afn.			PM%				
Onderdelen	16	16	16	16	16	16	16
Overige kosten	16	16	16	16	16	16	16
Rechts	5.646	5.022	4.249	4.281	3.229	3.852	3.619
Rechts van de schuld	5.629	5.019	4.246	4.281	3.228	3.850	3.618
waarmee lenen/lenen afn.	23	0	0	0	0	C	0
Rechts van de schuld	1	0	0	0	0	C	0
Lezingen	34.276	29.804	16.946	20.714	24.782	20.717	15.283
Lezingen van de schuld	34.259	29.786	16.928	20.714	24.765	20.700	15.265
Mutuele sluitende schuld	4.823	0	0	0	0	C	0
Ontvangsten	22.215	126.327	25.578	36.835	37.302	35.062	17.025
Rechts	1.541	1.514	1.236	1.366	1.256	871	617
Rechts van de schuld	148	424	806	361	425	252	83
Rechts van de schuld	1.066	1.066	1.042	1.375	831	614	834
Lezingen	21.028	124.813	24.342	35.469	36.046	34.191	16.408
Lezingen van de schuld	21.008	124.813	24.342	35.469	36.046	34.191	16.408
Mutuele sluitende schuld	0	0	0	0	0	C	0

Budgetbeoordeling

De budgettaire ontvangsten en uitgaven met betrekking tot de algemene doelstelling bestaan uit renteontvangsten en -betalingen als gevolg van transacties op de geldmarkt en de kapitaalmarkt. Omdat de verplichtingen voornamelijk voortvloeien uit de in het verleden opgebouwde schuld is de budgettaire uitval voor uitleningen gering. De uitgaven zijn voor 99,96% als juridisch verplicht aan te merken. Stokleningsverplichtingen (€ 18,5 mln.) zoals advieskosten en drukkosten, zijn niet juridisch verplicht.

Aangezien de betalingsverplichtingen van de aangepaste staatschuld voortvloeien uit beleids- en bedrijfsvoeringuitgaven die ten bate van andere begrotingen komen, heeft een verplichting in de begroting (als begrotingspost) voor de begroting van Nationale Schuld noch uit het oogpunt van budgettaire balansering, noch uit het oogpunt van budgettaire eenzijdigheid opzichte van het staatsbestel. Om die reden is in de Compabiliteitswet 2010 bepaald dat voor de uitgaven ten bate van de begroting van Nationale Schuld de verplichtingen in een jaar gelijkgesteld mogen worden aan de uitgaven in dat jaar.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven en ontvangsten

Rechts

Rechts van de schuld

Onder vaste schuld wordt schuld met een non-pronkelijke looptijd langer dan een jaar verstaan. De vaste schuld bestaat voornamelijk uit Nederlandse staatsleningen (Dutch State Loans, DSLs), waarvoor de rentelasten voor een groot deel vastliggen. Deze rentelasten zijn grotendeels het gevolg van de kortrenteketting en schuldoopbouw uit het verleden, en van de keuze die toen gemaakt dijn in het financieringsbeleid en het risicomanagement.

Rentelasten en -baten vlottende schuld

Onder vlottende schuld wordt schuld verstaan met een non-pronkelijke looptijd korter dan een jaar. Deze schuld bestaat voor het grootste deel uit schakelcertificaten met een looptijd van 3 tot 6 maanden (Dutch Treasury Certificates, DTICs) en Commercial Paper¹¹ (CP) meestal met een looptijd tussen een week en drie maanden. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om te doenji overnemen van lenen en gewin van een schakelcertificaat uit te wisselen in de geldmarkt. Elke drie jaren terug bij positieve rentestanden, werd op de kortlopende leningen rente betaald, en op de uitgegeven middelen rente ontvangen. Echter, door de negatieve rente op de geldmarkt is het nu andersom. Om die reden wordt de verlating van de rente vlottende schuld voor de jaren 2020-2022 geschat op meer dan de rentebaten. Verder vallen ook de rentebaten over de overgenomen leningen aan ABN AMRO (voorheen Fortis Bank Nederland) onder deze rubriek.

Uitgeven en ontvangsten voortijdige herleniging schuld

Uit schikkingen en oververlegingen kunnen DSLs ingekocht worden. Op die manier kunnen grote pieken in de aflossingen worden verkleind en kunnen aflossingsmomenten worden geselecteerd die beter aansluiten bij de kasstroom. Het gaat hier alleen om DSLs die op het moment van aankoop in de komende 24 maanden periode afgedaald zouden worden. Het verschil tussen het nominale bedrag dat wordt ingekocht en het bedrag dat daarvoor wordt betaald, wordt tot de verminderingen van rentebaten gerekend. Voor juist oververlegingen zijn niet-BMU-schuldprestaties, omdat zij als een financiële transactie worden beschouwd.

Uitgeven en ontvangsten derivaten lang

Binnen het renterisicobebod is een stroefreuzende portefeuille van de gemiddelde looptijd van de schuldportefeuille en een maximaal waarde voor het RRE. Rentederivaten worden gebruikt om op deze waarde bij te sturen. Op deze derivaten wordt zowel rente ontvangen als betaald. Wanneer er per saldo rente betaald respectievelijk ontvangen wordt, wordt dit tot de rentelasten respectievelijk rentebaten en derivaten gerekend. In 2020 zijn voor de renten op rentebaten voorzien. Deze rentebaten tellen sinds de overgang naar nieuwe Europese boekhoudregels in september 2014 niet meer mee in de bepaling van het BMU-schuld. Zij hebben wel invloed op de BMU-schuld.

Uitgeven en ontvangsten derivaten kort

¹¹ CP is een geldmarktinstrument dat wordt uitgegeven en verhandeld op de kortlopende DTIC- en RRE-uitgifteprogramma's. Bovendien bestaat de mogelijkheid CP uit te geven in vreemde valuta. CP is een vervolg op het DTIC-programma voor wat betreft schuldbeheer met renterisicobepalen.

De Staat geeft kortlopend schuld papier uit met looptijden variërend van enkele dagen tot maximaal 12 maanden. Op basis van evaluaties is bepaald dat het optimaal is om de geldmarkt te financieren tegen daggeldtarief. Daarmee worden Eon-Bi-swaps afgesloten. Eon-Bi is de afkorting van Euro Overnight Index Average. Eon-Bi is het vendagsse interbankaire rentetarief voor het Europees gebied. Ook hier is eeld dat het saldo van de rentebaten en -lasten wordt weergegeven.

Uitgeven en ontvangen: voortijdige beëindiging van lenen

Uit overwegingen van risicomanagement kan besloten worden om renteswaps met een positieve marktw waarde voortijdig te beëindigen. Bij het voortijdig beëindigen van een renteswap met positieve marktw waarde wordt de netto toekomstige waarde van alle toekomstige rentestroom in één keer ontvangen. Deze toekomstige renten stroom is de waarde van de Europese boekhoudregels. In september 2014 niet meer mee in de bepaling van het BMU-saldo. Zij hebben wel effect op de BMU-schuld. De opbrengsten uit voortijdige beëindiging van swaps worden niet geraamd omdat van tevoren niet bekend is in welke mate van instrumenten gebruik wordt gemaakt.

Leningen

Aflossing vaste schuld

Ieder jaar wordt een deel van de vaste schuld afgelost omdat het einde van de looptijd van leningen wordt bereikt. Daarnaast kan van uit cash management overwegingen besloten worden GSLS ook s voorreedsge af te lossen.

Uitgifte vaste schuld en auster geldmarkt

De financiering van de uitgifte van vaste schuld is gebaseerd op de jaarlijkse financieringsbehoefte. De financieringsbehoefte bestaat uit de omvang van de af te lossen vaste schuld, de uitstaande schuld op de geldmarkt van het jaar ervoor en de raming voor het komende jaar van de uitstaande schuld op de geldmarkt. Het is niet bekend dat de uitstaande schuld op de geldmarkt gelijk blijft en het resterende deel van de financieringsbehoefte op de kapitaalmarkt wordt gedekt door de uitgifte van GSLS. In de veronderstelling muteert de geldmarkt niet, maar blijft gelijk. De verandering in de verhouding tussen financiering op de geldmarkt en financiering op de kapitaalmarkt wordt jaarlijks bekend gemaakt bij de publicatie van het financieringsplan staat en is in december.

Opdrachten

Overige kosten

Het leeuwendeel van de overige kosten bestaat uit provisiekosten voor de Primary Dealers. De Nederlandse Staat maakt gebruik van een stelsel van nominale 130 banken (de Primary Dealers en Single Market Specifits) voor de distributie en promotie van Nederlandse staatsleningen. De Primary Dealers verplichten zich onder andere om GSLS af te nemen, te verspreiden en te promoten. To: de verplichting en benoemen ook een maandelijke rapportage over de verspreide activiteiten op de secundaire markt en het quoteren van prijzen voor GSLS en DTGS.

6.2 Artikel 12 Kasbeheer

A. Budgettaire gevolgen

Tabel 66 Budgettaire gevolgen van beleid – artikel 12 Kasbeheer (bedragen x € 1 mln.)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0
Jugendaanpak	0	0	0	0	0	0	0
Landbouwsysteem	0	0	0	0	0	0	0
Verkenning programma's	0	0	0	0	0	0	0
Verkenning programma's	0	0	0	0	0	0	0
Agriopolitie	0	0	0	0	0	0	0
Verkenning programma's	0	0	0	0	0	0	0
Verkenning programma's	0	0	0	0	0	0	0
Overeenkomsten	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

B. Toelichting op de financiële instrumenten

A. Algemene doelstelling

Cyris is een kasbeheer van het Rijk en van de instellingen die aan de schatkist zijn gelieerd.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Financiën is verantwoordelijk voor het beheer van publieke middelen en de bijbehorende geldstromen. Het doel is te zorgen voor een doelmattig en risicootmijnd kasbeheer van het Rijk en de deelnemers aan het schatkistbankieren, en een reductie van de EMU-schuld. De wettelijke basis is geregeld in de Comptabiliteitswet 2016¹, nadat is toegevoegd in de Regeling schatkistbankieren (RWB) en andere afspraken over (voor RWB), de Wet financiering decentrale overheden² (voor decentrale overheden), de Wet financiering sociale verzekeringen³ en de Zorgverzekeringswet⁴ (voor sociale fondsen) en de Regeling Agentschappen⁵ (voor agentschappen).

Het kasbeheer is onder te verdelen in het schatkistbankieren en het betalingsverkeer van het Rijk.

Bij schatkistbankieren heeft de Minister van Financiën een beleidsmatige uitvoerende rol. De uitvoering van het schatkistbankieren is belegd bij het Agentschap van de Generale Tesauro. Schatkistbankieren houdt in dat deelnemers hun middelen aanhouden bij het Ministerie van Financiën (de schatkist) en niet langer bij private partijen buiten de schatkist. Publieke middelen verlaten de schatkist niet eerder dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke sector. Door het samenbrengen van de financiële ringen behoeft de overallocatie van de collectiesector wordt

¹ Wet 2016-109.
² Wet 2017-64-10.
³ Wet 2015-101.
⁴ Wet 2015-101.
⁵ Wet 2015-101.

de balans van de banken in het mogelijk gehouden. Onder voorwaarden kunnen sommige partijen een deelname binnen het schikstelsel krijgen.

Het betalingsverkeer van het Rijk wordt door commerciële banken uitgevoerd. Per toek wordt hierop het betalingsverkeer dat verdeeld is over vier perioden, aanbested. Het Ministerie van Financiën adviseert deze aanbestedingen. Door de aanbesteding worden banken geïnteresseerd in hun diensten tegen een gunstige prijs-kwaliteitsverhouding van te bieden. In 2001 zal per jaar 10 (honderd) miljard verkeer worden aanbested.

Prestatie-indicatoren en kergetallen

Voor het schikstelsel zijn nog geen prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het Agentschap onderzoekt dat een goede indicator van nut kan zijn bij het bepalen of beleid doeltreffend en doelmatig is uitgevoerd. Het definiëren van een goede indicator hangt nauw samen met het besluiten van betrouwbare data voor de verantwoording. Hierover is in 2019 een aanbesteding gedaan om een nieuw systeem (het flow management systeem) voor het schikstelsel te implementeren. Dit nieuwe systeem is bedoeld om de operationele processen van schikstelsel te vereenvoudigen en efficiënter te maken. Deze aanbesteding heeft echter niet geleid tot voldoende omzetvermindering, waardoor besloten is een nieuwe aanbestedingsprocedure te starten. Deze zal naar verwachting pas in 2020 worden afgerond. Door deze vertraging zijn de indicatoren op dit moment nog niet voldoende om in de begroting van 2021 een goede prestatie-indicator te plaatsen. Wel kan het schikstelsel worden onderzocht kergetallen die laten zien hoeveel deelnemers er zijn, wat de omvang is van de aangegane en uitgegeven middelen en wat de bijdrage was aan het recupereren van de schuldschuld. De schuldschuld bestaat uit de schuldschuld van de schuldeisers van de schuldeisers van de schuldeisers. Omdat de deelnemers aan het schikstelsel een klein aantal financiële middelen bij het Rijk aanhouden, heeft het Rijk minder te lenen. Het gevolg is dat de omvang van de totale externe schuldschuld van de hele collectieve sector daalt en daardoor de EMU-schuld afneemt.

Tabel 4C Deelnemers en omvang middelen (ultimo 2019)

	Aantal deelnemers	Overstijgt middelen in rekening-courant en deposito (miljoen)	Verstrijkt krediet in rekening-courant en deposito (miljoen)
		(Schulden x € 1 milj.)	(Schulden x € 1 milj.)
Agentschappen	28	24	8,9
RWT's en derden	236	8,4	4,2
Sociale fondsen	3	8,8	10,1
Deelnemers overheid	108	19,4	
Totaal	401	20,7	21,3

Tabel 4C EMU-schuld (ultimo 2019)

In miljarden euro	450,7 milj.
In procenten GDP	3,0%

C. Beleidswijzigingen

In 2021 zijn geen beleidswijzigingen voorzien.

D. Budgetaire gevolgen van beleid

PM: Onderstaande tabel is D met toelichting in E met nog aangepast worden

Tabel Budgetaire gevolgen van beleid (art. 12, paragraaf 1, onder a) en 1, onder b)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verplichtingen	1.564	1.552	1.511	1.511	1.538	1.595	1.553
Uitgaven	1.284	1.296	1.321	1.331	1.338	1.335	1.332
Waarvan: uit de kas van de Rijksoverheid			100%				
Rente	39	31	31	31	30	25	22
Rente lastenheer	39	31	31	31	29	25	22
Leeningen	1.212	1.269	1.240	1.240	1.260	1.266	1.269
Verrekenbare leningen	1.212	1.269	1.240	1.240	1.260	1.266	1.269
Mutaties in rekening-courant en deposito's	45	3.545	0	0	0	0	0
Mutaties in rekening-courant en deposito's	45	3.545	0	0	0	0	0
Ontvangsten	16.915	1.917	5.716	5.034	1.972	3.393	1.927
Rente	110	105	54	89	84	84	84
Rente lastenheer	110	105	54	89	84	84	84
Waarvan: bij de Rijksoverheid	1	0	0	0	0	0	0
Leeningen	352	1.230	506	1.154	308	1.002	1.150
Ontvangsten uit leningen	352	1.230	506	1.154	308	1.002	1.150
Mutaties in rekening-courant en deposito's	2.813	0	4.716	1.102	280	1.302	3
Mutaties in rekening-courant en deposito's	2.813	0	4.716	1.102	280	1.302	3

Budgetflexibiliteit

De uitgaven en ontvangsten op dit artikel zijn voor 100% als onderdeel van de kas van de Rijksoverheid. Alleen de ontvangsten en leningen zijn juridisch verplicht omdat deze volgen uit de leningen, deposito's en rekening-courantregelingen die deelnemers bij de schatkist aanhouden. De andere uitgaven en ontvangsten volgen ook uit de toename of afname van de middelen die door deelnemers in de schatkist worden aangereikt of uit de schatkist worden geleend.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Uitgaven en ontvangsten

De totale uitgaven en ontvangsten zijn afgeleid uit de onderdelen: rente, leningen, en mutaties in rekening-courant en deposito's.

Rente

Onder de rentelasten vallen de rentebetalingen van het Rijk aan de deelnemers van de schatkistleningen. Deelnemers ontvangen rente over een positief saldo op hun rekening-courant en op de deposito's die ze bij de schatkist hebben geplaatst. De rentebelastingen bestaan uit de door deelnemers aan het Rijk betaalde rente op leningen en op reeds afgerolde leningen. De verwachte rentelasten zijn in 2021 lager dan de

verschillen rentelasten. Dit komt door de lage rentes en, waarvoor de Staat wettig betaalt op positieve saldi. Leningen hebben langere looptijden met bijbehorende hogere rentes waardoor de rentelasten in 2021 hoger zijn dan de rentelasten. **PM:** Bovendien is er nu nog aangestipt worden in een latere versie alom verduidelijk hierover is.

Leningen

De post leent het inkome leningen en uitkeringen aflossingen geven de geraamde uitgave van nieuwe leningen (uitgave voor het Rijk) en de aflossingen op eerder afgesloten leningen (ontvangst voor het Rijk) weer. Als leningen voortijdig worden beëindigd dan worden deze afgelost tegen de marktprijs van de lening op dat moment of een boetebedrag, hierdoor kan gedurende het jaar een netto uitgave of ontvangst voor het Rijk ontstaan. Deze verschillen gekenmerkt als uitgaven of ontvangsten bij voortijdige beëindiging.

Mutaties in rekening-courant en deposito's

Deposita toename en afnamesaldi in rekening-courant¹⁹ en deposito's²⁰ geven het bedrag weer dat naar vervalding door als deelnemers in de schakel wordt gestort (ontvangst voor het Rijk) of juist wordt ogenomen (uitgave voor het Rijk). Voor 2021 wordt een instroom van middelen, en dus inkomsten voor het Rijk, van € 4,7 miljard geraamd. Deze instroom wordt veroorzaakt door dat verwacht wordt dat de sociale fondsen meer inkomsten dan uitgaven hebben.

¹⁹ Een rekening waarop de bij- en afvloeiingen van de beschikkingen en de betalingen/ontvangsten van deposito's en eventuele leningen plaatsvinden en het geeft daarmee de orderings balans die verhouding is met tussen de deelnemers van het schakelbankreken en het Ministerie van verkeer.

²⁰ Een deposito is saldi die door een deelnemer van schakelbankreken aan een versterktvergaderingen van een beschikking bij de ontvanger. De looptijd van een deposito kan variëren van enkele tot meerdere jaren.

6. Bijlagen

Bijlage 1: ZBO's en RWT's

Tabel 47 Overzicht Zelfstandige Beroepsverenigingen en RWT's opgenomen in de Wet 478, Toek (vrijland onder het Ministerie van Financiën)					
Naam organisatie	RWT/ZBO	Begrijpingsartikel	Begrijpingsparagrafen	Uitgevoerde evaluatie ZBO of de uitgevoerde evaluatie RWT's	
Waarborgedokter	ZBO en RWT	Artikel 1	2.212	Een	2020
Autonome Financiële Medici (AFM)	ZBO en RWT	Artikel 2	600	Een	2021
De Nederlandse Raad van Juristen (NRJ)	ZBO en RWT	Artikel 3	1.107 + eenzijdige bijlagen	Een	2021
Dichting	RWT	Artikel 2	0	Evaluatieplicht met van toepassing	Evaluatieplicht met van toepassing
Nederlands Bureau der Medische Geneeskundigen (NBG)	RWT	Artikel 3	0	Evaluatieplicht met van toepassing	Evaluatieplicht met van toepassing
Gemeente Land en de Nederlandse Landbouw (GLN)	ZBO	Artikel 3	0	Een	2020
Stichting de Nederlandse Landbouw (NLB)	RWT	Artikel 3	0.000	Evaluatieplicht met van toepassing	Evaluatieplicht met van toepassing

Tabel 48 Overzicht Zelfstandige Beroepsverenigingen en RWT's opgenomen in de Wet 478, Toek (vrijland onder de andere ministeries)				
Naam organisatie	Ministerie	RWT/ZBO	Begrijpingsartikel	Begrijpingsparagrafen
Kadaster	Grondwet Zaken en Kantoorregistratie	ZBO en RWT	Artikel 1	PM
Kantoor van de Kadaster	Grondwet Zaken en Kantoorregistratie	ZBO en RWT	Artikel 1	PM
NDV	Grondwet en Wet 478	ZBO en RWT	Artikel 1	PM
Vrijland 478	Grondwet en Wet 478	RWT	Artikel 1	PM
Autonome Consumenten Medici (ACM)	Grondwet Zaken en Kantoorregistratie	ZBO	Artikel 2	PM
Autonome Persoonlijke Geneeskunde (APG)	Grondwet en Wet 478	ZBO	Artikel 2	PM

Tabel 80 Uitgaven besteden ik d. 1 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Sf rd onfwpiegroting 2020	2344.638	2712.183	2 071.887	1.616.638	1.008.723	2420
Mutatie indentele suppleante begroting	- 229.00	- 229.00	- 75.00	- 5.000	- 4.000	
Mutatie te suppleante begroting 2020	216.603	504.600	126.205	256.158	234.720	
Nieuwinitiatief:						
Individueel keuzebudget	69.500					
Kasschuiven	- 26.903	11.900	15.500			
Leren en persoonlijke	83.084	70.777	75.498	76.132	74.000	
Tweeling tegevoegental						
Tweeling		- 110.126	- 65.307	- 63.548	- 63.548	
Tweeling (compensatie oorders en onroerendgoederen)	59.675		6.548			
Overige jaarlijkse voorspellingen en compensatie		10.072	59.105	28.121	28.558	
Tweeling en eenjarige middelen afkanten			- 108.000	71.032	8.100	
Tweeling en eenjarige middelen afkanten			42.00	43.502	43.008	
Tweeling Douane en dield		- 71.307	- 71.307	- 71.307	- 71.307	
Onderliggende uitgaven	27.421	13.415	14.541	16.000	16.500	25.08.010
Sf rd onfwpiegroting 2021	2.442.981	3.126.688	1.856.448	1.972.910	1.940.441	2.509.610

Tabel 80 Omvang van de 10-10-10 (bedragen x € 1000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Sf rd onfwpiegroting 2020	156.444.315	156.359.795	145.118.196	175.084.472	174.925.944	
Mutatie van eenjarige middelen	- 78.008	- 78.008	- 78.008			
Mutatie van de begroting	- 910.00	- 2079.00	- 494.00	- 39.000	- 20.000	
Mutatie te suppleante begroting 2020	- 541.518	215.445	716.476	312.274	312.274	
Nieuwinitiatief:						
Belasting en invorderingsre	- 5747	- 5.075	- 5.111	- 6.304	- 6.304	
Schuldengroening	1.617	6.475	6.475	15.393	15.393	
Tweeling en eenjarige middelen						
Sf rd onfwpiegroting 2021	155.066.842	156.359.795	145.640.604	175.316.634	174.755.988	174.763.084

Tweeling belangrijke maties

Uitgaven

Individueel keuzebudget

In het jaar Rijk 2018-2020 zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020. De overgang naar het IKB is de indentele tot hogere personeeluitgaven in 2020, omdat onder het IKB het salaris van de eenjarige middelen werd verhoogd. Het kabinet heeft in 2019 besloten de departementen te compenseren voor deze extra uitgaven.

Kasschuiven

Prinzipiële keuzes van de Kamer. Het betreft onder meer een verschuif van de middelen die beschikbaar zijn voor het project Biennet, verschuiven van de implementatie van de EU-richtlijn betreffende e-commerce.

Loon- en prijsbijstelling

De **branches 2020** van de loon- en prijsbijstelling is in de thans lopende begroting toegevoegd aan de begroting van Financien (artikel 10). De loon- en prijsbijstelling wordt nu naar nieuw verdund verspreid.

Vorming begrotingsartikelen Toeslagen

Zoals in de Kamerbrief 'Verbeterd inzicht in de begroting van Financien (KB)' van 26 juni j. is vermeld, wordt er een eigenstandig begrotingsartikel ingericht voor Toeslagen (artikel 13). Met deze kan binnen de activiteiten van, en de inzet van beschikbare middelen voor Toeslagen beter worden verantwoord en door de Kamer worden gevolgd. De directe uitgaven die door het dienstonderdeel Toeslagen, inclusief de herstelcompensatie, worden gedaan, worden overgenomen van artikel 1 naar artikel 13. Op termijn zullen in het nieuwe begrotingsartikel ook de uitgaven worden opgenomen van dienstonderdelen binnen de Belastingdienst die taken verdragen die aan het toelagenproces ondersteunend zijn, bijvoorbeeld op het gebied van facilitaire zaken, ICT, de Delen van de loon- en prijsbijstelling en inrichting.

Toeslagen (compensatie ouders en uitvoeringskosten)

Zoals samengevat in 'Kobindsprekatie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen', het rapport van de ADR en het 'Zwartboek' en zoals vermeld in de thans lopende begroting van Financien, neemt het kabinet besluiten middelen beschikbaar te stellen om de gevolgen van de hersteljaar van de Belastingdienst te compenseren en de hersteljaar van het toelagenartikel zo veel mogelijk te compenseren. Dit bedrag wordt over de jaren 2020, 2021 en 2022 € 350 mln. voor compensatie aan ouders, waarvan € 200 mln. in 2020. Hiernaast is € 20 mln. extra beschikbaar gesteld op artikel 10 als gevolg van het besluit tot toestemming van O&S-compensatie. Deze middelen zijn gekoppeld op artikel 10 (nog onverdeeld, in afwachting van besluitvorming naar de variantenwijziging van deze middelen). Er wordt nu € 50 mln. in 2020 overgeheveld naar artikel 1 ter dekking van uitgaven voor de 8.000 CAF-gerelateerde dossiers en de meest ernstige gevallen in 2020. Daarnaast zijn er middelen beschikbaar gesteld, cumulatief € 110 mln., voor de uitvoeringskosten ervan door Toeslagen. De middelen in 2022 (€ 20 mln.) die nog gereserveerd stonden op artikel 10, worden nu overgeheveld naar artikel 1 (ca. € 7 mln.) en artikel 13 (ca. € 13 mln.).

Meerjarige uitvoeringskosten e-commerce

De EU-richtlijn betreffende e-commerce moet op dit moment per 1 januari 2021 geïmplementeerd zijn. De richtlijn betreft het meten van budget voor de uitvoeringskosten die hiermee samenhangen. De overige uitvoeringskosten worden op artikel 8 (Nieuwe begroting).

Toelassing meerjarige middelen IV-organisatie

Voor het op orde brengen van de Belastingdienst zijn er in de 1ste supplementaire begroting middelen beschikbaar gesteld voor de Iv-organisatie (onder de noemer 'borgen stabiliteit cruciale processen Belastingdienst'). Dit aangetrokken ICT aan de beste staat van een goede uitvoering van de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst. In deze processen worden de gegevens van 16 miljoen burgers en 1,5 miljoen bedrijven verwerkt en uiteindelijk resulteert dit in 1 miljard belastinginkomsten per dag en honderden miljoenen transacties per jaar. Die bask moet daarom op orde zijn. De middelen voor de jaren 2022 en verder zijn dus in artikel 10 Nog onverdeeld geparafeerd en worden nu overgeheveld naar artikel 1.

Toekenning meerjarige middelen herstellen toeslagen

In de 1ste supplementaire begroting zijn middelen beschikbaar gesteld voor het herstellen van de Toeslagengereguleerder, onderdeel van Belastingdienst op orde. De middelen voor 2022 en verder zijn destijds geparafeerd op artikel 10 Nog onverdeeld. Met deze mutatie wordt een deel van de middelen overgeheveld naar artikel 1. Het betreft middelen voor maatwerk en structurele verbetering van de Toeslagen-organisatie, zowel functioneel als kwantitatief. De overige middelen worden op artikel 13 Toeslagen verantwoord.

Toekenning Douaneartikel

Zoals gemeld in de brief 'Verbeterd inzicht in de begroting van Financien (KGB)' die 28 juni 2020 aan de Kamer is verzonden, is voor artikel 9 (Douane) het opnemen van uitgaven van dienstonderdelen van de belastingdienst die samenhangen met de Douaneprocessen, een volgende stap in het gekozen groeimodel. Vanaf de ontwerpbegroting IX, 2021 worden deze uitgaven in artikel 9 middelen een systematiek van toerekening overgegeven en toegevoegd. Deze mutatie zorgt de overneming van deze middelen van artikel 1 naar artikel 9. De toerekening vindt plaats voor alle dienstonderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de Douaneprocessen, met uitzondering van het dienstonderdeel Informatievoorziening (IV).

Ontvangsten

Belasting- en invorderingsrente

Bij de belasting- en invorderingsrente wordt een structurele ramingsbijstelling van de ontvangsten verwacht.

Belastingontvangsten

Zie de Miljoenennota voor een toelichting op de belastingontvangsten.

Tabel 51 Uitgaven belastingdeel 2 (bedragen in € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontwikkeling 2020	26.008	24.289	24.246	22.897	22.897	
Mutatie te suppleëren begroting 2020	11.294	624	04	04	04	
Nieuwe mutaties						
UBO register mutatie	10.00	10.00				
Overschikking & ontspijding	696	- 36	- 36	- 80	- 80	22.821
Staatsontwikkeling 2021	38.448	26.493	24.289	22.921	22.921	22.921

Tabel 52 Omvang van belastingdeel 2 (bedragen in € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontwikkeling 2020	9.165	10.555	9.365	7.700	7.700	
Mutatie te suppleëren begroting 2020	- 200					
Nieuwe mutaties						
UBO register						8.400
Staatsontwikkeling 2021	8.965	10.555	9.365	7.700	7.700	8.200

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgaven

UBO-register-trusts

Op grond van een wijziging in de antw (waarschijnlijk) wordt er een register van uiteindelijk belangbelanghebbers ("ultimate beneficial owners" - UBO) voor trusts gebouwd. Financien draagt voor € 1 mln.

Tabel 53 Uitgaven belastingdeel 3 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2020	2024
Staatsontwikkeling 2020	442.175	440.320	440.120	429.020	405.020
Mutatie in incidentele suppletoire begroting	1.000.000				
Mutatie in suppletoire begroting 2020	5.000	1.700	- 15.000		
Nieuwe mutaties					
Overst. invest. in	- 3.800	3.300			
Overst. & overgrote	1.200	1.000	100	120	120
					108.100
Staatsontwikkeling 2021	1.444.308	440.320	429.170	429.140	405.140

Tabel 54 Overige uitgaven belastingdeel 3 (bedragen in € 10.000)					
	2020	2021	2020	2020	2024
Staatsontwikkeling 2020	1.816.565	1.875.580	2.016.190	1.953.890	1.918.580
Mutatie in incidentele suppletoire begroting	22.200	80.300	98.300	702.950	1.911.100
Mutatie in suppletoire begroting 2020	140.000	- 490.000			
Nieuwe mutaties					
Winst of verlies (PM)	70.000	- 20.100.000	- 300.000	- 320.000	- 354.000
Overst. invest. in	31.300				
Overst. & overgrote					
Overst. & overgrote			100.000	100.000	100.000
Overst. & overgrote					1.070.100
Staatsontwikkeling 2021	2.022.220	1.375.580	1.626.177	1.715.492	1.724.110

Toelichting belangrijke mutaties
in de
PM

Tabel 55 Uitgaven Tabel 4 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2020	2020
Totaal ontvenging 2020	10.694	208.967	211.900	222.265	291.420
Mutatie/moderato suppleto begroting	260.279				
Mutatie Financiële begroting 2020	3.260	11.432	2.702	3.260	5.926
Nieuwinitiatieven					
Werkzaamheden	48	- 8.720	- 8.701	- 3.122	1.982
Overig & restopties		48	47	47	283.504
Totaal ontvenging 2021	347.508	212.327	214.204	222.462	291.404
Tabel 56 Uitgaven Tabel 4 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2020	2020
Totaal ontvenging 2020	52.864	142.248	185.395	191.298	191.484
Mutatie Financiële begroting 2020	- 740	- 5.940	- 11.808	- 20.224	- 10.115
Nieuwinitiatieven					
Overig & restopties					191.484
Totaal ontvenging 2021	49.340	136.308	185.126	171.074	191.484

Toelichting belangrijkste mutaties
Uitgaven
Wereldbank (in € 6,7 m.ln.)

De uitgavenraming in de Financiënbegroting is meerjarig bijgesteld naar aanleiding van een aanpassing in het betaalplan. De bijstelling heeft betrekking op het betalingsplan voor de ISkapitaalstorting aan de International Development Association (IDA) en is over de jaren 2021-2025 budgetneutraal.

Tabel 57 Uitgaven artikel 5 (bedragen in € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontwerpbegroting 2020	77.244	77.244	77.244	77.244	77.244	
Mutatie/moderatie suppletie begroting	14.700,00					
Mutatie/te overschrijden begroting 2020	70.244	70.244	70.244	70.244	70.244	
Nieuwe mutaties						
Schade heraanpakking levensstandaardkosten	- 450,00	350,00				
Jhuizingkosten heraanpakking levensstandaardkosten	100,00					
Kostenvergoeding Altradius	0,00	2,70	2,70	2,70	2,70	
Schade DGV	14,900	80,000				
Oversch. & verspreiding	180	180	180	180	180	150,278
Staatsontwerpbegroting 2021	1.253.178	380.378	186.378	186.378	186.378	160.328

Tabel 58 Uitgaven artikel 5 (bedragen in € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Staatsontwerpbegroting 2020	25.551	51.879	55.181	51.110	51.856	
Mutatie/moderatie suppletie begroting	50,00					
Mutatie/te overschrijden begroting 2020	20,244	20,244	20,244	20,244	20,244	
Nieuwe mutaties						
Reparaties DGV	- 140,00	140,00				
Reparaties heraanpakking levensstandaardkosten	- 110,00	100,00				
Begrotingsreserve DGV	8,700	82,800	2,800	2,800	2,800	
Overschotten						68,480
Staatsontwerpbegroting 2021	514.028	434.314	108.163	108.262	108.430	68.480

**Toelichting belangrijkste mutaties
Uitgaven
Schade DGV (+ € 80,0 m.)**

In april is de Kamer geïnformeerd over de bijdrage van de Staat aan de continuïteit van het bedrijf Royal IHC. De in de Kamer het gemiddelde voorlopige schade uitkering van maximaal € 187 mln. wordt nu voor € 155 mln. in de begroting opgenomen. In 2020 en 2021 respectievelijk € 74,9 en € 80,0 mln. Voor de resterende € 12 mln. zal in het najaar geschat worden of en in hoeverre dit deel van de schade uitkering zich zal materialiseren.

Schade aan verpakking Isocarbondioxide (+ € 140,0 m.)

In mei is de Kamer geïnformeerd over de bijdrage van de budgettaire afschiet van de aangekochte twee-euro suppletie (ISE).¹⁹ In de tweede ISE was in de ramingen geen rekening gehouden met de verhoging

¹⁷ Kamerstukken II 2019-2020, 35360 VIII, nr. 102

¹⁸ Kamerstukken II 2019-2020, 35360 VIII, nr. 102

in het uithalen van smeltoefeningen. Rijk aan behelingskosten (niet van derling) diegenen wordt op zijn vroegst pas 100 dagen nadat een levering is geteld, reeds schade uitgesloten aan de verzekerde. Daarom wordt een deel van de geraamde schade-uitkering (€ 300 mln.) van 2020 doorgeschoven naar 2021. Daarnaast valt de schade-uitkering in 2020 naar aanleiding van de goedkeuringprocedure van de Europese Commissie (EC) € 100 mln. lager uit.

Uitvoeringskosten interne uitvoering leverancierskredieten (+ € 100 mln.)

Zoals in de Kamerbrief over de hervestiging leverancierskredieten gemeld, wordt de raming van de uitvoeringskosten naar aanleiding van de schatting van de externe adviseur voor 2020 met € 10 mln. verhoogd. Daarnaast zal de Staat vanwege het doorlopen van schade-uitkeringen en inruilen in 2021 kredieten en inruilen naar kredieten van de verzekerde ook in 2021 voor een deel moeten vergoeden. De schatting van de uitvoeringskosten in 2021 wordt gemaakt op het moment dat er meer duidelijk is over deze verrichten werkzaamheden in 2021.

Kostenvergoeding Atradius (+ € 2,7 mln.)

Voor de uitvoerder van de expertkredietverzekering, Atradius DSB (ADSB), is een ophoging van de uitvoeringskosten geraamd voor structurele uitbreiding van de capaciteit. Financiering heeft door gemeentelijke, Italiaanse en internationale omstandigheden nieuw taken bij ADSB belegd, terwijl ADSB's capaciteit sinds 2016 constant is gebleven. Om op een toekomstbestendige manier uitvoering te kunnen geven aan de exportkredietverzekering, is een structurele ophoging van de uitvoeringskosten benodigd, ter hoogte van € 2,7 mln.

Omgevingen

Recoveries BKV (+ € 140 mln.)

Argentinië heeft aangegeven de openstaande vordering van € 140 mln. niet te kunnen voldoen en heeft herstructurering aangevraagd bij de Club van Parijs. De uiterste betaaldatum voor deze vordering is vrijdag 1 juni 2021, waartoe invulling van de voor 2021 geraamde ontvangsten wordt geraamd voor 2021.

Recoveries neeverzekering leverancierskredieten (+ € 100 mln.)

Zoals in de Kamerbrief over de hervestiging leverancierskredieten gemeld, wordt € 100 mln. van de voor 2020 geraamde recoveries in 2021 getrokken. Daarnaast wordt naar aanleiding van de goedkeuringprocedure van de EC de schade-uitkering in 2020 € 10 mln. lager uit laten vallen.

Begrotingsreserve BKV (+ € 82,6 mln.)

Zoals in de Kamerbrief over de bijdrage van de Staat aan de continuïteit van IHO gemeld, wordt de begrotingsreserve aangeproken voor de definitieve afgesloten smeltoefening aan IHO. Na definitieve afgesloten schade-uitkering bedraagt voor 2020 en 2021 respectievelijk € 8,0 en € 8,0 mln. Ook voor de opheffing van de uitvoeringskosten van Atradius DSB (€ 2,6 mln.) wordt de begrotingsreserve aangepoken.

Tabel 55 Uitgaven belastingbetaler (bedragen in € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2024	2026
Staatsontwikkeling 2020	3.426.667	3.426.171	3.426.636	3.426.636	3.426.636	
Mutatie te suppletoire begroting 2020	3.008	3.273	6.211	6.204	6.204	
Nieuwemutaties						
Aanpassing BCF	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Ouwing & extensie	3.747					3.430.240
Staatsontwikkeling 2021	3.431.360	3.429.444	3.432.147	3.432.146	3.432.146	3.432.240

Tabel 60 Omvang van de arbeidsmarkt (bedragen in € 1.000)						
	2020	2021	2020	2021	2024	2026
Staatsontwikkeling 2020	3.426.667	3.426.171	3.426.636	3.426.636	3.426.636	
Mutatie te suppletoire begroting 2020	3.008	3.273	6.211	6.204	6.204	
Nieuwemutaties						
Aanpassing BCF	pm	pm	pm	pm	pm	pm
Ouwing & extensie	3.747					3.430.240
Staatsontwikkeling 2021	3.431.360	3.429.444	3.432.147	3.432.146	3.432.146	3.432.240

Toelichting belastingbetaler relaties
Uitgaven en ontvangsten

Aanpassing BCF

Deze mutatie betreft een bijstelling van de raming van het Staatscommissie belasting (BCF) op basis van de beschikking van het afgelopen jaar, aangevuld met het vierde kwartaal van het afgelopen jaar en driemaal het voorspot van het eerste kwartaal uit het lopende jaar.

Tabel 91 Uitgaven artikel 6 (bedragen in € 1000)						
	2020	2021	2020	2021	2024	2025
Totaal ontvengegroting 2020	264.040	263.322	262.191	262.226	264.088	
Metastof te overnemen begroting 2020	9.428	9.372	9.452	2.157	1.857	
Nieuwe metastof						
- aan en prijsstelling	2.004	2.650	2.352	2.558	2.612	
- Operatie instelling kwaliteits			1.308	1.528	1.528	
- instelling kwaliteits	4.461					
- Overig & overnemen	1.862	2.160	819	2.178	2.178	277.08
Totaal ontvengegroting 2021	291.740	289.412	283.772	276.688	276.256	277.08

Tabel 92 Ontvengegroting artikel 6 (bedragen in € 1000)						
	2020	2021	2020	2021	2024	2025
Totaal ontvengegroting 2020	61.837	61.837	61.837	61.837	61.837	
Metastof te overnemen begroting 2020	958					
Nieuwe metastof						
- aan en prijsstelling						51.837
Totaal ontvengegroting 2021	62.695	61.837	61.837	61.837	61.837	61.837

**Toelichting belangrijkste mutaties
Uitgaven
Loon- en prijsstelling**

De mutatie 2020 van de loon- en prijsstelling is in de meerjarenbegroting toegevoegd aan de begroting artikel 101. De loon- en prijsstelling wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen.

Operatie instelling in kwaliteit

Om structurele inbedding te garanderen en vervolg te geven aan de inzichten uit de operatie Inzicht in Kwaliteit tot dusver, worden de bijbehorende personele kosten structureel verwerkt in de begroting. Hierdoor kunnen wij ons blijven inzetten om zoveel mogelijk inzicht te verkrijgen in de resultaten van beleid en daaraan te handelen.

Individueel keuzebudget

In het oec. Rijk 2019-2020 zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020. De overgang naar het IKB is dit incidenteel tot hogere personeeluitgaven in 2020, omdat onder het IKB het vakantiegeld en de eindejaarsuitkering eerder worden uitbetaald. Het kabinet heeft in 2019 besloten deze extra kosten te compenseren voor deze extra uitgaven. Deze compensatie wordt nu aan de personeelsbudgetten van de betreffende artikelen toegekend.

Tabel 03 Uitgaven budgetartikel 9 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2020	2024
Staatsoverheid 2020	440.882	442.225	440.181	431.088	431.253
Mutatie te supplemen- begroting 2020	- 10.007	8.304	8.734	2.334	- 100
Nieuwinitiatieven					
Individueel nieuw budget	14.503	14.268	14.238	14.181	14.167
Loon- en prijsbijstelling	14.328	14.268	14.238	14.181	14.167
E-commerce	8.604	8.104	8.104	8.104	8.104
Ten behoeven Douaneartikel		71.367	71.367	71.367	71.367
Overschikkingen	- 7303				533.624
Staatsoverheid 2021	431.581	540.348	536.344	537.372	534.575

Tabel 04 Overige uitgaven budgetartikel 9 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2020	2024
Staatsoverheid 2020	665	665	665	665	665
Mutatie te supplemen- begroting 2020					
Nieuwinitiatieven					
Overige uitgaven					665
Staatsoverheid 2021	665	665	665	665	665

Toelichting belangrijkste mutaties
Uitgaven
Individueel keuzebudget

In het oec Rijk 2019-2020, zijn afspraken gemaakt over de overgang naar een individueel keuzebudget (IKB) per 1 januari 2020. De overgang naar het IKB is de incidenteel tot hogere personeeluitgaven in 2020, omdat onder het IKB het vakantiegeld en de andere personeelskosten werden worden uitbetaald. Het kabinet heeft in 2019 besluiten genomen om te compenseren voor deze extra uitgaven.

Loon- en prijsbijstelling

De mutatie 2020 van de loon- en prijsbijstelling is in de structurele begroting toegevoegd aan de begroting (artikel 10). De loon- en prijsbijstelling wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen.

E-commerce

De EU-richtlijn betreffende e-commerce moet op dit moment per 1 januari 2021 geïmplementeerd zijn. De mutatie betreft het meerkant budget voor de uitvoeringskosten die in verband met de overgang naar e-commerce worden op artikel 1 begroot.

Ten behoeven Douaneartikel

Zuik genield in de tabel 7A tabel 7A in de begroting van Financien (IKB) die 24 juni 2020 aan de Kamer is verzonden, is voor artikel 9 (Douane) het opmerken van uitgaven van douaneartikelen van de Belastingdienst die samenhangen met de Douaneprocedures en volgende stap

In het gekken groenrood. Vanaf de nederpbeugning IX 2021 worden deze uitgaven in artikel 9 in de ben systematiek van toekenning weergegeven en toegelicht. Deze mutatie betreft de overname van deze uitgaven van artikel 1 naar artikel 9. De toekenning vindt plaats voor alle dienstonderdelen van de Belastingdienst die uitgaven doen ten behoeve van de Douanevoorsieningen, met uitzondering van het dienstonderdeel Internationaal verkeer (IV).

Tabel 655 Uitgaven artikel 10 (budgettype 6 1.006)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsontwaaing 2020	11.642	75.971	107.263	89.322	75.778	
Mutatie begrotingsontwaaing 2020	28.642	251.001	306.108	342.888	375.632	
Verschuivingen						
Individueel huishoudelijk	- 90.891					
Kaschuiven		- 2015	79.388	- 28.912	- 61.571	
Loon- en prijsbijstelling	- 68.417	- 66.656	- 66.494	- 66.621	- 66.613	
Meerjarige uitvoeringssubsidies		- 25.077	- 26.473	- 25.792	- 25.500	
Toelatingsen eenjarige met een andere naam			- 62.800	- 64.248	- 65.410	
Toelatingsen eenjarige met een F-organisatie			- 106.000	- 77.000	- 8.180	
Toelatingsen (compensatie) andere (uitvoeringssubsidies)	- 80.000	- 28.000	- 28.000			
Overschikkingen	- 4.307	- 5.800	- 5.800	- 6.400	- 6.200	64.440
Staatsontwaaing 2021	269.172	134.656	267.373	114.571	101.438	64.440

Tabel 656 Overige uitgaven artikel 10 (budgettype 6 1.006)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staatsontwaaing 2020	0	0	0	0	0	
Mutatie begrotingsontwaaing 2020	0	0	0	0	0	
Verschuivingen						
Staatsontwaaing 2021	0	0	0	0	0	0

Toelichting belangrijke mutaties

Uitgaven

Individueel huishoudelijk

In de Rijk 2018-2020 zijn afspraken gemaakt over de invoering van een individueel huishoudelijk (IHB) per 1 januari 2020. De overgang naar het IHB leidt in de eerste plaats tot hogere persoonlijke uitgaven in 2020, omdat onder het huidige het vast artikel 10 en de eindejaarsuitkering eerder worden uitbetaald. Het kabinet heeft in 2019 besloten departementen te compenseren voor deze extra uitgaven. Deze compensatie wordt nu aan de persoonlijke budgetten van de individuele huishoudens toegewezen.

Kaschuiven

Er vinden enkele kaschuiven plaats om de resterende middelen op de Aanvullende Post voor Echoort te kunnen inzetten voor andere prioritaire plaatsen na herverdeling naar de Financienbegroting.

Loon- en prijsbijstelling

De branches 2020 van de loon- en prijsbijstelling is in de begrotingsbegroting toegevoegd aan de begroting artikel 10. De loon- en prijsbijstelling wordt nu naar rato verdeeld over de artikelen.

Meerjarige uitgaven en de commissie

De EU-richtlijn betreffende de commissie moet op dit moment per 1 januari 2021 geïmplementeerd zijn. In de 1ste suppletieve begroting zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de bijbehorende uitvoeringskosten. De middelen vanaf 2022 worden beperkt tot artikel 10 en worden nu overgeheveld naar artikel 1. Belastingen en artikel 9. Daarna is er een extra bedrag vanuit artikel 10 beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten.

Toekenning meerjarige middelen tot de belastingen

In de 1ste suppletieve begroting zijn middelen beschikbaar gesteld voor het herstellen van de loesleg-organisatie, onderdeel van 'Belastingdienst op orde'. De middelen voor 2022 en verder zijn destijds geparafeerd op artikel 10. Nu overgeheveld naar artikel 1 en artikel 13. Het betreft middelen voor materiaal en structurele verbetering van de Toeslagen-organisatie, zowel kwalitatief als kwantitatief.

Toekenning meerjarige middelen W-organisatie

Voor het op orde brengen van de Belastingdienst zijn er in de 1ste suppletieve begroting middelen beschikbaar gesteld voor de W-organisatie (onder de noemer 'borgen stabiliteit in de procesen Belastingdienst'). Dit aangezien ICT aan de basis staat van een goede uitvoering van de bedrijfsprocessen van de Belastingdienst. In deze processen worden de gegevens van 10 miljoen burgers en 1,5 miljoen bedrijven verwerkt in uitermate snel resultaat dat in 1 miljoen belastingaangemelden per dag en honderden miljoenen transacties per jaar. Die basis moet daarom op orde zijn. De middelen voor de jaren 2022 en verder zijn destijds op artikel 10. Nu overgeheveld geparafeerd en worden nu overgeheveld naar artikel 1.

Toeslagen (compensatie ouders en uitvoeringskosten)

Zoals aangegeven in de kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen en zoals vermeld in de 1ste suppletieve begroting van Tinnen, heeft het kabinet beloften middelen beschikbaar gesteld om de gevolgen van een onrechtelijk hard toeslagenbesluit in veel gevallen te repareren. Dit betreft cumulatief over de jaren 2020, 2021 en 2022 € 390 mln. voor compensatie aan ouders, waarvan € 206 mln. in 2020. Hiernaast tot € 20 mln. extra beschikbaar gesteld op artikel 10 als gevolg van het besluit tot toelating van OGS compensatie. Deze middelen zijn geparafeerd op artikel 10. Nu overgeheveld. In afwachting van besluitvorming over de verantwoordings van deze middelen. Er wordt nu € 96 mln. overgeheveld naar artikel 1 voor de compensatie met betrekking tot de OGS. Daarnaast de uitvoeringskosten van de toeslagen. Deze middelen zijn in 2020, 2021 en 2022 beschikbaar gesteld, cumulatief € 110 mln. voor de uitvoeringskosten ervan door Toeslagen. De middelen in 2022 (€ 20 mln.) worden overgeheveld van artikel 10 naar artikel 1 (op € 7 mln.) en artikel 12 (op € 13 mln.).

Tabel 657 Uitgaven en ontvangsten artikel 11 (ontvangsten, € 1 m.ln.)						
	2020	2021	2020	2021	2.024	2025
Totaal ontvangerij 2020	26.171	21.383	26.185	26.025	26.074	
Mutatie te suppletoire begroting 2020	- 217	- 143	- 404	- 894	- 1.224	
Nieuwe mutaties						
Nieuw vastende schuld	- 62	- 121	- 140	- 126	- 115	15.289
Compensatie						
Totaal ontvangerij 2021	24.892	21.109	25.411	24.917	21.835	11.361

Tabel 658 Ontvangsten en uitgaven artikel 11 (ontvangsten, € 1 m.ln.)						
	2020	2021	2020	2021	2.024	2025
Totaal ontvangerij 2020	30.085	21.296	30.331	31.371	31.616	
Mutatie te suppletoire begroting 2020	- 2.917	- 3.880	- 4.302	- 4.935	- 6.036	
Nieuwe mutaties						
Nieuw vastende schuld	212	842	440	310	513	
Nieuw lenen	9	12	7			
Uitgaven vastende schuld	11.503	2738	4.427	4.427	3.330	
Mutatie vastende schuld	6758					17.078
Compensatie						
Totaal ontvangerij 2021	12.438	26.338	26.133	31.302	31.603	15.071

**Toelichting belangrijkste mutaties
Uitgaven en ontvangsten**

De mutaties voor vastende schuld zijn hoofdzakelijk voortvloeiend uit een verscherpt financieel beleid, nieuwe schuldlijnen en aangepaste rentepercentages.

Tabel 65 Uitgaven beleidsdeel 12 (bedragen x € 1 mln.)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staat ontvengegroting 2020	1.531	1.582	1.530	1.781	1.796	
Mutatie teexpedite begroting 2020	0	- 21	- 18	- 252	- 271	
Nieuwe mutaties						
Mutatie in rekening-courant en deposito	3.510					1.882
Donaties						
Staat ontvengegroting 2021	5.676	1.531	1.531	1.530	1.535	1.532

Tabel 70 Ontvangs en balak artikel 12 (bedragen x € 1 mln.)						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Staat ontvengegroting 2020	2.771	5.126	5.750	5.304	4.405	
Mutatie teexpedite begroting 2020	261	- 2.805	- 580	- 1.358	- 534	
Nieuwe mutaties						
Rechtstreeks			- 1	- 1	- 1	
Aflossingen op leningen	- 22	- 10	- 17	- 17	- 17	
Mutatie in rekening-courant en deposito	- 6.803	- 625	- 2.547	- 2.554	- 1.080	1.227
Donaties						
Staat ontvengegroting 2021	1.182	5.714	2.534	1.972	2.993	1.227

Toelichting belangrijkste mutaties

Uitgaven

Mutaties in rekening-courant en deposito

De mutaties in rekening-courant en deposito worden vooral veroorzaakt door mutaties in de rekening-courantstand van de sociale fondsen.

Ontvangsten

Rentebaten

De mutaties van de rentebaten wordt vooral veroorzaakt door de wettelijke afname van de roofofstand op de rekening-courant van de sociale fondsen.

Aflossingen leningen

De mutaties in de aflossing en op leningen zijn voornamelijk het gevolg van het verspreiden van nieuwe leningen.

Mutaties in rekening-courant en deposito

De mutaties in de rekening-courant en deposito worden vooral veroorzaakt door mutaties in de rekening-courantstand van de sociale fondsen.

Tabel 71 Uitgaven beleidsdeel 13 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2021	2024
Ita tot ontvenging 2020	0	0	0	0	0
Mutatie begrotingsbegroting 2020	0	0	0	0	0
Nieuwemutaties					
Planning begrotingsjaar (het toelagen)	118.125	69.457	64.546	64.546	
Toelagen in eenjarige middelen (toelagen)		49.735	59.327	43.521	
Toelagen (in eenjarige middelen en in eenjarige middelen)		13.454			
Overblijfsel					66.054
Ita tot ontvenging 2021	0	118.125	124.194	113.876	167.629

Tabel 72 Ontvangsten beleidsdeel 13 (bedragen in € 1.000)					
	2020	2021	2020	2021	2024
Ita tot ontvenging 2020	0	0	0	0	0
Mutatie begrotingsbegroting 2020	0	0	0	0	0
Nieuwemutaties					
Ita tot ontvenging 2021	0	0	0	0	0

Toelichting belangrijkste mutaties Uitgaven Mening begrotingsbegroting

Zoals wij in de Kamerbrief 'Verleend inzicht in de begroting van Financien (VCE)' van 26 juni jl. hebben vermeld, wordt er een eigenstandig begrotingsartikel ingevoerd voor Toelagen (artikel 13). Met deze stap kunnen de activiteiten van, en de in het verleden gebruikte middelen voor Toelagen beter worden verantwoord en door de Kamer worden gevolgd. De directe uitgaven die door het dienstonderdeel Toelagen, inclusief de herstellingskosten, worden gedaan, worden overgenomen van artikel 1 naar artikel 13. Op termijn zullen in het nieuw begrotingsartikel ook de uitgaven worden opgenomen van dienstonderdelen binnen de Balansinstelling die taken voortzetten die aan het toelagenproces onderstaand zijn, bijvoorbeeld op het gebied van financiële zaken, ICT, de Balansinstelling en helling en lading.

Toelening meerjarige middelen (herstellen toelagen)

Er zijn in diverse Kamerbrieven en kabinetreacties toegezegd dat een met betrekking tot het verscherpen en verbeteren van de uitvoering van Toelagen en het vernieuwen van de dienstverlening tegen de achtergrond van de CAF-11 zal de verscheidene onderdelen hiernaar (o.a. commissie AOT, ISO 1 en 2), en de uitpraak van de Hoge Raad in deze zaak, in de Kamerbrief Aankomende problemen Balansinstelling, Douane en Toelagen dd. 27 februari 2020 wordt vermeld. Uitgangspunt van de noodzaak is de verbeteringen in de organisatie van de Toelagen en de verscherping van de, waarbij het intensiveringsplan van Toelagen nauw aansluit.

Toeslagen (compensatie kosten en uitvoeringskosten)

Zoals aangegeven in 'Kabinetsreactie op het eindrapport van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen', het rapport van de AOR en het 'Zwartboek' en zoals vermeld in de 1ste suppletieve begroting van Financiën, heeft het kabinet besloten middelen beschikbaar te stellen om de gevolgen van een omstandig hard toeslagenbeleid zo veel mogelijk te beperken. De uitvoeringskosten in 2022 (€ 20 mln.) worden overgehouden van artikel 10 naar artikel 1 (na € 7 mln.) en artikel 13 (na € 13 mln.).

[illegible]

[illegible]

Tabel 25 Dose lew, indelwien, gied arie toezeggingen, die arie wegeand				
Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Ondervan arie wegeand	
1 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
2 20-7-2016	Minister-president Rutte heeft toegezegd aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Minister-president Rutte heeft toegezegd aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
3 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
4 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
5 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
6 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
7 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	
8 20-7-2016	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, om ook op een meer uitgebreide manier te kunnen stellen dat de sturing en de uitvoering van de toezeggingen, die de Kamer aan de Statencommissie Snel heeft gegeven, is voortvarend en met een hoge mate van kwaliteit is uitgevoerd.	Statencommissie Snel heeft in de eerste aan de Kamer in de brief van 26 april 2016, Kamerstukken I 2016-2017, 2016-2017, 31-045, nr. 103.	Algerand, Kamerstukken I 2016-2017, 31-045, nr. 103.	

1893394

02368

Tabel 20 Dose: twee indelingen gebaseerd op toezeggingen die nog niet zijn afgewerkt			
	Regulerende 20-3-2014	Vindplaats 20-3-2014	Onderwerp 20-3-2014
1	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe aan Kamerlid Schouten tijdens de algemene vergadering van de Tweede Kamer op 17 oktober 2013. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Op 18 mei 2014 heeft de Kamer het wettelijk ontwerp van de Wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes goedgekeurd. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
2	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
3	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
4	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
5	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
6	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
7	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.
8	20-3-2014	Staatsecretaris Wildes zegt toe tijdens de plenaire behandeling van de wet inzake de toezeggingen van de Staatsecretaris Wildes op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.	In behandeling. Het is de bedoeling dat de Tweede Kamer op 17 oktober 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2. De Staatsecretaris heeft de toezegging herhaald tijdens het WGO-bespreking op 1 november 2013, Kamerstuk 2013-2014, nr. 16, item 2.

Vraagnummer	De titel van de vraag of een antwoord op de vraag	Het antwoord op de vraag	De datum van de aflevering
3-20-2014	De wijziging van de wet: Liesbeth Van Hulle en Nilsaer versetzen dwingende toelichtingen op welke wijze het ministerie op de Verklaring het bevoegd gezag kan worden.	Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61	Inbehandeld. Uit de toelichtingen bij het besluit over de coalitie van de Volkspartij.
2-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op Europese niveau in de toezicht over een aanpak van de rook- en van verslavingsmiddelen.	Bekrachtiging. De regering heeft geen afzonderlijke toelichting op dat. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Overloopt. De minister kan niet aanpak op Europese niveau worden gevraagd voor aanpak van verslavingsmiddelen. Het ministerie moet verslavingsmiddelen beveiligen.
3-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	De minister heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Overloopt.
4-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	De minister heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Overloopt. Bij brief van juli 2014 van de Tweede Kamer aan de Tweede Kamer, heeft de minister aangegeven dat de aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.
5-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Inbehandeld. Uit de toelichtingen bij het besluit over de coalitie van de Volkspartij.
6-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Overloopt. Dit kan het coördinerende aanpak van de regering.
7-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	De regering heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Inbehandeld. De Tweede Kamer aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.
8-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	De regering heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Inbehandeld. De Tweede Kamer aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.
9-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	De regering heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Inbehandeld. De Tweede Kamer aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.
10-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	De regering heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Inbehandeld. De Tweede Kamer aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.
11-20-2014	Liesbeth Van Hulle versetzen de regering op nieuw gezag van de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen.	De regering heeft geen toelichting op de wet kennelijk te maken van de wet aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 2.	Inbehandeld. De Tweede Kamer aanpak van rook- en verslavings- middelen op de speciale verslavings aanpak van de Nederlandse regering en te bevestigen. Kamerstukken II 2013-2014, 25.335, nr. 61, 2. Kamerstukken II 2013-2014, 25

[illegible]

Tabel 00 Deze twee kolommen geven de toezeggingen die nog niet zijn afgerond			
Vergaderjaar	Omschrijving van de toezegging	Vindplaats	Stand van zaken planning
1 2016-2017	De minister van Financiën zal toe- den economische situatie van de Nederlandse economie in de Afnij (Binnenlandse Productie) bij de verslagen, de Tweede Kamer der Staten-Generaal in een voorstel op de hoogte stellen van de intenties.	Brief van de minister van Financiën d.d. 10 februari 2016, Kamerstukken II 2016-2017, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Over de eerste halfjaarverslagen is nog geen het besluit in de Tweede Kamer bij brief van 1 februari 2017 genomen. Kamerstukken II 2016-2017, 2 10-11, nr. 50
2 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Bij voorstellen waaraan kan worden overgegaan aanpak van de landbouw, wordt aan de ministerij door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"
3 20-9-2017	Ten aanzien van de Kamer is informatie aan de Kamer over de toezicht op de aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	In behandeling. Het verspreiden van aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de
4 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	In behandeling. Aanpak van de aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de
5 10-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Over de eerste halfjaarverslagen is nog geen het besluit in de Tweede Kamer bij brief van 1 februari 2017 genomen. Kamerstukken II 2016-2017, 2 10-11, nr. 50
6 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	In behandeling. Het is niet op het aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de aanpak van de landbouw, wordt in de
7 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Over de eerste halfjaarverslagen is nog geen het besluit in de Tweede Kamer bij brief van 1 februari 2017 genomen. Kamerstukken II 2016-2017, 2 10-11, nr. 50
8 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Over de eerste halfjaarverslagen is nog geen het besluit in de Tweede Kamer bij brief van 1 februari 2017 genomen. Kamerstukken II 2016-2017, 2 10-11, nr. 50
9 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Over de eerste halfjaarverslagen is nog geen het besluit in de Tweede Kamer bij brief van 1 februari 2017 genomen. Kamerstukken II 2016-2017, 2 10-11, nr. 50
10 20-9-2017	De minister zal toe- den minister een voorstellen bezien met een gemeentelijke landbouw, de navigatie door de exploitatie aanpak, wordt in de Kamer van "toezicht op het verspreiden"	De minister van Financiën tijdens de debatte van de Tweede Kamer d.d. 20 september 2017, Kamerstukken II 2017-2018, 2 10, nr. 1.	Overgemaakt. Over de eerste halfjaarverslagen is nog geen het besluit in de Tweede Kamer bij brief van 1 februari 2017 genomen. Kamerstukken II 2016-2017, 2 10-11, nr. 50

Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, nr.

